

49.649

Heinrich Mann
Heinrich Ebel

HEINRICH
MANN

NEHÉZ
ÉLET

NEHÉZ ÉLET

HEINRICH MANN

NEHÉZ ÉLET

FORDÍTOTTA
PÁLMAI JENŐ

AZ ATHENAEUM KIADÁSA

49649

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR	
Növekedéskönyvtár	
193	5. évf. 2216. sz.

16135. — Athenaeum r.-t. könyvnyomdája, Budapest.

ELSŐ FEJEZET.

A gyerek közömbös idegennek érzett minden évszakot, csak a telet nem. Ilyenkor a Keleti-tenger hideg szeleket és viharokat zúdított a kopár partra. Ez jó volt, ezt szerette. Igaz, évközben voltak nyári hetek is, de ezek csupán a fürdővendégek gyermekei és nem Mária meg testvérei számára köszöntöttek be. Ők mindössze éltek az alkalommal és velük együtt élvezték a nyarat, amely a gyerekek szemében csupa valószínűtlen varázslat volt. Éjszaka álmában elfelejtette, hogy július van és dagadni látta a tengert. Hatalmas robajjal ömlött feléje a víz, a hullámok egyre magasabbra tornyosodtak és el akarták nyelni a házikót, amelyben Mária aludt.

Apját Lehningnek hívták, földmunkás volt. Az anyja, Erzsébet, is parasztnál szolgált. Mégis valamennyi gyermekükkel együtt különálló kis szalmafedeles házikóban laktak, közvetlenül a tenger partján, ott, ahol vége volt a sétánynak. Ugyanott szűnt meg a kőből épült gát is, amely már nem védte meg a házikót. Isten kezében voltak mind és a veszedelem bármikor rájuk törhetett. De Máriát a félelem jobban gyötörte, mint a többieket.

Tizenhárman voltak testvérek, de sokat közülük elvitt a tenger, — egyik a másik után tűnt el és miközben jégszilánkok röpködtek a sötétedő levegőben, hiába keresték őket a hozzátartozók. Csak reggel bukkantak rá valamire: egy pár papucs hevert fent a kőgáton, szép rendben egy-

más mellett. Mintha csak aludni tért volna valaki.

Különben kedélyes kis helyecske volt Warmsdorf*. — csak a tanító törte a fejét azon, hogy miért hívják éppen így. Minden évben ebből vizsgáztatta tanítványait és a helyes felelet az volt, hogy »a fürdővendégek miatt«. Annyi igaz, hogy a lakosság sokkal jobban érezte magát, ha nem zavarták idegenek, mert kénytelenek voltak miattuk csendesebben viselkedni, amíg ki nem adták a legjobb szobákat. Télen a halászok a családi eseményeket a Köhn-szállodában ünnepelték meg, de a fürdőidény alatt erre persze még gondolni sem volt szabad.

A halászok magasan hordják a fejüket. Egy-más között mind rckonok, de sosem keverődnek el más rétegekkel. Némelyiküknek kis gőzhajója is van. A jeges éjszakában útrakelnek, a bömbölő vízhegyek között láthatatlanná válnak és amikor újból megjelennek, húsz óra eltelt. Rajtuk kívül nincsen ember, aki képes volna ilyen kitartásra. Ráfagyni a padra! Jéggel a szakállukban! Amikor visszatérnek, nagy tengerjárók és hősök, — különösen akkor, ha közülük valaki nem tér vissza. Ilyenkor az egész falu résztvesz az ünnepélyes temetésen, a túlélők közül senki sem hiányzik és fontos ital a grog, amelyet utána kékruhás emberek fogyasztanak a Köhn-féle szállodában. A halászok fiai nyáron úgy festhetnek, mint a fürdővendégek. Sőt a gőzhajótulajdonosoknak van néha olyan csemetéjük is, aki nem megy ki a tengerre és télen selyeminget hord.

A kereskedők és vendéglősök száma túl csekély ahhoz, hogy túltehessenek a halászokon, noha kemény állógallért hordanak és ezt még akkor is viselik, amikor már nincsen fürdővendég a faluban. Azonkívül tartoznak a warmsdorfi bankfióknak. A halászok gazdasági vonatkozásban csupán a saját szövetkezetükkel vannak össz-

* Ha magyar falu volna: Melegfalva.

szeköttetésben és különben szabad emberek. Béreseik vannak, akik egész éven át dolgoznak és a tengeren öregszenek meg, — nem úgy, mint a parasztoknál.

A parasztok ott ülnek az udvaraikon a fenyves között. Egészen lent a tenger mellett van a strand, mögötte emelkedik az úgynevezett Lüenberg, a lábánál Lehningék házikója, felette fenyőfák és mögöttük felhőkbe vesző sík föld. A parasztok mind ott maradnak a tanyájukon, akár sürgős a munka, akár nem. Semmi mondanivalójuk nincsen egymás számára. Óriási feltűnést keltene, ha valamelyikük egyszerre csak megjelenne a borbélynál, akihez naponta járnak el a halászok. Ennek korántsem a szakáll az oka. A halászok azért járnak Witthez, mert nagy kimerése van, mert nála lehet megtudni minden újságot és aki Malmöből visszatér, először a borbélynál jelentkezik.

A halászok általában kedvesek beszédesek, — különösen, ha sokáig voltak tengeren, sőt hajótörést is szenvedtek. A parasztok magános emberek és nem bíznak senkiben. A halászok azt mesélik egymásnak, hogy ezer kiló halat fogtak, amikor a valóságban mindössze százról van szó; ilyenkor a tóditóban is meg a rászedettben is van valami humoros vonás. Ott gyülekeznek halzsiros csizmájukban, olajozott köpenyegükben és szájukban a pipával a Lüenberg* alatt, amelyet hazudozásairól neveztek el így.

A paraszt csak nyáron tart bérest. Nagyon kell iparkodnia a legénynek, ha télen is gazdájánál akar maradni, természetesen fizetés nélkül. Lehning, a földmunkás minden idényben azt a munkát vállalta, amit kapott, de amikor bekövetkezett a rossz évszak, senkinek sem kellett — különösen amióta ivott. Lehning apó a pálinkát szerette, amolyan köményt »kirs«-sel, amiből egy egész ásványvizes-palack húsz pfennigbe kerül.

* Lüenberg = a hazugság hegye.

De Erzsébet, a felesége egész éven át dolgozott. Kiitta volna a szennygödöröt is, csak el ne bocsásák. Viszont ennivalót sokat kapott, mert a táplálék nem számít a parasztoknál; telepakkolta vele a szatyrát és úgy vitte gyermekeinek a házikóba, amelyet meg-megrázott a vihar.

Amikor Lehning Mária iskolába került, először az tűnt fel neki, hogy a többi gyerek mind uzsonnázik. Zsíroskenyerük volt, kolbászoskenyerük, a vaj kicsordult az egymásra rakott kenyérszeletek szélén, a táplálék illata fűszeres volt és zsíros. Sütőkemencék, meleg konyhák, füstölőkamrák szagát érezte Mária, amikor nézte, hogyan esznek a többiek. Ilyenkor halálos komollyá vált az arca. Ő maga soha még egy darabka száraz kenyérhéjat sem hozott hazulról. Soha, soha. Ezért iskolatársai úgy bámulták, mint valami csodát. Voltak, akik talán meg is osztották volna vele uzsonnájukat, de Mária komoly arca visszariasztotta őket.

Valamelyik nap a tanító maga is beleavatkozott a dologba: — Azért egy falás kenyeret végeredményben te is... — kezdte, de a hangja olyan szemrehányóan és szigorúan csengett, hogy Mária elkezdett bőgni. Sokat sírt ez a kislány minden alkalommal, különösen, ha tetejébe még »bögőmari«-nak is csúfolták. Könnyei úgy folytak a szájába, mintha velük táplálkozott volna.

Amikor a tanító Mária uzsonnaügyébe beleavatkozott, szeretett volna komolyan segíteni rajta. Pénzt adott neki és elküldte rágódohányért. A tanító kiszámította, hogy a pénzből még egy cipó rozskenyérre is futja. Mária visszajött a dohánnyal — és a visszajáró pénzzel. Nem fogta fel, hogy miről van szó. — Ostoba liba! — morogta a tanító és hátatfordított Máriának. Zavara átragadt a gyerekekre is, némán nézték Máriát, aki maga volt a megtestesült éhség. Szerencsére megint azonnal sírni kezdett, az egész iskola bögőmarit üvöltött és mindenki boldogan kinevette.

Utána énekelni kezdtek. A dal a kis nyulacs-

káról szólt, aki játszadozik és akit felfal a ravasz róka:

*Matyi, a nyúl
Mostan tanul
Táncolni egyedül,
Ugrál is remekül
Hátulsó lábain
A rét virágain.*

Mária még szipogott. A kis Matyiról énekelt, de még nem felejtette el teljesen a dohányügyet.

*Jött róka koma,
S szólt »jó lakoma!«*

Még hallatszott valami síró csuklás abból az irányból, ahol Lehning Mária állt, de azután:

*Matyi, a nyúl-gyerek
Csak forog, csak pereg
Hátulsó lábain
A rét virágain...*

...eszébe jutott, mi volt a róka szándéka és elfelejtette a dohányt.

*»Táncolj velem, gyerek,
A dáma én leszek...«*

Hű, de ravasz volt ez a róka! Úgy tett, mintha dáma volna és ezzel lekapta a lábáról a kis Matyit! Mária örült.

*A varjú hegedült
Nem járták egyedül
Már kis Matyi
Gyors lábai.*

Máriának volt a legmagasabb szopránja.
— Megálljatok! Az utolsó szakaszt Mária

egyedül fogja énekelni! — kiáltotta a tanító, mert így érezte, bátorítania kell a gyereket. A leány torkaszakadtából káromta:

*Kis Matyi jajgatott,
A róka hallgatott,
Erdőbe vezette,
Megölte, megette,
Azután elfutott
A varjúnak jutott
Igy legalább
Egy nyuszi-láb.*

Amikor befejezte, háromszor hangosan felnevetett. — Látod, így van ez! — mondta a tanító. Az egész iskola a kis Matyi sorsán mulatott, akit becsaptak és felfaltak. Mária volt a legboldogabb.

Később Mária húgát holtan találták meg az erdőben fejére borított szoknyával, vékony kis lábával ott feküdt a véres havon. A csendőrök eljöttek az apjáért: Jöjjön, nézze meg a lányát. Anyja kijelentette, hogy ő is megy, mert apa kótyagos. A gyerekek is csatlakoztak anyához, mind, akik még megvoltak. Sírtak is valamennyien, különösen az apa. Aprón és félénken keresett támasztékot nagy asszonyánál, akit semmi sem hozott ki sodrából. Ő volt az egyetlen, aki nem ontott egy csepp könnyet sem. Arca borszerű volt és a szeme olyan tiszta, mint a víz.

Amikor hazatértek a temetésről. Mária elkapta anya szoknyáját és nem akarta többé elengedni. Egész nap bent maradt a házban, amelyet másnap is csak akkor hagyott el, amikor kikergettek. Hogy megtűrjék, minden leckéjét elvégezte. Ha valamit nem tudott, megkérdezte apjától, aki munka nélkül volt megint.

— Mondd meg a tanító úrnak, hogy törje ő a fejét! — Apa roskedvű volt, mert nem vehetett nálinkát magának.

Közben Mária minden átmenet nélkül más munkába fogott. Azt próbálta kiszámítani, hány

testvére volt és hány veszett el belőle. Palatáblájára felírta azokat a neveket, amelyeket ismert és melléjük odaírta: »Köhögött.« — »Vizbefult.« — »Elesett az erdőben.« A nehézségek a nagyoknál kezdődtek, akik még akkor hagyták el a falut, amikor ő egészen kicsi volt. Eltek ezek még? Számitanak ők is? Mária alig tudta a nevüket, a viskóban nagyon ritkán beszéltek róluk.

Máriánál lassan ment minden. Testileg jól bírta az iramot a többiekkel, csinosodott és izmosodott, mint a többi nőnemű Lehning, akik ki tudja, mitől voltak szépek. A fiúk nem sikerültek ilyen jól. Viszont soká tartott, amíg Mária felfogott valamit. A halott és az élő testvérek megolvasásához még többször is visszatért. Később azután elfelejtette azt a rettentő félelmet is, amit az erdőben történt esemény óta érzett. Mária már nem futott többé haza lélekszakadva az iskolából. Újból csavarogni kezdett. Már a tél sem volt többé ugyanaz és rájött arra is, hogy a házikójukban sosem volt meleg. Eddig mindig természetesen találta, hogy viskójukban fázni kell. Anya este hazajött, megfőzte a levest a tűzhelyen. Ilyenkor kezüket a láng fölé tartották, sőt az arcukat is, amitől gyakran megpörkölődött a szemöldökük.

Ekkor ismerkedett meg Mária a füstölőék házából való leánnyal. Stine volt a neve és tulajdonképpen már régóta megszokták, hogy úton-útfélen találkoznak egymással. Valamelyik nap Stine minden előkészület nélkül belekarolt Máriába és magával cipelte. És lám, a füstölőék házában meleg volt! Persze, hiszen különben füstölt kolbász sem lett volna.

A sűrű barna levegő az ember torkát fojtogatta. Szellőzőnyílás nem volt a szobában, mindössze az ajtó felső felét nyitották ki nagyritkán, ha már túl gonoszul fojtogatott a füst. De a parázs szakadatlanul fűtötte a házat, és a mennyezetről lelógó rengeteg kolbász gyönyörű látvány volt. Stine és szülei, meg testvérei a kolbásszal

együtt füstölődtek, arcuk már gyermekkoruk óta tele volt ránccal. De nem fáztak.

Sokkal később jött rá csak Mária arra, hogy vannak házak, ahol akkor is meleg van, ha nincsen füst. Olyan jó dolga volt a halászok gyermekeinek. Ha például Stine a Merten halász leánya lett volna, akkor karonfogta volna Máriát és elvitte volna nagy házukba, amelynek kertjében több lepényhal száradt, mint amennyit mindnyájan együtt megehettek volna. A füstölőék kolbászából nem volt szabad megenni semmit, Stine szülei szegények voltak. És ekkor értette meg a gyerek, hogy a másik leány csak azért karolt őbelé és csak azért vitte magával, mert mind a ketten szegények voltak. Ha azt akarták, hogy melegük legyen, akkor cserébe füstöt kellett nyelniök.

A halászok, parasztok és kereskedők gyermekeinek erre nem volt szüksége. Ez volt a különbség köztük és ezért nem akadt köztük egy sem, aki Máriával ment volna haza. Ezt különben Mária sem találta volna helyesnek, sőt ki is szakította volna magát a halászleány karjából, ha magával akarta volna vinni. Nagyon magasban fent voltak a halászok, kissé oldalt a kereskedők, sokkal mélyebben a parasztok, — de a földmunkások ki tudja mikor következtek? Valahol a hajóslegények után, a helyük legalul volt. »Mi vagyunk a legalsóbbak« — állapította meg Mária.

Volt abban a nagy, vadszőlős házban egy fiú, Merten Mingonak hívták. Nem volt sokkal idősebb, mint Mária de annál pajkosabb. Amikor elmúlt a tél és Mária már rengeteget gondolkodott a szobák hőkülönbözetein, eljött a tavasz. Mingo belemarkolt a kislány sűrű hamuszőke hajába és követelte: jöjjön vele játszani a kertbe.

— Mit csinálunk ott? — kérdezte Mária.

— Van egy kutyám, aki nagyon szeret nyers tojást enni. En is szeretem a nyers tojást. Te is?

Ebben megegyeztek. A kutya tényleg ellopta a tojásokat a tyúkoktól, orrával óvatosan rejtek-

helyére görgette a zsákmányt, majd fogaival feltörte a tojás héját. Ezt nagyon tréfásnak találták. Mária annyi tojást kapott, amennyit akart, de hirtelen abbahagyta a játékot:

— Ha anyád meglátja...

— Akkor verés lesz! — tréfálkozott a fiú, de Mária rögtön elkezdett sírni. Erre bögömárinak csúfolta.

A lány váratlanul pofonütötte a fiút. Nagyon hirtelenül történt ez, egyikük sem várta, sem a fiú sem a lány. Mingo az első ijedtség után természetesen visszaütött, a lány karmolt és ő is megkapta a részét, de semmivel sem többet mint a fiú. Mingo ugyanis korához képest gyenge volt. Sokat betegeskedett, amikor még apró gyerek volt és ezért szülei most is kényeztették. Mária elfutott, Mingo a földön feküdt és rettentő szidalmakat bömbölt feléje. Már messze szaladt Mária, amikor észrevette, hogy a fiú más hangon kiáltozik utána. De nem állt meg.

Az elkövetkező időben csak messziről nézték egymást. Amikor Mária elment Mertenék háza előtt, rendszerint arra gondolt, hogy Mingo most lepényhalat eszik. A fiú azt mesélte neki, hogy náluk állandóan tárva-nyitva van az éléskamra. Ezt alig merte elhinni. Azután megint nyár jött. A lány tízéves volt. Ezt a nyarat sosem felejtette el.

Megint fürdővendégek mutatkoztak, és a falu elején, ahol Warmsdorf tengeri fürdő jobb villái sorakoztak, berlini család, egy úr, egy hölgy, egy kislány és egy kisfiú bérelt nyári lakást. A szülők résztvettek a fürdőhely minden eseményében, ott voltak a vitorlásversenyen, meg az autóversenyen is. Megerőltető életmódjuk megkívánta, hogy soffőrükkel és komornájukkal korlátlanul rendelkezhessenek és ezért kerestek valakit, aki a strandon a gyerekeikre felügyelne.

— Nagyon csinos ez a kislány, — mondta a hölgy hangosan, amikor Mária elhaladt mellettük. — Megállj csak! — kiáltott utána. Mária először azt hitte, hogy valami rosszat követett el. A

hölgy megmagyarázta az úrnak, hogy a lány eléggé értelmesnek és felnőttnek látszik és azonkívül mint benszülött, bizonyára tökéletesen ért a vízhez. Meg kellene próbálni és a gyerekeknek is volna, kivel játszani.

Mária csak állt, miközben róla tanácskoztak és nem értett az egészből semmit. Az uraságok nem voltak lübeckiek, sőt még hamburgiak sem. Nagyon furcsa nyelven beszéltek. Mária rögtön megkérdezte a gyerekektől, hány évesek. — Kislenc, — mondták egyszerre, mert ikrek voltak.

A hölgy rendelkezett: — Most rögtön kimentek a strandra. Jó, szabad fürödnötök is. Mária majd szárazra törül benneteket. Lehning Máriának hívnak, úgy-e? Majd később megállapodom a szüleiddel is. Most nem érünk rá.

Az autó túlkölt. — Gyere már! — követelődött az úr és máris elrobogtak mind a ketten.

Mária teljesítette a kötelességét. Kézenfogta a gyerekeket és úgy vezette őket, mintha a különbség közte és köztük nem csupán egy év lett volna. A tengerpartnak arra a részére vitte őket, ahol szabad volt vetkőzni. Az uraságok ugyanis elfelejtettek pénzt adni — kabinra, tejre, kalácsra, úszóbabára és mindarra, amit a gyerekek még megkívántak.

— De holnap egész biztosan megkapjuk a pénzt — állította a kisfiú.

Mária ránézett. Sötét alak volt ez a kisfiú, az arca rettentő sápadt és megvetően biggyesztette le a száját.

— Ha akarom, mindent megvehetek magamnak.

— Még a kis motorcsónakot is! — tette hozzá a kislány.

— Na és a nagyot nem? — kérdezte szemtelenül.

— Roppant gazdagok vagyunk, — állította a kislány.

Mária azt gondolta magában: Töw man, beeten! Ez azt jelentette: No, megálljatok! Amikor azután a vízbe ment velük, a kis fürdővendégek nem akartak mélyebbre menni, csak addig, amíg

térdükig ért a víz, bármennyire meleg és tükörsima volt is a tenger. Mária nem engedett, pedig rettentően nyafogtak és beléje kapaszkodtak. Kötelességtudóan vízbe mártotta őket. Viszont utána gondosan szárazra törülte a két testvért. A törülközést önmaga számára feleslegesnek találta, de ők fürdővendégek voltak, ami egyrészt igen előkelő, másrészt igen nevetséges dolog.

Mind a ketten illedelmesek és szófogadók voltak: Mária észrevette ugyan, hogy egyforma mandulaszemeikkel gyakran összenéznek, de mégsem volt elkészülve semmire, a dolog egészen váratlanul történt. A fiú gáncsot vetett, Mária hasravágódott, a két gyerek ráugrott és elkezdte öklözni. Öklük elég gyenge volt, de viszont köpködtek is. Mária felállt és már-már meg akarta mutatni, meunyre jobban tud köpni náluk, de szerencsére kellő időben eszébe jutott, hogy az édesanyja közben már pénzt kapott a gyerekek szüleitől azért, hogy itt leköpjék.

Az volt a legkülönösebb, hogy milyen hamar párologott el a gyerekek dühe. A kisfiú nem biggyesztette többé le a száját, a szeme sem szikrázott már álnokul és a kislány megint olyan fölényesen mosolygott, mint az imént. Mária ezt a gyors változást nem értette.

— Tudod mit, Kurt, most játszani fogunk a kicsikével, — jelentette ki a lány.

— Viktória, te leszel a nagysága — határozta el a fiú büszkén.

— Ő pedig a kisbabám dajkája — döntött a testvére.

— Helyes, Vicki, és én leszek a kisbaba!

— De üvegből fogsz táplálkozni — oktatta ki bátyját a kislány, különös, síma, kétértelmű mosollyal.

A puha homokban tényleg pompásan eljátszogatnak mind a hárman. A szellő lágyan cirógatta őket és végnélkül kékllett a levegő meg a tenger. A gyerekek kiáltozása is lágyabb lett és szinte szerelmesen búgott a távoli gőzhajók szirénája. Lassankint kiürült a strand és Mária a nap állá-

sából kiszámította, hogy ideje már a fürdővendégeket visszavinni a villába.

Olyan napja volt ma Máriának, amelyet tulajdonképpen nem lett volna szabad megengednie magának. Odahaza tele volt a teknő beáztatott fehérművel. Ki végezte el a munkát? kérdezte magában ijedten és arra gondolt, hogy kikap anyjától. De ez nem bántotta valami nagyon, sőt úgy érezte, hogy személyének jelentősége a pénzkeresés következtében emelkedett. Annál retentesebben hatott rá a hír, amellyel odahaza fogadták:

— Péterke majdnem vízbefult, miért nem vigyáztál rá, haszontalan!

Megtudta, hogy legkisebb öccse, aki alig tudott még beszélni, a tengerpartról egyedül lecsúszkált a vízig. Idegen emberek húzták ki, amikor arccal már a vízben feküdt, görbe lábai még szárazon voltak, de már nem mozgott. Most azonban itt volt megint a szobában és bömbölt. Ezért az első ijedtség után nagyon haragudott a kis Péterkére, mert megkísérelte elrontani szép napját. Durcásan nyult a vacsorájáért. Lehning anyó azzal fenyegetőzött, hogy ma engedte utoljára fürdővendégekkel csavarogni. De Mária csak ránézett Lehning apóra, aki jó dohányt füstölt és köhmöt ivott hozzá, és máris tisztában volt azzal, hogy a fenyegetőzés teljesen komolytalan.

Még sok szép nap következett; senki sem számolta őket és semmi sem változtathatott rajtuk, még a vihar sem, mert reggelre mindig kiderült. A veszekedésnek a két fürdővendéggel és a sok egyéb civakodásnak odahaza nem volt semmi köze a végtelen nyárhoz. Az ember hamar elfelejtette őket. Mária később gyakran visszaemlékezett erre a nyárra, mert ekkor tudta meg először, mi az élvezet.

Mingo, a halász fia is játszott vele, sőt jó barátja is lett. A Meier-gyerekek éppen, hogy megtúrték, mert állandóan Mária pártján volt. Meiernek hívták a gyerekeket. Mingonak jóindulatú és szemtelen halász-humora volt. A fürdő-

vendégeket nem hívta Viktóriának és Kurtnak, hanem röviden: Meier egynek és Meier kettőnek. Utálták, de félték tőle. Azonkívül vártak a megígért vitorláskirándulásra. Mária jól tudta, hogy Mingo csak áttatja a gyerekeket.

— Miért teszel ilyesmit, Mingo? Hiszen akár-mikor megkaphatod a csónakot.

— Tudom. De mi történik, ha csakugyan kivezünk és akár csak akkora hullám csap át a csónak orrán, mint valami ágypárna? Rögtön tengeri-betegséget kapnak a Meierek. És akkor mi lesz? — Elkergetnek.

Pontosan így történt. Kurt arca a szokásos módon elvadult és amikor a másik Meier is összehúzta szemöldökét, kísértetiesen hasonlítottak egymásra, — különösen akkor, amikor Mingo a búcsúzkodásnál csak Máriának nyujtott kezét és nekik nem. Mingo a fürdővendégek gyűlöletét nem vette tudomásul, hiszen úgysem volt szabad hozzájuk nyúlni.

— Tyűh! De jó volt ez a kirándulás, Mária! — mondta, majd sarkonfordult és a homokbuckákon át eltávozott. Az utóbbi időben megnőtt, válla szélesebb lett. Annál keskenyebbnek látszott a csípője. A magárahagyatott Mária addig nézett utána, amíg alakja összezsugorodott a messzeségben. A leány sóhajtott, anélkül, hogy tudta volna. Végül odafordult a testvérekhez, — a Meierek időközben egymásbakaroltak és megint egyformán mosolyogtak.

— Na, most elment — jegyezte meg a kislány.

— Láttad, mekkorát kentem le neki? — kérdezte a fiú, noha ebből egy szó sem volt igaz.

Mária csak azt találta undorítónak, hogy ennyire összetartanak. Valami fájt, de nem jött rá, hogy micsoda, mert feltűnt a kalácsosnéni és Kurt megmutatta, hogy mit tud: megvette a félkosarat.

Röviddel ezután bekövetkezett a szezon eseménye: Antje Lehning beköltözött a Köhn-szállodába. Egy napszámos-viskóból való Lehning-leány a helység legelső szállodájának két legjobb szobáját bérelte ki! Tizenkilencéves volt, legidő-

sebb a lányok között és mint gyermeklány kísérelte meg a szerencsáját Hamburgban. Legalább is ezt állították Lehningék. Az a fontos, hogy közben rátalált G. P. Tietgenre és ezért most ott napozhatott a Köhn virágdiszes középkerékén és csokoládét köphetett le az emberekre. Minden warmsdorfi látni akarta őt és az emberek addig várakoztak a promenádon, amíg Antje feltűnt. A hotelportás tábláján ott volt a neve: Annie — sőt, Lehning Annie önágysága.

G. P. Tietgen is eljött és ezért az első napokban Antje mint előkelő idegen sétált fent a gáton vagy lent a stranddeszkákon. Fent a legújabb divatot viselte: hatásosan kidolgozott melleket és hátsó bájakat, valamint szőke fürtöket, amelyek nem voltak festve, magassarkú cipőjében észbontó kecsesen járt. A strandon apró fürdőruhát viselt, köpeny nélkül. Nagy, telt, hibátlan teste, amelyet a nap még nem égetett barnára, óriási feltűnést keltett. Gögösen sétált el az urak előtt, akik hirtelen elszomorodtak. A fürdővendégek csupán akkor tértek magukhoz, amikor megtudták, hogy a nőt G. P. Tietgen hozta magával és különben is itt született a faluban.

Mihelyt a kísérője iránt való tapintat megengette, Antje felkereste gyermekévei kunyhóját. Tulajdonképpen csak azért ragaszkodott ahhoz, hogy Warmsdorfban nyaraljon, mert a Köhn-szálló ablakából akart lenézni a viskóra. Amikor családjához tartott, útközben ilyeneket gondolt magában: Hú, de nagyot fognak ezek nézni! Liba meg lár, ilyet még nem is láttak. És igazi cseresznyepálinkát sem pipált még a papa! Azonkívül hasraesnek, ha meglátják, milyen elegáns nő lett belőlem.

Mégis, a lelke mélyén sokkal alázatosabb volt. — Csak ne verjen meg az anyám! — érezte legbelül. Úgy vélte, apát könnyebb lesz elintézni és ezért pontosan abban az időben indult el családjához, amikor számítása szerint a vacsorára vártak. Anya ilyenkor még nem volt odahaza, ő hozta ugyanis a vacsorát a gazdájától. Ebben a vonatkozásban helyes is volt az elveszett lány

számítása, csupán a fogadtatása tekintetében csalódott kissé.

— Na, te is csak idetalálsz? — kérdezte az öreg Lehning, anélkül, hogy kivette volna a pipát fogai közül. A kistestverein sem látszott az örömteli meglepetés és bámulat, — fagyos érdeklődéssel fogadták. Sőt a nagyobbik fiú, Gáspár, kétértelműen mosolygott. Antje zavarba jött és így szólt:

— G. P. Tietgennel vagyok itt.

— Tudjuk. Éppen eleget beszélnek róla... Na, add csak ide azt a... — hagyta abba a szigorú hangot Lehning apó és átvette a cseresznyepálinkát. A többiek kipakkolták a libát, betették a bádogtálba és nagy hajlandóságot mutattak arra, hogy azonnal megkezdjék a zabálást. Ezt a pillanatot, amikor szájukban összefolyt a nyál, használta fel Antje arra, hogy jóindulatú és kegyesen leereszkedő kérdéseket tegyen. De belépett Erzsébet, az anya. Eleinte egy szót sem szólt, minővárt munkához látott és csak úgy, a nagy sürgés-forrás közben nézett végig egyszer-kétszer a lányán, — minden elismerés nélkül, mintha csupán a rajta levő ruha és az ékszerek értékét akarná felbecsülni. Végül mégis a tűzhely mellé terelte Antjét.

— Mikor vesz feleségül?

Antje kissé idegesen felnevetett. — Ki házasodik manapság! — kiáltott fel őszintén, túlőszintén, túlmeztelenül. — Örülök, ha fizet.

Néma csend az egész kunyhóban. Az anya még kételkedett:

— Fizet? Miért fizet?

Csend. Antje még egyszer nevetni próbált, de mielőtt egy hangot hallatott volna. eszébe jutott, hogy itt senki sem tudja, hogy olyasmi is van.

— Ah, — szóval *azért* fizet? — mondta Lehning anyó lassan. Még nem hitt teljesen a felfedezésének.

A leány bólintott. — És nem is rosszul! — jelentette ki büszkén.

Lehningné még nem tudta, hogy mit higgyen. Még sosem volt Warmsdorf határán túl. Az életnek ezzel az új oldalával először is önmaga előtt

kellett tisztába jönnie. — Ehetnél valamit, Antje — intett a fejével az asztal felé. Ő maga tovább babrált a tűzhelyen.

Antjenak éppen sikerült végre megtalálni a régi hangot, amikor Lehningné hirtelen rájött arra, hogy mit akar:

— Ha így áll a dolog, akkor adjál nekünk is valamit!

— No, ezt jól kigondoltad! — Antje hirtelen felugrott. Megszokta, hogy pénzügyekben világosan fejezze ki magát. — Hát ti mit adtatok nekem, amikor szolgálni mentem?

— Frida húgodtól már nem kapunk semmit. De tőle nem is kell semmi, ő dolgozik. Te azonban nem csinálsz semmit, legalább segíthetnél rajtunk.

— Idehallgass, mama, te ezt nem ismered. — Antje már nem volt haragos, csak nagyon komoly. — Egy lány sem keresi olyan nehezen a pénzt, mint én.

— És mi? — kérdezte az anya keményen. Örömtelen szemét végigjáratta az agyagpadlón és a fehérre meszelt falakon. Leánya lesütötte a szemét és ekkor meglátta anyja kezét. Nagy volt és földszínű, csupa hütyök és ujjai már elgörbültek.

— No, nem mondom, néha valami ruhát vagy néhány márkát, ... rendben van ... Ezek a szavak hevesen, szaggyatottan és kissé elmosódottan szaladtak ki Antje száján. Vállá az ajtó felé rándult, mintha odébb akarna állni. Csak ezt várta Lehningné. Nagy csontos arca elsötétült, világos szeme megkeményedett és elkezdett kiabálni, — hangosan, de minden izgalom nélkül, nagyon lassan és nagyon szélesen.

— Az én erőm is csak elfogy és akkor mehetek Brodtenbe, a szegényházba, mi?

— Hát akkor majd odamész. Odakerülünk mindnyájan, — motyogta a lány, de anyja oda se hallgatott:

— Én nem megyek Brodtenbe a szegényházba. Én Hamburgba megyek és felmegyek hozzád a lépcsőn, becsengetek az ajtón, amelyen ott a tábla: Frau Annie Lehning és odateszem a lábamat a

küszöbre, hogy ne tudjad megint becsapni. És akkor beülök a szép szobádba, ott maradok és senki sem tud majd onnan kitenni. Mindenkinek megmondom, hogy ki vagyok. Addig mondogatom az uraknak és a hölgyeknek, amíg senki sem akar többé tőled valamit, amíg senkinek sem kellesz már. Akkor ki kell bújni a meleg szobából. Akkor lent vagy, ott, ahol én. Akkor odajutsz, ahova én, Brodtenbe, a szegényházba.

— Mindig mondtam, hogy bolond vagy! — ríkácsolta a lány, de a hangja megremegett. Félt. Szeme segítő arcot keresett, de nem talált. Antje összehúzta magát, alakja szemmelláthatóan kisebb lett. Ekkor jelent meg Mária.

Berohant a szobába — és megtorpant, amikor Antjét megpillantotta. Felkiáltott: — Antje megint itt van! — és széttárta karját.

Nővére ugyan nem ölelte meg, de alakja mégis szemmelláthatóan megnövedekett. Erzsébet anyó összerezcent és elfordította az arcát. Majd újból hevesen babrálgatni kezdett az edényekkel. Antje kiment Máriával a szabadba. Annyira magához tért, hogy még vidám szavakkal el is köszönt a családjától. Amikor kijutottak, első szava ez volt:

— Micsoda buta liba! No, nem bánom. Tegyenek, amit akarnak. Papa erről nem tehet. Mondd, még mindig olyan iszákos? Tudom, — szegény emberek. De te túl csinos vagy számukra, Mária. Hadd nézzelek meg... igen, a lábad már kitűnő. Mi, csak tízéves vagy még? Legfeljebb négy év múlva teljesen kifejlesz. Egyenesen csodálkoznom kell. No, majd gondjaimba veszlek.

Gondolkodott.

— Nem látogatnál meg alkalomadtán a Köhn-hotelben? — kérdezte. Mária nem mondott nemet.

— Csak G. P. Tietgen miatt..., tudod, kissé bonyolult ember, — mondta Antje elgondolkozva. — De valamikor majd csak leissza magát a Strandpavillonban és akkor leintek neked az erkélyről. Ne félj, mama nem fogja látni.

Mária ellenvetést tett: — De nekem mindig a fürdővendégekkel kell játszanom.

— Hogyan? Gyerekekkel? Kicsodák azok?

Antje nagyon figyelt arra, amit Mária a Meierekről mondott. — A kölyköket magaddal hozod! — rendelkezett. — Mondd meg nekik, hogy majd csokoládét kapnak tőlem — tette hozzá gyorsan.

Mária mingyárt másnap szólt a Meiereknek. — Nővérem a Köhn-szállodában lakik — magyarázta büszkén, de mégis volt valami, ami határozottan zavarta. Nem tudta, hogy micsoda. Furcsa, a Meierek nem válaszoltk, csak egymásra néztek és úgy beszéltek, mintha Mária ott sem lett volna.

— Mégis igaza volt papának meg mamának — jegyezte meg Viktória tapasztalt arckifejezéssel.

— Ennek nem lett volna szabad megtörténnie — vélte Kurt hascnló hangon.

Mária cáfolni akart: — G. P. Tietgen úr a másik szobában lakik...

Erre a kilencéves Vicki olyan arcot vágott, mintha varangyosbékára lépett volna. — Ilyen undorító ez a G. P. Tietgen? — ijedezett magában Mária. Kurt a maga részéről mindössze rövid nevetést hallatott. — Köszönjük a szíves meghívást! — hirtelen olyan udvarias lett, mint egy felnőtt úr.

— Szóval jöttök?

— Sajnos, a meghívásnak nem tehetünk eleget. Rajtunk kívülálló okok miatt, — fejezte ki magát választékosan a kisfiú.

— Szüleink megtiltották — tette hozzá a testvére. — Ők még 1880-ból valók.

Vicki most minden átmenet nélkül megváltoztatta alakját. Ülepét kidomborította, mellét felfújta, amennyire csak tudta és járás közben illegitt-billegett. Mária mégsem találta ki, hogy kit utánoz.

— Játsszuk ezt! — kiáltott fel vidáman Kurt. Kidugta a hasát és felfújta az arcát. Vicki méltóságteljesen közölte vele:

— Szamáron akarok lovagolni.

— Fizetek mindent. Itt a szamár! A fiú olyant lökött a mit sem sejtő Márián, hogy az elesett. A kislány már rá akart mászni Mária hátára, ami-

kor Mária végre megértette, hogy miről van szó. Felugrott és miközben Viktória még a homokban hempergett, egyszerűen odébbállt. Először ment, azután futott. A szándéka az volt, hogy nem jön vissza soha többé.

Ebből nem lett semmi, mert Annie nővére nem intett le neki az erkélyről sem aznap, sem másnap, sem az elkövetkező napokban. A sétányon szegényes ruhája miatt nem merte megszólítani. Pedig Antje egész biztosan segített volna rajta. Ezért Mária úgy ment vissza Meierékhoz a villába, mintha nem történt volna semmi. Meierné »csalódott« Máriában. Szemére vetette, hogy lányát földhözvágta és játék közben elszaladt. — Elég lány van itt, aki szeretné a helyedet. Majd értesítem az anyádat.

Ez meg is történt. Erzsébet anyó nemcsak mérgeesen fogadta lányát, ezt még elviselte volna Mária, hanem bánatosan is és ezért megint sírnia kellett.

— Végre hozol valamit a konyhára és mi lesz, ha most elküldenek? Hiszen Meierékhez még a halászok fele-égei is elmennek és rábeszélük, hogy vegye inkább az ő lányukat és ne a miénket, mert mi a legalsóbbak vagyunk.

Mária sírt amikor ezeket hallotta. — Bögőmari! — csúfolták a testvérei.

— Oda lesz a szép pénz! — sóhajtotta az anyja.

Máriának kitűnő sugallata támadt. — Antjétől sokkal többet kapok! — szólt váratlanul, mire a család lecsendesedett.

— És ez igaz? — kérdezte végül anyja. Mária tágrameredt szemmel nézett rá:

— Antje meghívott. Azt mondta, gondjaiba akar venni.

Lehning anyó gondolkodott, Lehning apó pedig kijelentette, hogy amúgy is mindegy, mert végefelé jár a szünidő és a fürdővendégek hamarosan elutaznak. Anya morgott, de nem szólt semmit.

Mária tovább is Antje integetésére várt. Közben a nagyobb gyerekek eltűntek a strandról. Meierék is elutaztak. Mária csak akkor tudta meg,

amikor a villába ment a gyerekekért. Szaladt ki a pályaudvarra. Ott állt a család a perrónon, körülöttük egyéb uraságok, akik még fürdőruhát viseltek. Meierné és Vicki virágokkal voltak meg-
 rakva. Mária ott húzódott meg a háttérben és várta, amíg nákerül a sor. Máriában valami meg-
 mozdult, szeretett volna a két testvér nyakába
 borulni. Nem csak kezet fogni! Hiszen ők is tud-
 ták, milyen szép, milyen gyönyörű volt minden!

Hát nem veszi őt észre senki?

De mégis. Kurt hirtelen kiszakította magát a gyűrűből és odaugrott Máriához.

— Na, viszontlátásra! — Elfintorította arcát.
 — ...ha megint ebbe a fészekbe jövök.

Hirtelen megcsókolta Máriát. — Csinos vagy,
 — jelentette ki. — Ne bögj már megint. Ki sír ma-
 napság? Tanácsoljak neked valamit? Tanulj meg
 gáncsot vetni.

A fiút elhívták, a család beszállt a vonatba. Abban a pillanatban, amikor elindultak, Meierné és a testvérek integetni kezdtek az ablakból. Mária visszaintegetett nagy buzgalmában elkezdett futni a vonat után és kendőjét lengette. Vicki és Kurt nevetett. Mintha csak megbeszélték volna: hirtelen mindaketten kidugták a nyelvüket. Mária meg-
 állt. Mielőtt tudta volna, hogy mit tesz, ő is kiöl-
 tötte a nyelvét.

A Köhn-szálló erkélyéről még mindig nem ad-
 tak jelt Máriának. De Antje, aki mostanában nagy
 társaságban fürdött, valamelyik nap hangosan
 odahívta magához a kis húgát. Márián csak für-
 dónadrág volt és így nem látszott meg rajta rö-
 g-
 tön, hogy a legszegényebbekhez tartozik. De ezt
 Antje hangosan közhírré tette:

— A húgom... mit szóltok hozzá? Ő még most
 is ott lakik a kunyhóban, ahol születtem. De ő
 sem marad ott, erről majd gondoskodom. Nézzé-
 tek csak a lábát! Na? Ezek is olyan híresek lesz-
 nek, mint az enyéim. Azonkívül valódi Lehning-
 arca van... Szépek a fogai, mi? Szerencsét hoznak.

Már a vízben gázolt az urakkal, amikor végre
 eszébe jutott, mit ígért Máriának.

— Hiszen te meg akartál látogatni, Mária! — kiáltott vissza. — Gyere fel ma hozzám egy kis kávéra! G. P. Tietgen nem fog bántani.

Mivel ezt mások is hallották, G. P. Tietgen nem tehetett semmit, csak nevetett. Mária még aznap délután elment a Köhn-szállóba.

A portás akadálytalanul továbbengedte, amit Mária nem talált egészen természetesnek. Nővére kereveten feküdt és valami nagy babával játszadozott.

— Csapd be jó hangosan az ajtót, — rendelkezett Máriával — hadd hallja G. P. Tietgen is! Szemrehányásokat tett nekem miattatok és azért, mert őt idecipeltem. Néha egészen kibírhatatlan ember...

Mária ezt roppant érdekesnek találta. Nagyon figyelt, egy szót sem akart elszalasztani ezekből a talányos megnyilatkozásokból.

— Igyál kávé! Persze, te csokoládét akarsz, várj, mingyárt rendelek. Mindent megkaphatsz itt nálam van miből... És anélkül fütyülök az egészre. Mit gondolsz, maradjak megint itt? Beszélj, hiszen olyan értelmesnek látszol!

Mária alig lélekzett, beszélni pedig éppenséggel nem tudott.

— Láttam Frida nővérünket, — mesélte most Antje. — Ő is engem... De sok ideje nem volt számomra abban a hentesboltban. Lübeckbe utazik, ahol főnöke megbízásából konzerveket vásárol... Bizalmi állása van... Azonkívül menyasszony, az úgy komoly... vőlegénye valami kereskedő! G. P. Tietgen is kereskedő.

Mária nem hallot már semmit. Antje a fal felé fordította arcát a párnán. Amikor megint megszólalt, úgy panaszkodott, mint valami gyermek.

— Frida nővérünkkel becsületet vall a Lehning-család. Neki nem fog a mama olyanokat a fejéhez vágdosni, mint multkor az enyémhez. Ő kis boltot nyit majd a férjével, eleinte persze mindent kicsiben csinálnak de tisztelni fogja őket mindenki. Senki sem fogja tőle követelni, hogy a

családját eltartsa és Brodttenel, meg szegényházzal sem fogják fenyegetni.

Mária nem tudta tovább elviselni nővére panaszos hangját és sirásra fakadt. Antje is könnyeket ontott, belezokogott a nagy baba selyemruhájába. Végül felült és ránézett Máriára, — most egészen más arca volt, legalább is akarta, hogy más arca legyen. Mária észrevette, hogy megerőteti magát.

— Tanácsoljak neked valamit, Mária? Maradj te csak tisztességes. Még ráérsz, figyeld meg, ki jut előbbre, én vagy a Frida.

— Jó, — bólintott Mária engedelmesen.

— Most aztán edd meg a kalácsot! — Mária megtette. — Te szabónő lehetnél. Azoknak mindig van munkájuk és hihetetlen mennyi pénzt keresnek rajtunk. Értesz már valamit ruhákhoz? Gyere, megmutatom az enyéimet.

Antje felugrott a kerevetről, fájdalma már eltűnt. Kirakta a szekrényből minden holmiját és beavatta Máriát a legasszonyibb titkokba. A gyerek még egy ujjal sem mert hozzáérni a sok drága holmihoz, de Antje gyors mozdulattal ráhúta egyik ruháját. Természetesen nem illett az alakjára, mégis olyan Máriát látott most a tükrökben, amilyet ezen a földön még soha. Antje felhúzta a gramofónt és táncolni kezdett vele.

— Ugy-e nemsokára megint eljössz? Tulajdonképpen meg is tarthatnád ezt a ruhát. Vagy különben nem, még szükségem van rá. Helyette megkapod a babát, jó? Viszontlátásra, Mária! Még várok egy estélyi ruhát Hamburgból, majd megmutatom neked.

Mária elhagyta a Köhn-szállót és karján a hosszúlábú, lisztesképű, zöldselyemruhás pojácával. Kissé kábult volt. Antje gondjaiba akart venni! Es mamának már elmeséltem, hogy mi mindent fog nekem ajándékozni! Csak nehezen talált haza, útközben kigondolta, hogy mit fog mesélni: Antje megígérte, hogy szabónővé képeztetni ki. Amikor anyja ezt meghallotta, tényleg elmaradtak a kemény szavak. Kistestvérei

megbámulták a pojacát, Mária közben halkan ismételtette: Legközelebb megkérem, taníttasson szabászatra, egészen biztos, hogy rögtön megteszi.

Megint nagyon sokáig kellett várni Antje hívására és ezért Mária valamelyik nap minden felszólítás nélkül ment el a Köhn-szállodába. Az első pillanatban nem értette, mit mond a portás: Antje elutazott. Ő elutazott? Hiszen reggel még fürödni látta a tengerben rengeteg ismerőseivel. Mária nem hitt a portásnak, és amikor ez hátat fordított, gyorsan felsurrant a lépcsőn.

Antje szobája tárva-nyitva volt, de üres. Még ki sem takarították. A padlón csomagoló-papír hevert szanaszét, közte a ruha, amelyet Antje akart Máriának ajándékozni. Azt mondta, hogy még szüksége lesz rá és most eldobta. Mária gyorsan összegöngyölítette a kis selyemrongyot és köténye alá rejtette. Az asztalon a csészében még meleg volt a kávé. Megihatta volna, hiszen meghívták. — Gyere el megint, — mondta Antje! Antje estélyi ruhát várt Hamburgból és meg akarta mutatni neki! Mária szorongást érzett és annyira félt, hogy nem mert sírni. A szoba üres volt és zajtalan. Mária hirtelen kereket oldott.

Ezzel vége volt a nyárnak, beállott a hideg és az utolsó fürdővendég is eltűnt a strandról. Mária néha magányosan játszadozott a csónakokkal a víz partján, a halászok ügyet sem vettek rá; még gyermek volt, noha lába már hosszúra nőtt. Fürdővendéget játszott, egyszemélyben volt Vicki, Kurt és Mária. Ráparancsolt Máriára, hogy törölje szárazra a gyerekeket, homokvárakat építtetett Máriával, hármasan örült és kavicsokat dobált a sima tenger fölé, — amely a valóságban már háborgott.

Nemsokára már nagy viharok tomboltak és Warmsdorf közelében zátonyra futott egy hajó. Amikor észrevették, a hullámok már régen lesöpörték a fedélzetről az embereket. Valamennyien vízbefúltak. A hullámok még hosszú ideig vetették partra zsákmányukat: konzervdobozokat és pénzdarabokat. A warmsdorfiak mindent fel-

szedtek, még a sok borostyánkövet is, amit a tenger felkavart feneke küldött nekik.

Végre lecsendesedett a nagy víz, kissé melegebbre is fordult az idő és Merten Mingo iskola után Máriával kiment a strandra. Azt állította, hogy most olyasmit találnak majd, amit a többiek már nem is keresnek. De mindössze egy bölcsőt találtak, kis gyermek bölcsőjét, a gyermek valamelyik hajósé lehetett. Hol volt már a kis csecsemő, hol voltak a szülei! Fémpántok tartották össze a bölcsőt, ezért tudott ellenállni a hullámok erejének. Mária hazaszaladt a hosszúlábú pojacáért. Szegény már nagyon kopott volt, Mária mégis belefektette a bölcsőbe és most apának és anyának nevezték egymást. Főzőcskét játszottak a homokkal: Mingo halászatról tért haza és vacsoráztak. A felnőttek súlyos hangját utánnozták, de Mingo hirtelen természetes hanglejtéssel, így szólt:

— Ha felnövünk, a valóságban is megcsináljuk ezt.

Mária ránézett és boldogan mosolygott. Ebben a pillanatban Antje jutott az eszébe. Antje minden szép beszéde és ígérete után mégis szó nélkül utazott el és azóta sem hallott róla semmit. Hirtelen olyan szorongó érzés fogta el Máriát, mint annakidején az elhagyott szállodai szobában: félt valamitől, valamitől, ami bizonytalan. Félt mindannak a megbízhatatlanságától, amit komoly dolognak neveznek.

— Inkább játsszunk! — könyörögte. Ajka remegett és szeme csupa ijedtség volt.

Mingo megérezte, hogy miről van szó: — Bennem megbízhatsz — mondta. — En elveszlek feleségül. — Azután megcsókolta és Mária viszonozta a csókot.

Eljött a következő nyár is és szinte észre sem vették, már el is tűnt. Lehning anyó valami távoli tanyán dolgozott, Máriának egészen egyedül kellett elvégeznie a házimunkát és mindazt, amire apjának és testvéreinek szüksége volt. Összel gyakran már alkonyatkor fáradt volt; sosem hitte volna, hogy ilyen nagy fáradság is

van. Tizenkétéves lett. Valamelyik nap estefelé a fenyveserdőbe ment rőzsét gyűjteni. Az út a temetőn át vezetett. A batyu nagyon nyomta Mária hátát, le akart pihenni a temetőfal egyik zugába, ahová nem fújt a szél. Mezitláb, nesz-telenül közeledett az ismerős zug felé, amikor odaért, észrevette, hogy már ül ott valaki: egy leány, aki kezét a tenyerébe temette.

— Frida, te vagy!

Nővére felelet helyett felpillantott és megmutatta az arcát. Egy szót sem szólt.

— Mit csinálsz itt? Nincsen munkád?

Mert Fridának mindig volt munkája, amióta Heim henteshez került. Ez olyan régen történt, hogy Mária már nem is emlékezett rá és nővérét csak futólagos találkozások alkalmával látta. Frida két éve volt Karl Boldt jegyese és azóta még ritkábban látták.

— Hol van Boldt? Miért ülsz itt egyedül? Hiszen máskor sokkal későbbig dolgozol Heimnél.

— Semmi dolgom nincsen, — nyilatkozott végre Frida. Olyan arca volt, mint máskor, csak a vonásai látszottak merevebbnek valamivel. — És ha van, akkor is csak az én bajom, — tette hozzá.

Mária ezt nem értette.

— Hát nem házasodtok tavasszal? Karl nem veszi meg a boltot?

Frida felállt. — Hogyne, hogyne, — mondta — így terveztük, de azt hiszem, nem lesz belőle semmi.

— Valami bajod van? — kérdezte Mária.

— Semmi, semmi. És ha volna is, — nekem egyedül kell elintéznem.

— De hiszen bent vagy a betegségyőzőben.

— De nem ezért! — kiáltotta a lány, majd hirtelen furcsán mentegetődni kezdett, hogy már olyan régóta nem volt a szülőknél, meg a testvéreknél a parti házikóban. Amikor beszélt, hosszasan elnézett a sirok felett.

— Sosem volt szabad időm — mondta. — De nemcsak emiatt... Nem hozhattam volna nektek semmit a Heimtől, mert meg kellett volna

fizetnem és Boldt minden pénzt az üzletünk számára akar félrerakni. De most már ez is mindegy. — Halkan, szinte önmaga számára ismételte: — Mindegy. Fizetni kell... — Mintha kívülről akarta volna megtanulni ezeket a szavakat.

Most látta csak Mária, hogy Frida még szebb, mint Antje, pedig csak ócska fekete kendő volt a vállán. De Mária félt, azt hazudta, hogy még sok rőzsét kell gyűjtenie és odébbállt. Később megbánta, hogy így tett, de amikor arra a helyre visszatért, Frida már nem volt sehol.

Frida három nap múlva halott volt. Mária megtudta, hogy mit tett a nővére, de az utolsó találkozás óta annyi mindenfélét hallott, hogy önmaga is kitalálhatta, mi történt. Lehning anyó eljött a távoli tanyáról. Dűhe nagyobb volt, mint a fájdalom. Máriának ontotta ki minden keservét:

— ...egy kötőtűvel! Hogy ne jöjjön a gyerekek... pedig össze akartak házasodni!

Borzasztó kínokat szenvedhetett, gondolta Mária. És milyen nehezen halhatott meg!

— Jobb élete lehetett volna, mint bármelyikünknek! — állapította meg Lehning anyó.

De Frida temetésén ott volt az egész falu, a halászok is, meg a kereskedők, sőt még a tanító, a pap és az orvos is. A halott családja, a gyerekek, akik még megvoltak, összebújtak a koporsó mögött. Aprók voltak nagyon és csodálkoztak Fridájuk tekintélyén, aki temetésén ilyen nagy megtiszteltetésben részesült. Utánuk a jó ruhák haladtak a menetben, az ünnepélyes fekete kabátok, a cilinderek, amelyet minden elsőszülött az elődjétől örökölt. Amikor feltűnt a temető fala, Mária lehajtott a fejét és kezét a homlokára tette, — úgy, ahogy Frida csinálta abban a zugban, ahol nem fúj a szél.

Temetés után nem küldték mingyárt iskolába Máriát, de amikor az épület előtt elment, hallotta a gyerekek énekét: Kis Matyi jajgatott, a róka hallgatott... Nővére utolsó szavaira gon-

dolt: — Mindegy! Fizetni kell... Nem lesz belőle semmi. — Majd az anyja hangját hallotta: — Egy kötőtűvel! Egyszerre meg úgy érezte, mintha Antje szólna hozzá. Antje, aki soha semmiféle életjelt nem adott magáról, most megszólalna? Hát lehetséges ez? — Ezzel egyidőben felmerült előtte egy csendőr arca, aki ugyan már jóideje nem élt a faluban, de ő vitte magával az apját, amikor a kis Dörtje fejére borult szoknyával ott feküdt a fenyőfák között.

Szorongás rohanta meg a túlon túl éles emlékek közeledtére, de éppen szívének ez a félelme volt a bizonyosság arra, hogy mindezt soha többé el nem felejtí. Most már értem, mi történt — gondolta. Ezért van minden! Valahányszor szerelmespárt látott, ezek a szavak jutottak eszébe. Este a rosszul világított parti sétányon páros árnyak imbolyogtak a lombjukat hullató fák között. A hervadt levelek mielőtt földet értek volna, ide-oda táncoltak a levegőben. Már tudok mindent — gondolta Mária — és nem fogok többé sírni. Az anyám sem sír és kemény az arca.

Serdülő lány lett belőle, tizenhárom éves, majd tizennégy, bérnálásra készült és ezért este ő is a bükkfák közé ment barátjával. Merten Mingo átkarolta Mária vállát, ő is átölelte az övét és úgy súgdostak, mint a többiek. A fiú egyetlen más lánynál sem tapasztalhatott volna annyi ártatlanságot és gyermeki bizalmat. Azok a szavai, amelyeket nem takart be a tenger mormolása, komolyan és odaadóan csengtek. Amikor süttött a hold, Mária puhán mélázó pillantása simogatta Mingo, Mindazt, amit nem tőle, hanem másutt kellett megtanulnia, nem tudta meg a fiú. Mária nem szánakozott önmagán, de a barátját sajnálta. Ezért nem árult el neki soha semmit, és a fiú sosem fejtette meg, hogy a hangja, a pillantása már olyan lélek mélyéből fakad, amely védekezni és elzárkózni akar. Valamelyik este valami hirtelen özzerezcent Máriában. A fiú észrevette, hogy a lány remeg és menekülni akar. Szerencsétlenségére megkísérelte visszatar-

tani, mire Mária kiszakította magát az öleléséből és felsikoltott:

— Engedj!

— Mi bajod van?

Boldtot látta egy leánnyal. Frida jegyese ott állt az egyik fa tövében és egy másik nővel csókolódzott. Miatta halt meg Frida! Boldt takarékoskodott és nem akart gyereket, ezért kellett a nővérenek meghalnia és most itt a sötétben egy másikkal... Mária azt mondta Mingonak, hogy hirtelen rosszul lett és úgy tett, mintha sírna. Mingo hitt a könnyeinek és hazaengedte.

Amikor ráadásul még azt is megtudta, hogy Boldt csakugyan üzletet nyitott és feleségül vette a másikat, Mária elhatározta, hogy felgyújtja a házát. Ez a gondolat úgy kerítette hatalmába, mint valami undorító betegség: bárhova ment, bárhol volt, forró láz epesztette, félt, kétségbeesett és gyűlölt. Egész éjszaka Boldték istállójában bujkált, hogy kitapasztalja, hol a legcélszerűbb a gyújtogatást megkezdeni. Amikor pitymallott, sem tért haza a viskóba, hanem lefutott a vízhez. Eppen tavaszodott, a homok először volt teljesen száraz, Mária órákig gázolt benne mezítláb. Testét elfárasztotta, de kínzó eszméit nem tudta elhallgattatni. Azon törte a fejét, hogyan szerezhetne valami alkalmas gyúlékony anyagot.

Addig bujdosott, amíg a part teljesen ismeretlenné vált körülötte. Visszafordult, hajnalpír ömlött el az öböl felett és az eget belülről kivilágított felhőfal takarta el s a messzeségben valami feketét pillantott meg, valami súlyosat, tömöret és szilárdat. Vajjon ki hordta ilyen vilámgyorsan ide a strandra? Bármilyen lázas is volt a feje, tudta, hogy egy embert lát ott. Megállt.

Ameddig a szeme ellátott, ez az ember volt az egyetlen a parton. Mozdulatlanul állt a tenger felé fordulva. Mária megcsodálta a hátát, ilyen hatalmas testet még sosem látott. De az ember megfordult, lassan, lassan és feléje nézett. Ez az

ember tudta, hogy ő itt van! Halálos rémület fogta el Máriát: ez a férfi tudta, hogy ő hol volt az éjszaka! Őrá várt a parton, mellette kellett elhaladnia, nem menekülhetett előle! Fusson fel a fővénydombra? Akármilyen nehézkesnek is látszott a férfi, egészen bizonyos, hogy még előtte érne fel a dombra és ott elfogná.

Mária feléje indult, nem tehetett mást, bármennyire is dobogott a szíve. Ez az ember kikerülhetetlen volt és őt figyelte a menesszeségből. Mária remegő lábbal vánszorgott feléje.

A sötét ember alakja folyton nőtt. Kerek kalap volt a fején és óriási, vastag fekete köpenyt viselt. Milyen vastag lehetett ez a kabát, hogy még a hajnali szellő sem tudta meglebbenteni! Végre felismerte az arcszínét is. A sötét árnyék fokozatosan kivilágosodott, szürkévé vált, súlyossá, köszinűvé. Most melléje ért Mária, meglassította lépteit és a szemét kereste. A szörnyűséges idegen szeme csukott volt! Mégis úgy érezte, mintha nézése követné.

Csak amikor már elhaladt mellette, volt bátorsága Máriának a domb mögé bújni. Fejét behúzta a vállá közé és szaladni kezdett. Ha hívta volna, azonnal visszafordult volna és beismert volna mindent.

Ez a találkozás összezúzta benne a kísértést. A kínzó gondolatok, amelyek hetekig tartották megszállva Máriát, hirtelen semmivé váltak. Egyszerűen elfelejtette Boldtot, a házát és a tüzet, amelyet gyújtani akart. Összel Mária tizennégyéves lett és bérálták. Akkor tört rájuk azt a híres, nagy árvíz is, amelyet a warmsdorfiak sosem felejtettek el.

Most a valóságban is bekövetkezett az, amit életének első szorongásaiban, mint kisgyermek, éjszaka az ágyában előre megsejtett: Hatalmas robajjal ömlik feléje a víz, a hullámok egyre magasabbra tornyosodnak és elnyelik a házíkt, amelyben alszik! Amikor valóra vált a rémkép, Mária mélyen és gyanútlanul aludt. Arra ébredt fel, hogy dörömbölnek az

ablaktáblán: ez volt a figyelmeztetés a közelgő veszélyre.

Apja tovább aludt, — előző este sokat ivott. De az anyja nekifeszült az ajtónak, amelyet irtózatossá erővel benyomott a vihar és kitaszította. Kint tombolt az ítéletidő és árnyak birkóztak vele. Több ember kezében lámpás volt, a halálszok feleségei magas szarvasbőrcsizmájukkal már vízben gázoltak és úgy menekültek gyerekeikkel a gáton át fel a sétányra. Amikor Lehning anyó összeterelte porontyait, a tenger már benyomult a viskóba. Arra, ami ezután történt, Mária már csak úgy emlékezett, mint valami szörnyű álmra. Abban a pillanatban, amelyben testvéreivel elhagyta a gátat, leszádkadt mögötte minden. Csak azt látta, hogy valami hánykolódik a sötét, fakó hullámokon, a viskó, a szalmatető és rajta az apja, aki a hasán feküdt és karjával megkapaszkodott a roncokban.

A sétányról négykézláb másztak fel a dombra, a fenyvesek közé. Alig tápáskodtak fel a földről, máris úgy tört össze mögöttük a sétány, mint valami deszka. Az ár vitte lefelé. Mária és testvérei megkapaszkodtak az éji fenyőkben, a fák zúgtak, meggörbültek és ledőltek. A rakás elveszett gyermekhez odabukdácsolt az anyjuk és beleordított a viharba:

— Apátok vízbe fúlt!

Az anya és a gyermekei nagynehezen eljutottak a diakonissza-nővérek otthonáig, anélkül, hogy a zuhanó fenyőtörzsek agyonütöttek volna közülük valakit. A nővérek hajlékot adtak nekik. Reggel, amikor Mária felébredt, egy diakonissza-nővér hajolt föléje és vigasztaló, intő szavakat intézett hozzá, de Mária nem értette meg, hogy mit mond. Csak egy mondatot hallott, egyetlen mondatot, amelyet nem felejtett el soha:

— Most már nem vagy gyermek többé.

MASODIK FEJEZET.

Mária a diakonisszanővérek ruháit javítgatta és így kiderült, hogy varrni tud. Igaz, hogy már odahaza is ő tartotta rendben az egész Lehning-család ruháit, de ezt annakidején nemigen méltatták figyelemre. Mária sohasem felejtette el, amit Antje nővére tanácsolt: — Legyél szabónő! Azoknak mindig van munkájuk és hihetetlen, mennyit keresnek rajtunk! Emiatt volt Mária most annyira buzgó.

A diakonisszanővérek elhelyezték Máriát tanulónak Raspe kisasszonynál Lübeckben, a Grosse Gröpelgruben. Hat másik leánnyal ült ott a túlfűtött szobában, buzgón varrogatott és örült, hogy olyan jó meleg van. Mária Raspe kisasszonynál evett és aludt és valószínűleg egész télen nem hagyta el a házat, ha nem küldték volna ki néha árut szállítani. A ruhákat rendszerint azokba az üzletekbe vitte, amelyek rendeléseiket továbbították Raspe kisasszonynak, de néha előfordult, hogy magánvevőknek is szállított. Megtörtént az is, hogy valamelyik kereskedősegéd felajánlotta, töltsék együtt az estét. Mária ilyenkor nagyot hámult és így szólt:

— De hiszen én falusi lány vagyok!

Ha valaki tolakodóbb lett, rögtön ütött. Ha nem találta meg az utcát, amelyet keresett, csak gyerekektől kért útbaigazítást. Megtörtént az is, hogy velük együtt csuszkált a meredek jégkérges utcákon. Amikor emiatt egy asszony megszidta, megint csak azt felelte:

— De hiszen én falusi lány vagyok!

Magas, karcsú termete, hosszúkás, jellegzetes északnémet arca, hamvasszőke haja, kékekszürke szeme, üde bőre és gyönyörű fogai voltak és ezért sokan jártak utána. Hamarosan híre kelt a városban, hogy Raspenál szép nő dolgozik. Csak Mária nem beszélt erről; inkább a kolleganőit hallgatta, amikor saját hódításaiikkal dicsekedtek, amelyek sokszorosan felülmúlták az övéit. A többieknél mindjárt autózással és rumroggal kezdődött a dolog: ez volt a legkevesebb. Hosszú filmeket meséltek szegény lányokról, akikből regényes viszontagságok után gazdag, nagy nő lett. Mind ezt úgy adták elő a kis varrólányok, mintha saját élményük lett volna.

— Ah, — sóhajtotta Mária kipirult arccal, de anélkül, hogy munkáját abbahagyta volna — milyen szép történet! — Még mindig lassan és komoly hangon beszélt. Felsőajka gyerekesen, lágyan és alig észrevehetően ívelt felfelé.

A többi lány erre elkezdett sugdolódzni: — Ez mindent elhisz nekünk. »De hiszen ő falusi lány«.

Pedig Mária csak azt hitte, ami kézzelfogható. Nem értette, miért irigylik a többiek és miért akarják »felhúzni«. A mindennapi élet legtöbb eseményét még mindig szórakozásnak és játéknak vélte, pedig már sok súlyos és ijesztően komor dolog történt meg vele. Mégsem szokta meg teljesen, hogy az élet komoly dolog. Nem tudott volna olyan szívesen és könnyen dolgozni, ha arra gondolt volna, hogy: mindez állandóan így lesz, ebből kell megélned neked és ki tudja még kinek, egész földi életeden át. Nem törte a fejét ezen és boldog volt, hogy olyan jókat lehetett enni Raspe kisasszonynál, ahol hetenkint többször kapott káposztát, sőt lepényhalat is.

Pénzre is alig volt szüksége. Raspe kisasszonytól nem kapott fizetést, apró kiadásait azokból a borravalókból fedezte, amiket a vevőktől kapott. De ruhákat varrhatott magának, sok gyönyörű ruhát, amelyről ugyan azt állították a kolleganői, hogy hibásak, de mit törődött ő ezzel? Valósággal vakitónak érezte önmagát, ha felöltözött. Igazán nem volt szüksége mozira. Naponta

izgalmas dolgok történtek, még ha látszatra nem is változott meg semmi. Elég volt, ha a próbálótükör elé állt, ez már is élmény volt számára. Máriából, a napszámosgyerekből a tükörben ragyogó dáma lett! Persze, csak akkor, amikor ruhát próbált! Igaz, hogy ilyenkor még az esetleges varrási és szabási hibákra is ügyelnie kellett. Utána megint felvette agyonfoltozott gyapjúruháját.

Egész télen át olyan titkos remény éltette, amely egymaga elegendő volt arra, hogy életét izgalmassá és boldoggá tegye: Mingo látogatását várta... A fiú többször tett ígéretet levelezőlapokon, — amelyeket mindig más kikötőben adott fel. Ezen a télen vitte ki őt először apja és Klaas bátyja a tengerre, hogy megtanulja a halászatot. Tehát mesterséget tanult ő is. Annyira viharos volt a tél, hogy Mária szerint Mingo is gyakran forgott veszélyben. De ő nem írt soha a viharról és a lány is hallgatott erről, amikor lapjaira válaszolt. Sosem írtak egymásnak fontos dolgokat, sosem írtak a veszélyekről. Minden soruk meglepetésekről, örömeikről vagy az időről szólt — és azonkívül csak üdvözléseket küldtek egymásnak. De valahányszor Raspe kisasszony felkiáltott: — Mária, ezt neked küldték! — olyan hevesen kezdett dobogni a szíve, hogy nem tudott rögtön felkelni a székről. És nagyon jól tudta, hogy Mingo is összerezzen az örömtől, amikor tőle kap levelet.

Májusban hazaküldték Máriát, mert Raspe kisasszonynak ilyenkor kevesebb munkája van. Partmenti házikó helyett most üres istállóban lakott a családja, ezt engedte át nekik a gazda, akinél Lehning anyó dolgozott. Innen két órát kellett gyalogolni Warmsdorfig. Mária erre az alkalomra a legsikerültebb sajátkészítményű ruháját vette fel. A strandon már alig volt élet, de itt volt Mingo, aki úgy festett, mint valami fürdővendég: városi ruha, selyeming, finom cipő volt rajta. Mind a ketten nevettek:

— Tyűh, de jó dolgod van! — mondták egymásnak.

Mingo kijelentette, hogy a nyarat még itt tölti, de azután valami új vállalkozásba szeretne fogni, még nem tudja pontosan, mibe. Azt azonban már elhatározta, hogy több telet nem fog csónakpadra fagyott üleppel végigkínlódni, csak azért, hogy némi zsebpénzt kaphasson apjától. Anyjától ezt a pénzt minden különösebb bonyodalom nélkül is megszerezhetné és beszélni különben az apjával is lehetett. Csak a vátyja volt nagyon szigorú. Parancsolni akart az öccsének. Már úgy bánt vele, mint jövődöbeli alkalmazottjával, mert hiszen valamikor mégis csak Klaas fogja örökölni a halászatot, a kis gőzhajót meg a béreseket.

— Nem vagyok bolond, hogy egész életemben az ő szolgája legyek! — hajtogatta elkeseredetten Mingo.

Mária komoly hangon érvelt: De ami biztos, az biztos.

— No, és te? — felelte. — Te is szívesebben élsz a városban!

— Most csak az a bajom, hogy egyedül vagyok. De itt Warmsdorfbán elmehetnék házi-varrónőnek.

— Nagyszerű! Hát egyelőre itt maradunk mind a ketten. Télen visszaköltözzöl a városba és veled megyek én is. De most egész vasárnap együtt leszünk, Mária.

Ezt a lány is így tervezte, de amikor a fiú beszélt róla, nem hangzott valószínűbbnek, inkább álomszerűbb lett.

— Így lesz, — mondta Mingo nyugodt hangon és anélkül, hogy megkérte volna, hazavitte magával Máriát. A lány csodálatosnak érezte, hogy ennyire aggálytalanul lép be először életében Mertenék házába. Még mindig fehér volt, hosszúkás és fehérre mázolt ablakkeretei voltak. Az elülső ajtót vadszölő futotta be. Eppen szemben, a folyosó végén nyitva volt a hátsó ajtó, át lehetett látni a házban a zöldelő kertbe. A folyosón hűvös tejszag érződött. Mingo benyitott az egyik szobába. Isten nevében, gondolta Mária. A jó ruha van rajtam.

A fiú hangosan kiáltott: — Mama! és az anyja bejött az éléskamrából a szobába. — Menj csak a lepényhaladért! — mondta legelőször. Közben egyedül maradt Máriával és figyelmesen végignézte tetőtől-talpig. Mondott is valamit, de csak mellékesen:

— Dolgozni ugyan nem fog sokat a fiú. Gyerekkorában gyenge volt nagyon. Mindig azt mondtam az apjának: Elég, ha kettőnk közül az egyik dolgozik.

Most visszatért Mingo. Nemcsak halat, hanem falusi kenyeret és vaját is hozott. Mindent felrakott az asztalra és evésre szólította fel Máriát. — Egyék csak! — követelte Mertenné is.

Az asszony haja különösképpen sötét volt és a szeme fekete. Arcbőre nem volt olyan, mint a falusi nőké. Mária észrevette az arcvonásain, hogy valami nagyon barátságosat akar mondani.

— Télen mindig maga iránt kérdezősködött. Valahányszor partra szállt, azzal fogadott, hogy »Mama, hazajött a Lehning Mária?« Maga a Lehning Mária, úgy-e? Igaz, te a napszámos-viskóban laktál. — Hirtelen tegezni kezdte és pillantása végigsiklott Mária selyemruháján.

— Igen, egészen addig, amíg el nem vitte az ár, — felelte a lány. — De most megyek. Köszönöm szépen, Mertenné.

— Nem kell még elszaladnod. Menj a fiúval a kertbe.

— Mama, Mária varrni is tud! Nézd csak meg, milyen szép ruhát csinált magának! A te ünnep-lőd sem egészen új már. Mi volna, ha itt tartanád Máriát és újat csináltatnál vele?

— Jobb először az átalakításokkal kezdeni. Hiszen itt ülhet nálunk akkor is.

Az asszony beszéd közben őszinte bámulattal nézett fel nagy fiúra. Azt teszi, amit Mingo akar — gondolta Mária — és a fiú azt teszi, ami neki tetszik. Mária az életnek egészen más oldaláról szemlélte a dolgokat, neki a szükségszerűség parancsolt.

Igy szólt: — Sajnos, nem maradhatok itt. Két

órányira lakom innen és anyámnak szüksége van rám.

— Hát csakugyan segíteni akarsz anyádnak a munkában? — kérdezte tőle Mingo a kertben.

— Miért ne? — De Mária elpirult: — Igazad van. Nem bánom, mi lesz belőlem, csak zsellér ne legyek soha... Soha... Ezt már nem akarom...

— No látod? És itt nálunk olyan szépen elüldögélhetnél...

— De nem sokáig...

— Mária! Ne felejtse el, hogy valamikor mégis csak összeházasodunk.

— Anyád tudja ezt?

— Igen, de nem hiszi el. Bennem azonban megbízatsz. Hiszen ismersz!

Mária addig nem érzett magában semmit, ami ennek ellentmondott volna, amíg a fiú nyugodt hangját hallotta és az arca az ő arca fölé hajolt. Csak Mingo sötét szempilláit érezte közeledni maga felé! Mingo szája meleg volt és nedves. Tulajdonképpen csak ennél a csóknál jött rá Mária arra, hogy a fiú haja szőke és szempillái mégis feketék és hogy szája is olyan puha, mint az övé. Egy ideig szótlanul bújtak egymáshoz, de Mária hirtelen kítaszította a kerti ajtót és eltűnt a bokrok között. A lány futott, a fiú hívta és kereste. Amikor elhallgatott, Mária csalódottan visszafordult és egy bokor fedezéke mögül figyelte Mingot. A fiú mindenféle gizgast tépdessett és valami kosárba rakta. Az anyjának volt erre szüksége az állatok számára takarmánynak. Még egyideig szedegetett, azután felegyenesedett és felemelte a félig telt kosarat. Apja, a tömzsi halász ebben a pillanatban lépett ki a házból, hosszú, ősz szakállal volt és ringó tengerészjárása.

— Mutasd, mennyit szedtél? — szólt rá a fiúra. — Micsoda? Ez minden? — kiáltotta felháborodottan.

— Mit akarsz, éppen eléggé fáj már a derekam, — panaszkodott a nagy fiú. Hirtelen lehajolt, mert apja ütésre emelte a kezét. Nem talált.

— Miért ütsz lyukat a levegőbe, apa? — szemtelenkedett Mingo, mire az öreg Merten elnevette

magát. Karonfogta a fiát és bementek a házba beücsölni.

Mária réteken át ment haza. Fejét lehajtotta. Valaki szembejött vele, jonapot kívánt, de a lány fel sem pillantott. Csak akkor tert magához gondolatairól, amikor kint volt az országúton. Hirtelen összerezsent. Ott állt Karl házával szemben. Ott volt a bojt is, benne azzal a novel, akit Frida helyett vett el feleségül!

Mária tovább sietett. Mingo nem ilyen! — dobogta a szíve. Nem, nem, ez nem lehetséges. Mingo csak könnyelmű, mert elkényeztették. Miért nem lesz belőle is halász, hiszen egész családjá ezt a mesterséget űzi.

Hirtelen, minden átmenet nélkül a következőket gondolta: Megteszek mindent, de zeller nem leszek! Soha, soha! Megint az anyja képe tűnt fel előtte. Amióta visszatért a városból, alig tudott tőle szabadulni. Most látta először tisztán anyját, keserves sorsát, nehéz életét. Most megértette, hogy miért merevek már az anyja csontjai, miért csomós már a keze és miért oly néma és kemény ennek a végsőkig kihasznált, fáradt munkásnőnek az arca. Mennyit dolgozott! Napi tizenhat órát, annyit, mint a férfiak. Egészen elnyűtt volt már ez az asszony, pedig nem lehetett idősebb, mint Mingo anyja. De Mertennénak dús éléskamrája volt.

Messziről látta Lehningnét, amint görnyedten járt a mezőn. Gáspár bátyja az istállóban gugolt nagy halom fapapucs mellett, amelyet maga készített.

— De jó volna, ha velem jönnél, Mária! Elsem hiszed, milyen szép nyáron bebarangolni a vidéket! A parasztok megengedik, hogy a szénapadlásukon aludjunk, enni is adnak, és amit eladunk, csupa haszon! Te megkapnád a pénz felét, — de a papucsokat csak én cipelném — tette hozzá és végre részánta magát arra, hogy felpillantson a húgára. Gáspár válla ferde volt a sok faragástól. Karia túlhosszú volt és az arca olyan, mint valami hollóé.

— Az emberek szívesebben vásárolnak, ha csi-

nos lány kínálja a portékát — vallotta meg őszintén.

Mária nevetett. — Erre még aludnom kell egyet! — mondta, majd hirtelen elkomorodott az arca. Gáspár várakozóan nézett rá.

— Igazad van, meg kellene próbálni... Elme-
gyek veled papucsot árulni, Gáspár!

A testvérek haladéktalanul útrakeltek. A kö-
zeli falvakban, ahol még ismerték őket, meglehe-
tősen sok árut helyeztek el. Később ugyan meg-
változott a helyzet, de ők ezt nem látták előre és
örültek. Jó barátokkal ettek együtt és mivel nem
voltak fáradtak, még alkonyatkor továbbügettek.
Az országúton egy csendőr tartóztatta fel őket;
nem volt igazolványuk, erre bekísérte őket az őr-
szobára, ahol reggelig fogva tartották a testvér-
párt. Amikor kiengedték őket a fogdából, gyorsan
odébbálltak, nehogy észrevegye őket valaki.

— Hát a vándorkereskedelem is kockázattal
jár! — mondogatták egymásnak és kis idő múlva
már nevettek a dolgon. Jókedvük volt, tanyáról
tanyára kóboroltak és úgy kínálták papucsaitkat,
mintha ezzel valami rettentő furcsa dolgot művel-
nének. Ezzel sikerült egyes emberek bizalmatlan-
ságát eloszlatniuk, forgalmuk mégis érezhetően
csökkent, mert ezen a vidéken idegenek voltak. A
gazdasszonyok és a cselédlányok sosem vásárol-
tak: Gáspár túlságosan csúf fiú volt és Mária
sem teszett nekik, mert észrevették, hogy embe-
reik nagyon sandítanak rá. De a férfiak hozzá-
férhetőbbek voltak, csak oda kellett menni, ahol
egymás között voltak: a kocsmába. Nehéz volt
a Máriának tett ajánlataikat úgy visszautasítani,
hogy mégis vásároljanak valamit.

— Mondjuk, hogy férj és feleség vagyunk, ak-
kor legalább békében hagynak, — javasolta Má-
ria a bátyjának.

— Akkor akár haza is mehetnénk, — felelte
Gáspár. Mária még nem sejtette, hogy mit mond
ezzel a fiú.

De valamelyik forró júniusi napon, amikor a
búzaföldek között jártak, egy földmunkás lopód-

zott Mária után. Figyelmeztetni akarta bátyját, de hirtelen nem látta sehol. Mária lerakta a terhét, ekkor már neki is kellett cipelnie a papucsokat, és megvárta üldözőjét. Néma, elvadult arca volt az embernek. Mária érezte, hogy itt a szép szó már nem segíthet és ezért öklével habozás nélkül állonütötte a férfit. Az ember hátraesett, de elkapta Mária bokáját és magával rántotta. Hoszszú ideig birkóztak egymással a földön. Amikor végül sikerült Máriát lefognia, egyik kezével benyúlt a zsebébe, de a lány térdével úgy gyomronrúgta a férfit, hogy az felordított fájdalomában. Ezzel vége is volt a küzdelemnek. Kimerülten ültek egymás mellett a magasranőtt búzakalászosok között. A fehérfoltos kék égen éppen röpködtek a fecskék, mint az imént, amikor még verekedtek egymással. Mária támadója nyöszörögve hajtotta le fejét a gyomrára, majd hányni kezdett. A lány közben észrevette, hogy kiéhezett arca van. Egészen elgyengült ember volt, Mária különben nem tudta volna legyőzni.

A lány batyújából darabka kolbászt vett elő: — Vágj le magadnak belőle! — Az ember benyúlt a zsebébe, pontosan úgy, mint az előbb és kivette nyitott bicskáját. Mária egy pillanatig azon gondolkodott, nem volna-e jobb felugrani és elmene-külni. De azután mégis ülve maradt, óvatosságból vagy szánalomból. Miközben az ember rágott és falt, elmesélte neki, hogy az ő anyja is zsellér-asszony és hogy apját elvitte az árvíz. A férfi hallgatta, mind lassabban evett és végül megeredt az ő nyelve is. Beszámolt önmagáról és amit mesélt, rokonian hasonlított Mária történetére. De hirtelen elakadt a szava, mert tudatára ébredt annak, hogy mit követett el az imént. Becsukta a bicskát. Mária látta meghökkenését, de úgy tett, mintha nem vett volna észre semmit; egyszerűen felállt. Az ember segített felrakni a hátára a papucsokat. Amikor elindult, a férfi sarkonfordult és az ellenkező irányba ment. Nem köszöntek el egymástól. Találkozásuknak vége volt.

Gáspár bátyját csak az országúton találta meg

újból. Nem mondott el neki semmit, de ő sem kérdezett. Sokkal később, amikor már besötétedett, Gáspár megpróbálta magyarázni, hogyan történhetett, hogy elvesztették egymást. Közben bevalotta, hogy úgy érezte, mintha a gazda — a gazda maga követte volna őket. — Nem vigyázhatok folyton rád. Nyolc nap óta egyetlen pár papucsot sem adtunk el.

— 'Tudom. — Csak ennyit felelt Mária. Továbbvándoroltak az illatos éjszakában, valamilyen folyó mentén, amelyben a hold fénye ragyogott. Két ezüstösen csillogó bokor között hirtelen megszakadt a sötétség, mintha más világ volna mögötte. Máriának eszébe jutottak gyermekkori éjszakái, amelyeken arról álmódzott, hogy elfut a tengertől és messzire, földek, dombok és hegyek közé menekül. Hát most itt volt köztük és embe-reik között, de érezte, hogy még sok minden titok előtte. Hirtelen megszólalt:

— Te, mondok egy mesét. Ez a papucs most autóvá változik, beülünk és átrobogunk a tavon, a híd magától épül fel...

Nem folytatta, mert a bátyja sírt. Testtartása furesán meggörnyedt a sötétben, hangtalanul sírt. Valószínűleg nem a rossz lelkiismerete, hanem a csüggedtsége és fáradtsága miatt.

Mindketten kitartottak a nyár végéig, ahogy ezt induláskor megfogadták maguknak. Az üzlet nem jövedelmezett semmit. Éppen hogy megéltek az eladott áruból. Ha négyheti vándorlás után tértek volna már vissza, akkor pénzt is vihettek volna haza, de nem akarták hogy kinevessék őket. Mária Warmsdorffban megtudta, hogy Raspe kisasszony már vár rá.

A munka Lübeckben éppen úgy kezdődött mint tavaly, csupán azzal a különbséggel hogy ezúttal már a szabást is megengedték neki. Mária szokatlanul tehetséges, jelentette ki Raspe kisasszony, de szorgalommal és kitartással is elérhetünk idővel mindent, magyarázta a többieknek. Mária mosolygott magában, nem a kisasszony tanításai miatt, hanem azért, mert tudta, hogy vasárnap megint együtt lesz Mingóval.

A fiú Lübeckben az asztalosmesterséget tanul. Minden vasárnap találkoztak. Mingo nem kapott fizetést, sőt még az apja fizetett a mesternek tandíjat, viszont Mingo ezért szabadon járhatott-kelhetett. — Nem vagyok bolond minden munkát ingyen elvégezni! Papa úgylis műhelyt rendez be majd nekem odahaza és faluhelyen mindig akad munkája az asztalosnak.

Rá akarta venni Máriát arra, hogy hét-közben is kérjen kimenőt Raspe kisasszonytól. Erre Mária nem volt hajlandó, de a legelső vasárnap, amikor lágyan ragyogott a tiszta őszi napfény, Mingo autót bérelt. Maga vezetett, mert ehhez is értett. Raglán volt rajta és finom kék selyeming. Aggódva kérdezte Máriától, hogy nem látta-e volna szívesebben, ha sárgaszínűt vesz fel. De a lány csak azt vette észre, hogy a fiú szép, haja szőke, szőkébb mint az övé, hátul kidudorodó fejének és hosszas arcának alakja pedig éppen olyan, mint az övé.

Szeme kissé ferdevágású volt, ebben különbözött tőle és szemöldöke majdnem összenőtt, sőt egészen össze is ért, ha a homlokát ráncolta. Ilyenkor nagyon férfiasnak látszott. Azonkívül és főleg: ő volt Mingo.

— Tudod, hogy szeretlek, — mondta Mária egyszerűen.

Eppen ilyen egyszerűen állította meg Mingo a kocsit a legelső nagyobb helység vendégfogadója előtt. Szobát bérelt.

— Jártál már erre? — kérdezte, amikor felmentek a lepcsőn. Eppen csak mondani akart valamit izgalmaiban.

— Persze, hogy jártam — felelte Mária. Ez ugyan nem volt igaz, de legalább ilyenképpen védelmezte egy darabig szeméremérzetét, de azután nem védett többé semmit.

Utána még Máriának kellett megvigasztalnia a fiút. Mingo helyette sírt. Könnyelábadt szemmel fogadkozott, miközben Mária hallgatott és boldog volt.

— Örökké hű leszek hozzád! — esküdözött, de

Mária csak az arcát simogatta. Az sem baj, ha most hazudsz, gondolta. Te nem tehetsz semmiről! Lassan odahúzta a fiú fejét az arcához, még látta lesütött sötét szempilláit, azután elmosódott minden és ő is behunyta a szemét.

Egyideig azt hitték, hogy soha többé nem fognak kimenni a szobából. Hát lehetséges, hogy örökké tart a boldogság? Mingo esküdözött, hogy igen és karjával, amely ma csodálatosan megerősödött, majdnem agyonszorította Máriát. Mégis ő beszélt először evésről. Rögtön utána Mária is bevallotta, hogy nagyon megéhezett.

Lent a vendégszobában is csak akkor engedték el egymást, amikor ettek. Különben folyton ölelkeztek. Mária ajka szüntelenül Mingo száját kereste, majd a nyakát, meg azt a szőke haját a halántékán és drága arcát, amelyből csak egy van a világon! A többi vendég alig vetett ügyet rájuk, bármennyire rendkívüli jelenségnek érezte is magát Mingo és Mária. Az öregek csak amolyan túlfiatalszerelmespárt láttak bennük, tizenhatéves lányt és tizennyolcéves fiút. Szerintük az ilyen gyerekszerelmet valamikor nem túrték meg nyilvánosan.

A fiú fizetett és olyan méltóságteljesen vonultak ki, mint a felnőttek. Udvariasan kinyitotta a lány előtt a kocsiját, ő maga a túlsó oldalról szállt fel és amikor megfogta a kormánykereket, tudta, hogy mozdulatai fejlettek és símák. Közben Mária azokra az intelmekre és tanácsokra gondolt, amelyekkel szerinte már régen el kellett volna látnia Mingót. Azt akarta neki mondani, hogy bánjék óvatosabban a pénzzel, dolgozzék többet és legyen kitartóbb. De úgy vélte, ezek a tanácsok túlságosan józanok, sokkal józanabbak, mint ő maga és talán jobb is, ha nem közli őket Mingóval. Egyelőre elhalasztotta a dolgot estéig. Moziba mentek és utána zenés mulatóhelyre. Máriát titokban szorongatták az elfojtott komoly gondolatok, de szakadatlanul táncoltak és közben suttogva emlékeztették egymást a nap gyönyörteljes pillanataira.

Nagyon sötét volt annak a háznak a kapualja, ahol Raspe kisasszony lakott. Mingo ölelgette és csókolgatta Máriát. — Mondd, hü maradsz hozzám? — kérdezte váratlanul.

Ha Mária látta volna Mingo arcát, akkor a fiú nem is kérdezett volna tőle ilyesmit. De a sötétben csak a hangjával árulhatta el, hogy aggódik és fél. Mária négyszer csókolta meg Mingo. — Hü leszek: ezt jelentették a csókok és Mingo megértette őket. — De te nem leszel hü! — gondolta Mária, amikor felment a lépcsőn és egyedül maradt.

Szobájában nem gyújtotta meg a villanyt. Levetközött, de nem feküdt le, csak ült az ágyon. Pedig eléggé hideg volt a szobában. Gondolkodott: Fiatal vagyok most és szép. Sejteni kezdte, hogy a boldogság és a baj csak tőle magától függ. Végre nagyot sóhajtott, lefeküdt és a paplan alá bújott. Nem is tudta, hogy most mennyire bízott Mingo.

Ő továbbra is jó fiú maradt, szerelmes volt, csinos és csak akkor költekezett, ha a ruháiról volt szó. Mária nem fogadott el tőle drága ajándékot, pedig Mingo anyjához írt leveleiben külön pénzért könyörgött. Ezt azért tette Mária, hogy ezzel is takarékoságra készítse a fiút közös jövőjük érdekében. Mingo arra sem tudta rábírt a szerelmesét soha, hogy hétközben otthagyja az üzletet. Megbízható és jó munkásnő volt. Ezt Raspe kisasszony is elismerte, noha a lány most vasárnaponként fiúval járt.

Egyre közeledett a tavasz is és a melegebb időjárással kapcsolatosan Mingo is meg Máriának pompás tervei voltak. Valamelyik nap azután váratlanul értesítés érkezett Warmsdorf előljárójától: Lehningné szélhűdések rohamot kapott és az ottani kórházban fekszik. Máriát, mint kereső családtagot felszólítja, hogy gondoskodjék ellátatlan kistestvéreiről, mert a közég a rossz gazdasági viszonyok miatt nem segíyezheti őket.

Mária megbeszélte az ügyet Raspe kisasszonnyal, aki igen jóindulatúnak mutatkozott. Sajnos,

most nyáron még nem adhatott Máriának elsőrendű munkaerőnek járó fizetést, noha készségesen elismerte, hogy ezt megérdemelné. Azt ajánlotta, menjen le most a falujába, nézzen ott munka után, és majd ősszel jöjjön vissza hozzá. Már több elsőrendű munkaerő dolgozott Raspe kisasszonyánál, borzasztó, mennyi munkaerő van és Mária tudta, hogy csak addig volt jó Raspe kisasszonynak, amíg alig kellett neki fizetést adni. Mingo kikísérte a pályaudvarra. Nem kérdezte Máriától, mihez akar most fogni. — Egy hónap múlva én is hazantazom! — ennyit mondott mindössze.

Mária, amikor ott ült a vonatban harmadosztályú emberek között, pontosan tudta, mi vár rá. A három kisgyereknek ott kell maradnia a tanyán, mert ez a megoldás a legolcsóbb és a leg táplálób. De akkor Máriának is ott kell laknia a tanyán és dolgoznia kell a testvéreiért. Varrjou ruhákat a gazda számára? Erről szó sem lehet: nyáron alig van munka és Warmsdorfban már olyan sokan varrnak! Nem, igazán nem marad más hátra; Máriának anyja helyére kell lépnie, hogy elvégezhesse azt a munkát, amellyel Lehningné tartotta el eddig gyermekeit. Nem volt kiút, ez volt az egyetlen elképzelhető megoldás Mária számára.

— Ez még nem jelenti, hogy az lesz belőlem, ami mama volt! — fogadkozott magában Mária. A dolog csak rövid ideig fog tartani, legfeljebb hat hónapig és akkor megint jóra fordul minden. Miközben ezen gondolkozott, kezével selyemruháját simogatta.

Ugyanebben a selyemruhában látogatta meg azután megbénult anyját. Az asszony mozdulatlanul feküdt az ágyban és csupán kemény szemével nézett rá némán.

— Íme, egy munkában eltöltött élet jutalma! — szólt helyette az orvos.

Legyintett a kezével és az orvosnak ez a mozdulata nagyobbra sikerült, mint akarta. átnyult a betegágyon és oda mutatott, oda kifelé, ahol nincsenek elnyűtt asszonyok, ahol szebben végző-

dik az élet, ahol rájöttek arra, hogyan teheti nemiségét pénzzé a nő, ahol az asszonyok testét nem csúfítja el a munka, és nem fásítja el az öiök fáradtság, ahol az életük nem úgy áll meg, mint valami elromlott gép... mintha sosem szeretett és sosem szült volna, és nem marad meg belőle más, mint egy halom hasznavehetetlen emberrones.

Lehningné leánya meg akarta kérdezni az orvostól, vajjon felépülhet-e még valamikor az anyja, de azután meggondolta magát és nem kérdezett semmit. Anyám már nem fog többé dolgozni, érezte Mária és elment, hogy ugyanúgy keresse meg a kenyeret mint ő, — de csak a nyár végéig és nem tovább. Elhatározta, hogy ennél többet semmi esetre sem fog eltérni az élettől. Hiszen nem született erre a munkára!

Már régen elmúlt az idő, amikor úgy élt, mint a testvérei. A papucsárusítás csak tréfa volt, amolyan időtöltés. Az idei nyáron pedig krumpliültevéssel fog szórakozni...

Ezzel kezdődött ugyanis a mezei munka. Könnyű volt nagyon, — legalább is ezt mondta Mária a többieknek, akik ki akarták gúnyolni. Jobb, ha én magam nevetek — gondolta. Lyukat túrni a földbe, hát ez is munka? Hiszen ezt mindenki meg tudja csinálni. — De amit a városban tanul az ember, az bizony nehéz dolog! — dicsekedett. De este a sokszáz hajlongás után úgy fájt a dereka, hogy alig tudott felegyenesedni. Mégsem panaszkodott egy szóval sem.

Májusban, szénakaszálás idején egy warmsdorfi ember üdvözlét hozott Mingótól. A fiú hazaérkezett és vasárnap táncra hívta meg Máriát. Hosszú idő óta most történt meg először, hogy megint szép ruhába öltözött és az arcát is rendbehozta, amely már kezdett olyan színűvé válni, mint a többi zsellérlányé. Vasárnap nem járt teherautó Warmisdorfba és ezért gyalog kellett mennie. Ebéd után nagyon forró volt az idő és Mária nem értette, miért fárasztja ki ennyire a gyaloglás. Csak egy óra múlva jutott eszébe, hogy valószínűleg a mindennapi munka az oka a va-

sárnapi fáradtságának. Ez bántotta, mert nem akart fáradt lenni. Hiszen annyira fiatal volt még!

Annál többet táncolt és nem is érezte többé az előbbi kimerültséget. Úgy repült Mingo karján, mint régen és amikor a fiú ide-oda forgatta, ugyanazokat a dolgokat sugdosták egymás fülébe, mint annakidején Lübeckben. Semmi sem változott, Mingo nézése sem, sőt még az édes érzés sem, amikor fejét a fiú mellére hajtja... — Megint csinosabb lettél! — De te is! — mondogatták egymásnak.

— Hű is voltam hozzád! — dicsekedett a fiú. Mária nem kérkedett a hűségével, de Mingo sem érzett okot arra, hogy ezirányban érdeklődjék. Viszont büszkén ujságolta:

— Anyám most már elhiszi nekem, hogy jegyesek vagyunk!

— És mit szól hozzá?

— Semmit. Segíteni akar...

Orgonailat, csillagok és Mingo a szántóföldeken át kísérté haza Máriát. Szorosan összefonódva lépkedtek, halántékuk egymáshoz simult, egyre lassabban jártak, csípőjük is mintha összeforrt volna... Hamarosan lehullottak valamelyik szénakazalra... Mária szürkületkor ébredt fel, még ugyanott feküdt, ahova Mingóval elzuhant, de most — egyedül volt. Mária, aki a fiú csókjaitól elaludt, szégyelte fáradtságát. Mingo bizonyára a puha ágy után vágyakozott és amikor látta, hogy nem tudja szerelmesét álmából felrázni, egyszerűen ott-hagyta. — Az én hibám volt, de nem fog többé megcsalni velem! — hajtogatta magában Mária, amikor hazatért.

A következő vasárnapon a tanyán maradt és kistestvéreivel foglalkozott. Délig ezt vélte a leg-helyesebbnek és három óráig még mindig azt próbálta elhítni magával, hogy Mingo nélküle be sem tekint majd a tánchelyiségbe. Félnégykor azt latolgatta, vajjon mi veszélyesebb: Mingót egyedül hagyni, vagy még fáradtabban, mint multkor, a homoktengeren át hozzá szaladni? Négy órakor már tudta, hogy helytelenül döntött. Nyug-

talankodott és nem tudta, mit tegyen. Eppen fel akart öltözni szép ruhájába, amikor váratlanul bérautó kanyarodott be a tanya udvarára és a vezetőülésről Mingo ugrott le szilajul.

Eszre sem vette, hogy Márián csak munkaruha van; rögtön odacipelte hátra, az istálló mögé. — Olyan voltam, mint a bolond! — mondta. — Mindenütt csak a te szemedet láttam!

Mária sóhajtott: — Nincsen bennük semmi különös! — De amikor ránézett a fiúra, látta rajta, milyen hatalma van a szemének.

Mingo késő estig maradt Máriánál. A lány vigyázott, hogy ne találkozzanak senkivel, mert a fiún nem éppen jó ruha volt. Ha leültek, Mingo előbb leterítette trencskótját, ennek nem ártott meg, ha foltos lesz. Vihar közelgett, de Mária mégis együtt autózott egy darabig a fiúval hogy még ezzel a néhány perccel is meghosszabbítsa együttlétüket. — Jövő vasárnap megint eljövök érte a kocsival — ígérte Mingo a búcsúzásnál.

De a legközelebbi vasárnapon hiába várt erre Mária. Nagyon kiesinosította magát és most ott ült az ágya szélén, az egykori istálló sarkában, a gyapjúrongy mögött, amelyet függönyként használt. A gyerekek kint játszadoztak és ordítottak. A kocsmában lármáztak az emberek, még ezt is meghallotta a messzi mezők csendjén át. Mingo talán fürdővendégekkel vitorlázott. Kár lett volna a keresetét elveszíteni. Igaz, hogy az anyjától könnyebben szerezhet pénzt. Vagy talán a bátyja kényszerítette arra, hogy vasárnap is dolgozzék? Nem, Mingo nem tűrt semmiféle zsarnokoskodást! Csak azt tette, ami neki megfelelt és ez volt az oka annak is, hogy ma megfeledkezett Máriáról, bármennyire is szerették egymást. Hiába. Mingo könnyelmű fiú és rá számítani céltalan dolog.

De hétfőn levél érkezett tőle; tényleg vitorlázni volt és amikor kiugrott a csónakból, meg-rándította a lábát. Nagyon kérte Máriát, látogassa meg, minél előbb, minél előbb. Ezt meg is tette szerdán, tovább nem bírta ki, titokban sza-

ladt el a munkától. Azt hitte, odahaza találja a fiút, de az már a strandon bicegett, csomó fiúismerőseivel, akik fürdővendégek voltak, de távolról sem látszottak annyira annak, mint Mingo. Máriának csak későn jutott eszébe, hogy hétköznapi ruhában futott el hazulról, de Mingót ez nem bántotta.

— Ez a menyasszonyom! — így mutatta be őt az uraknak. Nem adták fel miatta a nagy kártyacsata tervét, amelyet a strandkávéházban készültek lefolytatni. Sőt később Mária is ott ült velük egy ideig az asztalnál, de annyira fáradt volt, hogy ezt még Mingo is észrevette.

— Gyere haza hozzánk, Mária! Anya neked is ad szobát.

— Elhiszem.

— Nos?

Tehát az anyja azt hiszi, hogy sosem fogunk megházasodni — állapította meg magában Mária.

Rögtön indult is haza gyalog. Mingo nem tartóztatta, a lány ellenállása rosszkedvűvé tette.

Persze, nemsokára megint kibékültek, Mingo autón jött el Máriáért, és ő megmutatta, hogyha át is táncolja az éjszakát, reggel úgy áll munkába, mintha aludt volna. Ezt azonban mégsem tudta gyakran megismételni és bármennyire is küszködött ellene, Mária mind határozottabban érezte, hogy van valami közte és a fiú között, ami elválasztja őket egymástól. Miközben Mária kenyérért dolgozott, a fiú naphosszat csavargott a strandon. — Hát te már csak fürdővendég vagy itt? — kérdezte egyszer tőle, mire Mingo rögtön hosszú szónoklattal válaszolt.

— Hát már te is így beszélsz? Nem elég, hogy odahaza bosszantanak az ilyesmivel! Hogy miért nem dolgozom? Hát azért, mert a mester elbocsátott, nyáron nincs szükség rám. Nincsen munka, érted? Bizony, én is munkanélküli vagyok, leépített alkalmazott, épügy, mint te!

— De én dolgozom! — gondolta magában Mária, de mivel Mingónak ez nem jutott az eszébe,

ő sem szólt semmit. A fiú felháborodottan folytatta:

— Az apám meg a bátyám folyton azt akarják, hogy menjek velük halászni. No és mi lesz akkor a kezemmel? Ha már megtanultam az ipart, musztalos vagyok, — miért rontsam el akkor a kezemet a halászással? Ezt nem akarja belatni a családom. Csak mama van a pártomon. Nem a pénzt sajnálják, amit keresnetnék, minden baj csak amiatt van, hogy a bátyám nem tudja elviselni, ha valaki hétköznapi is selyeminget hord. Nem tudom, mit akar tolem, hiszen én nem kérek tőle semmit. Sőt elmentem még Travemündébe is, a munkaügyi hivatalba, hogy bejelentsem a munkanélküliségemet.

— Ah! Es kaptál valami segílyt?

— Eddig még semmit. Először azt kérdezték tőlem, hol lakom. A szüleimnél, — mondtam. Mit keres az apád? — kérdezték. Azt mondtam: Csomó pénzt, halászással, gőzhajókkal és így tovább. Erre aztán megkérdezték, hogy mennyi zsebpénzt kapok. — Na, megjárja — feleltem. Van-e autóknk? Nincsen. Nos, akkor majd szerzünk egyet önnek, — szólt erre a hivatalnok. Mondd, mit gondolsz, holonddá akart tenni engem? Hiszen csak a rend kedvéért mentem oda.

Ez volt Mingo. — Egyenesen örülök, hogy nemsokára visszamehetek a városba dolgozni — szavalt büszkén. — Legalább nem kell majd többé hallanom a sok kenetteljes prédikációt. Azonkívül akkor velem jön majd az én édes kis Máriám is és megint olyan szép lesz minden, mint volt.

A magas, vállas fiú átkarolta a lány derekát, lassú hangja komolyan és bizalomgerjesztően csegett, sőt kamaszarcán végigpergett a meghatottság egy könnycseppje is.

— Veled megyek én is! — ismételte Mária könnycsepp nélkül, de határozottan.

Még alig volt vége a nyárnak, de Mária máris összecsomagolta jobb ruháit. Megkérte a gazdáját, tartsa magánál a gyerekeket, majd ő

fizet értük és elutazott Lübeckbe. Raspe kisasszony furesa pillantással fogadta:

— Azt hittem, hogy végre megházasodtok, most!

— Persze, hogy megházasodunk, — felelte Mária, — de addig, amíg Mingo nem önállosítja magát, nekem kell eltartanom három kistestvérkémet.

— Mi, még ezeket is? Hát ennyien nem élhetnek meg az üzletemből, Mária. Hiszen a viszonyok napról-napra rosszabbodnak! Nem mondom, ha egyedül volnál és csak kevés készpénzre volna szükséged, de így? — Raspe kisasszony hirtelen felkiáltott: — Mi van a kezeddél, Mária?

Zavarában lehúzta a fehér cérnakeztyűjét, noha egyenesen azért vette fel, hogy agyondolgozott ujjait elrejtse benne. Nem kellett volna mindjárt megmutatni, hogy mit tett vele a nyári munka. Amikor Raspe kisasszony meglátta a kezét, arca rögtön zárkózottá vált; Mária azonnal észrevette, hogy a kisasszonynak már nincsen mit meggondolnia. Itt vége volt mindennek.

A búcsúzkodásnál így szólt hozzá a szabónő:

— Persze, azért próbálhatsz másoknál munkát találni. Csak a kesztyűdet ne húzd le sehol! De előbb-utóbb úgyis kiderül, hogy nehézkesebb lett a kezéd. Azonkívül a többiek sem adhatnak neked négy ember számára való fizetést. Miért nem akarsz ottmaradni a faludban? Ott egészségesebb a munka. Én például idén nem mehettem nyaralni...

Mária megkísérelte, hogy másutt szerezzen áliást, de a többieknél még rosszabbul ment a bolt és még kevesebb fizetést ígértek. A gazdának nem fizethetett volna ebből, be kellett volna hoznia a gyerekeket a városba és négyük számára kis szobát bérelnie. De hogyan lett volna akkor ideje a három kisgyerek gondozására? És ki vigyázott volna rájuk, amikor ő dolgozik? Hiszen napközben csak ebédszünetje volt, ami tulajdonképpen még arra sem volt elég, hogy gyorsan lenyeljen valamit. Mária nagyon sokáig küszködött a pénzével, mert még hosszabb ideig szere-

tett volna Lübeckben maradni, de végül már csak annyi pénze maradt, amennyi a vasúti jegyre kellett Warmsdorfig. De még nem vette meg a jegyet, inkább feladta a hálóhelyét, amelyet egy szegény asszonynál bérelt. Naphosszat éhezett és az éjszakát nyilvános parkokban töltötte.

Amikor kissé elbóbiskolt, Mingo segítségével reménykedett. Az utcán találkozott vele, a körülöttük járó embereknek mind fehér szakálla volt és szomorú arca, de Mingo gondtalanul nevetett, feléje nyujtotta a kezét és ők megérkeztek. Amikor felébredt, Mária gondolkodni kezdett, hogy vajjon hova is érkeztek meg álmában. Mingo nem tudott semmiről, nem tudta, hogy Mária most hol jár és mi történt vele. Mert ő nem az az ember volt, aki eziránt érdeklődni szokott, — vagy aki kereste és megtalálta volna őt, akár éjszaka is ennek a nyilvános parknak a legsötétebb zugában. Benne csak álmában reménykedett Mária.

Kiment a pályaudvarra mosakodni. Az ablakból látta, hogy vonat érkezik. Egy lányt látott, aki a vonat elé futott. A lány nem integetett és az ablakból kihajolók közül sem üdvözölte őt senki. A nő csak a mozdonyra nézett, remegő lábbal futott a perren szélén és arca csupa fájdalmas gyanakvás volt, mintha nem találta volna eléggé gyorsnak a feléje robogó mozdonyt. A hatalmas gép azonban csakhamar utolérte a lányt, aki erre csalódottan megállt, ruhája lobogott a szélben, amelyet a mozgó vonat okozott.

Mária megérezte, hogy mit akart ez a nő. Hát kellett ez neki? Hiszen bűn lett volna! A munka miatt teszi, vagy az evés miatt? Vagy valami fiú miatt, vagy azért, mert még türelemmel kell lennie egyideig? Nem! — döntötte el magában Mária, — most rögtön felszállok még erre a vonatra. Majd meglátjuk, mi lesz. Visszajövök még ide!

A parasztgazda azzal fogadta, hogy a község nyakára küldte volna a gyerekeket, ha még tovább is távolmarad.

— Hiszen úgyis csak emberi kötelessége-

met teljesítem, amikor mind a négyeteknek megengedem, hogy egész télen nálam pusztítsátok az ételt. Azonkívül menj ki Brodtenbe. Anyádat kiengedték a kórházból, mert már tud járni egy keveset. Most Brodtenben van, a szegényházban...

Mária következő vasárnap meglátogatta anyját. A jólismert kemény arc helyett, most egy megfélemlített öregasszony tekintett rá. Lehningné azonkívül sokkal többet beszélt most, mint azelőtt, noha ez nehezebbre esett és a szavai sem voltak egészen érthetők. Nagyon panaszkodott az ellátásra. Állandóan erről beszélt, attól félt, hogy éhenhal. Mária ott volt, amikor evett és csodálkozott: Lehning Erzsébet soha életében nem kapott ennyit. Egykor minden fellelhető táplálékot odaadott a gyermekeinek, még azt is szét kellett osztania a viskó nagyszemű, éhes lakói között, amit este a köténye alatt hozott haza a gazdájától.

De most, amikor megöregedett és nem dolgozott többé, végre ráeszmélt a saját éhségére és egyszerre pótolni akart minden falatot, amelyet annakidején elvont magától. Elgyengült agyát nem is foglalkoztatta más gondolat és ezért volt az arckifejezése annyira ijedt. Belekapaszkodott leánya ruhájába és jó falatokért rimánkodott. Mária megígérte neki, hogy legközelebb hoz valamit és rémülten távozott.

Amikor megint elment Brodtenbe, kabátjának zsebei tömve voltak tojással és vajjal. A sonkát, amelyet a reggelijéhez kapott, félrerakta és szintén elvitte az anyjának. Tojást és vajat tulajdonképpen nem lett volna szabad elvinnie, de mivel Mária most a konyhai teendőket is ellátta, az élelmiszerek szinte önmaguktól vándoroltak a zsebébe. Gazdája Máriára bízta egész életétárát; már két hét múlva egy rúd kolbászt is vihetett az anyjának, aki úgy sírt érte, mint valami gyermek. Nemsokára már egy libát cipelt a kabátja alá rejtett jobbkezében. Kissé sokáig tartott, amíg megszokta, hogy brodteni útjain nyíltan lógassa le karjáról a libát vagy oldalszalonnát,

de végül sikerült elfelejtenie, hogy tiltott cselekményt követ el. Amikor félig elmúlt a tél, már nem volt meg benne semmi abból a gyávaságból, amely a városban ragad rá az emberre és nem tisztelte többé azt a törvényt sem, amely szerint éhezni kell, ha nincsen pénzünk. A gazda élestárából egyenes út vezetett a brodteni szegényházba, ez volt Mária igazi útja, mert itt csak természetes ösztöneinek engedelmeskedett. Anyjának ennie kellett és annak az istállóban lévő három gyereknek is, hiszen különben Mária ülő életmódot folytathatott volna a városban, fele olyan vastag ujjakkal, fehér szövetet simogathatott és szombat este zárás után maga is selyemben járhatott volna.

Arca megint egyszerűbb lett, nem volt benne várás vagy sietség. Tavalý mindig örült valaminek vagy félt valamitől: szállítás a vevőknek, ruhák, amelyeket sajátmaga számára készített és mindaz, ami Mingoval kapcsolatosan hatott rá. Ezekre a dolgokra most csak keveset gondolt és akkor is bizonytalanul, tétován, mert durvább és közvetlenebb gondjai háttérbe szorították annak a tánchelyiségbeli estének és a csók-mámoros órának az emlékét. De ha Mingo levelet olvasta, újra feltámadt a másik élete, megint hitt és néhány pillanatig olyan mosolygós arca volt, amelyet új környezete még nem ismert.

Mingo azt írta, hogy nem tudja, mi keresnivalója van ott Máriának és különben sem érti őt. Leveleiben közölte, hogy hű maradt hozzá. Annyi mindenesetre igaz volt, hogy nem felejtette el a lányt. Ezt nagy fáradsággal papírra vetett levele is bizonyította és Mária érezte, hogy nem akadt még senki, aki helyét betöltötte volna. Szívesen közölte volna ezt a fiúval, de már az ujjai is, amelyekkel írni akart, megtiltották, hogy szavakkal becézze Mingo homlokát és testét. Ehhez már túlságosan eldurvultak az ujjai. Helyette képeslapokat küldött a fiúnak, nem olyat, amelyen rajta volt a vidék vagy a tanya, hanem olyat, amely rózsát vagy szép leányt ábrázolt.

Mingo mindössze kétszer írt, de ez is elég volt arra, hogy hetekre elveszítse nyugalma, amelyet sokáig nem zavartak gondolatok és emlékek. Máriának eszébe jutott, hogy amikor először jött ide, — ennek majdnem egy éve már — szinte vendégnek tekintette magát. Tudta, hogy a gazdasági akadémián vannak diáklányok, akik átmenetileg a földeken dolgoznak, hogy kimélyítsék gyakorlati ismereteiket. Nem, nem, Mária nem akarta, hogy véglegesen zsellérlány legyen belőle. Ez erős elhatározás volt, de egyúttal eszébe jutott az is, hogy annakidején anyja, aki a szegénység minden küzdelmességét és borzalmát ismerte, ugyanilyen elszántan küzdött valami ellen: Brodten, a szegényház ellen és mégis ott kötött ki élete végén. Nem segített semmi! Mégis zsellérlány lett belőlem! — gondolta egy hétig Mária. Később azután fokozatosan elhalkult benne a félelem. Arc kifejezése megint olyan együgyű lett, mint a többieké, és a beszéde lassú hűmögéssé változott.

A gazda néha furcsán nézett Máriára. A lány eleinte félt ezektől a pillantásoktól, azt hitte, hogy a liba meg a szalonna miatt van baj. Később rájött, hogy Mingo levelei miatt néz rá ilyen furcsán az öregember. Amikor az első levél megérkezett, a gazda csak annyit vett észre, hogy Mária megváltozott tőle, de amikor a másodikat kapta meg, már dühösen követelte, hogy mutassa meg neki is, majd gondolt egyet és megvárta, amíg elmúlik a levél hatása s akkor látszott rajta, hogy közölni szeretne Máriával valamit. Eppen egyedül voltak a házban, mégis elhalasztotta a dolgot. A gazda őszhajú, nagycsontú ember volt, ötvenéves, felesége már régen meghalt és gyermeket nem szült. A gazda ritkán vette ki a szájából a pipát és beszélni még ritkábban beszélt. Amikor másodszor is ilyen feltűnően kezdte mustrálni Máriát, a lány már tudta, hogy min jár az esze.

Valamelyik este, az emberek már elhagyták a szobát, Mária a szokottnál lassabban takarította le az asztalt. Végre megszólalt a gazda:

— Azért örökké mégsem lehet az istállóban lakni...

Ezen változtatni nem lehet, vélte Mária, mert a házban csak egy hálószoza volt. — Azután — folytatta kis idő múlva a gazda — itt az almáriumos szoba. Ott van a sok lepedő meg az aszszony holmija. A szekrényeket kihordjuk — magyarázta — és betoljuk a szobába a gyerekek ágycát. — Ilymódon tudta meg Mária, hová kerülne az övé: a hálószobába, a gazda ágya mellé.

Mária nem felelt, mire a gazda Gáspár bátyja iránt kezdett érdeklődni. Nem vallotta be Mária, hogy Gáspárról már régen nem hallott semmit. Azt sem tudta, hogy Antje nővéréből mi lett. Élték még? Máriának az ittmaradtakról kellett gondoskodnia, így követelte tőle a község és ha ő nem akarna ittmaradni, hát merre menjen? Mária olyan higgadtan beszélt, hogy a gazda nem tudta kivenni szavaiból, hogy beleegyezett-e vagy csak feltételeket szabott. Nagyon fülelt és erőlködött, hogy a lány minden szavát megértse. Az öregember nagyothalló volt és ezért Máriának hangosan kellett beszélnie. A gazda mégis kezet nyujtott, mintha már elintézettnék tekintené a dolgot és Mária elfogadta a vénember kezét. De utána rögtön elsápadt és elhúzódtott tőle. Amit most mondott, gyorsan ömlött a szájából, de sokkal halkabban és nem ügyelt arra, hogy a gazda nem érti. Ennek csak az arca sötétült el, éppen úgy, mint amikor Mária Mingótól kapott levelet. A leány folytatta az asztal letakarítását, de többé nem néztek egymásra. Amikor kiment, a gazda utána kiáltott:

— Még meggondolhatod a dolgot, Mária!

Áprilisban azután megkezdődött a trágyázás és a kapálás. Valamelyik este, amikor Brodtenből tért vissza, egy sövény mögöl hirtelen eléje ugrott valaki. Mária megállt és készenlétben tartotta ökleit, de az ember vidáman közeledett feléje és megemelte a kalapját. Máriának feltűnt, hogy milyen gyors mozdulatai vannak és hogy a bokorból való kiugrást is egészen természetesen

csinálta. Ruhája rongyos volt ugyan, de határozottan városias. Sőt a lakkcipője még ragyogott is, noha csupa sáros föld tapadt a talpára.

Ho! látta már ezt a fölényes mosolyt Mária? Régen lehetett. De bármilyen határozott is volt a fellépése, mégsem volt más mint egy sápadt, rongyos fiatalember aki koldult:

— Nincsen véletlenül valami ennivalója, kis-asszony? — kérdezte könnyed hangon, mintha csak va'amilyen mellékes dologról volna szó. De amikor Mária megrázta a fejét és azt felelte, hogy nincsen semmije, arca eltorzult.

— Ezt már négy hét óta mondják nekem a hájas vidékiek. Hát ebből éljen meg az ember?

Mária folytatni akarta útját, de hirtelen döb-benten megállt.

— Hiszen maga a Lehning Mária! — hallotta.

Nem hitt a fülének és csodálkozva meredt a fiúra.

— Persze, hogy te vagy a Mária! — ismételte a fiatalember.

— Akkor te vagy a Kurt — állapította meg a leány.

— Éspedig Kurt Meier. mint mindig — egészítette ki a fiú és megrázta Mária kezét. — Tíz év mult el azóta és most mégis találkozunk! Te valószínűleg tizennyolcéves lettél időközben, mert mi tizenhét vagyunk, úgy értem, mi, ikrek: a testvérem és én. Egy évvel voltunk fiatalabbak nálad, Mária. Na, most rebegj te is néhány illő szót!

Mária némán hallgatta a szóáradatot, de azért sokminden mozdult meg benne. Kurt újra itt volt és hirtelen megint gyermekkorá gyönyörű, nyári egét érezte maga felett, egy kisfiúval és egy kis-leánnyal futkározott a puha parti homokon és Mingóval, a barátjával találkozott. És ma? Ma Mingo már elhagyta őt — úgy érezte váratlanul, — de Kurt megint itt volt! Apját közben a tenger. Fridát pedig az emberek gonoszsága vitte el és ki tudja, hol volt Antje, Gáspár meg a többiek? Anyja Brodtenben sínylődött, Mária magá-

nosan járt a sötétedő mezőkön és sosem találkozott senkivel. Most azonban Kurt kiugrott a bokorból és itt volt itt állt vele szemben.

Mária is megrázta Kurt kezét.

— No, kissé soká tartott, amíg megismertél — szólt a fiú. — Nem baj, azért mégis szívből jött a kézszorítás, mi? Elhiheted, magam is őszintén örülök a viszontlátásnak! — Ezeknél a szavaknál Kurt elvesztette fölényének utolsó maradékát is. Már nem mosolygott és nem tett többé úgy, mintha gúnyt űzne saját szomorú helyzetéből és Máriából. A leány zavarba jött:

— Magának rosszul megy a dolga most, úgy-e? — kérdezte.

— Magának? — ismételte a fiú. — Nyugodtan tegezhetsz. Először is azért, mert én vagyok a rég bevált Kurt Meier, másodszor a pénz... Hát pénze ügylátszik egyikünknek sincsen.

— Mi történt veled?

— Nem ülnénk le valahova? — Tiszta helyet keresett. — Tudniillik csak ez az egy ruhám van most.

— Négy hét óta kóborolsz?

— Dehogy, miért?

Kurt már elfelejtette, hogy mit mesélt az imént.

— Hát sajnos, el *kellett* mennem egy kicsit hazulról.

Mária látta a fiú arcán, hogy bajban van, olyan bajban, amelyet nem lehet rögtön és egyszerre elmesélni. Vállára tette a kezét, hogy kissé megnyugtassa.

— Nálunk munkát kaphatsz, Kurt — mondta lassan. — A gazdámnak még kell néhány ember.

— Engem felvenne? — kérdezte Kurt hitetlenül.

— Ha szólok neki...

— Vagy úgy! — Tetőtől talpig végigmért a lányt és elpirult. Mária a legszívesebben felállt és otthagya volna, ha nem találta volna anyyira gyámoltalannak Kurtot. A fiú száján megint ott virított a régi jólismert szemtelen mosoly.

— Pontosan ilyen voltál már kilencéves korodban is — állapította meg Mária.

— Sőt, azóta még fejlődtem is! — jelentette ki a fiú. — De örömmel állapítom meg, hogy te is minden várakozást felülmúlóan kivirultál... Ragyogó vagy!

— Te ostoba, a Lehning-lányok mind ilyenek!

— Mondhatom, elsőrangú típus...

Mégegyszer végigmérte. Hirtelen a homlokára csapott: — Mi van Mingóval?

Mária nem válaszolt.

— No, és a berlini lányok mások? — kérdezte.

— Hiszen Berlinből jössz, úgy-e?

— Hogyne, hogyne. — Kurt felugrott és sietve elindult. Mária alig tudott vele lépést tartani. Nem beszéltek egy szót sem. A tanya előtt egyszerre álltak meg mind a ketten.

— Nem akarok tovább zavarni, — mondta a fiú.

— Várj addig itt kint! — Mária bement.

— Egy munkás van itt — jelentette a gazdának.

— Papírjai vannak?

— Gyerekkorom óta ismerem. Valamikor fürdővendég volt.

— Ugy! Hát ilyen embert nem használhatok.

— Pedig nagyon ügyes fiú. Dolgozni fog, majd én vigyázok rá. Nyugodtan felveheti.

A gazda a fejét vakarta. Gyanúsna találta, hogy Mária annyi szót veszteget a fiúra.

— Hívjam be? — kérdezte a lány. A gazda nem felelt, hanem maga ment ki.

— No, persze — mondta, amikor meglátta Kurtot. Hosszasan mustrálta a sápadt fiú vékony alakját. Végül odaszegezte tekintetét a lakkcipőre.

— Most már ilyenek is dolgozni akarnak? Hiszen két óra múlva kidőlsz!

Kurt a legszemtelenebb arccal felelt:

— Uram, az ön ítélete téves. Nézzen meg jól: egyszer úgy megraktam egy warmsdorfi legényt,

hogy arról koldult. Mária is tanuskodhatik erről. Ugy-e Míngónak hívták azt a fiút, Mária?

Mária és a gazda tanácstalanul néztek össze. Végül a gazda jobbnak vélte, egyelőre valami időleges megoldással elintézni az ügyet: — Hát nem bánom, menjen most aludni a béresekhez a pajtába. — Ennyi elég volt Máriának.

— Hálás köszönet! — mondta Kurt. Csak úgy falta az ennivalót, amit a lány vitt be neki és már régen aludt, amikor a béresek a szénába bújtak.

A gazda reggel úgy tett, mintha elfelejtette volna az esetet. De délben nyílt levelezőlap feküdt Mária tányérja mellett az asztalon. Mingo küldte. Bejelentette, hogy nemsokára visszatér a városból. Kitanulta a mesterséget és »most jön a megfélemlítés«. Mária ide-oda forgatta a lapot, de nem talált egy betűvel sem többet. Váratlanul felpillantott és ekkor rajtakapta a gazdát: ő már olvasta, mit írt Mingo neki! Annyira dühös volt az arca, hogy ezt nem volt nehéz kitalálni.

Ebédközben egy szót sem szólt az öregember, csak akkor mormogott valamit, amikor Mária kiment.

— A barátod ügylátszik csak zabálni jött ide. Dolgozni még nem láttam.

Mária rögtön elszaladt Kurtért:

— A gazda felvett!

Kapálni küldte a burgonyaföldre. Két óra múlva odajött a gazda, megnézni, hogyan dolgozik az új ember. Persze rögtön észrevette, hogy nem a fiú végezte el a munkát. Mária kettő helyett dolgozott. De a gazda különösképpen nem szólt semmit. A többi napszámos és a nők kíváncsian állták körül őket. Hát mit gondolnak, ez a babrálás még nem számít munkának — kérkedett Kurt. Kikereste magának a legnehézebbnek látszó legényt és elgáncsolta. Ezt még éppolyan jól tudta, mint kisfiúkorában. A nagy melák ember elvágódott és Kurt ezzel rögtön megnyerte a többiek rokonszenvét. A legény rá

akarta vetni magát, de a ravasz Kurtot már nem tudta elkapni.

— A manyzó erőt legjobb némi ravaszsággal pótolni — vallotta be, amikor megint egyedül volt Máriával.

— Tehát ezért mesélted, hogy valamikor Mingót is elverted?

— Hát nem így volt? — Kurt már nem tudta pontosan, mikor hazudott. De ezzel segített magán, — gondolta Mária. — A gazda csak Mingo miatt alkalmazta!

Mária nem turte, hogy a fiú pihenőt tartson, de ez még akkor sem tudott hallgatni, amikor súlyos testi munkát végzett.

— Szóval még mindig jóban vagy vele? Hol van ő most?

— Kicsoda? — kérdezte a lány. Kurt nevetett és váratlanul önmagáról kezdett mesélni. Mária csodálkoznék, ha elárulná, mi mindenben ment már keresztül. A mozinál izgalmasabb mégsem lehet a története, — vélte a lány és éppen ez a megjegyzése készítette a fiút arra, hogy beszéljen.

— Először is, nem vagyok olyan szegény, mint amilyennek most látszom, sőt elárulhatom, hogy a testvérem fényes házasságot kötött.

— Hát ez jó dolog, — mondta Mária száraz hangon. Minél hosszabb ideig volt együtt a fiúval, annál élénkebben emlékezett arra, milyen rosszindulatú gonosz kis gyerek volt Vicki, az ikertestvére.

— Tulajdonképpen hogyan történt, hogy ennyire elszegényedtetek? Már nincsen autótok?

Kurt hangtalanul nevetett és Mária észrevette, hogy közben a szája megint furcsán eltorzult.

— A szüleimnek talán még van, — mondta és kiegyenesedett, — sőt esetleg kettő is: mindegyiknek külön-külön, anélkül, hogy ezt tudnák egymásról. A szüleim ugyanis odébbálltak, — először az öregúr csukta be a boltot, azután pedig az idős hölgy költözködött valamelyik barátjához.

Mária ránézett a fiúra. Itt állt Kurt hanyag

testtartással, kibicsaklott szájával és nem dolgozott. De Mária nem nógatta: — Hát ezek voltak valamikor a boldog, gazdag gyermekek, a szép nyár fürdővendégei? Vajjon mi jobb, egy anya Brodtenben, vagy olyan szülők, mint Meierék?

Kurt arra is felelt, amit Mária nem kérdezett: Vagyonunkat az inflációnak köszönhattük, annak idején nem volt nagy művészet sok pénzt szerezni. Inkább azon csodálkozom, hogy az öregem olyan szépen tudta tartani magát még öt-hat évvel a pénzhiány után is. Végigcsinálta az egész látszatkonjunkturát, de azután végérvényesen befellegzett neki. Egyszerűen eltűnt. Mama még volt olyan kedves, lemnünket nővére oltalmába ajánlani, mielőtt átnyergelt volna. A néni azután elvitte Vickit a sajtóbálra.

Kurt most nagyon belemelegedett, lelkesen hadonászott a karjával és megfeledkezett a kapáról, amely leesett a földre.

— Vicki volt a legszebb lány a bálon! Egy hétig ő volt az a nő, akiről egész Berlin beszélt és még ezen a héten bolondult belé az egyik nagy szindikus: a Bäuerlein, vagyis Bäuerlein Ignác katolikus vallású ügyvéd. Közismert ember, te is olvastad már a nevét az ujságokban. Négy héttel ezelőtt vette feleségül Vickit, pontosan azon a napon, amelyen nekem halaszthatatlanul el kellett utaznom. Bosszantó az ilyesmi... — dörögte Kurt. Felemele a szerszámot a földről és saját jószántából újból munkához látott.

— Mondó, előfordul, hogy idegenek tévednek ide? — kérdezte hirtelen. Mária gondolkodott, nemcsak a kérdésen, hanem azon is, hogy Kurt nem akarta, hogy lássák, miután akarata ellenére kellett elhagynia Berlint. De hiába próbálta az összefüggést megtalálni. Csak azt érezte, hogy valami rejtély van Kurt körül, akinek viselkedése gyanakvóvá tette. A fiú, — mintha meg ejtette volna, mi jár Mária fejében — megint áttért a könnyed hangra:

— Az én saját kalandjaim nem fontosak. Különben is, a mai fiatalembernek mindenre el kell

készülnie. Persze, az iskolát is ott kellett hagynom, mindeuféle üzletekbe bocsátkoztam... Aki élményeket akar, de pénze nincsen, könnyen megismerkedik az alvilággal is. Nem olyan rémes a dolog...

Miközben beszélt, élesen figyelte Máriát, — először is, hogy kifürkéssze mennyit ért meg mindebből, másodsor, hogy felbecsülje hiszékenységének mértékét.

— Tudod, mi az, hogy: alvilág? — kérdezte Máriától.

— Hogyne, a moziban is láttam...

— Mozi az semmi! Engem a fiúk gázzal akartak megmérgezni. Bizony, az ilyesmi is előfordul Berlinben. Tudtam róluk valamit és az egyiküket irtózatosan megvertem. Valamelyik este gyanútlanul érkezem haza, már az ajtóban éreztem a furcsa szagot...

— Kissé jobban is megerőltedhetnéd magad! Különben nekem kell mindent újból megcsinálnom! — Most legalább tudta Mária, hogy a fiú újból hazudik, mert megint arról mesélt, hogy megvert valakit.

Kurt nem ragaszkodott ahhoz, hogy folytassa a beszélgetést. — Nem bánom, ha nem érdekel, hiszen a dolog olyan unalmas, hogy még a rendőség sem törődik vele.

Mi, rendőség? — döbönt meg Mária. És nővére esküvőjének napján hirtelen el kellett utaznia?

A, dehogy! Hiszen ez az ostoba fiú csak kérkedik!

Este a cselédek szobájában mindenki abban reménykedett, hogy a berlini ifjú a számára szokatlan munka után alig tud majd megállni a lábán. És Kurt valóban nem a lábán jött be, — hanem a kezén. Ezt csak azért találta ki, hogy a falusiakat mindjárt az első menethen legyőzze. Senki sem tudta utánacsinálni a dolgot.

Viszont vacsora után rögtön a széna közé akartak bújni. De Kurt hangosan felkiáltott:

— Micsoda? Csak nem álmosak az urak? Vagy

ráérünk még egy kicsit, hölgyeim? — Már is kihúzott a zsebéből egy csomag kártyát és mindenféle ravasz bűvészmutatványba fogott. Az emberek majdnem elfelejtették a fáradságukat, mire Kurt valamilyen kártyajátékot próbált megmaga-
gyarázni nekik. Amikor látta, hogy senki sem érti meg, így szólt: — A dolog nem könnyű, de úgy veszem észre, a legokosabb köztetek már kitalálta, hogyan kell játszani! Odaintette magához azt a szegény lomha fiút, akit reggel elgáncsolt. Hiába szabadkozott, játszania kellett vele és Kurt-nak sikerült a béressel megnyeretni a játszmat.

— Hát ha már a Hannes is érti a dolgot, — mormogták a többiek. Kurt kijelentette, hogy hajlandó bárkivel játszani, de, sajnos, nincsen pénze. A legelső fizetéséből azonban kiegyenlitené a tartozását. A végén tényleg adósa maradt mindenkinek. A következő estén már megtörtént, hogy egyik-másik ellenfele vesztett, de nem sokáig és Kurt mindig hagyta, hogy valaki más nyerje vissza tőle a pénzt. Amikor azonban a gazda valamelyik este kifizette a béreket, Kurt-nak kivétel nélkül mindenkitől járt valami. De a fiú nem vitte túlzásba a dolgot és Mária, aki már kezdett tisztába jönni a helyzettel, különösen ezt csodálta. Elmesélte a gazdának is, hogy Kurt milyen ügyes és óvatos.

A gazda arca elsötétült, de Mária csak ezt akarta. Még mindig motoszkált valami az öreg fejében és Mária éppen ezt szeretne volna kivenni belőle. Mingo vagy nem Mingo, amióta Kurt, a játszópajtása visszatért, a lány megint érezte, hogy fiatal, hogy elveszettnek hitt reményei nem tűntek le teljesen, sőt csalahatatlannul újból felélednek majd! Vénember legyen a férjed? Már nevetnie kellett, amikor a gazdára nézett.

Ez behívatta magához a berlini ifjút, mert maga is kártyázni akart vele. Ügylátszik, nagyszerűen elszórakoztak, mert a kártyacsatákat megismételték. Mária az ajtón keresztül hallotta, hogy hangosan tárgyalnak. Amikor belépett, elhallgattak.

De Kurt Máriával most beszélt először Mingóról.

— Miért nem vallod be, hogy jegyese vagy?

— Mert nem igaz! — Mária maga is csodálkozott, hogy ilyet mondott. — De ha igaz is volna, ehhez senkinek semmi köze. Különben is szabadok vagyunk, mindegyikünk azt teheti, amit akar.

— Ez okos dolog, Mária. Valószínűleg sejtet, hogy ő él is ezzel a szabadsággal. Főleg akkor, amikor nincsen idehaza. Nemsokára meleg lesz Warmsdorfbán. Azonkívül Mingo nem éppen mintaképe a megbízhatóságnak: először halász volt, azután asztalos, vajjon mi lesz legközelebb?

— Mit törődsz te ezzel? Várd meg, amíg újból itt lesz, akkor majd elverheted megint!

Mária bement az istállóba. Még mindig ott volt az ágya. Vasárnap volt, de kistestvéreit elküldte Brodtenbe ennivalót vinni anyának. Az emberek a kocsmában ültek. Mária egészen egyedül volt. Hirtelen egy kéz tépte le a függönyt. Kurt áll előtte. Reszketett, arca vad volt.

— No, Mari? — lihegte.

— Mit akarsz?

— Vajjon mit? Együtt vagyunk mindig és a többi már magától adódik.

Rávetette magát a lányra, csókolt és harapott. Mária tulajdonképpen készült erre, különben még sokkal kevésbé tudott volna vele elbánni, mint annakidején azzal a munkással, aki már napok óta éhezett és akinek kolbászt adhatott szerelem helyett. De Kurt szándéka komoly volt. Szája elgörbült és hosszú, keskeny szeme gonoszul villogott: ugyanilyen volt annakidején kilencéves korában, amikor a strandon váratlanul földhözvágta Máriát. A lány most érezte, hogy minden erejét meg kell feszítenie, hogy megfékezhesse ezt a veszett kukacot. Végül is mind a két karjával a levegőbe emelte Kurtot. Mária az ágyon feküdt, felette lebegett a fiú, de hiába kapálódzott, nem tehetett semmit. Halálsápadt arca lelógott és tehetetlen dühében olyan gyűlöletes kifejezést öltött, hogy Máriának elakadt a lélekzete. Szája ijedtében kinyílt és Kurt habozás nélkül beléjeköppött.

Mária hatalmas lendülettel a szoba sarkába dobta az őrjöngő embert. Az undor hihetetlenül erőssé tette. A fiú tompa puffanással vágódott földhöz, de rögtön felugrott és újból megrohanta Máriát. Erre lekapta a szegről a kötelet és Kurt arcába vágta. Addig ütötte, amíg se nem látott, se nem hallott már és akkor kikergette.

Amikor lihegése elhalkult, Mária hallgatózni kezdett: Kurt zokogott. Az ajtó hasadéján keresztül látta őt, nem ment messzire, végigvágta magát a földön és úgy sírt, mintha a végét járná.

Mária ezt nem bírta elviselni; kirohant a mezőre és maga is sírt.

Este Kurt odasúgta neki: — Te örök menyasszony! — Mária körülnézett, hogy nem hallotta-e valaki. — Mulatságos volt, mi? — súgta még hangosabban a fiú. Gúnyolódott, gonosz volt de mégis olyan, mint a beteg gyermek. — És most közös titkunk is van! — gondolta Mária.

HARMADIK FEJEZET.

Néhány nap mulva együtt ültették a krumplit. Mária lyukakat kapált a földbe, Kurt mind-egyikbe beledobott két-két burgonyát. A lány hajlongva lépkedett és ezért arca közelebb volt a földhöz, mint az övé. Amikor fel-egyeneseedett, egy idegen embert vett észre, aki ott állt a közelükben. Rögtön csodálkozott, hogy Kurt nem szólt neki, mert hiszen lát-szott, hogy ez az ember miattuk áll ott. Ott ter-peszkedett a szántóföldön, nem mozdult, csak fi-gyelt, — nem nézett, hanem *itt volt*. Kerek ka-lapja alól alig látszott ki a szeme, arcvonásai szélesek voltak, — igen, ő volt az a hatalmas feketeruhás ember, nehéz kabátját a szél nem tudta meglebbtenteni, igen, ő volt itt és a legszí-vesebben eltakarta volna az eget.

De Mária már nem volt gyermek, mint annak-idején, amikor fel akarta gyujtani Boldt házát — és a tengerparton menekült önmaga elől; ak-kor is ez a különös idegen várt ott rá, mint valami kővémeredt bosszúálló hata!om és neki oda kellett menni hozzá, el kellett haladnia mel-lette! De most nem így volt. Mária kezével le-törülte verejtékes homlokát. Így még tisztábban látta őt a szürke fényben. Persze, ő volt, de most embernek látszott, már nem volt pirkadó ég, sem gyermeki ártatlanság, amely irtózatossá nagyí-totta volna. Nyugodt hangon szólt Kurtnak:

— Nézd csak ezt az embert! Vajjon mit akar?
A fiú úgy tett, mintha dolgoznék, de tulaj-

donképpen csak arra ügyelt, hogy mindig háttal legyen az idegennek.

— Ugyan, mit félsz! — mondta Mária, mert még mindig az első tengerparti találkozásra gondolt.

— Én félek? — kérdezte és végre az idegen felé fordult. Amikor meglátta, hirtelen elhallgatott, ledobta a krumpliszsákot és egy lépést tett előre, majd még egyet. Anélkül, hogy akarta volna, az idegen felé közeledett, ezt tisztán látta Mária. A fiú mindvégig úgy tett, mintha nem kellett volna odamennie, végül azonban mégis odaért az emberhez. Ez most megmozdult, megigazította kalapja karimáját. Nem mintha köszönni akart volna Kurtnak, sőt inkább azért, hogy minél kényelmesebben nézhessen végig a fiún, — meztelen nyakától egészen le a sáros lakkcipőig.

— Tehát ide bujtál! — szólalt meg a férfi. Hangjában nem volt semmi földöntúli, mindössze kissé magas volt a vállbőségéhez képest.

— Vissza az anyatermészethez, Kirsch úr! — felelte Kurt. — Nekünk, fiataloknak nagyon szokták ajánlani...

— No, persze, te csak tizenhétéves vagy. A javítóintézet sokkal alkalmasabb hely volna számodra.

— De hiszen tudja, hogy ott még jobban elrontaná. Nyugodtan itthagyhatsz! Kezeskedem magamért, de különben úgysem tud rámbizonyítani semmit. Vagy csak nagyon keveset... én csak a tippet adtam a betörőknek — ártatlanul, nem is sejtettem, hogy ők mit akarnak, kérem. és fiatalok vagyok...

— De micsoda fiatalok!

Amikor az ember megszólalt, Kurt hallhatóan fellélegzett. Ha Kurt beszélt, minden mondatával beismert valamit, mert engedelmeskednie kellett a férfi kényszerítő hallgatásának.

— Idehallgass, fiam!

— Parancsoljon! — mondta Kurt szolgálatkészen.

-- A szajrét megtaláltuk.

— Azt sem tudom, hogy szajré micsoda — állította Kurt és tágra meresztette a szemét. Szembenézett az emberrel, de ez mitsem törődött vele.

— Fuchsné a mi segítségünkkel mindent visszkapott. Hálás lehetne, de még mindig haragszik. Tudniillik, még mindig hiányzik a nagy kék gyémánt. Hova tetted? — Ezt a kérdést minden előzetes szünet nélkül szegezte Kurtnak, aki szem-melláthatóan megijedt.

— Kirsch úr! Esküszöm, hogy nem tudok semmit a kék kőről. Adél hazudik, akarom mondani: Fuchsné, igen Fuchsné hazudik. Mindig utált. Nekem ellenségeim vannak, kérem. A saját szobámban akartak gázzal megmérgezni, tessék elhinni, Kirsch úr!

— Neked javító-nevelésre van szükséged, mégpedig orvosi segédlettel — szolt az ember. Minél izgatottab lett Kurt, annál nyugodtabban beszélt. — Nem, Fuchsné nem vallott ellened. Sőt amikor rólad volt szó, hirtelen azt állította, hogy sosem volt kék köve, mi csak félreértettük.

— Látja, ilyen ő! — kiáltott fel Kurt. — A vallomása teljesen megbízhatatlan.

— Hát láttad már azt a követ? Adél barátnőd csak védeni akar?

— Miért barátnőm? — kiáltotta Kurt mérgesen és Mária felé pislantott. — Ilyen vénasszony? És még hazudik is! Csak azért, mert fiatal vagyok és nem akartam elkövetni azokat az undorító dolgokat, amelyeket tőlem követelt...

— Miért izgulsz, fiam? Jól tudjuk, hogy nagyon otthonos voltál a bárjában. Sőt azt is elárulta neked, hogy hol rejtegeti az ékszereit.

— A Háremben?

— Persze, hogy nem ott! De te együtt éltél vele a lakásán, amikor a férje elutazott.

— Ez nem igaz! Legfeljebb a kabátomat akasztottam néha a fogasra.

— És a pizsamádat. Miért haragszol úgy a

nőre? Hiszen megvédett a vallomásával. Valószínűleg arra vár, hogy megint visszatérj hozzá.

— No, arra várhat!

— De nem csupán Adél beszélt nekünk a kék gyémántról. Az egész banda bevallotta, hogy ott volt a zsákmány között.

— Elfogták mindegyiket? — A férfi leolvasta Kurt arcáról, hogy mire gondol. A fiú elnémult. Az ember most még borzalmasabb lett, megnőtt, fenyegetően terjeszkedett, a vékony Kurt pedig egészen apró lett és legszívesebben a föld alá sülyedt volna.

— Mindenki kézrekerült! Az a fiú is, aki olyan jól tud dadogni, ha túlsokat faggatják.

— Ő ellenségem! A Hinze gázzal akart elpusztítani! — suttogta Kurt.

— De el nem árult. A banda egyetlen tagja sem tudja, hova került a kék kő, még Hinze sem... Ezen még te is csodálkozol, mi? Eleinte beismerik, hogy a kő a szajré között volt, majd váratlanul azt állítják, hogy eltűnt, de az imént még azt vallottad, hogy te adtad a tippet a betöréshez. Hát most mi az igazság?

Kurt szóhoz sem tudott jutni.

— Idefigyelj, majd én megmagyarázom neked. A fiúk szándékosan hagyják ott a gyémántot, ahol most van és nélküled ülik le a büntetést, amely amúgysem lesz több egy évnél, mert egyrészt megtalálták az ékszereket, a tolvajok szegény fiúk. másrészt pedig Adélnek sem akar szívességet tenni a bíróság. De a banda hallgat, hogy a kezében tartson téged. Egy év múlva kiszabadulnak, első útjuk majd hozzád vezet és akkor megint szabaddá kell tenned számukra az utat valahová, talán éppen a sógorod, a Bäuerlein lakásába.

— Soha többé! — kiáltotta Kurt metsző hangon.

— Te a kezükben vagy. Legalább is ezt hiszik. Hagyd csak, nem akarom tudni, hol van a kő. A tárgyalás már megvolt, jövő héten kihirdetik az ítéletet, téged meg sem idéznek, már azért sem.

mert nem tudtunk elfogni, meglógtál és a sógorod nem mondta meg, hová. De most aztán hagyd abba te is a dolgot!

— Igenis, Kirsch úr!

— Arra kérlek, maradj nyugodtan és el ne merj mozdulni innen!

— Igenis, Kirsch úr!

— Berlin nem való neked. Ha visszautazol, öt perc múlva megint meggyúlik a bajunk.

— Igenis, Kirsch úr!

— Ha itt maradsz, idővel olyan széles lesz a vállad, mint az enyém.

— És különben is olyan leszek mint ön, úgy is mint szakember, párttag és jellem.

A férfi feleslegesnek látta, hogy a gyerek esztelen gúnyolódásán felháborodjék. Végignézett rajta, azután a szántóföldön, ahol álltak és ott az árok partján észrevette a lányt. Kurt felfogta a pillantását.

— Mária a neve — mondta szolgálatkészen.

— Határozottan jobb név, mint Adél.

Ezzel az emberkolosszus sarkonfordult és elment.

Máriának alkalma volt arcát hosszasan és behatóan megfigyelni. Ennek az embernek az arcá főként bosszús volt. Azt már nem tudta a lány, hogy most is olyan kemény volt-e, mint annak idején, amikor azt hitte, hogy kőből van. Megfigyelte, hogy amikor a fiúval beszélt, időnként igyekezett megpuhítani arcvonásait, inkább jószagosnak akart látszani és barátságosnak — olyan embernek, aki kedves kötelességét teljesíti. Sok minden dolgozott az arcán, a bosszúság takarója alatt. Mária addig nézett utána, amíg széles válla eltűnt a paita mögött.

Kurt vigyorogva nézett Máriára, sápadt arcát halvány pír öntötte el. — Hallottad mit mondtott? — kérdezte a lánytól, mintha csak valamilyen egészen közömbös dologról volna szó.

— Ki ez az ember? — kérdezte Mária.

— Ez? Hát a Kirsch bácsi. Hallottad, meny nyire érdeklődik irántam és bé családom iránt?

Hallottad mennyit beszélt a Bäuerlein sógoromról és szeretett Adél nénikémről.

— Hazudsz! — mondta Mária nyugodtan. — Ez nem bácsi, hanem a rendőrség embere.

— Hát akkor miért kérdezed, ha úgyis tudod? — Kurt eltorzította a száját és gyűlölködő pillantással mérte végig Máriát. — Nekem hazudnom kell! Hát meséljem el neki, hogy nálam van a nagy kék kő? Különben lehetséges, hogy nincs is nálam, — tette hozzá gyorsan, mert gyanakodott Máriára. A lány ugyanilyen közönyös hangon felelt:

— Tőlem nem kell félned. A te rablőhistóriádat mindig türelmesen végighallgatom. Mintha igaz volna, hogy téged gázzal akartak megmérgezni! Azt hiszed, hogy elhiszem? És azt is, hogy a nővéred gazdag és téged pedig vidékre küldkoldulni?

— Ezt te nem érted! A testvérem az én pártomon van.

Kurt most beszélt először szenvedélyesen, Mária látta, hogy arca remeg.

— Akkor Viktoriánál van a nagy kék gyémánt — állapította meg a lány.

Kurt Máriára akarta vetni magát, öklét már felemelte; de a lány csak megrándította a vállát:

— Hagy csak! Nekem ez ellen nincsen kifogásom. Azt hiszem, ti magatok sem tudjátok, hogyan történt mindez és miképpen keveredtetek bele a dologba. Már tudok mindent...

Kurt megszakította a mozdulatot, lassan leeresztette felemelt kezét. — Hát lehetséges? — ez a parasztlány egyszerre csak tudni akarja mindazt, ami azóta Vickivel és velem történt, az Adél-ügyet és azt, amit Vicki tanácsolt nekem utolsó mentsvárként közvetlenül a végleges lecsúszásunk előtt? — Talán azt is kitalálta, hogy a fiúkat beengedtem Adélhoz és azután a részeseisémből öltöztettem fel Vickit és hogy ebben a szép ruhában, amelyért betörést kellett elkövetni, bolondította meg a sajtóbálon Bäuerlein szindikusz urat? Alig ment férjhez Vicki, máris ki-

pattant a dolog, a vénasszony feljelentett, el kellett lógnom, mert így követelte a sógor. Mindent Vickiért, csak Vickiért! És ezt akarja kitalálni a parasztlány?

Mária ennyit tényleg nem talált ki. Ő csak a saját brodteni útjaira gondolt — először csak néhány tojás a kötényben, azután liba és oldal-szalonna. A lány egyszerűen csak arra emlékezett, hogy ő maga is lopott, sőt csak most érezte igazán, hogy lopott. Ezért ismerte tehát a fiú útját is — Brodtenbe, vagy máshová — mindegy: az ilyen utat előre jelölték ki.

— Dolgozzunk tovább — mondta mindössze.

Lyukakat kapáltak a földbe, a fiú mindegyikbe két-két krumplit dobott.

Csak akkor beszéltek újból, amikor már besötétedett és nem látták egymás arcát.

— Most hát tudod ki vagyok — mondta Kurt.

— Ez sem más...

Kurt rögtön megértette: a lány arra gondol, amit ő elkövetett.

— ...mint amit különben kell tennünk — egészítette ki Mária. Kurt nagyon jól tudta, hogy mire gondol. Dolgozni, elhagyatottnak lenni, éhezni, másokról gondoskodni, keveset aludni, a végén meghalni — és közben jogtalanságokat elkövetni: ez a mi életünk. Egymás kezét fogták, amikor átmentek az udvaron.

Amikor az épület fénykörébe jutottak, a fiú elengedte a leány kezét, mert megint hazudni akart.

— Semmi közöm ahhoz a bizonyos Adélhoz. Csak Kirsch hiszi, hogy dolgom volt vele. De te nem vagy ennyire korlátolt. Mit is kezdtem volna el egy ilyen örömtanyatulajdonosnővel, aki ráadásul még fel is jelent a rendőrségen? Esküszöm neked...

— Minek esküdzöl — vágott a szavába Mária. De Kurt nem hagyta magát.

— A testvérem életére esküszöm! — kiáltott fel és ettől ő maga is megijedt. — Csak babonások

ne legyünk! — figyelmeztette önmagát. Már bent voltak a házban. Kurt Mária fülébe súgta:

— Hiszen tudod, hogy nekem milyen nő kell: csak egészséges legyen! És én hűséges vagyok, sokkal hübb, mint a te Mingo. Azt mesélik, hogy már többször volt Warmsdorfban, de persze eszébe sem jutott ide is eljönni...

A leány erre már nem tudott felelni, mert a szobában az emberek figyelni kezdtek a beszélgetésükre. Persze, egy szó sem volt igaz abból, amit Kurt mondott.

Csakhamar kiderült, hogy Máriának volt igaza: már a következő vasárnap megérkezett Mingo. Gyalog jött, mert az idő kellemes volt és minden kopogtatás nélkül lépett be az istállóba Máriához. A gyerekek Brodtenben voltak, Kurt a pajtában aludt és Mingo, Mingo — itt állt előtte. Megcsókolták egymást, nem szóltak egy szót sem és mindenekelőtt a rég nélkülözött szerelmet gyakorolták. Amikor eljött a beszélgetés ideje, Mingo kijelentette, hogy itt marad és soha többé nem hagyja el Máriát.

— Warmsdorfban akarsz maradni?

— Vagy a környéken. Ott, ahol elkezdhetek valamit.

— Asztalosműhelyt akarsz nyitni?

— Miért éppen asztalosműhelyt?

— De hiszen ezt a mesterséget tanultad!

— Annyi baj legyen!

— Mingo! Mi értelme van annak, hogy állandóan megtanulsz valamit és azután abbahagyod. Először halász voltál.

— Sosem voltam az.

— Azután asztalos.

— De csak úgy mellékesen.

— Hát akkor tulajdonképpen mi vagy? Csak szép fiú? És ha majd az anyád nem tud több pénzt adni, akkor majd én tartsalak el?

— Természetesen. És majd selyemingeket is veszel nekem. — Persze, megint tréfálkoztak.

Mégis Mária úgy érezte, hogy csupa reménytelenség körülötte minden, egyre messzebb és

messzebb kerülnek el egymástól, szél süvölt, magával ragadja Máriát, aki nem látja többé Mingo. De valóságban még mindig maga mellett érezte a fiú testét. Különben ő is előhozakodott most a maga gondjaival és szemrehányásaival:

— Mi van azzal az idegen fiúval? Csak ne tessed magad! Mindent tudok!

— Persze, hogy tudsz mindent. Hiszen Kurt van itt. Az a Kurt, akivel tíz évvel ezelőtt a strandon hancúroztunk.

Mingo nagyot csapott a combjára.

— Hát Meier fürdővendég úr van itt? — kiáltotta. — Más senki? Hiszen lent Warmsdorfban már rettentő cifra dolgokat meséltek rólatok. No, de a Meierrel már annakidején is elbántam. Most sem féltem tőlük az én...

Megakadt, mert valami az eszébe jutott, ami megdöbbenetett.

— Látod ezt? — Egy lezárt levélborítékot vett ki a zsebéből. Nem volt rajta címzés.

— Hiszen éppen ez az, most már mindent értek! — lelkendezett a fiú. — Ezt a levelet tegnap küldték át hozzánk a Köhn-szállodából azzal, hogy hozzam el ide és adjam oda annak a munkásnak, akinek az ismerőse a szállodában lakik.

— A testvére! — suttogta Mária.

— Hát ki volna más! A Köhnben lakik és itt ismer valakit. Csak a Meierekről lehet szó. — ujjongott Mingo — a Meierekről, akik úgy hasonlítanak egymásra, mint két tojás.

— Add ide a levelet! — nyújtotta ki a kezét Mária.

— Csak nem akarod...? — Mingo zavart mozdulatot tett a kezével. — Mária, ilyet nem szabad tenni.

— Te még nem tudod, kicsodák ezek a Meierek! A fiúnak amúgy sincsen rendben a szénája és ha most hozzáengedjük a testvérét, teljesen elzüllik. Ezt elhiheted nekem! Vissza kell vinned a levelet a szállodába, s azt mondani a portásnak, hogy az illetőt nem tudta megtalálni.

— De drága kis Máriám! — mondta Mingo becéző hangon, mert érezte, hogy a lányt valamiért meg kell vigasztalni. — Te sosem szoktál aggódni és most egyszerre a Meierek miatt fáj a fejed? Ha ellenünk akarnak valamit kifundálni, akkor majd rájönnek arra, hogy mi sem vagyunk ám cukorból. A te Mingodat akarnák bántani ezek az idegenek? — Kényszeredetten nevetett, szorosan átölelte a lányt és az ajtóhoz vezette. Mária érezte a fiú erejét, simogató gyengédségét, izmos ölelése csupa hűség volt. Ebben a pillanatban lépett ki Kurt nagyokat ásítva a pajtából.

Amikor meglátta őket, elkezdett vigyorogni, Mingo pedig hahotázva üdvözölte:

— Hisz ez a Meier! Rögtön megismertelek, Meier! No itt a szerelmes levél!

Kurt a kezébe vette a megcímzetlen borítékot, majd zsebrevágta. Mingóhoz pedig így szólt:

— Végtelenül örvendek, hogy ily hosszú idő után ismét találkoztunk! Már attól félttem, hogy soha többé nem lesz szerencsénk, annyira váratlál magadra. Ezzel szemben igaz, hogy emiatt itt eddig még senki sem ment tönkre.

Gúnyos jóakarattal bólintott, majd nadrágzsebébe süllyesztett kézzel odébbállt. Bármilyen rongyos is volt Kurt ruhája, sikerült Mingot elnémítania. Azonkívül Mingo Mária derekát is elengedte.

A ház küszöbén ott állt a gazda. Mingo úgy találta jónak, ha ő köszön először. Még csak ő hiányzott — gondolta a lány. Mingo beszédbe elegyedett a gazdával. Mária, aki a háttérben maradt, félfüllel hallotta, hogy arról beszélnek, mennyit ér a majorság. Azután mind a ketten bementek a házba. — Jó Istenem! — töprengett Mária — mit vett már megint Mingo a fejébe?

— Úgy festesz, mint valami visszamaradt megrendelés! — szólt hozzá Kurt, aki most megint ott állt mellette. Mária dühösen sarkonfordult, de Kurt utána szaladt.

— A levelet Kirsch bácsi írta. Azt közli velem, hogy hamarosan visszatérhetek Berlinbe. A többi fiú már mind a dutyiban csücsül, sőt Hinze barát-

tom tizenhét hónapot is kapott. Számomra már tiszta a levegő, írja Kirsch.

— Hazudsz!

— El akarod olvasni? — a zsebeit tapogatta, mintha a levelet keresné.

— Hiszen tudom kitől kaptad. A testvéred most Warmsdorffban van.

— És Mingo barátod a postása. Csak azért hazudtam, mert kímélni akartalak.

— Ez felesleges. Mingo nem is ismeri Viktóriát.

— Ezt akarta veled elhitetni? — Mária megijedt, de csak a fiú arcától és nem attól, amit mondott. Ilyen sokatmondó arckifejezést még sosem látott, sőt még Kurt sem árulta el eddig ennyire feltűnően, hogy mi a célja. Furcsa, a hazudozásai mintha most életre keltek volna.

— De sokat tudsz mesélni! — mondta Mária, hogy még többet tudjon meg. Eppen ez volt a borzasztó: mindenáron még többet akart hallani. Kurt a vállát vonogatta és csak Mária sürgető pillantására válaszolt kényszeredetten:

— Azt írja a nővérem hogy Mingo fut utána.

— Te gazember! — kiáltotta Mária, miközben a fiú sajnálkozóan vigyorgott.

— Nézd Mária, szeretnék rajtad segíteni. Majd beszélek Vickivel, ő feltűnően tisztességes nő. De azt belátod, hogy ebben a lerongyolt ruhában lehetetlen őt felkeresnem. Mondd mit tegyek?

Mária hallgatott. Kurt még várt egy ideig, de amikor látta, hogy nem kap választ, elkészönt.

— Na, viszontlátásra! — mondta. Mingo kijött a házból.

— Azt hiszem a dolog nagyszerű lesz — közölte Máriával. — A gazda eladja a majorságot, mert nyakig úszik az adósságban. Hiszen tudod, megírtam neked, hogy »most jön a meglepetés«.

— Dehogy meglepetés ez! Megint valami új dologba akarsz fogni és ezt éppen annyira nem fogod megvalósítani, mint a többit. Benned nem lehet megbizni, mert akaratlan báb vagy.

— De drága kis Máriám, — kesergett a nagy fiú. — Még sosem beszéltél így velem!

— Nem vagyok a drága kis Máriád. Sosem fogsz feleségül venni.

— De hiszen éppen ezért akarom megvenni a majort. Majd akkor te leszel itt a gazda. Hiszen csak miattad nyergelek megint át.

— Nem a Bäuerlein Vicki miatt?

— Hát az kicsoda?

Mária szégyelte folytatni, de mégis akaratlanul így szólt: — Hiszen nagyon jól ismeritek egymást.

— Már értem. Már megint a Meierekről van szó. Hol bujkál az a fiú? Hadd lássam el a baját!

— Ő sokkal tisztességesebb, mint te.

— Úgy? Szóval ezért hallom mindenütt hogy flörtölsz a kicsapott diákkal? Erre jók a fürdővendégek!

— Mingo — sóhajtott Mária és könnyörgő pillantást vetett a fiúra. — Ezt nem szabad tovább folytatnunk.

— Ezt mondom én is.

— Kurt beszélni akar a nővérével.

— Miről? Hiszen nem is ismerem a nővérét.

— Elhiszem. De azt akarom, Kurt vegye rá, hogy utazzék el azonnal.

— Tisztára bolond vagy — mondta a fiú gyengéden, sőt elnézően és karjával megint átölelte a leány derekát. De Mária már nem érezte őt annyira erősnak, mint két órával ezelőtt.

— Attól félek, hogy valami borzasztó szerencsétlenség fog ránk szakadni — suttogetta.

— Olyan pompás menyecskének, mint te, nem is volna szabad így beszélni, — felelte Mingo, aki nem értette meg Máriát. Később abban állapodtak meg, hogy Mingo majd elküldi egyik ruháját, hogy Kurt abban elmehessen Warmsdorfbba.

— Kicsit lötyögni fog rajta és kénytelen lesz a nadrágszárakat is feltűrni! — Nevettek, de mégis érezték, hogy a jókedvük elpárolgott.

Valamelyik hétköznap az ebédszünet után,

amikor már mindenki dolgozott, elegáns hölgy kanyarodott be nyitott versenyautón a tanya udvarára és Kurt Meier úr iránt érdeklődött. A gazda levette a sapkáját, ami eddig még nem fordult elő és szolgálatkészen kiáltott át a búzaföldre: — Kurt Meier urat kérik!

Kurt felemelt kézzel köszönt, de ott maradt Máriánál.

— Gyere csak ide Vicki!

Amikor a hölgy odaért, a következő szavakkal fogadta:

— Amint látod, most aratással vagyok elfoglalva. Látod, ezt a szerszámot kaszának nevezik. És abból, amit most művelek, később valahogy kenyér lesz.

— Nagyszerűen festesz így gallér nélkül, lyukas nadrágban. Szokatlanul bájosnak találom a mezőgazdaságot, — jegyezte meg Viktória, miközben Mária már folytatta a kaszálást.

— Ami engem illet, én igazán nem fektetek súlyt a dologra, megélhetnék amerikai konzervekből is — jelentette ki Kurt. — Megengeded, hogy bemutassam neked Máriát?

A testvére úgy tett, mintha nem tudná, hogy a sok közül melyik munkásnőről van szó.

— Az a nagy kövér lány ott? — kérdezte nem éppen halkán. Mária egyre messzebb került.

— Vicki — szólalt meg Kurt rosszaló hangon. — Már a leveleden is meglátszott, hogy Máriára féltékenykedel.

— A pillanatnyi helyzetedhez képest túlságosan sok időt szenteltél leveleidben Mária bájainak leírására. Nekünk igazán fontosabb megbeszélőnivalónk is van.

Kurt belekarolt a nővérébe és elment vele a búzátábla tulsó szélére, oda, ahol még nem aratott senki. A búzaszárak eltakarták a testvérpárt, csak akkor váltak láthatóvá, amikor a szél fújt. A fiú tetőtől-talpig végignézett Viktórián.

— Csodálatosan ápolt vagy! A mesterségesen barnított arc bőr sokkal hatásosabb, mint a termé-

szetes. Vicki, percről-percre jobban érzem, hogy belőled még nagy nő leszel!

— Nekem is ez a véleményem — mondta az ikertestvere. Kurt elégedetten szemlélte Viktória arcát, amely sötétbarna és hibátlanul sima volt, ajkát divatos pirosítóval festette, vékonyra kiberetvált szemöldöke pompásan illett a divatos sapkához, amely alól félhold alakban kandikált ki a haja. Kurt örült, de közben épp olyan ironikusan mosolygott, mint a testvére. Szemük egyformán hosszás és keskeny volt.

— Akármit is teszek — mondta Viktória, — mégis napról-napra jobban hasonlítunk egymásra.

— Gyakran úgy vágyódom utánad. Ilyenkor kifestem a szememet és akkor téged látlak a tükrökben.

— Alomszerű! — kiáltott fel Viktória lelkesen.

— Ki hinné ezt egy földmunkásról?

— Komolyan mondom, Vicki, únom már a mezőgazdaságot és szeretnék hazamenni.

— Istenem, ki van ma odahaza? En talán odahaza vagyok — Bäuerleinnál?

— A banda ül, s addig, amíg kiszabadul, nekem alaposan ki kell használnom az időt. Nem igaz?

— Még nem szabad Berlinben mutatkozni. Egyrészt Bäuerlein nem akarja, másrészt pedig Kirsch feltételként szabta ki, hogy itt maradj.

— És a férjed feltételeket fogad el? Azt hittem, hogy egy szindikusz sokkal erélyesebb. Úgy tudom, Kirsch nem akar repülni?

— Bäuerlein óvatos. A kis Ignác egyelőre még nem ad pénzt a te számodra. Egy vasat sem, érted? A biztonság kedvéért engem is csak a legszükségesebb készpénzzel lát el, a hotelben csekkekkel kell fizetnem. Még a vasuti jegyet is alig tudnám megvenni. Ruháról, ingről és izléses nyakkendőről pedig szó sem lehet. Úgy látom, a lakkcipőd is sokat szenvedett már.

— Vicki, miért beszélsz így? Kérlek ne felejtse el, hogy én vagyok a Kurt és jól tudom,

milyen kábítóan kell öltözködnöd, hogy Bäuerlein reszkető kézzel nyujtsa át neked a bankjegyeket. Csak azt szeretném még tisztázni, hogy te magad miért nem akarod, hogy most Berlinbe utazzam.

— Mert Fuchsné rögtön elfogatna.

— No, ez sem egészen bizonyos.

— Persze, hogy nem bizonyos. A valóságban csak akkor fenyegetőznék a letartóztatással, ha nem akarnál visszatérni hozzá. És te erre valószínűleg engedelmeskednél neki. Hiszen mit tehetnél egyebet? De éppen ez az, amit én nem akarok.

— Szegény Vicki! Csupa féltékenykedés az életed. Hol Mária miatt, hol pedig Adél miatt gyötrődöl. De tévedsz, ha azt gondolod, hogy a te Ignácod engem hidegen hagy! — De mi, úgy-e, élni akarunk és ezért nem szabad megnehezítenünk egymás helyzetét. Mendhatom, nincsen valami könnyű dolgunk.

— Főleg neked Fuchs Adéllal! — Viktória arca hirtelen olyan kifejezést öltött, amilyen a bátyjáé, amikor hazudik: — Fuchsné különben nálam volt és a gyémántot követelte.

— És te? — Kurt arca halálsápadt volt.

— Egyszerűen kidobtam.

— Ezt kár volt megtenned. De hiszen különben úgy is hazudsz.

Viktória lehajolt úgy, hogy a búzaszálak teljesen eltakarták az alakját. Kurt fülébe hajolt és úgy súgta:

— Ha odaadom neki a követ, akkor mindnyájan a kezében vagyunk. Zsarolni fog és ...

A bátyja is elbújt a rengő búzakalászhöz közé, óvatosan lesett jobbra-balra, mert félt, hogy megfigyelik. Mária messze járt, szót sem hallott a beszélgetésből, csak néha látott két egymásba folyó, ijedt arcot. A két testvér beszélgetése mind fenyegetőbb lett, a hangok most egészen Máriáig hatoltak el és a testvérek látták az arcán, hogy félelem gyötri.

— Hagyjuk, ne beszéljünk többet Adélról, —

mondta Kurt. — Ha azt akarod, hogy itt maradjak, akkor legalább segíts Máriát megszerezni! Viktória megvárta, amíg Kurt hozzáteszi: — Arról van szó, hogy Mingot elcsábítsad. Ő a barátja.

Vicki nevetett, — nem annyira közönségesen, mint inkább szívélyesen.

— Megbocsátom neked, hiszen tudom, hogy mindig a nagy és kövér nő volt az izlésed.

— Mária nem kövér, csak erős! — Odahajolt nővére füléhez és elmesélte neki az istállóbeli jelenetet, amikor Mária kifeszített karjával tartotta maga felett a levegőben egészen addig, amíg sírógörcsöt kapott.

— Ezért meg fog bűnhődni, — nyugtatta meg a fiút Vicki és összehuzott szemhéja alól apró gonosz szikrák pattantak. Kurt elégedetten mosolygott. — Főleg a barátjáról ne feledkezz meg. Azt hiszem, már nagyon szeretne a lánytól megszabadulni. Ne, szervusz, megyek aratni.

— De előbb áruld el: szereted?

— Inkább te vigyázz, Vicki, nehogy beleszeress Bäuerlein Ignácba. Ő is nagy és kövér.

A két testvér hangosan felnevetett. Kurt viszsztatért a munkájához. Vicki pedig az árnyékba húzódott. A gazda személyesen hozott neki egy köcsög tejet. Vicki elmesélte, micsoda hatalmas ember a férje és kijelentette, hogy tulajdonképpen az öccsének sem kellene dolgoznia, mindössze arról van szó, hogy az egyszerű falusi élet megacélozza jellemét. Azt is elárulta a gazdának, hogy Kurtot egy amerikai milliárdos kisasszony üldözi a szerelmével. A sok hazugság könnyedén csúszott ki a nő száján, aki mindössze tizenhétéves volt. De a gazdát megdöbbenettette a nagy előkelőség, sőt gyanakvóvá is tette és ezért elhatározta: Legközelebb kidobom az úrfit!

Amikor az aratók vacsorázni mentek, újból feltűnt Kurt és Mária. Vicki eléjük sietett.

— Hiszen ez a Mária! Rögtön megismertelek szívem! — mondta meggyőzően és kedvesen. — Miért nem adsz kezet hiszen régi ismerősök vagyunk! — Vicki úgy tett, mintha nem venné észre,

hogy a munkásnő kezének egészen más tapintása van, mint az övének.

— Megyek inget váltani — szólta Kurt, noha pilanatnyilag csak egy inge volt. Mária egyedül maradt Vickivel.

— Nem sajnálsz ezt a szegény fiút? — kérdezte a nővér. — Te vagy itt az egyetlen, aki őt ismerte, amikor még gyerek volt. Nagyon szerencsétlen mert hajlamos minden rosszra. Azt hiszem, hogy csak egy jó, egészséges, erős asszony tudna rajta segíteni és...

Ezek a szavak nem hatottak Máriára. Vicki erre módszert változtatott:

— Tudod, hogy Mingo fut utánam? Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek vele, mert a fiú nagyon tetszik nekem. Azt mondja, hogy a ti ügyetek már a végefelé jár. Igaz? Légy őszinte Mária! Hiszen én is az vagyok.

— Elhozta az öltönyt az öccse számára?

— Csak akkor felelek, ha visszategezel.

— Elhoztad a ruhát?

— Hogyne. Az öltöny-ügy kitünő alkalom volt Mingo számára, hogy felkeressen a szállodámban. Azt hiszem mégis jobb, ha kiadom az útját. Talán szívességet is teszek neked ezzel.

— Jó, akkor a jövő vasárnap Warmsdorfba megyek Kurttal — mondotta Mária és ezzel ott akarta hagyni Vickit. De ő belecsimpaszkodott a karjába:

— Olyan szép vagy Mária! — Ez igazán kedvesen hangzott. Mária habozni kezdett. — És egy jó szavad sincs a számomra? — Mária végre megszólalt:

— Mégis én gondolok többször arra a nyárra, amikor együtt játszadoztunk...

— De csak Mingo miatt! Eltaláltam? De sok mindenben mentünk át azóta Mária! Te persze Mingoval — és másokkal. — Ezt az »és másokkal«-t és a közvetlenül előtte elhelyezett szünetet egyszerűen undorítósnak találta Mária.

— Határozottan okos nő vagy! — Mária ezt azon a barátságos hangon mondta, ame-

lyet Vickitől tanult. — Olyan szép és előkelő vagy... igazán kedves tőled, hogy ennyire törődsz velem és az én apró ügyeimmel. Viszonzással elárulom, hogy Mingoval nagyon komoly az ügy. Nagyon komoly, sőt... — Mária azt akarta mondani? halálosan komoly, de olyan felindult volt, hogy nem tudta folytatni.

Leküzdötte rettenetes izgalmát és egészen más hangon fejezte be a megkezdett mondatát:

— Azt akartam mondani, hogy csak addig komoly a dolog, amíg egy olyan nő, mint te, idejön és elmondja nekem, hogy Mingo megcsalt. Akkor ugyanis már nem komoly az ügy, hanem nevetséges.

Mária nevetni akart, de nem sikerült, helyette Vicki kacagott hangosan és üdén.

— Látod Mária, most megértjük egymást. En csaltam, te észrevetted és most örülök csak igazán annak, hogy megint együtt láthatlak Mingoval. Ah, de szép a szerelem! — sóhajtotta — majd egészen apró hangon: Az én házasságom sajnos... egészen más!...

Mária most már igazán nem tudta hol kezdődik a valóság és hol végződik a hazugság. Mert ha tényleg olyan boldogtalan a házassága, akkor meg tudott volna bocsátani Vickinek. De alig nézett az arcára, máris eltűnt minden szánakozása. A nő mesterkélt mosolya alatt gonosz vigyor rejtőzött. Kiberetvált szemöldökét, amely most csupán két vékony, tehetetlen kis vonal volt, persze nem tudta már olyan vérszótóan összeráncolni, mint annakidején, de mégis nem volt más, mint Meier Viktória.

A legközelebbi vasárnapon már bekövetkezett az első meglepetés. Kurt, aki délelőtt nyomtalanul eltűnt, délután váratlanul berobogott a tanya udvarára autón és magával vitte Máriát.

— Igazán te magad varrtad ezt a ruhát? Hiszen olyan mint egy model!

Kurt viszont abban a lötyögő világosszürke ruhában, amelyet Mingótól kapott, olyan volt, mint valami vígjáték nevetséges figurája. De a

fellépése biztos volt, mert semmisem zavarta. Rámutatott a lábára, amelyen még mindig ott éktelenkedett a régi rongyos lakkcipő. Ki hitte volna, hogy Mingonak kisebb lába van, mint nekem? Nem tudtam felvenni a cipőjét, — panaszkodott Viktoria ikertestvére.

A bő nadrágban Kurt lába görbének látszott, majomszerűen hatott, a fiú maga is mulatott ezen és ezzel meggyőzte Máriát, hogy nem veszi komolyan a dolgot. Különben olyan gyorsan robogott a hepe-hupás úton, amilyen gyorsan még senki sem hajtott ezen a vidéken. De hova akarta vinni Máriát?

— Hiszen nem a szállodába hajtasz, — csodálkozott a lány.

Mertenék háza előtt álltak meg. Mária még magához sem tért, amikor máris megpillantotta a kertben a társaságot, Vickit a családi körben: anya, apa, a báty és Mingo, aki Kurt nővérét éppen gyümölcsrel kínálta. Mingo letette a tálát és Mária elé futott. Az egyik fa lehajló lombja alatt megcsókolta.

— Borzasztó mókás dolgot fogsz most látni, drágám, — suttozta fontoskodó hangon. — Tudod, ez a Meier-nő egy közönséges... Na hiszen kitalálod, hogy mit akarok mondani! Már sokmindenféle nővel volt dolgom, de ilyet még nem láttam. Ma minden gonoszságukért megbosszadjuk magunkat. Jó?

— Valamire kérnélek Mingo! — Mária rátette kezét a fiú vállára. — Menjünk innen, de rögtön!

— De Mária, hiszen csak terád vár mindenki. Végre sikerült összehoznom az egész családot és te is éppen ünneplő ruhában vagy...

— Igen, de csak a másik miatt gyültek össze...

— És nekünk élnünk kell ezzel az alkalommal, Mária! Még ma este nyilvánosságra hozzuk az eljegyzésünket.

Mingo becsületes volt, mint mindig és ezzel elkövette azt az ostobaságot, amely végzetükké

vált. Mária érezte ezt, de nem szólhatott a fiúhoz többé, mert elhívták és neki vele kellett mennie. Az első, aki nagy örömmel üdvözölte, Vicki volt. — Mária, ha nem magad készítetted ezt a ruhát, akkor egészen bizonyos, hogy valamilyen modell!

Mingo férfirokonai úgy üdvözölték Máriát, mint valami társaságbeli hölgyet. Mingo anyja és Vicki a szívélyességnek azzal a fajtájával árasztották el, amelyben megbizni nem lehet. Mertennének sok dolga volt a vendégekkel, Mária igyekezett a segítségére lenni. Vicki időközben az apát és a nagyobbik fiút hódítgatta az asztal felett, — alatta pedig Mingoval foglalkozott. Mária mindent látott, Mingo a pillantásaival próbálta Máriával megértetni, hogy nem veszi komolyan Vickit.

Cigarettáztak, majd a fiatalok kimentek a strandra. Erre Mertenné maga vette rá őket, mert már alaposan belefáradt a vendéglátásba. Mária attól félt, hogy Mingo anyja arra számít, hogy majd a másik nő eltereli a fia figyelmét róla. De Mária nem futamodott meg. Ott maradt Kurt oldalán, aki a tenger és az alkonyat szépségét ecsegette. Micsoda este! Vicki közben Mingoval olyan messzire került, hogy nem lehetett hallani, miről beszélgetnek.

— Ugy-e szeretnél...kisfiam? — mondta Vicki. Az alkonyat egészen beburkolta alakját, de a szavai leplezetlenek voltak. — Megértelek, mert hiszen én is szeretnék.

— Hihetetlen! — jegyezte meg Mingo és legalább a csípőjét szerette volna odadörzsölni a nő derekához.

— Elbájoló az iróniád, szegény fiú! Egész idő alatt úgy integettél a menyasszonyodnak, mintha azt akarnád neki megmagyarázni, hogy csak komédiázol velem, — pedig még sosem voltál ennyire mohó! Különben nálam is ez a helyzet. — Erre Mingo nem válaszolt, mert előntötte a forróság. Vicki most egészen világosan fejezte ki magát:

— Holnap elutazom, tehát jól tudod, mit kell tenned.

— Ilyen gyorsan? — kérdezte ijedten Mingo.

— Na, szép kis hős vagy — jegyezte meg Vicki.

— Tudod...Mária miatt — nyögte a fiú.

— Ez a te dolgod. Úgy látszik szereted, mi? Mindörökre csak őt... Rendben van, de semmi közöm hozzá. Egyáltalán nem érdekel.

— Elutazom hozzád Berlinbe! — hörögte Mingo.

A nő hangosan felnevetett, mintha a kísérője valamilyen elmésséget mondott volna és ő tetszését fejezné ki. De Mária, aki a nevetést jól hallotta, nem hagyta magát megtéveszteni. Meggyorsította lépteit, úgyhogy Kurt a derekára tette a karját. A strandpavillonból kihallatszott a rádiózene. — Jó, hogy nem értem utól őket, — gondolta Mária — mert agyonütöttem volna a nőt.

Vicki nevetett, majd így szólt:

— Berlin? Egészen kizárt dolog. Férjem van és azonkívül tisztességes nő vagyok. — Úgy szorította meg a fiú karját, hogy erre felelni már nem lehetett, pillantásuk csupa láz volt és szédület. Bementek a strandpavillonba, beálltak a táncolók közé, akik szüntelenül lökdösték egymást. Mária és Kurt is egy kis részecskéje lett annak a nagy, soktagú lénynek, amely betöltötte a helyiséget. Nagy-nagy tömeg hús forgott lassan a zene ütemére. Egyszer megtörtént, hogy a két pár: Mária—Kurt és Vicki—Mingo egészen közel kerültek egymáshoz; Mária rettentő nagynak látta Mingo és a nő arcát. Egészen közel hajoltak egymáshoz és volt rajtuk valami a halottak néma zárkózottságából, mintha eltemették volna őket.

Ezen már segíteni nem lehet — érezte Mária. Dörömbölnek az ajtón, a gát beszakad, lezuhanunk a mélységbe, mögöttünk összezsapnak a hullámok és csupa mennydörgés az ég. Ezt érezte akkor is, amikor szülőházát elnyelte a tenger. Akkor még sikerült megmenekülnie. De most, szó sem volt menekülésről. Mingoval együtt elveszett ő is. Hallgattak és álmosan forogtak körbe. Mégis mindebben volt valami túlzott élenkség,

ami rendszerint a súlyos csapást szokta megelőzni. Kábultak voltak és ellenállásuk megtört.

Mária később sok mindent elfelejtett. Együtt ittak mind a négyen? Ő is nevetett? Bizonytalanul emlékezett arra, hogy egy ideig magányosan kóborolt a strandon. Akkor érte jött Kurt, védekezett, de a fiú ezúttal csak el akarta cipelni. Később ott állt a Köhn-szálloda ablakai alatt, — igen, erre egész tisztán emlékezett. Két ember árnyékát látta az egyik ablak függönyén. Miután ez abban a szobában történt, ahol valamikor Antje nővére lakott, rögtön megsejtette, hogy hova zuhant le a két ember árnyéka, amikor a függönyről eltűnt és a szoba üresnek látszott. Mária felsikoltott. Kurt befogta a száját.

A fiú rászólt, hogy jobb volna, ha kissé magához térne s ezért felcipelte a hotel lépcsőin, — közben ügyet sem vetett arra, hogy Mária megüti magát a korlátban és térdre is esik. — Te... te nem szeretsz. — jajgatott Mária a szobában, amelynek ajtajára Kurt ráfordította a kulcsot. A fiú mérgesen ráordított: — Te hülye! Talán az a fiú ctt mellettünk szeret téged? Mária beleharapott a karjába és dühödten olvadtak eggyé.

Mária elvesztette az eszméletét. Amikor újból megpillantotta a szeretőjét, ez a könyökére támaszkodva feküdt és cigarettázott:

— Na, nem rossz... — dünnyögte — noha a kalandjaim általában sportszerűebbek szoktak lenni és jellegük is főleg anyagi...

— Te egy nőt sem szeretsz!

— Vickin kívül senkit. Ő az eszményképem!

— És én ki vagyok?

Erre a kérdésre a fiú csak az arckifejezésével felelt. Mária pofonütötte. Birkózás, újabb egyesülés és végül Mária reménytelen magányában Mingo első ölelésére gondolt, arra az egy mozdulatra, az egyetlenre, amelyet szenvedő lelke szüntelenül felidézett, — amikor kezével egészen közel húzta magához a fiú arcát, amely mind közelebb és közelebb ért hozzá, majd csupán a

sötét szempillákat látta és végül szédületesen egybefolyt minden.

Ez a nő tényleg sír — bosszankodott Kurt és hátat fordított. Mária felugrott, Kurt ellenkezett.

— Mi bajod van? Hagyj már békében. Melletünk alszanak.

Mária már félig kint volt a felyosón, amikor a ruháját felvette. Mialatt Kurt kényelmesen nyújtózkodott az ágyban, Mária földeken át menekült az északába.

Az aratás ideje elmúlt anélkül, hogy Mária és Mingo viszontlátták volna egymást. Mingót elintéztem — gondolta Mária — és ezt meg is érdemelte! Bizonyára új selyemingekeket vásárolt magának és elutazott Berlinbe. Hát maradjon ott, ahol van. — Máriának már nem fájt semmi. De önmagától elvárta, hogy részvétet érezzen Kurt, a szegény fiú iránt, akinek rajtakívül senkije sem volt. Őt védelmezni kellett. A gazda el akarta küldeni Kurtot, de Mária azzal fenyegetőzött, hogy akkor ő is megy, s ezért az öregember inkább megengedte, hogy Kurt is maradjon.

Amikor egyszer egyedül maradtak a szobában, a gazda elővette Máriát: — Szép kis dolgokat művelsz Mária. Rólad beszél az egész falu. Azt mondják: a gazda el akar venni feleségül és te a csavargóval fekszel le. De a gazda bárgyú ökör és mégis feleségül vesz.

Mária gonoszul felnevetett:

— Maga el akarta adni a majorságot Merten Mingónak és akkor el kellett volna költöznie innen. Látja, mennyivel jobb magának, hogy most így alakult a helyzet. Lassankint rájövök arra, hogy semmit sem lehet előre tudni. A jó Istennek talán valami egészen más szándéka van velünk. — Mária ordított, hogy a gazda jobban megértse — és halálosan megdöbbsent, amikor észrevette, hogy az öregember ráncos arcán felragyog a boldogság.

— Csak szólj nekem, ha meguntad azt a

fiatalembert. — kérlelte a gazda. — Akkor majd kiteszem a szűrét.

Kurt és Mária vasárnaponkint kirándultak a környékre. Mindenfelé elkóboroltak, csak éppen Warmsdorfbra nem. Valamely kocsmában hirtelen ott állt előtte Mingo. Kurt eltűnt. Körülöttük elakadt a beszélgetés, a kocsmá vendégei némán figyelték őket.

— Jónapot Mária — szakította meg a csendet Mingo. — De sokáig kerestelek! — Minden vasárnap... Mondd, miért nem találalak meg sehol?

— Hétköznap nem volt idő?

— Hétköznap most tanulni szoktam.

— Megint valami újat?

— Semmi újat, csak az igazit. Halászni megyek a bátyámmal. Nemsokára már egyedül szállhatok tengerre és kapitány leszek. Kapitánynak nevez már mindenki.

— Akkor Isten veled, kapitány. — mondta Mária és felállt. De Mingo melléje szegődött, kikísérte a vendéglő kertjéből, végigmentek a girbe-gurba utcán és ügyet sem vetettek arra, hogy hova kerülnek. Hallgattak.

— Mária, — szólalt meg Mingo, mintha fel akarná ébreszteni a lányt. — Csak nem gondolod komolyan?

— Hát nem örültök? — kérdezte Mária. — Az anyád egészen biztosan örül. És te?

— Mária! Akár szeretsz, akár nem, engem nem felejtethél el!

— Nem, én semmit sem felejtettem el, különösen azt az éjszakát nem, amit a Köhn-szállodában töltöttünk.

— Ez az egyetlen dolog, ami nem fontos. — Ezt Mingo a régi nyugodt, bizalomgerjesztő hangján mondta. Mária felháborodott:

— Olyan gonosz vagy, olyan rettentő gonosz! — kiáltotta.

— Nem úgy gondoltam, Mária. Azt akarom mondani, hogy ránézve nem jelent semmit.

Mingo felélénkült, egészen szokatlan hanglejtéssel beszélt.

— Mária, az Istenért, hát nem érzed, hogy egymáshoz tartozunk? — Mingo most olyasmit tett, amit Mária még sosem látott nála: mind a két öklével a mellére ütött. — Szeretni foglak, ameddig élek! — sóhajtotta — és ameddig te élsz! — tette hozzá.

Mária csodálatosan tisztán látott mindent: Mingo igazat mondott, mert a szíve is ezt érezte. Ha Kurt szólt volna hozzá így, kinevette volna.

De most Mingoval volt, feléje fordult és a szemébe nézett. A fiú szája félig kinyílt a fájdalomtól.

— De én terhes vagyok — mondta Mária.

Mingo szája megremegett, majd becsukódott. A szemét is behúnyta. Mária egy pillanatig még látta árnyékba burkolt arcát, amely lasanként elhomályosult, egyre kisebb lett, egyre kisebb. Mária meghal, érezte Mingo és térde megbicsaklott. Meghal más gyereke miatt! — futott tovább benne a rémület.

Mingo összeesett. Ott feküdt az árok szélén és arcát a tenyerébe rejtette. Mária föléje hajolt, rázta, hogy kitörjön a fiúból a felszabadító zokogás. De hiába. A fiú fejét símogatta, úgy, mint annakidején, az első ölelésük után, amikor neki kellett megvigasztalnia Mingot a túlságosan nagy boldogságért. Mingo akkor zokogott. Most nem.

A jelenet addig tartott, amíg Máriában megint elhalkult minden felindulás. Ujjai, amelyek a fiú haját símogatták, elfáradtak, lesiklottak a fejről és Mária most már csak arra várt, hogy Mingo felkeljen. Még egymás oldalán mentek vissza a hosszú, nehéz úton, amellyel együtt vége szakadt mindennek.

Mielőtt még újból feltűnt volna a kocsmá, Mária búcsúszó nélkül otthagytá a fiút és átcsapott egy kis ösvényre. Mingo elfúló hangon kiáltott utána:

— Meglátod, visszajövök, Mária! Még visszajövök!

Csak a leány hirtelen megvonagló válla árulta el, hogy megértette a fiút.

Mária hat hét múlva megtudta az emberektől, hogy Mingo matrónának csapott fel és egy tenge-rentúli gőzösre szegődött.

Megint eljött az ősz. Mária egyedül maradt Kurttal a tanyán. A gazdáját szolgálta és vala-hányszor este kiment a szobából, remegve várta az elbocsátását. Nagyon félt, hogy a gazda fel-mond neki is, meg Kurtnak is. A gazdának most már joga volt arra, hogy mindkettőjüket kitegye. Egészen le Warmsdorfig mindenki tudott Mária állapotáról és arról, hogy ki a születendő gyer-mek apja.

Többhetes hallgatás után valamelyik este a gazda odabökött ujjával Mária hasára és jó han-gosan így szólt:

— Elmondhatod mindenkinek, hogy a gyerek tőlem van.

Az első pillanatban Mária úgy dőbbsent meg, mintha valami csoda történt volna. De azután le-hajtott a fejét. Megértette, hogy a gazda ezt csak azért teszi, hogy őt megtartsa és egyúttal szere-tőjét eltávolíthassa a házból. Nagyon alázatosan felelt:

— Minden úgy fog történni, ahogy akarja. Csak egy kis türelmet kérek még. A szegény em-ber ugyanis szeretné a gyereket látni. Azonkívül attól is fél, hogy valami bajom történhetik a szü-lésig.

Furcsa, Mária Kurtot összetévesztette valaki-vel, a tengerésszel, aki messze, a föld tulsó felén aggódik miatta. Mingot egy rozzant kis schoo-nerre vették fel, amely alig tudott legénységet kapni. Mária kedvesét a többi félmeztelen mat-rózzal együtt felkergették a fedélzetre, hogy a hajó jobban ellent tudjon állni a viharnak. Mingo, aki maga is életveszélyben forgott, gyakran gondolt Máriára.

A télen Kurtnak súlyos testi fájdalmai voltak. Sem az anya, sem a gyermek nem érdekelte. Nem tudta elviselni a metsző keleti szelet, hasgörcsöket kapott, naphosszat hevert az ágyon és vonaglott kínjában. Arcát annyira eltorzította a fájdalom, hogy százévesnek látszott. Mária megsajnálta a

beteg embert és gyakran bevitte magához, hogy kissé felmelegedjék. Mária közben ugyanis beköltözött a gazda elhalt feleségének hálószobájába. Kurt kezét a szívéhez szorította és úgy nyögte:

— Nem bírom tovább!... Nem szabad itt maradnom!

Ez a gondolat megörjítette. — A ruhát kímélni kell! Mondd csak, Mária, hova akasztottad a ruhát? — Kurt hihetetlenül féltette az öltönyt, amelyet Mingotól kapott, mert ez volt egyetlen kapcsolata a világgal. Néha kétségbeesetten üvöltötte: — Meg kell döglennem ebben a fészekben. — És sírni próbált. Mária megfigyelte, hogy Kurt a tényleges nyomorúságába még becsempészett valamit, ami nem volt igazi. Viszont rögtön észrevette, ha valami nem tetszett Máriának. A magány és a vihar érzékenyebbé tette Kurtot. Ilyenkor megszorította a nő kezét:

— Segíts rajtam, hogy elkerülhessek innen! Elveszett ember vagyok, önző és hazug. Hosszú ideig egy vénasszonnyal éltem. De te nem követheted tőlem, hogy ezért még többet bűnlődjem! Már eleget szenvedtem! Segíts rajtam, mert el kell kerülnöm innen!

De a pénzüket még akkor költötték el, amikor még barátságosabbak voltak a napok és télen nem kaptak bért. Kurt azt követelte a lánytól, hogy lopjon pénzt a gazdától, hiszen nála voltak a kulcsok. De a pénzszekekrényt a gazda maga szokta bezárni, különben is későbbi házasságuk feltételeként szabta ki, hogy nem szabad több pénzt adni a diáknak. Azt, hogy Kurt vele aludjék, talán megengedte volna, de hogy pénzt is kapjon, — soha. Csak a pénz, amit a diák kapott, tudta féltékennyé tenni a gazdát. Erre Mária akkor jött rá, amikor különböző ijesztő kijelentésekkel próbálta az öreget engedékennyé tenni. Célzásokat tett arra, hogy mi mindenre volna képes a bolondos és kétségbeesett fiú, ha eszét veszti, de még ez sem hatott a gazdára. A féllábbal sírban álló ember makacsul szeretete,

de ugyanilyen állhatatosan dacolt a pénzét fenyegető veszélyekkel is.

Tulajdonképpen erőszakkal is felnyitották volna a pénzszekrényt. Az egyszerű, egyenes út, amelyen Bredtenbe került a sonka, még a pénzszekrény miatt sem kanyarodott volna el és Mária ép úgy segített volna a fiún, mint az éhező öregasszonyon. Hiszen Kurt — gyermekeének apja volt. De éppen a gyermek miatt vigyázni kellett: — Ha ellopom a pénzt, akkor a gazda kitesz bennünket a gyerekekkel együtt, — sejtette Mária.

De Kurt csak egyre gondolt: fő, hogy a pénz meglegyen és én odébbállhassak! Mária azt mondja, hogy mindnyájukat ki fogja dobni a gazda? Mintha nekem másra sem volna gondom, mint őrá és a hasára. Kurt a vállát vonogatta, mert nem árulhatta el, mire gondol. Különben sem volt szándéka a pénzszekrényt sajátkezűleg feltörni.

Mivel más menekvést nem látott, levelet írt Fuchs Adélnak, a berlini lokáltulajdonosnőnek és pénzt kért tőle. A levélbe ügyesen beleszötte mindazt, amit az üzemben előforduló nagyobb szabálytalanságokról tudott. Futólag megemlítette a kerítésről szóló paragrafust is, — mintegy gyengéd emlékeztetésként. Ahoz a levélhez, amit válaszképpen kapott, nem mellékeltek pénzt, de valami mást fedezett fel benne; egy szerető szív akaratlan vallomását, amelynek vágyódása leküzdött minden csalódást. Adél még mindig szerette Kurtot és elfelejtette, hogy éppen az ő útmutatása alapján jártak nála a betörők, hogy a fiú meghazudtolta őt és búcsú nélkül elhagyta. Az időbeli és térbeli távolság megszépítette Kurt emlékét. Adél borzadozott attól, hogy valamilyik törzsvendégével...: Kurt ugyanis ilyesmirel is írt neki — csomó egyéb szemérmetlen állítással kapcsolatban. Fuchsné röviden közölte Kurttal, hogy tőle soha egy fillért sem fog örökölni.

Kurt ezzel szemben meg volt győződve arról,

hogy még sokmindent fog Adélnál elérni. Csak amíg ez bekövetkezik, valahol egy vidéki tanyán kellett bujkálnia, fázott, kegyelemkenyeren eit és szeretője lebetegedését várta. Még mindig csak hét hónap! Még két hónapig kell varni, amíg a gyerek megerkezése talán annyira meghalja a gazdát, hogy az apának megfizeti az utiköltségét. Ez kibíratatlan volt és Kurt megint hasgörcsöket kapott.

Decemberben történt: Tízfokos keleti szél süvöltött a ház körül. Valamegyik este egymás mellett feküdtek a két ágyban. Irtózatossá vált mind a kettőnek. Mária belenyöszörgött a párnába, Kurt pedig félrebeszélt. Egykori jólétéről és Adérról gagyogott, meg a boldogságról, amelyben a bárnők részesítették.

Mária nem értette meg, hogy mit mond és azért Kurt érezte, hogy nem kell fékeznie magát. Így történt, hogy akarata ellenére, vagy talán szándékosan is irtózatossá rohamot kapott. A foga vacogott, artikulátlan hangokat hallatott és közben teste görcsösen vonaglott. Szétvetette a karját. Az egyik vasrudként ütődött a sikoltozó asszony hasára, ökle pedig feldöntötte az éjjeliszekrényen álló gyertyát. A takaró meggyulladt.

Ebben a pillanatban elmúlt a roham. Kurt rávetette magát a takaróra. A rémület bátorságot öntött beléje, saját testével fojtotta el a tüzet. Lihelve fordult oda Máriához. Az asszony már elvesztette eszméletét. Kifutott a szobából és segítségért kiáltott. Még ezen az éjszakán megszületett a gyermek.

Reggelfelé megint egyedül maradtak. A gyerekek ott feküdtek Mária mellett, aki a munkától megduzzadt ujjaival tapogatta az ordító puha húsdarabot. Ujjai azonban annyira eldurvultak, hogy alig érzett valamit. De a szíve a csöppségért dobogott, a szíve, amely nem durvult el a sok munkától és a nehéz élettől. Ime, új lény született és ő megvédhette és szerethette őt. Vértelen arcában boldogan csillogott fáradt szeme. Ráné-

zett a gyerekre. A gyerek képe a szürkületben egybeolvadt Mingoéval. Az elveszett fiú visszatért, itt volt és élt, mert hiszen a gyerek is élt. De boldog volt Mária, amikor félálmában elhitette magával, hogy Mingo a gyerek apja!

Kurt tanácstalanságot és megbánást érzett. Nem tudta mit kezdjen el magával. Szerette volna gyermekének anyját figyelmeztetni, hogy ő is itt van, szerette volna a kezét megcsókolni, beválthatatlan ígéreteket tenni és lehetőleg le is térdelni. Miután mindezt félig-meddig megkísérelte, félrevonult a szoba legtávolibb sarkába. Ott sírni kezdett mert őszintén sajnálta saját magát. A gazda is megnézte a gyereket, de nem szólt egy szót sem. Ugylátszik egyelőre nem óhajtott semmi változást. Mária mégis megérezte, hogy a gazda csak arra vár hogy Kurt elmenjen. Elvesz feleségül, gondoskodik a gyerekekről, akit védelmezhetek és szerethetnek. És ezért Kurtnak el kell tűnnie!

Abban állapotodott meg vele, hogy írni fog Vickinek, értesíti a kisfiú születéséről és megkéri, vegye védelmébe a nagy fiút, az apát. Hiszen mit is tehetett volna itt kint a tanván Kurt a gyermekéért. Vissza kellene mennie Berlinbe, hogy ott új életet kezdhesen. Jellemét valószínűleg megszilárdította az apaság élménye. De nem arról van szó, hogy Kurt helyzetén könnyítsenek, — neki kötelessége innen elmenni, és Vicki küldjön azonnal pénzt!

Miközben a válaszra vártak. Kurt naponta ecsegette Máriának, milyen hatást tehetett a levél nővérére. Kurt szerint a levélnek meg lesz a kívánt hatása, mert a sógora, akitől végeredményben minden függött, hitbuzgó katolikus színében szeretett feltűnni. Igaz, hogy a szindikusi érdekeire is ügyelt. Mint vallásos embernek, megbocsátó szeretettel kell fogadnia Kurtot, viszont a szindikust kényelmetlen helyzetbe hozta volna a tanyáról visszatért és törvénytelen apasággal súlyosbított sógor. Végül eljött az idő, amikor Kurt úgy vélte, hogy Bäuerlein ügyvéd úrnak éppen elég ideje volt gondolkozásra. Hiszen a legrosszabb esetben Vicki a hátamögött is cselekedhetett volna.

E helyett azonban mindössze az történt, hogy Vicki levelet írt: Kurtnak be kell lépni Ignác irodájába mert csak ez a körülmény kezeskednék arról, hogy az ifjú apa végre észhez tért. De ehhez előbb Ignácot kellett megdolgozni, amihez viszont sok idő és taktika kellett.

Egész egyszerűen megint az volt a baj, hogy Kurt nővére nem volt hajlandó Fuchs Adélba beletörödni. Tisztában volt ugyanis azzal, hogy csak nála vannak lehetőségei Kurtnak és sehol másutt. Amit Ignácról írt, csak kifogás volt. Viktória leveleiben folytonosan hitegette kétségséget batesett bátyját, sőt egyszer még azt is megígérte, hogy leutazik Warmsdorfba. De nem jött. Kurt a dísznókat etette és közben öngyilkossággal fenyegetőzött. A malacok rőfögtek, de Mária megértette, hogy a fenyegetések neki szólnak. Nagyon félt a fiú kiszámíthatatlan természetétől és ezért végül olyasmire vetemedett, amit különben nem tett volna meg. Az élelmiszereket, amelyeket valamelyik nagykereskedőnek kellett volna elszállítani, apránként kilopta a házból és fele áron pénzzé tette.

Igy szereztek meg a költséget Kurt berlini utazásához. — Tulajdonképen még új cipőre is szükségem volna — mondta Kurt. De nem akart tovább várni. Mária is úgy gondolta, jobb, ha mindketten elutaznak, mielőtt a gazda észreveszi a lopást. Távollétében talán könnyebben fogja megérteni, hogy Mária miért tett ilyesmit. És majd boldog lesz, ha néhány nappal később visszatér hozzá. Elhatározta, hogy Lübeckig elkíséri Kurtot, — a gyerekével a karján. Néhány lépésnyire az állomás előtt a postással találkoztak, levelet hozott Vickitől, aki ismét az érkezését jelezte, ezúttal már vasárnapra. Péntek volt. Nem fordultak vissza, hiszen alig volt valószínű, hogy Vicki éppen most írt igazat.

Az úton Kurt sugárzott a boldogságtól. Mária még sosem látta ilyen jókedvűnek. Sőt a fiú még hálásnak is mutatkozott: Csak neked köszönhettem, Mária, hogy sikerült ezt a borzalmas eszten-

dőt megúsznom! Miután lehetséges, hogy most örökre el kell búcsúznunk egymástól... — észrevette, hogy szavai Máriát elszomorítják és ezért gyorsan hozzátette: ezt természetesen nem kívánom, hiszen most lettünk csak igazán jó barátok. Te, mit gondolsz, mi lesz belőlem? Ezt nehéz előre megjósolni, úgy-e? — Könnyelműen, de sok mindent sejtető arccal nevetett — s rögtön másról kezdett beszélni. Mária sosem felejtette el ezt a pillanatot.

A Holstenstrassen a fülébe súgta: — Nézz csak a cipőmre, — de feltűnés nélkül! — Mária tudta, hogy miről van szó. A lakkcipő talpa félig már levált, hiába próbálta még elutazásuk előtt megjavítani. — Hát mondd, így érkezem meg Berlinbe? Hiszen akkor elvesztem esélyeim nyolcvan százalékát! Nem szabad mingyárt az elején a lecsúszott ember hatását keltenem. — Kurt az üzletek kirakatának tükrében nézegette magát. Mingo szürke ruhája nem illett rá, igaz, hogy már nem lötyögött, erről ugyanis Mária gondoskodott. Kalapra nem volt szüksége, mert fekte haja úgy lobogott a fején, mint valami sisak. — Egészen jól festek, csak a cipőmet ne lássák! Addig, amíg pénzhez jutok, csak a felsőtestemet szabad majd megmutatnom Berlinben. — Valamilyen függöny mögül fogok kiintegetni, vagy hatalmas karosszék mögé állok...

— A pénzünk elfogyott — mondta Mária. — Mit csináljak?

— Könnyű ezt mondani — zsörtölődött Kurt. Mária tanácstalanul nézett rá, mire ő megkérdezte:

— Nos, hol vagyunk most, drága kis Máriám? — Nem gyengédségből szólította így, hanem mindössze azt akarta megértetni vele, hogy felfogását nagyon nehézkesnek találja. Valóban csak most vette észre, hogy egy nagy áruház kirakata előtt állnak. A kirakatban gyermekjátékszerek voltak és Mária valahogy csak arra gondolt, milyen jó volna, ha a karján alvó kisfiának vehetne most valamit.

— Ne oda nézz, a cipők a szomszéd kirakataban vannak — figyelmeztette Kurt rekedten.

— És a cipőosztály az első emeleten — súgta ugyanilyen hangon Mária. — Itt kiismerem magam.

— Nos, akkor gyerünk.

Beleveggyültek a tömegbe, egy szót sem szölk egymáshoz, csak amikor a kis mellékutcába értek, szólalt meg Mária:

— A gyereket majd elviszem addig valahova, várj itt rám.

— Nem, jobb ha nem látnak többé együtt. Majd ha utána kijössz a főkapun, könnyen megtalálsz, hiszen világos ruha van rajtam. Te majd leejtesz valamit és én észrevétlenül felveszem. Úgyesen csináld!

Kurt egy bolthajtás alá huzódott és amikor Mária tovább sietett, még halkán utána szólt:

— Te, nehogy betétes cipőt hozzál!

Mária a gyereket annál a szegény asszonynál hagyta, akinél munkanélkülisége idején ágyhelyet bérelt. A gyerek csak akadályozta volna és különben sem akarta, hogy most vele legyen. Kurtot nem látta. Óriási tolongás volt, amikor a lépcsőn felsietett az áruházba. Nem volt izgatott, csak arra gondolt, hogy legjobb, ha siet és nem hagy időt, hogy esetleg megfigyeljék. Ez az akaratlan sietség csökkentette az elővigyázatosságot. Azonkívül attól is félt, hogy túlkicsi lesz a cipő. Kurtnak nagy lába volt.

A kabátja alig púposodott, azt hibették, hogy csak az ökölbeszorított kezét tartja alatta. Mégis hirtelen fiatal lány szólította meg, alig volt idősebb nála. Még barátságtalan sem volt, de attól, amit mondott, végigfutott a hideg Mária hátán. De nem állt meg. Már majdnem elérte a lépcsőt, a tolongó tömeg vitte lefelé, csak pár lépésnyire volt a kijáratától, ahol mingyárt vége lett volna mindennek.

— Meg tudom magát érteni! Adja csak nyugodtan vissza a cipőt, nem szólok majd senkinek,

— hallotta Mária az elárusítónő szavát, aki olyan halkán beszélt, hogy rajta kívül senki más nem értette meg. Mária hirtelen leguggolt és az emberek lába között kúszott tovább a kijárat felé. Lihegve ért a főkapuhoz, már látta Kurt világos ruháját és az oldaltükörben észrevette, hogy a fiú is látja őt. Leejtette a cipőt. A következő másodpercben izmos kar rántotta vissza vállánál fogva.

— Maga most velem jön! — Ezt már nem a barátságos fiatal lány mondta, hanem valami nőiruhába öltözött rendőrőrmester. — Ide azzal a cipővel!

Mária egy szót sem szólt, hagyta, hogy megmottozzák. — Hiszen az előbb még ott volt a kabátja alatt! Erre tanuink vannak. Idehallgasson kisasszony! Magának ugyan már sem nem árt, sem nem használ, ha bevallja, hogy lopott, de az elárusítónő kerül bajba, ha nem mondja meg, hova tette a cipőt.

Máriának eszébe jutott, milyen barátságos volt a fiatal lány és ezért bevallotta:

— Amikor megrántotta a vállamat, ijedtemben eldobtam.

A detektív nő mosolygott: Csakhogy bevallotta. A cipők? Hát ezeket biztosan felszedte valaki a földről, bizonyára a tolvaj nő cinkosa, vagy más. Hiszen bárki felvehetette a földről — magyarázta a rendőrnek a detektív nő és átadta neki Máriát. Ma már késő volt ahhoz, hogy a rendőrbíró elé vezessék. Mária az éjszakát a rendőrség fogdájában töltötte. Kurt a berlini vonaton ült. Gyereke a szegény asszonynál aludt. Mária feje zúgott, sötét és borzalmas fenyegetéseket hallott — nem tudta lehunyni a szemét.

A rendőrbíró négy heti fogházra ítélte. Máriának nem kellett megmagyaráznia, hogy miért követte el a tettet és miért lopott éppen férficipőt. Egyelőre szabadlábra helyezték azzal az utasítással, hogy menjen vissza gazdájához. De ő a gyerekéhez ment vissza és a viszontlátás után, ő is kialudta magát. Egész este és egész éjszaka aludt.

Reggel a szegény asszony még tejeskávét adott kettőjüknek, de azután menniük kellett.

Máriának nem volt pénze a visszautazáshoz, de ha lett is volna, a gazda valószínűleg nem fogadta volna vissza az elítélt tolvajnót. Mária tudta ugyan, hogy a gazda már többször tett olyasmit, amit nem várt tőle, de ezt a megbocsátást már maga sem akarta. Sem tőle, sem mástól. De különben is hol talált volna munkát egy olyan nő, akiért bármely pillanatban eljöhet a rendőrség, hogy elvigye a fogházba büntetésének kitöltése végett. És a gyerek? A gyerekekkel mit csináljon? Hiszen ezt a gyereket neki kell megvédenie!

Egy szempillantás alatt áttekintett a helyzeten: számára nincsen többé kiút. A fogház, amely rá vár, sem lehetett könnyörtelenebb, mint ez a sok ember az uccán. Levette a kabátját és ebbe bugyolálta be a gyerekét. Ez a februári hajnal hidegebb volt, mint minden más téli idő, amelyet eddig átélt. Átment azon a parkon, ahol egyszer ősszel egy éjszakát töltött. Feküdjön le egy padra aludni a gyerekekkel? Várja meg, amíg hangosan sírni kezd az éhségtől meg a hidegtől? És ha beviszik a börtönbe? Mi legyen vele? Hiszen akkor elveszik tőle. A tolvajnótól elveszik a gyereket.

Meggyorsította a lépteit és a pályaudvar felé sietett. Csak azért nem futott, mert félt, hogy emiatt valaki feltartóztathatná és kérdőre vonhatná. Mástól azonban nem félt. Tudta, hogy most mit kell tennie, a dolgokat már nem lehet többé kikerülni. Annakidején félt ettől, de most másképp látott már mindent. Hogy megértette most azt a leányt, aki valamikor reszkető lábakkal végigfutott a perron szélén és fájdalmasan gyanakvó arccal leste a közeledő mozdonyt. — Akkor azt hittem, hogy erre nincsen szükség. Milyen ostoba is voltam!

Mindezt csak a kisfiának mondta. Már ott volt a pályaudvar nagy, nyüzsgő előcsarnokában. Neki sem volt vesztegetni való ideje, már útközben előkaparásztta zsebéből a húsz pfenniget, amibe a

perronjegy kerül. Ezen a pénzen alig lehetett volna valami mást venni, de erre elég volt. Akár-mennyire is sietett, a vonat mégis megelőzte. Már majdnem megállt, amikor a mozdony elé ugrott. A mozdony mozgása utolsó kis részecskéjével eltörte Mária egyik lábát. Azonkívül Mária feje odaütődött a perron széléhez. Elvesztette eszméletét. A gyerekek semmi baja nem történt, az anya teste védte meg.

A kiszálló utasok, különösen azok, akiknek nem volt sürgős dolguk, csoportosulni kezdtek a baleset színhelyén. Az asszonyt és a gyereket kihúzták a mozdony alól. Már ott voltak a mentők is a hordággal. Rátették az eszméletlen asszonyt, a gyereket pedig melléje fektették. Egy jólöltözött, előkelő megjelenésű, fiatal, barnaarcú nő leplezetlen érdeklődéssel figyelte a mentők munkáját. Ő volt az egyetlen az utasok között, aki elkíserte a sérülteket a pályaudvari mentőállomásig. Ott a következőket jelentette ki:

— Ismerem ezt a nőt. Közeli kapcsolataink vannak. Vigyék egy jobb magánklinikára, a költségeket vállalom. Itt a névjegyem. Különben magam is velük megyek.

NEGYEDIK FEJEZET.

A szoba, amelyben Mária felébredt a diakonissza-nővérek warmsdorfi otthonára emlékeztette. Eszébe jutott, hogy most is valami csapás érte. Az ápolónő megkérdezte, hogyan érzi magát. Annakidején a diakonissza-nővér közölte vele, hogy már nem gyermek többé. Most életének új fejezetéhez ért volna megint? Abban a pillanatban amikor kinyitotta a szemét, valóban érezte, hogy az élet megváltozott körülötte.

— Hol van a gyerekeim? — kiáltott rá az ápolónőre.

— A gyerek jól van — felelte a nővér. — Itt van a házban.

— Hozzák ide!

Az ápolónő kiment, de nem tért vissza a gyerekekkel. Helvette Vicki lépett be a szobába.

— Amint hallom, már jobban vagy, — szólt Máriához. — A lábad eltört, ezért kell feküdnöd. Fő, hogy az arcodnak nem történt semmi baja sőt úgy veszem észre, a kötés a fejedben előnyösen emeli ki az arcod szépségét.

— Miért nem hozzák ide a gyerekeimet?

— Hát hogyha mindenáron tudni akarod: éppen most szórják be hintőporral. Külön ápolónője van neki is. Semmi baja sem történt. Azt hiszem jobb, ha előbb mi ketten jövünk tisztába egymással. — Vicki leült egy székre.

— Tudja a rendőrség, hogy itt vagyok? Tudniillik arról van szó, hogy Kurt számára cipőt loptam és ezért négy hétre ítélték el.

— Még csak ez hiányzott! De különben nem változtat a dolgon. A neved úgysem kerül be a balesetről szóló tudósításokba, erről már gondoskodtam. Nem olyan nagy dolog négy hétig ülni.

— Tudom, hogy téged ez nem zavar, de tőlem elveszik a gyereket.

— Szó sincs róla. Majd én magamhoz veszem.

Mária gyanakodó pillantással mérte végig Vickit.

— De hiszen a bátyám gyereke! — kiáltott fel az asszony. — Nem érted?

— De értem Vicki. Sajnos, azt hittem, hogy csak miattam fizeted a klinikát és az én kedvemért maradtál Lübeckben. De most már az, is értem, hogy miért nem akarod hogy a nevem bekerüljön a lapokba. De ez amúgysem fog rajtad segíteni semmit.

— Csak nem akarsz fenyegetőzni Mária? Ilyen ostobaságot ne csinálj. Inkább igyekezz nyugodtan feküdni és megszépülni.

— De hiszen bármely pillanatban elvihetnek a fogházba! Ügyvédet kell vennem, hogy kieszközölje számomra a büntetés ideiglenes felfüggesztését. Igaz, hogy akkor kénytelen lesz szóbahozni azt is, amit te — balesetnek nevezel.

— Mária, úgylátszik hirtelen megjött az eszed. Már nem is vagy olyan hülye. Bocsáss meg, kicsúszott a számon. Ugy-e akarsz valamit tőlem? No mondd csak meg nyugodtan. Jobban szeretem, ha őszinte vagy.

— Vissza akarok menni a gyerekekkel a gazdámhoz. Ha nem kell ülnöm, akkor visszafogad.

— De csak a gyerek nélkül mehetsz vissza!

— De hiszen az enyém!

— Nem engedem hogy a bátyám kisfia disznók között nevelkedjék! Nekem is jogom van a gyerekhez!

— Mind a ketten nagyon jól tudjuk, hogy kizárólag nekem van jogom hozzá.

— Hát akkor hogyan egyezzünk meg? Vegyem meg tőled? Ertsd meg jól, nem vagyok hajlandó a testvérem gyerekeiről lemondani.

— Nem kell a pénzed. A gazda elvesz feleségül.

Alig mondta ki ezeket a szavakat Mária, rögtön észrevette Vicki arcán, hogy mire készül: közölni akarja a gazdával, hogy Máriát lopásért elítélték.

— Ha ezt megteszed Vicki...!

— Hát már megint fenyegetni akarsz? Mondhatom, nagyon az előnyödre változtál meg. Jobb, ha egyszer és mindenkorra megmondjuk egymásnak, hogy mit akarunk. Te haragszol rám a Mingo-féle dolog miatt és ezért akadékoskedsz. Ezzel szemben meg kell jegyeznem, hogy a te históriád Kurttal sem tetszik nekem, — hazudta az asszony. — Ügylátszik, mindegyikünk azt tette, amit akart — jegyezte meg irónikusan.

Azt mondjam meg neki, hogy mit akarok! Mária a legszívesebben kiugrott volna az ágyból. De amit erre felelni akart, azt nem lehetett gipszbe pólyált lábbal és bekötözött fejjel elmondani. Hiszen a fájdalomtól még mozogni sem tudott. Mindent lenyelt és ez olyan megerőltetésébe került, hogy arca halálsápadttá vált. Eljön majd az én napom is — érezte. Eljön majd az én napom is! Az igazság is utat tör magának, éppen úgy, mint az igazságtalanság. Boszszút fog állni mindazért, ami vele Kurt megérkezése óta történt, egészen addig, amig gyermekével együtt a mozdony alá került.

Mária önuralma azonnal hatott Vickire.

— Hát nem bánom, gyere el a gyerekekkel Berlinbe!

Mária csak ezt akarta hallani, de mégis anyyira megijedt, hogy egy szót sem tudott szólni. Gondolkodott. A gazda talán mégsem vette volna el feleségül, különösen akkor nem, ha Vicki elárulja neki, mi történt vele Lübeckben. Azonkívül nyakig úszott az adósságban. Mire lehetett nála kilátása? csak kemény küzdelemre. Mindegy, hogy gyerekével a saját házában van — vagy az országúton kóborol vele, vagy idegen embereknel szolgál. Teljesen mindegy, csak a gyerekekével legyen és ne kelljen ennél az asszony-

nál élnie. Mégis, sosem érezte annyira, mint most, hogy végzete beteljesedett.

— Berlinbe költözni a gyerekekkel? Erről lehet beszélni. — Mária hangja nem remegett.

Vicki ránézett Máriára. — Ügylátszik, feltételeket akarsz szabni? Természetesen magadnak kell majd gondoskodnod a megélhetésekről. Olyan gazdag nem vagyok, hogy egyszerűen a nyakamba vehetnélek a gyerekekkel együtt.

— És az anyám, meg a három kistestvérem?

— Őket bízd csak a közjótékonyság oltalmára. Hiszen ezért fizetünk adót. Hát nem akard megcsinálni szerencsédet? Magas vagy, karcsú, szőke, lelki szemeimmel már a Kurfürstendammon látlak. Fogadd meg a tanácsomat! Figyelmedbe ajánlom enyhén terhelt unokabátyámat, a konfekciószakmából. Ő a te embered! Nem valami Krózus ugyan, de jól bírja a gazdasági válságot. Igaz, autója sincs még. Beéred ennyivel?

— Inkább azt mondd meg, hogy szerezhetnél-e nekem házivarrónői munkát.

— Ugy látom, nincsen fantáziád. Viszont előnyöd, hogy vidéki nő vagy. Ha majd valamikor egy férfi miatt... de elég volt ebből. Házivarrónői munkát egyelőre nálam is kaphatsz és elég csinos vagy ahhoz, hogy később majd egyéb munkát is találhass. De nemcsak erről van szó. Nekem is van egy feltételem. Azt kívánom, hogy Ignác ne tudjon meg semmit a dolgainkról...

— Dolgainkról? — ismételte Mária.

— Ugy van. Ignácnak egy árva szót sem szabad megsejtenie. Miért hangsúlyozod úgy, hogy én is csináltam valamit? A te viselt dolgaid is elégségesek ahhoz, hogy kidobjon abban a pillanatban, amikor megtudja, mit műveltél.

— No és ha megtudja, hogy te mit csináltál? Látod Vicki, te tulajdonképpen csak ettől félsz. És ezért kell nekem most Berlinbe mennem. Ha ott maradnék a gazdánál, mindig a kezeim között éreznéd magad. Csak meséld el nyugodtan a

gazdámnak, hogy börtönben ültem. Majd én is megírom a férjednek, hogy Mingoval háltál.

— Fiam, te úgy látszik nem ismered az én Ignácomat — jegyezte meg csendesen Vicki. — Azonkívül pedig elfelejtetted, hogy mire volna képes Mingo, hogy megvédjen egy asszonyt. Ő bizonyára lovagias ember, bár csak futólag ismerem, de tudom, hogy a válóper tárgyalásán habozás nélkül hamis esküt tenne az én javamra. Jegyezd meg magadnak, hogy nekem soha semmi bajom nem történhetik. Tehát megegyeztünk! — fejezte be Vicki. — Most már idehozathatom a gyerekedet.

Neki soha semmi baja nem történhetik! Mária lesujtóan érezte, hogy igazat beszél, anélkül, hogy az okát megértette volna.

Vicki egy jőnevű ügyvédet fogadott Mária részére, aki valóban elérte, hogy a törvényszék megfelelő bűnhődésnek vette az elhagyott anya öngyilkossági kísérletét, valamint fájdalmas sérülését és elengedte a lopási kísérletért kiszabott négyheti fogházat. Vicki személyesen jött le Berlinből Máriaért. — Van egy nagynéném Sziléziában, — magyarázta Máriának — aki időnkint haladoklik és magához hivat. Most is nála vagyok, érted? Ha jövő hétfőn mint házivarrónőt alkalmazlak, nem szabad elárulnod, hogy már láttál. Ezt jól jegyezd meg magadnak. A vonatban még a következőket közölte Máriával:

— Kurt megfigyelés alatt áll és te tudod, hogy miért. Azonkívül ismered Kirsch rendőrbiztost is. Tulajdonképen miért van ennek az embernek olyan neve, mint valami pálinkának? Téged már látott, de Kurt miatt rendkívül kínos volna, ha Berlinben felismerne. Tehát gondoskodnod kell arról, hogy ne legyen többé ilyen paraszti külsőd, hanem olyan, mint egy rossz szabónőé, mert te ez vagy, szívem. És vigyázz, sem Kirschnek, sem a ház valamelyik más barátjának sem szabad megtudnia, hogy gyereked van! Ez borzasztó kínos volna. Látod, én megkönnyítem a dolgodat. Neked is ezt kell tenned Kurttal.

Amikor utasok léptek be a fülkébe, Vicki úgy

tett, mintha nem tartoznék Máriához. Megérkezésük után egyedül szállt fel az autójába. Mária ezt csak messziről láthatta. Elég pénzt kapott taxira, mégis szívesebben ment gyalog. Hosszas kérdezősködés után végre megérkezett gyerekeivel a karián a ház elé, amelyben Vicki szobát bérelt számára és amelynek árát a hónap végéig ki is fizette.

Tüntető szívélyességgel fogadták és Mária csakhamar megállapíthatta, hogy lakásadónőjére, Zahnné asszonyságra nagy hatást tett Vicki. Igazgató feleségeként mutatkozott be neki és Zahnné szemében ő volt az élethen elérhető siker megtestesülése. Zahnnénak ugyanis sosem volt még sikere az élethen. Mindezt Vicki kizárólag a fellépésének köszönhette, mert hiszen végeredményben semmiféle bizonyítékkal sem szolgált arra vonatkozólag, hogy gazdag, hogy igazgató felesége és hogy Mária a tejtestvére. Mert ezt hazudta. De Zahnné mindent elhitt és ezért fogadta megkülönböztetett tisztelettel Máriát. A lakásadónő arcát tönkrelapította a sok gond s azonkívül meglátszott rajta, hogy keveset tartózkodik friss levegőn.

— Egy picit nyitva kell hagynom az ajtót — mondta Máriának. Ott állt mellette és nézte, hogyan csomagolja ki gyerekét a pólyából. — Jól sikerült gyerek! Úgy-e, maga egyenesen vidékről jön?

— Észak-Németországból — felelte Mária, mert Berlin szerinté Dél-Németországhoz tartozott.

— Sokáig marad itt?

— Azt még nem tudom.

— Ez bizonyára az igazgatóné önagyságától függ.

— Még ezt sem tudom biztosan. Mindenesetre megígérte nekem, hogy munkát szerez.

— A szobához konyhahasználat is jár — magyarázta Zahnné, miközben félszemével állandóan a nyitott ajtó felé sandított. — Magában megbízhatom, úgy-e? Már a megérkezése előtt tudtam, hogy maga jólelkű asszony. Magát csak az Isten

küldhette, mert pontosan azon a napon, amikor a testvére kibérelte a szobát — ki akartak lakoltatni. Maga az én mentőangyalom!

— Oh! — Mária ijedt mozdulatot tett. Hát még ő is boldogíthatott valakit?

A szobaasszony nyugtalanul sandított az ajtó felé. — Attól félek, hogy ez a két hollandus nő megint ellopja a főzeléket a konyhából. Az ember nem is hallja őket, amikor járkálnak. Még nem főtt meg teljesen, de ők mindent megesznek. Láttá már a két nőt? Ha csöngetnek, előbb vannak kint az előszobában, mint én. Ők akarják ugyanis a lakást elvenni tőlem. Nem tudják megvárni, amíg kilakoltatnak. Van pénzük, mert a konzulátusuk támogatja őket. Azonkívül varrónők.

— En is az vagyok, — mondta Mária.

— Hát magát igazán a fohászmű ereje vezérelte hozzám! El kell kaparintania a hollandusok vevőit, akkor majd kiköltöznek és enyém marad a lakás. Kérem, ez a lakás az egyetlen, amit a férjem rám hagyott, pedig valamikor polgári jószágban éltünk.

Ebből még megmaradt valami. Ilyen hatalmas ágyban még sohasem aludt Mária. De a kényelmetlenséget, amelyet érzett, nem a bútorok okozták, hanem a szemben lévő házak, amelyek túlközeliek és tulságosan magasak voltak. Ebbe a mélyenfekvő lakásba a napfény csak kerülő úton jutott be. Miközben Mária mindezt megállapította, Zahnné hirtelen az ajtóhoz rohant. Kiszaladt és amikor visszajött, teljesen megtörtnek látszott.

— Elvitték!

— A főzeléket? Hát miért nem szalad utánuk Zahnné?

A két albérlő ugyanis még ott volt az ajtó közelében, amikor az asszony kiszaladt. Bármilyen sötét is volt a folyosó, Mária mégis észrevette a két nő kövérkés, tömzsi alakját. Szürke patkányfarkszerű varkocsuk lelógott a tarkójukra.

— Hát miért hagy így elbánni magával

Zahnné? Ha maga nem mer nekik szólni, akkor majd én...

Az asszony egyszerűen ráfordította a kulcsot az ajtóra. — En vigyáztam, de Isten másként határozott.

— Szóval ma nem akar vacsorázni? — kérdezte Mária felháborodottan.

— Ezt is Istenre bízom, — felelte Zahnné.

Máriának eszébe jutott, hogy van még néhány szelet vajaskenyere az útikosarában. Egy darabot odaadott belőle az asszonynak. — Na látja, — felelte ez. — Isten mégis megsegített.

Ettak. A gyerek Mária mellén szopott. Csak nőjjön nagyra, legyen erős, mint Mingo és tudjon védekezni — kívánta az anya. A tehetetlenség és tönkremenés látványa undorral töltötte el. Ha másokat látott így, saját magát érezte veszélyben. — Magának bizonyára még sohasem fizetett pontosan egy albérlője sem, — jegyezte meg, de csöppet sem figyelt arra a hosszú történetre, amelybe Zahnné rögtön belefogott. Valami színész és a felesége hónapokig élt az ő költségén, majd váratlanul eltűnt. De itt is Isten győzött a rendőrség képében, amely lefűlelte a csaló házaspárt.

— Úgyes nagyon a berlini rendőrség? — kérdezte Mária.

— Egyáltalán nem — felelte Zahnné. — Minden csupán a fohász erejétől függ.

A rendőrség tehetetlensége megnyugtatta Máriát, anélkül, hogy tudta volna miért. Egy pillanatra feltűnt előtte Kirsch rendőrbiztos alakja. Itt járkált és figyelt. Egészen bizonyos volt abban, hogy az utcák rengetegében találkozni fog vele. De már most elhatározta, hogy nem fogja megismerni. Még a lefekvés előtt rájött arra, hogy neki itt Berlinben mindennel és mindenkivel küzdenie kell majd. Már megtanulta, hogy mi történik ha az ember megbízik valakiben, engedékeny és nem támaszkodik a saját erejére. Meges-

küldött, hogy a jövőben másképp fog cselekedni. A fiának esküdött.

A hosszú vasárnapot egyedül kellett eltöltenie. Megkezdte külsejének megváltoztatását. Vickit utánozta: először is szemöldökeit beretváltta le. Zahnné borotvapengét hozott ki az egyik alvó al-bérlő szobájából. Közben egy egymárkást is magával vitt, amely különösképen a penge mellett fe-küdt. Zahnné szerint ez is Isten rendelése volt. A fiatalember amúgyis tartozott neki. A két nő csodálkozva szemlélte, hogy mi mindent lehet egy arcból csinálni, ha a szemöldököt leberetválják és az ajkat kifestik. Máriának kötött sapkája volt, magacsinálta selyemruhája és, sajnos, a cipője volt a legszegényesebb. Zahnné megállapította, hogy most már nem fest úgy, mint egy vidéki nő, hanem olyan, mint valami kis varrónő az északi kerületekből, mondjuk az Invalidenstrasseről.

»Mint egy rossz szabónő« — emlékezett Mária Vicki szavaira. No majd meglátjuk — gondolta. Mindenesetre kiment, hogy birtokába vegye Ber-lint. Bátorságot érzett, mert most volt valami célja, igaz, hogy egyelőre pontosan még nem tudta volna megnevezni. Zahnné hiába magya-rázta meg neki a különböző közlekedési eszközöket. Az ablakból a következő sarkon lévő nagy U-betűre mutatott, ott kellett volna Máriának a föld alá bujnia. De erre nem volt hajlandó. Nem-csak a földalatti vasút, hanem általában az egész közlekedés áttekinthetetlensége bizalmatlanná tette. Elhatározta, hogy gyalog megy.

— Milyen messzire akar így eljutni? — kér-dezte az asszony. — Legalább a gyereket hagyja itt, majd én vigyázok rá. Hiszen ha holnap mun-kába megy, úgyis nekem kell rá ügyelnem, így beszéltük meg az igazgatóné önagyságával.

— De ma még nálam marad — jelentette ki Mária. Nagyon megörült annak, amikor a házmes-terné gyerekocsit adott kölcsön. Maga előtt tolta az uccán és olyan egyenletesen és fáradhatatlanul járt, mint a burgonyaültetésnél vagy a kapálás-nál. Az egyik lába, az, amely nemrég eltört, ke-

vésbé bírta az iramot, de Mária ezzel nem törődött. Óriási kerülők, hosszú, fáradságos járkálás után végre megtalálta azt a bizonyos házat, ahol fent, a második emeleten Bäuerleinék laktak. Mária a tulsó oldalról figyelte a házat

Kívülről olyan volt, mint a többi. De belülről mégis egészen más. Mert ki lakott benne? Egy Vicki, egy Kurt és egy egyelőre még rejtélyes Ignác. Jó volna mindent előre tudni. Ezek az emberek valószínűleg igen előkelők voltak a kívülvilág számára, finoman étkeztek és előkelő embereket fogadtak, olyanokat, akiknél éppúgy nem egyezett valami, mint náluk. Mária egy kapualjban húzódott meg, megnézte a fejt és megnézte, hogy nem figyel-e valahol a rendőrbiztos.

Szerinte Kurt most az előkelő lakás egyik hátsó szobájában feküdt ágyában, noha már délfelé járt az idő. Bizonyára nem is sejtette, hogy szemben egy kapualjban ott áll Mária azzal a gyerekekkel, akinek ő az apja és a ház ablakait lesi. A húga már régen elmondotta neki mindazt, ami azóta történt, hogy az elloptott cipővel kiszökött az áruházból és négyheti fogházra ítélték. Kurt eddig még nem mutatkozott. Ezt tartotta okosabbnak, mert amúgysem volt rá szükség. Okosnak kell lenni, erősnek, sőt erőszakosnak — érezte Mária hirtelen. Okosabbnak, erősebbnek és erőszakosabbnak kell lennem, mint amilyen ez az egész ház. Le kell győznöm a lakóit.

Jó lett volna mindent megtudni, ezért megvárta, amíg Bäuerlein ügyvéd úr kijön a házból. Néhány perccel tizenkettő után lépett ki a kapun Vickivel és az autója felé sietett. Vicki férje kövéren és jóságosan viselkedett és Mária hitt is volna neki, ha nem ismerte volna már a család többi tagját. Megfigyelte hogy járásában volt valami rugalmasság és amikor kilépett a kapun, előbb gyorsan körülnézett, — talán ő is fél a rendőrbiztostól? Mária már most érezte, hogy még sok dolga lesz ezzel a testes úrral.

Most már eleget tudott és meglepetésektől már nem kellett tartania. Azonkívül ideje volt már a gyereket megszoptatni. Hazafelé nem tartott olyan

sokáig az út, mert már emlékezett az utcákra. Nem zavarta semmi, úgy járt mint az országuton Isten szabad ege alatt.

Hétfőn egy csinos cseléd lány fogadta, aki először gúnyosan mosolygott. Miért? — kérdezte magában Mária, aki soha ok nélkül nem torzította el az arcát. Már attól félt, hogy megint ellene történik valami, különösen azért, mert nem látta Vickit sehol. Lissie, a szobalány bevezette a házi varrónőt az egyik szobába, leültette az asztalhoz, amelyen már kikészítették a munkát. Lekicsinylő hangon kezdett magyarázni, de Mária türelmetlenül rászólt: — Menjen csak a dolgára. Lissie ezt nem várta, a vállát vonogatta és valóban kiment. Ez nem berlini nő! — gondolta. — Nem vette észre, hogy a gúnyolódásom éppen úgy az uraságnak is szól, mint neki. Hát ki veszi komolyan azt a hülyeséget, amelyet életnek neveznek? Annak a szobának, ahol Mária dolgozott, két ajtaja volt, az egyik az előszobára nyílt, a másik az ebédlőre. Az ebédlő csodálatos volt, benne tojásdad alakú asztal, csomó világossárga huzatú szék, tálaló és rengeteg kép... A falakon vörös tapéta. Lissie hangtalanul lépkedett a piros szőnyegen, majd eltűnt az egyik szobában. A szobák nem feküdtek egysorban egymás mellett, hanem félkör alakban ölelték körül a folyosót, amely lakószobának is beillett volna.

Az ebédlő túlsó oldalán lévő ablakból behallatszott az utca zaja. Mária szobája az udvar felől kapta a fényt. Az ebédlőre nyíló ajtót nyitva kellett hagyni, mert különben a szoba nem lett volna eléggé világos. Mégis nagyon szép volt a bútorzata, össze sem lehetett hasonlítani azzal a szobával, ahol Mária dolgozott egykor Raspe kisasszonynál. Most eszébe jutottak a hajdani boldog napok, a legboldogabbak. Emlékezetében a mult minden arca nevet. Akkor még játék volt a munka, önmagáért való dolog, amelyet nem azért végzett, hogy néhány ember éhen ne haljon.

Vajjon Zahmné csakugyan ügyel Mire? — kérdezte magában Mária. Titokban Minek nevezte a fiát, ami Mihálynak volt a rövidítése. De egyúttal

Mingot is jelenthetett. Munka közben számolgatta, mennyi bér jár a napi nyolc-tíz órai varrásért? Ha megfizette a szoba árát, még mindig maradt annyi, hogy állandóan éhes anyjának küldhessen külön táplálékra pénzt. Juttathat majd a kistestvéreinek is valamit. Persze dolgozniok már nekik is kellett. Mária bizott abban, hogy Mingo egyszer majd mégis csak visszatér hosszú útjáról, akkor már nem fogja őt Warmsdorfban találni, de majd találkozik Inge húgával, aki napról-napra jobban hasonlít Máriára. Akkor majd megkapja Warmsdorf község a tartozást. Ezt csak Mária szíve tudta a nélkül, hogy szavakba foglalta volna.

Annak idején, amikor Raspe kisasszonynál dolgozott, minden héten másfél napig simogatta kezével és pillantásával barátja arcát, — amely maga volt a szerelem, az egyetlen a földön, amely Máriára ragyogott és amelyet éppen ezért kellett elveszítenie. Szíve összeszorult, amikor erre gondolt, de gyorsan összeszedte magát. Voltaképpen még most is félelemérzetei voltak időnkint, az a bizonyos szorongás, amelyet már gyermekkorától érzett. Sok mindent visszavágyott. Mingot is. Talán egyszer még Bäuerleinék szép szobáját is vissza fogom kívánni — gondolta.

Senkise lépett be a szobába. Csak Lissie surrant néha át a puha szőnyegen. Kezében edényeket, virágcserepeket, vagy fényesre tisztított ezüst evőeszközöket vitt. Úgy tett, mintha észre sem venné Máriát, aki egy pohár vizet kért. — Menjen ki érte a konyhába — felelte Lissie. Így került Mária a másik szobába is, az úgynevezett női szalonba, majd az úr szobába és azokba, ahol aludtak, öltözködtek, fürödtek, sőt akadt még egy olyan szoba is, ahol — Lissie ironikus megjegyzése szerint — nem csináltak mást, csak ping-pongot játszottak. Ebben a szobában hatalmas térkép függött a falon, valamennyi tenger rajta volt. Mária megállt a térkép előtt. — Mit néz? — kérdezte Lissie, aki ezúttal csodálkozott először. — Csupa klasz dolgot mutatok magának és maga pont ezt gusztálja?

Amikor visszaült a munkaasztalához, Mária először törte a fejét azon, hogy vajjon mi keresnivalója van tulajdonképpen ebben a házban? Ennek az volt az oka, hogy a házbeliek közül eddig még senkit sem látott. Most, tizenegy óra táján, senkisé is volt a lakásban. Kilenc órakor, amikor Mária megérkezett, bizonyára itthon volt még mindenki, de úgy mentek el, hogy senki sem hallotta. Még Vicki sem vette tudomásul, hogy itt vagyok! Kurt bizonyára valamilyen jól elzárt szobában alszik. Tulajdonképpen mi dolgom van itt?

— Pénzt kell hazaküldenem, — folytatta magában. — Itt még sokkal nehezebb lesz megkeresni, mint a gazdánál. Hiszen olyan keveset tudnak rólam ezek az emberek. Az egyiktől közülük a gyerekem van. De miért? Ép úgy lehetne valakitől, aki a másik emeleten lakik. Eppen az a borzasztó, mennyire véletlenül történik minden. A harmadik emeleten is ping-pongoznak? S miért gyűlölöm éppen Vickit?

Megijedt és igyekezett a gyűlöletéről megfedkezni. En Kurttal, ő Mingoval, mindenki azt tette, amit akart. Mária Vicki szavait ismételte, noha egy betűt sem hitt el belőlük. Neki éppen annyira nem tetszett a dolog, mint nekem, mondogatta Mária türelmesen, noha már a klinikán érezte, hogy Vicki hazudik. Dehát mit segített volna rajta a gyűlölet? Hát lehet bosszút állni egy udvari szobában, ahova senkisé is lép be? Ha Vicki csak azért hagyta olyan soká egyedül, hogy ezzel elvegye a bátorságát, akkor valóban elérte a célját. Végül ráeszmélt Mária: En mindig a többiek játékszere voltam és az is maradok örökre!

Félegyet ütött az óra, már félórája annak, hogy meg kellett volna szoptatnia a gyerekét! — Kisasszony, miért nem marad, hiszen ebédet is kap! — kiáltott utána Lissie, amikor a lépcsőn rohant lefelé.

A délután is ugyanígy telt el. Az ebédlőben nyoma sem volt a rövid idővel ezelőtt lefolyt ét-

kezésnek. Hirtelen az egyik távoli szobából felcsendült egy hang, de csakhamar kiderült, hogy a rádió volt. Időjárás és vízállásjelentést mondott, de hirtelen kikapcsolták. Azután kigyulladt a villany az ebédlőben és Bäuerlein ügyvéd úr személyesen közeledett a likőrös szekrény felé.

A likört álltában itta meg, tehát egyedül dolgozott az úriszobában, vagy talán csak erőt merített a tárgyaláshoz, amelyet ott folytatott valakivel? Mária szeretett volna a ház belső üzemi titkaiba behatolni, mert hiszen köze volt mindenhez, másrészt pedig nem hitte el, hogy ezek az emberek még nem vettek tudomást róla. Csak tetették magukat. A legkiváncsiabb köztük most hirtelen kedvet kapott egy pohár likőrre, csak azért, hogy egy pillantást vethessen Máriára. Ezt Bäuerlein olyan gyorsan és feltűnés nélkül cselekedte, mint ahogy tegnap a kapu előtt körülnézett. Ő nem volt az az ember, aki a véletlenre bízta magát és nem gondoskodik hátvédéről! Úgy tudta végigjártatni a tekintetét mindenben, hogy más ezt alig vette észre. Látszólag csak az egyik szeme sarkából nézett, de a másik szeme ezalatt dolgozott.

A szindikusz orra merészen ívelt a száj felé, amelyben igen ápolt fogak fehérlettek, ezzel szemben nagy, lomha zsírpárnák lógtak le az arcáról, ami azonban nem csökkentette le különbeni élénkségét. Olyan ügyesen viselte testét, hogy kövérsége csak amolyan tréfás viselkedésnek látszott, amellyel a társaságát akarja szórakoztatni. Olyan volt ez, mint a kopasz emberek fején a három szál haj. Mária világosan érezte, hogy ez a férfi sok nőnek tetszik. Miközben ivott, Mária azt hitte, hogy észrevétlenül figyelheti. De hirtelen azt vette észre, hogy egymás szemébe merednek. — Parancsol egy slukkot, kisasszony? Nem? Hát akkor jó... Rugalmas léptekkel távozott, olyan ironikus mosollyal, amelyhez képest Lissieé semmiség volt.

Mária éppen elmenni készült, amikor belépett Vicki.

— Most jöttem haza. Ignác mit csinál?

— Rádiózott és likőrt ivott.

— Nem keresgélt valamit? A fiókokban nem kutatott? Tudniillik ez a kedvenc szórakozása.

Vicki ezeket halk hangon mondta, de közben hangosan is beszélt:

— Kisasszony, ezt a bolerot máris elszabta. Manapság, amikor olyan rosszak a viszonyok, igazán vigyázhatna kissé az anyagra! Na, régebben maga sem dolgozhatott volna nálam. Holnap még teszek egy kísérletet magával, ha megint elrontja, akkor lemondok további működéséről.

Megint halkán: — Ezt csak Ignác miatt mondtam.

— Azt hiszem mégsem olyan buta, mint amilyennek tartod.

— Sőt, született kriminalista! Nekem folyton el kell titkolnom valamit, hogy ő azután kitalálhassa. Így teszem boldoggá és változatossá a házaseletünket. Különben szeretném már látni a gyereket. Menj csak előre, én majd utólérlek az autómmal. Ignác ezeketán valószínűleg egészen másra fog majd gyanakodni.

A következő utcasarkon Mária is beszállt barátnője pompás autójába. Miközben a sofőr az ajtót tartotta, Vicki hangosan így szólt:

— Kisasszony, biztos, hogy magánál van a szövet? Nem akarok hiába odamenni. — Amikor a sofőr megint a volán mellé ült, megmagyarázta Máriának: Ignác őt is megvesztegette.

Zahnné asszonyság polgári jólétének letűnése óta nem volt annyira boldog, mint most, amikor az igazgatóné önagysága látogatásával tisztelte meg. Szalónba nem vezethette be, mert egykori fogadószobájának bútorait kénytelen volt az albérlők szobáiban szétoztani. Mégis úgy tett, mintha valamilyen képzeletbeli jobb szobában volnának. — Ha az igazgatóné önagysága megengedi, behozom a gyereket. Tudniillik el kellett szaladnom egy negyedórára, de a csöppség a legkitűnőbb kezekben van.

— Hol? — kérdezte Mária rémülten, de a szo-

baasszony már kint volt a folyosón. A házmesternéhez vitte, vagy a hollandusokhoz? — Mária elmesélte Vickinek, milyenek a kövér albérlőnők.

— A gyerek nem maradhat itt! — jelentette ki Bäuerleinné. Majd kis idő múlva hozzátette: — vagy legalábbis meg kellene nézmem, kicsodák azok a hollandusnők. Ezek bejöttek a visszatérő Zahnnéval együtt a szobába és körülállták Máriát, aki a karján babusgatta a gyereket.

— A gyerek nagyon érdekel — magyarázta Vicki. — Ő ugyanis a keresztfiam. Nagyon szeretném, ha gondos ápolásban részesülne, mert az anyja egész nap házon kívül dolgozik.

— Hiszen mi mindig itt vagyunk — fuvolázták a hollandusok és Zahnné. Mária felháborodott.

— Minek, hiszen minden három-négy órában hazajöhetek és megszoptathatom a gyereket.

— Ezt abba kell hagynod Mária... Már az alakod miatt is.

— Azonkívül a csöppség már négy hónapos — tette hozzá Zahnné.

— Még három hónapos sincsen, Zahnné, csak azért olyan erős, mert magam táplálom.

— De most már igazán nincs értelme annak, hogy folytassa a szoptatást, kisasszony.

Zahnné egyszerűen Vicki szájaíze szerint beszélt, sőt a hollandusok is inkább az igazgatóné pártján álltak. Valósággal vitatkozni kezdtek Zahnnéval azon, hogy hol jobb a gyerek számára, ha a konyhában, vagy a szabóműhelyben tartják. A hollandusok kijelentették, hogy sokkal alkalmasabbak a gyerek gondozására, mint Zahnné, aki minden pillanatban a templomba szalad imádkozni. Mi azonban ketten vagyunk, egyikünk mindig itt marad és vigyáz a lakásra. Zahnné erre azt felelte, hogy neki imádkoznia minden körülmények között kell, mert sokan üldözik. A hollandusok már-már azt hitték, hogy ők kerülnek ki győztesen a vitából, amikor Vicki hirtelen

len félbeszakította a szócsatát és egy mozdulattal kiküldte a szobából a három asszonyt.

— Mária, — kezdte elfuló hangon és nem tudta folytatni.

A gyerek meztelenül feküdt az ágyacskájában, — jólfűtött szobában voltak, — a kisfiú a lábával kapálódzott, nevetett és sírt, miközben Vicki összekulcsolt kézzel figyelte.

— Látod, milyen most? Egészen olyan, mint Kurt, de egészséges, izmos kiadásban. Kurtot én sosem tudtam így elképzelni... Szinte meseszerű! — Vicki könnyes szemmel nézett Máriára. — Igazán a te gyereked ez Mária?

Nem kapott választ. Máriát mintha valami durva lökés ébresztette volna fel álmodozásából. Azt képzelte, hogy fia holmi kis Mingó, de most hirtelen rázuhant a valóság: egy pillanatra ő is Kurtot látta a kis gyerekekben. Ez őt is meghatottá tette. A gyerek révén most hirtelen egészen közel került Kurthoz és Viktóriához.

Vickinél a sírás nem volt mindennapi dolog. Sőt Mária sosem hitte volna, hogy erre is képes. Úgy érezte, hogy most végre mégis közelebb került ahhoz a másik asszonyhoz. A kezét akarta megragadni és mindent őszintén elmondani. Egy perc múlva azonban véget ért a felindulás és amikor Vicki, aki nem engedte könnyeit kendőzött arcán végigfolyni, hanem inkább lehajolt, hogy a padlóra potyogjanak, felpillantott, csak fagyos arcát látta Máriának. Erre Viktória is nyugodtabban beszélt:

— A ragyogó külső természetesen csalhat is. Még mindig lehetséges, hogy a gyerekek is olyan természete van, mint Kurtnak. Tudod, a dolog néha úgy kezdődik, hogy egy kisfiú fülei piszkosak és később már a rendőrségen és a toloncházban folytatódik. De mi nők mások vagyunk.

— Mit akarsz tulajdonképpen? — kérdezte Mária.

— Azt akarom, hogy a gyerek elsőrangú ápolásban részesüljön. Orvos is kell a házba.

— És mindezt ki fizesse meg?

— Én, természetesen.

— De hiszen nem te vagy az anyja.

— Éppen ezért. Ide figyelj, Mária. Te nem fogsz ez elé akadályokat gördíteni. Teljesen kö-zömbös, hogy köztünk mi történt. Fő, hogy a gye-rekért tehessenek valamit. Hát nem akarsz, hogy nagyra nőjjön?

— Én sokkal többet értek hozzá, mint te. De tudom, nem erről van szó.

Mária most örült, hogy az imént nem enge-dett a kisértésnek és nem csinált az ellenségéből barátnőt. Vicki célja félreismerhetetlen volt: először Mingot akarta elvenni tőle, most pedig a gyereket. Csak elvenni, mindig, mindent elvenni! Ez volt Vicki.

— Ebből nem lesz semmi — jelentette ki Mária.

— No, majd meglátjuk. Mindenesetre holnap-tól kezdve már nem engedem meg, hogy otthagyd a munkát csak azért, hogy a fiút szoptasd. Ha ezt még egyszer megteszed, azonnal elbocsátalak és ez annyit jelent, hogy munka nélkül leszel és segé-lyért koldulhatsz. A hollandus nők undorítók ugyan, de mivel te dolgozol, mégis nekik kell el-készíteniök a gyerek táplálékát. Hát nem volna jobb, ha valamilyen megfelelő intézetben helyez-nők el a kisfiút? Gondold csak meg a dolgot még-egyszer. No, viszontlátásra!

Megcsókolta Máriát. Furcsa volt ez a csók na-gyon. Mintha gyűlöletét akarta volna testileg érzé-kelhetővé tenni.

A kedd épp olyan volt, mint a hétfő. Mária teljesen egyedül maradt Bäuerleinék lakásán. Tizenkettőtől félegyig küszködött magával, a gye-rekre gondolt, akit most kellett volna szoptatni és már felállt, hogy mégis hazamenjen, amikor Lissie az előszobában elfogta.

— A nagyságos asszony azt üzeni, hogy ha most el tetszik menni, nem kell többé visszajönnie. — A szobalány irónikusan mosolygott, mintha azt akarta volna mondani: No, ezt szeretném látni!

Mária tényleg engedelmeskedett és finom ebé-det kapott, amelyet a munkaasztalán fogyasztott

el. Az ebédlőt ma senki sem használta. Lissie megmagyarázta, hogy az uraságnak egyéb gondja is van, mint a házirendhez való alkalmazkodás. — Néha megbeszélnek egymással, hogy idehaza ebédelnek. Félórával az ebédidő előtt azonban rendszerint az egyik idetelefonál és bejelenti, hogy nem tud eljönni, egy negyedóra múlva a másik is jelentkezik és lemondja az ebédet. De azért nagyrítkán mégis megtörténik, hogy a házaspár együtt ebédel, sőt hébe-hóba még a fiatalúr is velük tart.

— A nagyságos asszony bátyja?

— Bizony! Mondhatom nagy élmény lesz vele megismerkednie, kisasszony. Értésüleseim szerint ön éppen a zsánere.

Mária nem válaszolt, mert félt Lissietől és kétértelmű mosolyától. Megtudta még hogy a házigazda majdnem minden délután egy órát heverészik a pamlagon. Ügylátszik igaza volt Lissienek, mert pontosan abban az időben, mint tegnap, kigyulladt az ebédlő csillára, de Bäuerlein most egyenesen Mária szobájába lépett be. Metszett poharat tett eléje az asztalra, csokoládékrém volt benne. — Ezt csak szereti? — kérdezte.

Mária felállt a munkaadója előtt.

— Üljön csak le nyugodtan, — szólt hozzá jóindulatú mosollyal Bäuerlein. — Itt nem vagyunk gyárban és különben sem tértünk még át a Taylor-rendszerre. Azonkívül Németországban a társadalmi érintkezésben már alkalmazzák a demokratikus elveket — igaz, hogy más téren még nem, de kezdetnek ez is biztató. Maga például igen jó barátnője a feleségemnek. — Ezt az utolsó mondatot úgy süfötte el mint valamilyen puskagolyót. Mária megijedt és Kirsch jutott az eszébe.

— Mivel tudja indokolni, hogy Vicki tegnap ötven percig tartózkodott a lakásán? Ez túl hosszú idő ahhoz, hogy valaki mindössze ruhaanyagot válasszon ki. Mióta ismeri Vickit?

Mária habozott. — Csak véletlenül ismerkedtünk meg egymással. Nemrég egy darabig együtt utaztunk.

— Szóval ön Sziléziából jött Berlinbe?

Mária nem merte folytatni. Bäuerlein ruganyos léptekkel járkált fel és alá a szobában.

— A kiejtéséből inkább arra következtetek, hogy Holsteinből való. De ne vallja be, mert akkor kénytelen volnék magára is gyanakodni. Annyi azonban bizonyos, hogy maga egészséges. Ritka élvezet ha valakinek olyan nyugodt szeme, olyan szép jólszellőztetett és mégis világos bőre van, mint magának.

Mária alatt megingott a föld. — Ezt csak nem gondolja komolyan? Hiszen a felesége bőre barna.

— De nem ez a tulajdonsága izgat. Ha elárulnám önnek, hogy tulajdonképpen miért is szeretem annyira Vickit!... Mindegy. En szeretem... egyszerre és mindenkorra! Tudja, az ilyesmi elhátározás dolga. Ezt maga nem érti. En is csak addig értem, amíg akarom. Bármelyik nap új életet kezdhetünk... Kizárólag az akarat kérdése. — Nyilván csak önmagának beszélt, Mária hallgott.

— Mit akar tulajdonképpen tőlem? — kérdezte végül türelmetlen hangon.

— Nagyon helyes, hogy észrevette, hogy akarok magától valamit. A keresetét szeretném ugyanis felemelni, — hogy cserébe pontosan tájékoztasson mindenről, amit Vickiről megtud.

— Ebből csak baj lenne! A felesége nagyon bosszúálló természetű.

— Hát már ezt is tudja? Hát veled mit csinált?

Hirtelen tegezni kezdte. Azonkívül egészen közel lépett a munkaasztalhoz. Szeme tágrameredt és most szinte tehetetlennek látszott azzal a nagy, kocsonyásan reszkető arcával. Majdnem megható látvány volt így Bäuerlein ügyvéd úr. De Mária vigyázott, nehogy túlságosan megsajnálja.

— Megfelelő konjunktúra esetén Vicki akár meg is gyilkolna — mondta a férfi nyugodt hangon, tágrameredt szemmel. De azután elriasztotta magától a rémképet és jólápolott fogait mutatta: — Persze, ostobaság, amit most mondtam!

Mária érezte, hogy ennek a gúnyolódásnak mélyebb értelme van, bár Bäuerlein közömbös hangon beszélt: — Drágám, jegyezd meg magadnak, hogy a legtöbb ember csak azért nem követ el bűnt, mert túl korán hal meg. A büntett lényünk legtökéletesebb kifejezése. De ki meri megtenni? Talán — én, de lehetséges, hogy szívesebben bízom másokra. Vicki és drágalátos testvérkéje, — igen, ők kitűnően értenek a bűnözéshez. Ők ketten nagyszerűen ki tudnak elégíteni és ez többet jelent, mint a barna bőr. Érted, szívem?

Hát az ügyvéd mégis ivott volna a likőrből, anélkül, hogy Mária észrevette volna, vagy egyszerűen elmebajos volt? Mária mindinkább érezte, hogy ebben a házban senki sem józan egészen. Az emberek itt csak addig tartották kordában magukat, amíg nem figyelte meg őket senki. Amikor egyedül voltak, valószínűleg a székek támláin lovagoltak, vagy óvatosan felakasztották magukat. Előtte a kövér ember úgy beszélt, mintha egyedül lett volna. Mária sem ügyelt rá többet, szótlanul varrt. Csak valahonnan messziről hallotta Bäuerlein hangját:

— Az egészség a legdrágább kincs. Amikor látom, hogy mi folyik körülöttem, tulajdonképpen súlyos küzdelmet kell vívnom a betegséggel és a bűnözéssel szemben táplált átkozott türelmességgemmel.

A férfi kissé hallgatott, majd így folytatta: — Most itt ülsz előttem, te kis holsteini nő, természetes szőkeségeddel és északi faji jellegeddel, ahogy azok mondják, akiknek ilyenfajta komplexumaik vannak. Vajjon milyen büntettet kell elkövetned, hogy maradéktalanul kifejezhessed a lényedet? — Megint kis szünet. — Bennünk egészségesekben is lappang valami. Csak a közelükbe kell jutnunk azoknak, akik belőlünk kiválthatják a bűnt... Óvatosan kell bánnod Vickivel, mert rokonszenvezel vele.

Az utolsó szavaknál már az ajtó felé indult. Nagyon halkan beszélt, de Mária mégis minden

szót megértett. Undorodott ettől az embertől, aki semmi sem volt, sem jó, sem rossz, hátán végigfutott a hideg. Bäuerlein még nem volt kint a szobából, amikor észrevette, hogy a folyosóról valaki belépett az ebédlőbe. Amikor Mária felpillantott, a látogató már bent volt a szobában. Mária kiejtette kezéből a szövetet; menekülniszeretett volna. Nem így Bäuerlein. — No, Kirsch úr, mi ujság? — üdvözölte vidáman a vendéget.

Egy csapásra eltűnt az ügyvéd minden különcködése. Az átlagember előtt nem lehetett ilyen különös beszélgetéseket folytatni. Kinyujtott kézzel ment a rendőrbiztos elé. — Mi ujság? — ismételte.

A két nagytestű ember barátságosan kezetrázott. — Parancsol egy kis likórt? — kérdezte az egyik, a másik pedig így felelt:

— Nem bánom, de azt hiszem, maga is iszik majd egy kis szíverősítőt, ha elmesélem a dolgot.

— Mi az, miről van szó? Még mindig arról az elveszett kék gyémántról? Véleményem szerint új fordulatra már nem lehet számítani ebben az ügyben.

— En másképp látom a helyzetet. A gyémánt csak a kezdete volt valaminek.

A házigazda likórért ment. Az italt be kellett hozni az udvari szobába, mert Kirsch nem volt hajlandó átmenni az ebédlőbe, vagy az úri szobába. Mária érezte, hogy figyel.

— Nos, meséljen — követelte Bäuerlein, miután ittak a likórból.

— A sógora megint Fuchs Adélnál lakik.

— Tudomásom szerint itt lakik nálam!

— Téved, — Kirsch letompította a hangját. — Minden éjszaka ott van nála és mondhatom, kitűnő dolga van. A férjürem is ott fekszik mellettük a másik szobában és haldoklik. Tulajdonképpen egy szobában vannak vele, mert az ajtót kiemelték.

— Csak nem hiszi hogy...

Kis szünet.

— En sosem szoktam *hinni* valamit, — állí-

totta Kirsch. — *En tudom*, hogy Fuchsné férje még öt nappal ezelőtt egészségesen és vidáman érkezett vissza útvjáról és azt is tudom, hogy halála után fel fogjuk boncoltatni.

Bäuerlein gondolkozott. — Kizártnak tartom, — mondta némi szünet után. — Az ön gyanuja téves. Olyan mélyre még nem süllyedt a fiú. Nem, ilyesmire még az a nő sem tudja rávenni, azt elhiheti nekem. Ismerem jól. Testvérének vagyok a férje és ők ikrek. Bäuerlein Kirsch füléhez hajolt: — Jöjjön be a másik szobába. Hát fontos, hogy a házivarrónő mindent meghalljon?

— Bizony, neki sem ártana meg! — mondta a rendőrbiztos. Most Mária is kénytelen volt ránézni. Erezte, hogy Kirsch minden kozmetikai átváltozása ellenére is felismerte. A rendőrbiztos felelevenítette emlékezetében azt a jelenetet, amely a szántóföldön Warmsdorf határában játszódtott le. Kurt akkor az utasításait hallgatta, testtartása először ijedt volt és csak azután vált fokozatosan szemtelenné. Mária néhány lépéssel odébb kapált, de azért őt is megfigyelte. Kirschnek jó emlékezőtehetsége volt, most is tudta rögtön, ki ül a varróasztalnál. Még biccentett is a fejével Máriának.

A Lehning-lány most látta először, hogy Kirsch is csak olyan ember, mint a többi. Két előbbi megjelenése alkalmával földöntúlibbnak látszott, határozottan olyan volt, mint valami emberfeletti hatalom megtestesülése. A szántóföldön már természetesebbnek tűnt fel ugyan mint annakidején a hajnali tengerparton. A felhős ég és az állandóan változó fény szokatlanná változtatja az idegent, aki ismeretlen céllal közeledik. De itt, a világos szobában végre sikerült észrevennie, hogy Kirsch arcára vörhenyes és egyik szemölcsse kissé szőrös.

Mária most már tudta, hogy ez a rendőrtisztviselő miért jött el Bäuerleinéhez. Kétségtelen, hogy Lissie sugott be neki valamit. Máriát kereste és most is csak miatta beszélt Kurtról. Fi-

gyelmeztetni akarta, óvakodjék Kurttól és egyúttal azt is tudtára akarta adni, hogy a rendőrség tud arról, hogy áruházban lopott és gyermeke van, akinek Kurt az apja. Hiszen utána utazott és ha Mária most itt ül a testvére szobájában, feltételezhető róla, hogy tud a fiú ügyeiről, különösen a hirhedt kék gyémántról, sőt talán a másik, még borzalmasabb ügyről is, amelyről ma beszélt először Kirsch.

Mária gyanúba keveredett! Ez azonban nem olyan helyzet, amely arra készíti az embert, hogy önmagába bujjék, sőt ellenkezőleg, jobb az, ha nekifeszül és védekezésre készülődik. Mária, aki most kénytelen volt a rendőrbiztos szemébe nézni, olyan arcot vágott, mintha nem értette volna a hochdeutschot. Arc kifejezése hirtelen megint olyan együgyű volt, mint Warmsdorffban, röviddel Kurt feltünése előtt.

Kirsch felhúzta, majd megint leejtette a vállát. Sokatmondó mozdulat volt ez. Nem hitt Máriának. Végre Bäuerlein ügyvéddel együtt elhagyta a szobát. A szomszédos szobában sem maradtak. A két férfi eltűnt a lakásban.

Mária nem látta őket többé, beszélgetésükből távoli mormogás lett, mire a sok lezárt ajtón keresztül eljutott Mária füléig. Annál nagyobb lett a félelme, mert hiszen tudta, Kirsch most a gyermekről beszél. El akarták venni tőle a gyereket, mert az anyja lopott! Aki cipőt lop, minden más rosszra is képes. A cipőt Kurtnak szánta és ha ezt senkisé is találta ki, Kirsch mégis minden bizonyíték nélkül rájött erre. És nem csoda, ha Kirsch most azt is feltételezi róla, hogy Kurttal szövetkezik. Talán a fiú felbujtójának hitte, hiszen ő volt az erősebb.

Bäuerlein hirtelen hangosabban beszélt, mintha Kirsch felizgatta volna.

— A fiú már négy-öt hete dolgozik az irodámban! Vagy azt akarja talán, hogy mindennap személyesen fektessem ágyba? Azt hiszi, hogy az én kívánságomra tért vissza Berlinbe? Annyi bizonyos, hogy ott vidéken történt vele valami, de még

nem sikerült megállapítanom, hogy micsoda. Csak a feleségem tudja, de én nem bírom kiszedni belőle az igazságot. Előbb válassza el egymástól az ikreket, Kirsch! Hiszen látja, nem asszonyt, hanem ikreket vettem feleségül.

Kirsch megint mondott valamit, mire Bäuerlein elkezdett ordítózni: — A taknyos kölyök! — Ezt gyakrabban ismételte. — De hát hogy akadályozzam meg, hogy a fiú megint lóversenyezzen? Az irodafőnököm persze szó nélkül elengedi és nekem túlsok munkám van ahhoz, hogy megfigyelhessem, azonkívül detektív sem vagyok, hanem szindikus. Erti? Nos, tegyen amit akar, csak engem hagyjon ki a játékból. Ezt már egyszer megígérte nekem, ugy-e?

Ezután Bäuerlein már nyugodtabban válaszolt Kirsch szavaira. Máriának az volt az érzése, hogy a nadrágzsebébe sülyesztette kezét. — Szeretnék magának valamit mondani Kirsch úr! En azt a dolgot a kékgyémántról már nem hiszem el. Már régóta meg kellett volna találni. Nincs a lakásnak olyan sarka, ahol ne kutattam volna utána. Mondja, mit csinál maga, Kirsch úr? Ön mindenképpen el akarja hitetni önmagával, hogy a fiú Fuchs Adél áldozata, mert nála van a kék gyémánt. És ezért akarják megölni a férjet? Ezért?

Bäuerlein nevetett. — Ön csalódni fog Kirsch úr! Fuchs úr természetes halállal fog kimúlni és az én kis sógoromból sosem lesz »nehéz fiú«. Erre nem mindenki képes. Ő csak olyan, mint a társadalmi osztályának egyéb százezer munkanélkülije. De mondja, miért nézett olyan furesán a házi-varrónőre? Ő is Kurt környezetéhez tartozik talán? Ön mindenütt alvilági dolgokat lát.

Mária remegett. Mit felelt erre a rendőrbiztos, aki mindent tudott róla, meg Kurtról? De Bäuerlein hangja elhalkult, a beszélgetést nem folytatták, úgylátszik elmentek. Mária még egy ideig várt, azután benézett a szobába. A lakás üres volt.

Másnap délelőtt Lissie bejelentette Máriának,

hogy az uraság odahaza ebédel. A szobaleány természetesen megint kételkedett, de csodálkozott, amikor pontosan egy órákor mégis terítenie kellett. Félkettőig senki sem mondott le, még Kurt sem. Mária elképzelte a jelenetet: ott, azon az ajtón fog bejönni Kurt, úgy tesz majd, mintha ma látná őt először, azt fogja mondani, hogy jónapot és akkor... akkor mit fogunk csinálni? Mária nem tudta elképzelni, mi lesz. De Kurt nem jött. Rövid várakozás után a Bäuerlein-házaspár asztalhoz ült.

Pontosan úgy viselkedtek, mintha elvesztették volna az eszüket. A két szoba közé függönyt húztak, de félrelebbent, valahányszor Lissie egy-egy fogást hozott be a házivarrónőnek. Ilyenkor Mária látta, hogy a kövér ügyvéd a felesége tányérjáról lopkodja az ételt, csupa pajkosságból és gyerekes érzékiségből: — Igi is szeretne nasolni a finom kolbászkából! Hiszen Puttchen oly édesen rágesált rajta... — A szindikátus csicsereggett, összecsucsorított szája olyan volt, mint a rózsabimbó. Azonkívül önmagának is beceneveket adott.

Vicki vele játszott mindent: — Puttchen Igi borocskáját akarja meginni! Puttchen már nad lány!

— De Nuttchen nem kap bojt, — fuvolázott Bäuerlein — mert akkor Nuttchen jészeg lesz és Nutti-Puttinak ma még az államtitkárnál kell teáznia.

— Nuttchen já...já...játszani fog az államtitkáj bácival, — gügyögte Vicki, mint valami négyéves kisgyerek.

— Nuttchen, mért nem engeded, hogy velünk egyék a házivarrónő? Miért vagy ilyen társadalomellenes, Nutti-Mutti-Putti?

— A vízállásjelentés következtében! — állította meglepetésszerűen az asszony. Ezt a rádiótól tanulta, de Ignác isteni megnyilatkozásként fogadta a szavait. — Aha! — kiáltott fel.

— Ügylátszik, a házivarrónő tetszik a szin-

dikus úrnak? A szép kis szindi szeretné Nutti-Mutti-Puttit megcsalni, mi?

— De Muttchen, kis Nuttchen, hogy gondolhatsz ilyet! — Bäuerlein szégyenlősen forgolódott a széken.

— Amig a kis szindi eljut odáig. Nuttchen már régen megcsalta — csicssergett Vicki.

— De szindi vigyáz és Kirsch bácsi is résen van. — Bäuerlein még mindig úgy beszélt, mint valami kisfiú, de a hangja dacosabb lett.

— Mi köze van mindehez Kirschnek?! — kérdezte Vicki és hirtelen elfeledkezett a gügyögésről. Amikor megint eszébe jutott, ezt nyávogta: — Puttchen nem szejeti a jossz bácit, Puttchen Tirsch bácinak hátujjába tűt szujkálni!

— De ez sem segítene rajtad, drágám. Kirsch nem adja fel a nyomot. — Bäuerlein most megint úgy beszélt, mint az irodájában, nyugodtan és tárgyilagosan. — Kirsch azt hiszi, hogy Kurt-nál van a kék gyémánt, — folytatta — sőt még egyebet is hisz.

— Akkor akassza fel magát, — durcáskodott Vicki. — Utolsó kísérletet tett a gyermekszerep folytatására. — Hát hol lehet a kő? — kérdezte bosszusan.

— Ha te nem tudod, akkor én sem mondhatom meg neked. — Most mind a ketten suttogó hangon beszéltek.

— Szóval ti azt hiszitek, hogy nálam van a gyémánt? Ezért van olyan rendetlenség a fiókjaimban. Te kutattál bennük, úgy-e? Pedig már ki akartam dobni a szobalányt.

— Kérlek. maradj csendben! — könyörgött Bäuerlein, odament a függönyhöz és behúzta. — A kisasszony a konyhában kap kávé — küldte ki Máriát. A házivarrónő a folyosóra vezető ajtón ment ki, zajosan becsapta, majd hangtalanul újból kinyitotta. Még így is csak nagyon keveset értett meg a házaspár beszélgetéséből.

— A bátyád közönséges betörő! — kezdte Bäuerlein. — Egészen bizonyos, hogy ő is kapott a szajréból. Csak az én befolyásomnak köszön-

hető, hogy annakidején sikerült ép bőrrel megúszni a dolgot, ami nagy csapás volt Kirsch számára, hiszen ő tartóztatta le a fiúcskát. Ezt sosem fogja nekem megbocsátani. Képzeld el, mi lesz, ha ezekután most itt a házban találja meg a gyémántot!

— Az anyám életére esküszöm...

— És akkor mi történik? En magam keveredem gyanúba. Kirsch már úgyis figyeltet.

— Talán azt hiszi, hogy te törtél be Adélhoz?

— Dehogy. Azt gondolja, hogy orgazda vagyok. De még ez sem volna olyan nagy baj. Az rettenetes, hogy pontosan utána fog nézni az üzleteimnek... Hiszen jól tudod, hogy ma nincsen olyan üzlet, ami az ilyesmit kibírná.

— Ah! De remélem gondoskodtál minden eshetőségről?

Erre nem kapott választ, Bäuerlein csak a balszemével hunyorított.

— A gyémánt voltaképen nevetséges kis ügy. Legjobb volna innen eltávolítani — jegyezte meg Bäuerlein.

— De hogyan? — kérdezte Viktória elővigyázatlanul.

Bäuerlein elfelejtette, hogy Viktória az imént még édesanyja életére esküdött.

— Kurt látta már a házivarrónőt? — Ezt éppen olyan hirtelenül kérdezte, mint ahogy Kirsch szokta.

Viktória felnevetett, de azután hallgatott és gondolkodni kezdett. Hogyan lehetséges, hogy Ignác, aki az ügy első részét csak homályosan ismerte, most egyszerre kapcsolatba hozta Kurtot Máriával? Vicki félig lehunyta mandulaszemével rápislogott a férjére. Vajjon eszébe jutott már valaha, hogy annakidején az egész betörést csak azért rendezték, hogy ő kiöltözhessek a sajtóbálra és megbolondíthassa a szindikust? Most érezte először, hogy Ignác voltaképen rejtélyes ember.

Nem bírta elképzelni, hogy az ügyvéd tud valamit arról, ami ezzel kapcsolatosan történt. Mégis, — furcsa, hogy Mária pusztá jelenléte olyan

új lehetőségeket juttatott az eszébe, amelyeket egyelőre még ő maga sem tudott végiggondolni. Néha nagyon kellett félni ettől az Ignáctól. Szinte védekezés képen mondta:

— Kurt csak ritkán jár ide. Azonkívül a lány nem az izlése.

— Ebben kételkedem. Ezzel szemben, sajnos, igaz, hogy be sem teszi a lábát az irodába. Azt hallottam, hogy már megint lóversenyeznek.

— Kirsch a legnagyobb hazudozó! Esküszöm az anyám...

— Olyan jól megy az anyádnak? Látod, a lóversenyezés érdekes ismeretségekre nyújt lehetőséget, multkor még betörés is lett belőle. Képzeld el, hogy Kurt sosem járt volna ilyen körökbe, akkor semmi dolgunk sem volna most a kék gyémánttal és Kirsch úrral.

De akkor sajtóból és gazdag házasság sem lett volna, — gondolta Vicki. Es Mária sem! — tette hozzá magában. — Miért érdekel tulajdonképpen a házivarrónő? — kérdezte hangosan.

— Csak úgy. A kék gyémánt sem fontos, de mégis kell, hogy valakinél legyen. Ertsd meg, a jogos tulajdonosa, Fuchs Adél, előbb vagy utóbb vissza akarja kapni. Már éppen elege volt a mókából! Itt kell, hogy megtalálja valahol a házban. Node kinél? Nálam vagy tenálad? Azt hiszem ehhez túlságosan szeretjük önmagunkat. En egészséges ember vagyok és nem vagyok hajlandó magamat feláldozni. — Összehajtotta asztalkendőjét és nem nézett Vicki arcába.

— Megértettem — bólintott Vicki.

Mind a ketten összecsiúsorítotték szájukat, csókolóztak és egymás egészségére kívánták az ebédet. Mária most tényleg kiment a konyhába. Nem hallott sokat és még kevesebbet értett meg.

— Tele van már a szindike hasikája? — gügyögte Vicki.

— Nuttchen szépen teleitta magát, — becézte a férje.

— Nuttchen most még egy kellemes negyed-

órát óhajt eltölteni saját, rekordteljesítményű férjcskéjével!

— Nesze, itt van! — Bäuerlein elővette a pénztárcáját. — Az ember alig ér rá, hogy a lényeggel is törődjék. Folyton pénzt kell csinálni, sok pénzt... Kurt okosabb. Elmegy a bukmékerhez és lefogadja a nyerőt. Azért a kedves ifjú szentelhetne néha egy kis időt a családja számára is. Néha elbeszélgethetnénk negyedórásckát. Mondd meg neki Nuttchen, hogy Kirsch mindent tud és még sokkal többre gondol, mint amennyit megengedhetne magának.

Bäuerlein ügyvéd úr rugalmas léptekkel kiment a szobából.

Felesége csöngetett, Lissie bejött és leszedte az asztalt. Vicki közben bement a szobájába, zajtalanul viselkedett, mert erősen gondolkozott. Hirtelen lépteket hallott s mielőtt még hátrafordulhatott volna, testvére már megcsókolta meztelen nyakát.

— Most kell jönni, kis gazember? — becézte Kurtot. — Büntetésből nem kapsz ebédet!

— Nekem csak víz és törülköző kell.

— Az Istenért, mi történt veled!

Kurt szemén véraláfutás látszott. Annyira megdagadt, hogy nem tudta kinyitni. — Megütöttek? Ki volt az? Lissie, hozzon gyorsan vizet és törülközőt! — Kurt lerogyott a karosszékre, testvére és a szobalány odaadóan ápolgatták.

— Egy üzletfelemmel volt dolgom — magyarázta Kurt. — Kerestem az üzletet. Minden üzleten ugyanis csak egy ember kereshet és ezt a barátom nem akarta elhinni. Nem tudom kinyitni a szememet, de én sem szeretnék az ő helyében lenni. Beküldtem tizennégy napra a kórházba.

— Te hős vagy Kurt!

— Komolyan?

— Persze. — Vicki tényleg annak tartotta.

Lefektette Kurtot a pamlagra, párnát tett a feje alá és újból borogatást rakott a szemére. — Maga kimehet most Lissie és mondja meg a varrónőnek, hogy maradjon a konyhában! Idegesít, ha

valaki egész nap a közelemben van és minden szavamot hallhatja. Már magánélete sem lehet az embernek, — tette hozzá idegesen, amikor a szobalány már kint volt.

Kurt is megszólalt: — Csakugyan, magán-életünk is van! — Vicki benézett a másik szobába, hogy csakugyan kiment-e Mária.

— Nagyon fáj, szívem? — aggodalmaskodott, amikor visszajött. — Tudsz most beszélni?

— A szindikussal ebédeltél? Csak ebédeltél? Ha pont ma volna olyan undorítóan bizalmas kapcsolat köztetek...

— Kurt, hagyd ezt a féltékenykedést! Nekem több okom volna rá. Hiszen gyereked van.

— Mit bizonyít ez? — vélte Kurt.

— No, a gyerek mindenesetre itt van. A te fiad, és az a nő a konyhában az anyja. De nem akarom, hogy nálam maradjon. Nem akarom, nem, nem, nem!

Vicki nem folytatta, — egyelőre még nem akarta minden tervét közölni Kurttal. De a fiú felfigyelt. — Te szereted a gyermekemet? — Látta, hogy Vicki szemei könnybelábadnak és erre ő is meghatódott. — Ha tehetném, szívesen odaadnám neked! Hiszen fiú, nem? Bárcsak a becsületedre válnék, Vicki!

— Annyira hasonlítok egymásra — zokogta a testvére. — Rettenetes, hogy ilyen buta, kövér anyja van! Mi köze van a gyerekekhez? Megtette a kötelességét és most menjen az útjára!

Ez a szenvedélyesség nagyon tetszett Kurt-nak, noha egyúttal kissé meg is ijesztette.

— Légy óvatos, — kérlelte Vickit. De a nő biztos volt a dolgában.

— A gyerek úgyszólván már az enyém, úgy rendeztem, hogy akkor mehetek hozzá, amikor akarok. Hiszen az anyja egész nap itt ül.

— Szabad valamit mondanom, Vicki: jobb lett volna, ha Máriát ott hagyod, ahol volt. Nagyon rosszul érzem magam, ha arra gondolok, hogy ő itt ül mellettünk a szobában és úgyszól-

ván velünk él. Mi lesz ebből? En még nem is mer-tem bemenni hozzá...

— Pedig már itt volna az ideje. Egyelőre nem engedem elmenni. Csak akkor érzem jól magam, ha a kezemmel megérinthetem. — Sőt az ajkam-mal is — gondolta magában Vicki.

— Mennyire gyűlölöd! Miattam, úgy-e? Vicki, azt hiszem nem érdemes...

— No, nemsokára megtudod, mennyire hasz-nunkra lehet. — Vicki most áttért a beszélgetés második részére, Bäuerlein ötletére. Leült a fiú mellé a kerevetre, egész finoman, légiesen és bekö-tözött fejét simogatta.

— Mi ujság Fuchs Adéléknál? Ezt azért kér-dezem szívem, mert attól félek, hogy megint bajbajutsz.

Kurt felegyenesedett. — Mi az, mit tudtál meg?

— Semmi biztosat. Te nem szimatolsz valami veszélyt?

— Talán Kirschre gondolsz? — Őt ugyanis már megszoktam. Tegnap éjszaka meghalt Adél férje. Kirsch természetesen lefoglaltatta a hullát.

— Képzeld el, mi történik, ha mérget talál-nak benne!

— Ez lehetetlen. Gyilkosság nem az én ese-tem. Nagyon rá kellene, hogy beszéljenek az ilyesmire. És még akkor is... Hiszen nem vehe-tem feleségül Adélt, bármennyire is szeretném örökölni a bárt.

— De Adél... Nem gondolod, hogy Kirsch-sel együtt ellened dolgozik?

— Dehogysis nem! És éppen azért akartam ma veled beszélni, Vicki. És ez az oka az én dagadt szemeimnek is. Az egyik fiú mindenáron meg akarta tudni, hogy hol van a kék kő. Persze Kirsch embere volt.

— Csak nem mondtad meg!

— Elárulni? Ilyesmit? — felelte gúnyosan. Mosolygott és fejét egy pillanatra Vicki vállára

hajtotta. Amikor felnézett, a kék gyémánt ott ragyogott Vicki magasra emelt kezében.

— No, itt van,— mondta Kurt gyengéden, minden meglepetés nélkül. — Hiszen tudtam, hogy kellő időben előkerül. Szabad visszaadnom Adélnak?

— Te személyesen akarod visszaadni?

— Ha parancsolod, postán küldöm el. Így Kirsch semmit sem bizonyíthat majd rám. Fő, hogy Adél visszakapja, hiszen végeredményben jó asszony.

— Arra a vén satrafára mondod, hogy jó asszony? Hiszen az egész szajrét visszakapta és mégsem hagyott békében a kék gyémánt miatt, — amely annyi szerencsét hozott nekem.

Vicki a könnyeivel küzdött. Ezek azonban egészen más könnyek voltak, mint amelyeket a gyerek miatt ontott és most nem akart sírni. És ezért csakhamar sírás helyett mérges kislányhangon kezdett ordítani. Ignác azt hitte volna, hogy megint a szokott módján tréfálkozik. De Kurt tudta, hogy most nagyon komoly dologról van szó és megkísérelte vigasztalni.

— A legelső kínálkozó alkalommal megint elhozom neked a kék gyémántot. De most fontos, hogy Adél visszakapja. Tudod, üzleti ügyekben nagyon szigorú. Más vonatkozásban még szíve is van az asszennak, csak amikor pénzről van szó, viselkedik ridegen. Igazán nagy szívességet teszel nekem, Vicki! Most megint egészen más-kép léphetek fel Adéllal szemben. A fenyegetőzéseim úgy sem használtak már. — Miközben beszélt, megpróbálta a gyémántot Vicki kezéből kivenni, de a nő meggömbítette az ujjait és nem eresztette el.

— Tulajdonképpen sohasem értettem meg, hogy miért ragaszkodsz ennyire ehhez a vacakhoz?

— Kabalából, — felelte Vicki.

— És egy ilyen kabala miatt törje ki a nyakát az ember?

— Nekem szükségem van az állandó ve-

szélyre — vallotta be a nő. — Most odaadom a kék gyémántot, de tudom, még ma sírni fogok. Nem volna szabad megtennem, még Kirsch és a szindikusz kedvéért sem.

— De hiszen itt van Mária! őt nem kell odaadnod és ugyanazt a szolgálatot teszi, mint a gyémánt.

— Igazad van, — majd kiépítjük a dolgot. Azt szeretném, ha még sokkal veszélyesebb volna — és mégsem tudna ellenünk semmit sem tenni. De vedd tudomásul, a kék követ nem postán fogod Adélnak visszaküldeni.

Hangtalanul felállt és intett a bátyjának, hogy maradjon ő is nyugodtan. Vicki bement az ebédlőbe, majd átment a másik szobába. Kurt figyelt, de nem tudta kivenni, hogy miben merkedik. Különben ismerte a nővérét és tudta, hogy sosem fogja neki elárulni, mindenre önmagától kellett rájönnie. Amikor Vicki visszajött, a fiú észrevette, hogy a kék kő már nincsen a kezében.

— Most teázni megyek — mondta Vicki. — Te itt maradsz szépen és borogatsz a szemedet. Nem olyan veszélyes, mint amilyennek eleinte látszott. — Az ajtóban visszaszólt. — Mária megint bemehet a szobájába.

— Nem bánom, igaz, hogy a leíróbban annak örülnék, ha kidob... — Kurt nem mondta ki, hogy mire gondol, csak arccal a fal felé fordult. Vicki megértette.

Néhány perc múlva Kurt mellett megszólalt a telefon. Felemelte a kagylót. Eleinte csak halk fogvacogás ütötte meg a fülét. Amikor végre szavakat is hallott, bosszúsan válaszolt:

— Nagyon helyesnek találom Adél, hogy most vacog a fogad! Miért álltál össze azzal a Kirsch-sel? Hát kellett ez neked? Most nem szabadulsz meg tőle soha! És mindez amiatt a vacak kék kő miatt. Látod, most a hullát is lefoglalta. Azt mondd, hogy nem tehetsz róla? Talán én vagyok az oka, én az árvagyerek? Nem. Nehogy ide gyere! Én sem jöhetek. Megtámadtak és most feküdnöm

kell. Ide figyelj, nem akarom... Halló, kisasszony... Elbontottak!

— A fél leakasztotta a kagylót — mondta a kisasszony a központban. Kurt ide-oda hánykolódott a kereveten, de nem tudott megnyugodni. Intézzük el előbb az egyiket — gondolta és felállt.

Még habozott: Különben miért nem? Valakinek viselnie kell a költségeket, ilyen az élet. Azonkívül Vickinek is örömet szerzek vele.

— Te vagy az, Mária? — kiáltotta. — Itt ülsz nálunk? Persze, hiszen tudtam, hogy itt vagy Berlinben. Tudod, én minden héten csak egyszer jövök haza. Különben hogy vagy? Jól? Nem látszik meg rajtad semmi. Hja úgy, a gyerek. — El még? Nagyszerű! Nevetni fogsz, én most is emlékszem, hogy fiú volt.

— Nem hasonlít rád — mondta Mária és letette a varrást. A fiút nézte, mert a vállát vonogatta.

— Pedig azt mondják, olyan, mintha rólam mintázták volna. Persze, a véraláfutásos szemem nem számít. Meg sem kérdezed, hogy hol sebesültem meg! Mária, te már nem szeretsz! — Így gúnyolódott Kurt. Mivel még mindig volt benne valami kisfiús, Mária kénytelen volt nevetni, noha határozottan undort érzett attól, amit eddig élt át Kurttal és amit ő röviden »szerelemnek« nevezett.

Kurt folytatta: — Csupán azt szerettem volna leszögezni, hogy mi változatlanul jóbarátok vagyunk. Egy kis baj mindenkivel megeshetik. — Vajjon a lübecki pályaudvari balesetet nevezte bajnak? — De azért még mindig úgy festesz, mint egy díjnyertes díszpéldány. Kíváncsi vagyok, mit mond majd rólad Adél. Tudod, az a kékgyémántos Adél...

— Mit akarsz tőlem?

— Helyes. Fogjuk csak rövidre a dolgot. Adél minden percben betotyoghat. Úgy-e, segítségemre leszel? Csak csendben kell maradnod mindvégig, többet nem kívánok tőled.

— Az Adélod talán féltékeny rám?

— Úgy van! De a féltékenysége még foko-

zódni fog, ha meglát. Nem kell elmondanod neki, hogy gyerekünk van. De ettől függetlenül se csapj botrányt, ha esetleg történik valami.

Kint csengettek.

— Most segíteni fogsz nekem. Majd legközelebb rám kerül a sor. Annyi bizonyos, hogy egymástól már el nem szakadhatunk.

Kiszaladt a szobából, hogy Adélt már a folyosón fogadhatta. — Elpucolni! — parancsolt rá Lisiene. — Ragyogó ötlet volt idejönni, Adél! Kirsch már úgylis gyanakszik mindnyájunkra — éppen te miattad. És erre mit teszel? Idejössz személyesen! Ugylátom ettől függetlenül is nagyszerű napod van — tette hozzá, mert a nő festett szeme alatt ma szokatlanul megvastagodtak a könnyzaecskók és arca is feltűnően petyhüdt volt.

— De neked is! — A nő ékszerektől csillogó ujjával rámutatott Kurt szemére. — Nem volnál szíves beengedni a szobába?

— Nem. Ott könnyebben kihallgathatja valaki a beszélgetésünket, mint itt.

— S azonkívül megszeptségtelenítem a testvéred szobáját is.

— Azonkívül? — ismételte szemtelenül. A nő hirtelen rimánkodva kulcsolta össze a kezét. Megint úgy vacogott a foga, mint az imént a telefonon.

— Nem félsz attól, — mondta rövid vacogás után — hogy mind a ketten fegyházba kerülünk? Ne vigyorgj! A te vigyorgásod egyedül tíz évvel több büntetést jelent a bíróság előtt.

— Ártatlanok vagyunk! — mondta Kurt meggyőződéssel.

— Most megint szeretem ezt a gyereket — mondta Fuchsné és keble remegett. — Ő még hisz az emberekben! Szívecském, tudod, hogy mennyi mérget lehet találni egy hullában? Allítólag nincs is méregmentes hulla és a vádlott felmentése kizárólag a népszerűségétől és az előéletétől függ. Azt hiszed talán, hogy mi...?

— Nem. Nem vagyunk népszerűek — és a te

előéleted sem kifogástalan, különösen a boltod miatt.

— De azért betörést még nem követtem el.

Kurt dühösen sziszegett, s olyan arcot vágott, hogy a nő ijedten hátrált.

— Berlin W. 15-ben te vagy a leggonoszabb boszorka! — mondta Kurt. — A rendőrség mindent visszaszerzett neked és te mégis ellenünk izgatod Kirschet. Miért nem fogod be a pofádat? Persze, a kék gyémánt nem hagyott békében! Isten ments, hogy valamit elveszíts, ami a tiéd!

— Főkép téged nem akarlak elveszíteni — szolt közbe a nő.

— Tudom, hogy csak ez volt a lényeg. Féltékenykedsz, mi? A karmaid között akarsz tartani, ugy-e?

— Nélkülem még mindig szemetet hordhatnál. De most Ottó meghalt, egybekelhetünk és te majd öröklöd a bárt, aranyom.

— Vagy együtt kerülök veled a fegyházba.

Az idős, kifestett nő megint izgalomba jött, Kurt látta, hogy esélyei vannak.

— Tiszta gonoszságból tereltd a gyanút Vickire! De mit tennél, ha azt az átkozott kék gyémántot valaki másnál találnád meg?

— Átadnám az illetőt a rendőrségnek.

— Akkor otthagylak, érted!?

— Tehát így állunk! Szóval tudod, hogy kinél van a gyémánt, Talán itt?

Kurt szinte észrevehetetlen mozdulattal sietett a segítségére. A nő erre benyitott a szobába és ott látta Máriát az asztalnál dolgozni. Mária úgy találta helyesnek, ha feláll. Egy fejjel magasabb volt, mint a vénülő asszony, akinek csupa petyhüdt párna volt a teste. Adél nem volt hájas, de évek óta ivott. Mária még nem ismerte a drágább ital hatását, csak azt tudta, mi lesz az emberből, ha pálinkát iszik. Adél az ő különös módon konzervált szépségével rejtélyesnek tűnt fel előtte. mégis Mária úgy érezte, hogy egyelőre ő van főlényben a nővel szemben.

— Megengeditek, hogy bemutassalak bennete-

ket egymásnak? — szolt Kurt. — Mária, Fuchs Adél. Mária házivarrónő nálunk. Különben Vicki jó barátnője.

— Csak Vickié? — kérdezte Adél mellékesen, mert főképp Máriát bámulta. — Kisasszony, mennyi a súlya? — kérdezte őszinte kíváncsisággal.

— Hatvanöt kiló vagyok, de az már régen volt.

— Nagyszerű! Es különben is rendben van minden. Ha ilyen arccal bárnő volna nálam, a vendég sosem kételkednék a számlában.

— Hagyja ezt az ostobaságot, nekem dolgoznom kell! — Mária visszament az asztalhoz.

— Micsoda? Maga varrni is tud? — Adél még mindig csodálkozó hangon beszélt, sőt a testtartása is alázatosnak látszott. A félig kész ruhadarabokat felemelte az asztalról és kíváncsian nézegette. Ide-oda tapogatott az asztalon, majd mintegy véletlenül benyult a színes rongyokkal megtöltött kosárba.

— Mennyit kér egy estélyi ruháért, kisasszony. Úgy értem, azt akarom mondani... Oh! — Hirtelen torkán akadt a szó és kezét villámsebesen kihúzta a kosárból.

— Nyuljon csak be maga is! — követelte megváltozott hangon.

Az asszony Mária szemében hirtelen nőni kezdett. Adél alárendeltsége váratlanul megszűnt. Fordulat következik, — érezte Mária — valami újat találtak ki! Ösztönszerűleg védekezni akart. Szeretett volna kiszaladni a szobából. Hagyjanak ki a játékból! — akarta mondani. Érezte, hogy ereje van; ha rávetné magát erre a puhahúsú asszonyra, akkor vége neki! Hiszen azt a fiút, aki most itt gúnyosan mosolyog, valamikor kifeszített karral tartotta maga fölött a levegőben, amíg görcsöt nem kapott. Mindegy, hogy most mit találtak ki megint, a dolog mégis ugvanígy fog végződni. Megvárom, mi lesz, — döntötte el magában. — Eljön majd az én óráim is.

Benyult a kosarába és a szövetmaradékok közül kihúzta a nagy kék gyémántot. Láncon függött, amelynek briliánsai szemkápráztatóan ragyogtak. Úgy lógott le az újjai közül, mint valami csodás lámpás, a tenger ragyogott a kőben, olyan tenger, amelyett még senki sem látott. A látvány még azok számára is váratlan volt, akik már sokszor látták az ékkövet. Máriát egészen elbűvölte. Egy pillanatig semmi másra nem tudott gondolni, valamennyi érzéke felindult, lelkesedett, sőt szinte meghatódott az ékszer mesészerű szépségétől. Úgy érezte, mintha ő maga is megtisztult és megszépült volna. Igen, ez a kő testesíti meg a *másik* életet! Ilyen lehetnék én is! Körülbelül erre gondolt, de csak egy másodpercig, azután minden elzuhant.

Mária csak sóhajtott, felpillantott, és Adélra nézett. Vajjon mi mindenre vetemedhetett már ez a nő, hogy ilyen ragyogó ékszer került a birtokába! Ez a gondolat vezette vissza Máriát a valóságba. Még nem ébredt tudatára annak, hogy őt most megfogták, hogy annyira fogoly, hogy még kilátása sincsen szabadulásra. Az ő kosarában találták meg a gyémántot és ő volt a barátnője annak, aki ellopta. Tíz hónapig éltek falun és a kő, amelyet ezalatt az idő alatt hiába kerestek egész Berlinben, éppen akkor kerül elő, amikor ő is felbukkan. Igen, a látszat teljesen ellene szól. Még Kirsch sem láthatta volna másképp a helyzetet. Ha valamikor Vickire gyanakodott volna, úgy ez a gyanú most végérvényesen eloszlott, mert hiszen az ékszer Máriánál, a rovottmultú tolvaj-nőnél találták meg.

Hirtelen előrelelendült, és a fogait vicsorgatta, mint valami tigris. Adél és Kurt ijedten hátrahúzódott.

— Ezt aztán jól csináltátok! — kiáltotta Mária rekedt hangon.

— Micsodát? Micsodát? — kiáltott fel Adél, anélkül, hogy tudta volna, támadni, vagy meg-

védeni akarja-e most Máriát. De Kurt már biztos volt a dolgában.

— Mária! — kiáltott rá felcsattanó hangon. — Most már elég volt a mókából! Hiszen jól tudod, mit mondtam neked mindig abban a sárfészekben, ahol olyan sokáig kellett vacakolódnunk. Azt mondtam: akkor teremdjük elő a követ, amikor még nem késő. Adél most már Vickire is gyanakodott, sőt maga Kirsch is...

Az utolsó szavakat már lihegte. Mária szízegett: — És ezért...?

— Hát persze! Talán meg akartad tartani a követ?

— A börtönbe kerülsz...

— De csak veled együtt! — ordította Kurt. Arca elsápadt, szája eltorzult. Véraláfutásos szeme még borzalmasabbá tette.

Máriának elakadt a lélekzete. Most megértette, miről beszélt a házaspár ebéd közben. Ők voltak a felbujtók. Máriát elöntötte a méreg, ujjával görcsösen belekapaszkodott az asztal szélébe.

— Ahá, most jön a megbánás — jegyezte meg Adél. — Még szép, hogy lelkiismerete is van. — Egy széket tolt Mária alá.

Amikor Mária magához tért, már megváltozott benne minden. Nem bánom, nem bánom, gondolta. Minden ellenem szól. Tulajdonképpen igazuk van ezeknek az embereknek. Legfeljebb megint a rendőrbíró elé kerülök.

Adél zsebkendőjével megtisztította a követ és megvizsgálta a láncot, vajjon nem hiányzik-e róla valamelyik gyémánt. Azután pedig selyempapírba csomagolta és betette a kezításkájába. — Most beteszem a safeba, — mondta, miközben száját lebiggyesztette. Kurt ismerte Adél éjszakai szemét, amelyben volt valami kellemes tivornyaság. De most százszázalékos nappali szeme volt a nőnek és ezért Kurt nem mert szólni, csak várt. Adél háta mögött a szájára tette a mutatóujját és úgy intett Máriának, hogy hallgasson.

— Most hallgattok, úgy-e? — szólt Adél. —

Még szép, hogy van bennetek belátás. Remélem, tisztában vagytok azzal, hogy most azt tehetem veletek, amit akarok. Úgy fogtok táncolni, ahogy én füttyölök. — Széthúzta kemény száját, barnás fogai kivillantak; a vénasszony festett arca undorító mosolyra terzult.

— Ime, kiderült, hogy közösen loptátok el a kék gyémántot és ezért most mind a ketten szépen bevonultok a néni Háremébe.

Körülnézett és helyet keresett. Kurt szolgálatkészen odaugrott és széket tolt alája. Miközben az asszony körülményesen helyet foglalt, Mária csodálkozva kérdezte önmagától: Hát nem kerülök rendőrbíró elé? Mit akar ez a nő? Ő is bolond?

Buzgón ömlött Kurtból a szó. — Igazán kedves tőled Adél, hiszen majd meglátod, még hálas is leszel nekem. Tudod mit hozok neked? — rámutatott Máriára. — Ilyen darabed még sosem volt!

— Csak semmi túlzás. Megjegyzem, egészen jól jön nekem a kisasszony. Mondja, dolgozott már a szakmában?

— En?

— Mint bárnő — magyarázta Kurt.

Mária majdnem felkiáltott: — Hát mégsem visznek a rendőrségre? — De még idejében visszaszívta.

— En önt alkalmazom, kisasszony. Holnap este félnyolc órakor beléphet. Százalékot kap. Az ön dolga, hogy minél nagyobb forgalmat csináljon. De egyet okvetlenül jegyezzen meg: Kurt az én kedvesem! — Adél jelentőségteljesen elhallgatott, majd így folytatta: — A maga elődje le akarta kapcsolni a fiút. Még aznap este a kerületi kapitányságra került. Ezt a módszert mindenkivel szemben alkalmazhatom, mert mindenkiről tudok valamit. No jó, csak ezt akartam mondani. — Hangos csörgéssel becsukta a száját, majd ideoda ingatta a fejét.

— Most még úgy fest, mint valami szabónő, — állapította meg Kurt, — de tudod Adél, milyen

teste van? Micsoda válla, csípője, micsoda gyönyörű hosszú lába! És a háta — álomszerű! Még sosem láttam nőt ennyi sima bőrt és biztosítalak arról, hogy egy májfoltot, vagy szemölcsöt sem fogsz találni rajta. Mondom, ilyen még nem volt a raktárodon!

Adél úgy nézett Kurtra, hogy az rögtön elhallgatott. Az asszony maga vette át a szót:

— Szőkítenie kell a haját, kisasszony. Ebben a természetes szőkeségben egy számmal túltisztaságosnak látszik. Az ön megjelenése ugyan a szolid nők fajtájába tartozik és éppen erre buknak a nemzetközi kalandorok; noha ebből a fajtából már egy példány sincsen. Ne fesse magát túlságosan! Főleg a szeme, a világos szeme nem hat eléggé nagynak a hosszú arcban. Minden hamburgi nőnek ez a hibája.

— Én nem vagyok hamburgi — szólalt meg Mária és ez volt az első szó, amellyel bekapcsolódott az alkuba. Kurt legyintett.

— Nálunk minden északi nőt hamburginak neveznek, hiszen egy típus mind. — Hát mondd, nem elbűvölő nő Adél? — kérdezte Kurt Máriától minden átmenet nélkül. — Úgy-e, igaz, amit róla meséltem. Csak most fogod megtudni, milyen kedves tud lenni, ha jókedvében van. Adél, én elhoztam neked a kékgyémántot és a legjobb hamburgi nőt, azonkívül a barátod is maradok egészen addig, amíg aggkori végelgyengülésben kiszenvedsz. Mit kapsz mindezért?

Mielőtt még félrekaphatta volna a fejét, Adél keze máris nagyot csattant az arcán. — Ezt! — mondta nyugodtan az öregasszony.

Kurt mérgesen, sápadt arccal vigyorgott. — Na megállj! Ezt még visszakapod. Ne felejtsd el, hogy fiatalabb vagyok nálad!

A nő a vállát vonogatta, de a mozdulatán látszott, hogy fél. Felállt.

Kurt kinyitotta az ajtót. Csak most eszmélt rá Mária, hogy mi történt; utánuk rikoltotta: — Menjen csak nyugodtan a rendőrségre! Mert a lakájába be nem teszem a lábam!

Adélt ez nem zavarta. Kurt hátrafordult és kiöltötte a nyelvét. Majd mindketten kimentek.

Már a lépcsőn jártak, amikor az asszonynak eszébe jutott az, amitől a legjobban félt.

— És ha mégis mérget találnak Ottó testében? Mondd, igazán nem követtél el semmit? — súgta Kurt fülébe. A fiú egészen közel hajolt az arcához és belesúgta a nő vörös hajába: — Mit tudom én, talán...

Kurt most csak annak örült, hogy Vicki kimaradt a játékból. Ez a körülmény valószínűleg a rajta súlyosodó gyanút is csökkentette, különösen a hullát illetően. Adélnak most már egyszerűen csak be kellett jelentenie a rendőrségen, hogy a kék követ megtalálta és akkor Kurtot sem bántják többé. Fő, hogy Vickivel nincsen baj! Kurt annyira boldog volt, hogy felugrott a lépcső karfájára és úgy csúszott le a földszintig.

Fenn a szobában Mária folytatta a megkezdett munkát. Tulajdonképpen nem tudom, érdemes-e még folytatni, kérdezte magától, de mégis varrt tovább. Érezte, hogy megint befejeződött életének egyik szakasza és most más következik. Azt is érezte, hogy ez az új szakasz még jobban eltávolítja valakitől. De kitől?

Bemegyek a ping-pong szobába és megnézem a térképen a nagy tengert, — határozta el Mária.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A bár nehéz üzlet volt. A lányok pontosan fél-nyolckor érkeztek. — Örvendek, Lehning, mutatkozott be mindegyiküknek Mária. A hat estélyi-ruhás hölgy először a helyiséget takarította ki. Az elülső asztalokat nekik kellett rendbehozni; a táncparkett körüli helyek és a szeparék kitakarítása a pincérek dolga volt. Jól megosztották a munkát egymás között. Még két óra idejük volt az első vendég megérkezéséig.

Vacsora után a bárnők kártyát vetettek egymásnak. Hédi a következőt jósolta Stellának: — Előkelő kérő fog jelentkezni. — Ezután Stella is ugyanezt jósolta Hédinek. Kissé titokzatosan esengett a profécia, amelyet Nina mondott Máriának a harmadik estén:

— Mária, egyszer nagy baj lesz a hajnali órákban.

— A hajnali órákban?

— Vigyázz magadra, csak vigyázz! A kártya szerint a baj egyelőre még messze van, de ne felejtse el, hogy mit mondtam.

Ez nagyon titokzatosan hangzott, különösen azért, mert Nina határozottan jóindulattal viseltetett Máriával szemben. Ugyanis mind a ketten waterkanti nők voltak. Sőt Nina volt az igazi hamburgi, noha a bárban nem tekintették annak, mert alacsony termetű és feketehaju volt.

Nina élete is a tengerparton és Reeperbahn-on indult el. Később bonyolult nevű városokban, amelyeket idegen hanghordozással ejtett ki, neki ma-

gának is több mulatóhelye volt. Számos barátja meghalt vagy elveszett és fia már tengerész volt. Ninát hidegen hagyta minden. Külseje különben nagyon fiatalos volt és ügyesen tudott beszélni. A magas bárszékeken ülő vendégei valahogy odahaza érezték magukat ha vele voltak és gyakran húsz márkánál is többet fogyasztottak. Az »előkelő kérőknek« sokkal többet számított fel. A részesedéseit Nina a fia számára rakta félre. A tengerészeti akadémiára szeretne volna beiratni, hogy kormányos vagy kapitány lehessen belőle.

A büféasztalon, amelyre ráhajolt fénylő mezeten vállával, a sok cigarettadoboz és asztalkendő között, kis térkép feküdt. Ezen követte Nina fia hajóútjait. Annyira ismerte a hajó útvonalát, hogy akkor is tudta hol van a fia, amikor nem kapott tőle levelet. A negyedik vagy ötödik napon észrevette, hogy Mária, az új nő is a térképet nézegeti. Ettől fogva bizalmas barátnők lettek, Nina megtudta, hogy van a világon egy matróz, akit Mingonak hívnak és Mária kedvese volt. Különben Nina ismerte azt a hajózási társaságot is, amelynek szolgálatában Mingo dolgozott, sőt még a kis schooner kapitányának a nevére is emlékezett, amikor Mária megmondta neki, hogy melyik napon szedte fel horgonyát Mingo hajója. Nina időnként gombostűt szúrt valamelyik kikötővárosra: ott volt most Mingo.

Még a kikötő utcáit és azt a kocsmát is, ahova Mingonak a partraszállás után elkerülhetetlenül be kellett térnie, pontosan le tudta írni Nina. Idegen akcentussal, amely annyira tetszett a vendégeknek, részletesen leírta azokat a férfiakat és nőket, akikkel ott Mingo találkozott. Vendég nem volt a helyiségben, de a zene már játszott, hogy becsalogassa az elsőket. Mária álmodozott, a tánczene zaja zúgott a fejében és amikor magához tért, egy pillanatig nem volt tisztában azzal, hogy vajon annak a tengerentúli bárnak lármáját hallotta-e vagy pedig az uhlandstrassei »Hárem« jazzbandjét?

A portás azután beengedte az első tétova ven-

dégeket. A zenekar hangosabban játszott, nehogy visszaforduljanak. Az egyik lány két magas takust énekelt és mindegyik nő azt az arckifejezést öltötte magára, amelyet a leghatásosabbnak tartott. Hédi erőssége az elutasító pillantás volt, viszont Stella akkor hatott a legjobban, amikor ragyogóan és biztatóan mosolygott. Az első vendégeknek nagy választéka volt. Különösen vidéki polgármestereknek volt szokásuk, eleinte végigsétálni a bárpult előtt, anélkül, hogy leültek volna. A bárnők hívogatását vagy sokatmondó hallgatását úgy fogadták, mint valami, már régóta nekik kijáró produkciót, miközben lelkük mélyén talán a városi takarékpénztár náluk lévő pénze miatt remegtek. Miután jól bejárták az egész »Háremet«, elkövetkezett a lányok számára a végső küzdelem ideje. Mindenki magának akarta megkaparintani a polgármestert. Valamennyi nő igyekezett magára terelni a vendég figyelmét és amikor ez habozni kezdett, mindegyikük szemében azt olvasta, hogy súlyos csalódás éri, ha nem vele, hanem más lánnyal tölti idejét.

Tizenegy óra táján megtelt a bár, a parketten most ismerős párok táncoltak, a gigolók és bárnők helyett. A pincérek nesztelenül surrantak a gyengén világított szeparék között. Ilyenkor eltűntek az üzem apró földi defektusai, az emberek már nem látták a port, a sok papírvirágot, a falon függő képek, amelyek a Déli Tengert ábrázolták, csupa lágy színben pompáztak és a büféasztal mögött napfény ragyogott a tükörből. Az alkohol és a boldogság elérhetőségéről szóló előítélet izgágáskodásra készítette a kevésbé fegyelmezett vendégeket; ilyenkor aztán közbelépett a Hárem óriási vörös portása. Jóságos hangon beszélt, de annál határozottabban. Ha már semmi sem segített, akkor arra figyelmeztette a vendégeket, hogy a kerületi kapitányság közvetlenül a szomszédságban van.

Amikor az ellentétek immár teljesen elsimultak,

a házibalett fellépésére került a sor, majd Fuchs Adél tulajdonosnő úrnő személyes közreműködése következett. A balett-táncosnők lépcsőn libegtek lefelé, földöntúli ragyogásban. A gyönyörlépcsőnek tizenöt foka volt és egyenesen a toalett felé vezetett, de ennek közvetlen szomszédságban kis, szűk szoba is volt, ahol a balett tagjai átöltözhetek. A tündérekké varázsolt kültelki lányok hosszú meztelen lábukkal lépcsőfokról-lépcsőfokra libegtek, a sort mindig az alacsonyabb termetű lányok zárták be, valamennyien hatalmas tollas legyezőt tartottak ondulált fejük mögé és testük, amelyet mint valami drága kincset mutogattak, féhéren izzott a reflektorfényben. Csillogó bőrük az ékszerészre, vagy a zálogházra emlékeztette a Hárem vendégeit.

A balett fellépését egy nő jelentette be a vendégeknek, ez rendszerint szócsövet tartott a szája elé és együtt énekelte a zenekarral a slágereket. Fekete ruhában volt és hangja bécsiesen csengett. Különbféle megjegyzésekkel igyekezett a »humorüzemet« fellendíteni. Ez volt különben annak a hatalmas plakátnak is a célja, amely ott kint, a bejárat előtt arra figyelmeztette a járókelőket, hogy a helyiségben száz világszépesség látható. A valóságban mindössze kilencen táncoltak. Nagyon lelkiismeretesen dolgoztak, mert a vacsorán kívül fejenként két márkát is kaptak. Neumann kisasszony első mosolya annak az úrnak szólt, aki közvetlenül a parkett mellett foglalt helyet egy asztalnál. A táncosnő mosolya kissé meglepetészerűen hatott, mert csupa valóság volt — nem volt benne semmi földöntúli ragyogás, semmi tündéri, — egyszerűen komoly és jószágos volt.

Csak ezután mutatkozott Fuchs Adél nyilvánosan. Ő volt a műsor fénypontja és mindig csak a törzsvendégek fáradhatatlan unszolására lépett fel. Ez rendszerint éjjélkor következett be. Adél ekkor már meglehetősen sokat ivott és ezért volt benne valami diadalmas. Amikor a pódiumra lépett, tapsvihar zúgott fel, Adél leült a

zongorához. A zenekar halk hangon játszotta a kísérő zenét Adélnak, aki énekelt. A hátsó szepárékban alig lehetett hallani a hangját, amely multjának rengeteg tingli-tanglijában elkopott és megrepedt. Az ünnepezt díva szerepében tetszelgett, a slágerdalok életfelfogását hirdették és még azokat is meghódította, akik benne eddig nem láttak mást, mint az öregedő nőt.

A vendégek igazolták a sikert, amelyet ő a valóságban csak mímelt, de a vendégek hódolata nemcsak az énekesnőnek, hanem a több jólmenő üzem tulajdonosnőjének is szólt. Fuchs Adélnak a Lunaparkban is volt egy mulatója, azonkívül vidéken is egy. Ezeket a most elhunyt Ottó Schwanderrel együtt szerezte meg, azzal az Ottó Schwanderrel, aki őt számtalanszor megcsalta bár, de az idők folyamán mégis kitűnő üzlettársnak bizonyult. Igaz, hogy Adél üzleti szempontból az ő számára is pótolhatatlan volt, az asszony őszintén kitartott mellette, talán a kívánsága is az volt, hogy hátralevő éveit is hűséges asszonyként élje le az oldalán, mivel ekkor a szív érdekeit is ajánlatos volt leegyszerűsíteni. Sajnos, Schwander nem hagyta megnyugodni. Azok közé az emberek közé tartozott, akik nem tudtak mozgalmal ifjúságuktól elszakadni. Schwandert állítólag valamikor kerítés miatt börtönben is ült.

Sosem volt Adél férje. A férfi bőségesen visszaélt Adél érzelmeivel, akit kilengései állandóan gyötörtek. Adél végül beletörődött a megváltozhatatlanba és féltékenysége lelankadt. Elégtétellel állapította meg, hogy Ottó sokkal kevésbé tud ellenállni az alkoholnak, mint ő. Miközben a férfi két lokál között pendlizett, ő magában már eldöntötte, hogy a berlini üzemet Schwander halála után még tíz évig fogja vetetni. Már régen elhatározta ugyanis, hogy a két másik mulatóhelyet eladja, mert ő egyedül nem tudott annyi helyen dolgozni és Ottó utódját nem akarta dolgoztatni. Rövid ideig több fiatalemberrel kísérletezett és végül Kurtot választotta.

Schwander ezzel nem törődött. Csak arra

ügyelt, hogy a személyzet a hangulatot ápolja és közben gyakrabban gondolt a halálra, mint az éjszakai életre. Az utolsó időkben pillantása egészen réveteggé vált. Az ilyesmi nagyon furesán hat mulatóhelytulajdonosoknál. Igaz viszont, hogy ez a pillantás még Adélnak sem tűnt fel. Amikor utolsó vidéki körútja után ágyba kellett feküdnie, tisztában volt azzal, hogy miért örül a nő annyira, miért biztatja, és miért hangoztatja állandóan, hogy nem kell komolyan venni a rohamot. Még orvost sem akart hívni. Közjegyzőről pedig egyenesen hallani sem akart. Schwander már végrendelkezett egyszer: részesedése Adélra száll. Schwander különben sosem akarta volna a végrendeletet megváltoztatni, még akkor sem, amikor Adél bevitte a szobájába Kurtot és kiemelte az ő szobájába nyíló ajtót. Hiszen tudta, hogy a nő most csak régi megaláztatásokért akar bosszút állni. Schwander ugyan megbánta már, hogy valamikor rosszul bánt Adéllal, de tudta, hogy Adél még most is fél és így tulajdonképpen még mindig ő volt főlényben vele szemben. Schwander nem félt a haláltól.

A kimuló lokáltulajdonos mind jobban bele-nyugodott a halál gondolatába. Nem törődött azzal, hogy a kiemelt ajtó mögött a félelem és a könnyelműség kapaszkodik egymásba. Ha idejét nem foglalta volna le annyira az örökkévalóságról való elmélkedés és ha megérte volna a fáradságot, bizonyára figyelmeztette volna Adélt, hogy hagyja békében azt a szegény Kurtot. Szerinte semmi jó nem származhatott a barátságukból. Adél mindenféle sötét módszerrel igyekezett a férfit kordában tartani, de Schwander már csak mosolygott, ő már túl volt minden. Hiszen mi mást láthatott az a fiú Adélban, mint a gazdag nőt, akinek vagyonát egyszer ő fogja örökölni. Másról szó sincsen, a fiú valószínűleg már most is örökösnek érzi magát, gondolta a bölc, aki már nem tudott többé felkelni az ágyból. A betörés óta Schwander tudta, hogy az alvilág veszélyei fenyegetik Adélt. Különösen

amikor a nő hosszabb küzködés után megint visszavette magához Kurtot, Schwander fogadni mert volna arra, hogy a nő nemcsakára tönkremegy. Cseppet sem sajnálta Adélt, hiszen szerinte a halál a legrosszabb, ami az emberrel történhetik és erre egyelőre neki volt a legtöbb kilátása. Csak Kurt iránt érzett némi sajnálkozást, mert olyan fiatal volt. Schwander látta, hogy az öregasszony a lejtőre viszi Kurtot. Schwander tudta, hogy ennek mi lesz a vége. A haldokló semmire ráeszmélt, amiről ezelőtt nem tudott. Miközben Adél és Kurt egymás mellett feküdt, Schwander szerette volna megmagyarázni nekik, hogy mennyire más mozdulatokat fognak majd végezni a halálos ágyukon.

A jövő leleplezése szép bosszú azok számára, akiknek már nincsen jövőjük. De Schwandernek ez nem kellett! En akkor már nem leszek többé! Csak erre gondolt.

Csupán akkor érzett némi örömet, amikor Kirsch rendőrbiztos behatolt az idegenek előtt lezárt lakásba. Nyilván érthetetlennek találta váratlan haldoklását és Adélra, meg a szeretőjére gyanakodott. A beteg ravaszul értett ahhoz, hogy Kirsch gyanúját fokozza. De tulajdonképpen még ez sem volt fontos, mindössze kis búcsútréfát akart rendezni.

Amikor Schwander meghalt, Adélé lett minden, amit akart. Hiszen a fiún kívül még a barátnője is személyes felügyelete alá került. Amikor Adél a számát befejezte és inkasszálta a sikert, lelépett a pódiumról és megengedte egyik tisztelőjének, hogy megvendégelje őt. Eppen Mária elé ült a vendéggel, Mária szolgált ki őket, együtt kellett innia velük és egyúttal neki kellett jegyezmie a fogyasztott ital mennyiségét is. A cocktail után pezsgő következett és amikor már több üveget ürítettek ki, Adél megengedte a részeg vendégnek, hogy megadja neki a telefonszámát. Bizonyos homályos ígéreteket tett, de ezeket sem a vendég, sem ő maga nem vette komolyan. Adélra csak akkor vágytak a férfiak,

amikor részegek voltak. Adél alakja hibás volt, csípője állandóan szélesedett és a hasa is ijesztően viselkedett időnként.

De a haja vörös volt, a nézése kéjes és mohó és arcának elkékült húsában orrlika tágult, tokája még feltünőbbé tette festett száját, sőt még homlokának ráncai is izgatón hatottak. Adél egész egyszerűen titokzatos volt. A vendég, aki órá költötte pénzét, hiába kérdezte később magától, hogy miért tette? Csak az ékszerei csillogására emlékezett és végül azzal nyugtatta meg magát, hogy nem ő az egyetlen, aki Fuchs Adélnak bedőlt. Adél többnyire Márián szeretett diadalmaskodni, aki frissen és üdén állt mellette. Gyakran versenyeztek egymással: — Tőlem vegye meg a csokoládét! Vegyen egy kis majmot tőlem! Valamelyik éjszaka Mária apró szövetből készült majmot kapott, de Adél rögtön kitepte a kezéből. Majusban voltak már, Mária hathete volt bárnő, amikor ez történt. Jelentőségteljes éjszaka volt, az izgalom a majom-üggyel kezdődött és elhúzódtott egészen a hajnali órákig.

Adél, amikor elvette a majmot, megmagyarázta a vendégeknek: Nekem nincsen gyermekem, de Máriának van! — Így derült ki, hogy Adél tudott Mi létezéséről. Már későre járt az idő és a többi bárnőnek már nem volt vendége. Eppen elszámoltak. A balett-táncosnők, a pincér és a zenekar már régen elment. Az utolsó vendég hirtelen megfélekedezett a majom körül támadt veszekedésről, a jókedv kihullott a fejéből, zavartan csúszott le a magas bárszékről és kiment a ruhatárba.

Alfréd, a mixer bezárta mögötte az ajtót, majd maga is az udvaron keresztül távozott. Az udvari rácsos ajtó rendszerint egész éjszaka nyitva maradt.

Bent a bárnők számoltak el főnöknőjükkel, Hédivel és Stellával nem volt baj, csak Lotte forgalmazott nagy és nedvesen csillogó szemei ellenére túlságosan keveset. Lotte egyszerűen Ninára hárította a felelősséget: — Nina eldumálja előlem a gavallérokat. Ez így nem mehet tovább, Fuchsné

és ezért kénytelen vagyok felmondani! — Mind a hat nő körülállta Adélt, arcukon még friss volt a púder és egyiken sem látszott meg a fáradtság, sőt, most sokkal üdőbbek voltak, mert a vendégek távoztával megszűnt a hangulat fenntartásának kényszere is. Végre természetes arccal lehetett beszélni az üzletről. Nina az eljárását igyekezett indokolni: — En már nem vagyok olyan fiatal és csinos, mint Lotte. Ha nem dumálok, akkor nem tudok keresni.

— Jó, hogy tudja, Nina asszony, legalább nem kell magának megmagyaráznom — mondta Lotte és lehajtott egy nagy pohár szódát whisky nélkül. — Magának nagy fia van. Azonkívül az anyám is lehetne. Na, elég volt. Vállára dobta a bundáját. Nina segített neki.

— Az éjszaka nagyon hűvös és maga Lotte, nagyon fázékony. Legalább vár magára a fiú? — Nina arra a fiatalemberre gondolt, aki néhány héttel ezelőtt beleszeretett Lotteba. — Hát hogyan? — magyarázta a lány. — Hiszen egy órányira lakik a mostani munkahelyétől. Hétkor kell felkelnie és most négy óra van. Nappal, amikor ő dolgozik, én alszom.

— Ez mindig így van — helyeselt a tapasztalt Nina. — De ha összeköltöztök, akkor este hétkor a lépcsőházban találkozhattok. Különben még ennyire sem mentek.

— Ez az élet nem való az én számomra. Nem is annyira magam miatt mondom fel, Nina asszony, hanem inkább azért, mert nincsen tehetségem az apácasághoz. — A hátsó kijárat felé indult, de Adél visszahívta: — A fiúd slágereket komponál szöveggel és zenével. Mondd meg neki, hogy az egyiket majd énekelni fogom. Jöjjön ide hozzám, annyszor vacsorázhatik, ahányszor akar.

— Hát akkor visszavonom a felmondást. Fuchsné! — Lotte őszinte örömmel ölelte meg Ninát. — Apáca maradok de a fiú vacsorázni fog!

Adél veszekedni kezdett Máriával, egy csésze mokkakávé miatt, amelyet ő látszólag ingyen kínált fel az egyik vendégnek. — Hiszen nagyon jól tudja,

kisasszony, nálam valóságban semmit sem lehet ingyen kapni! Még maga is kárt akar okozni nekem? Adél nagyon éles volt, de Mária is elvesztette a türelmét.

— Ezt maga sem hiszi komolyan. A mokka ugyan nem fontos, de ön a gyerekemről beszélt, akihez a barátja révén jutottam. Ne féljen, Kurtot meghagyom magának. Valószínűleg csak azért árulta el, hogy gyerekünk van, mert boszszantani akarta magát.

Adél hangja felcsattant: — Maga úgy beszél, mint valami szabónő! Nem is fogja soha többre vinni. — Adél odafordult a többiekhez. — Tudjátok, amikor ráakadtam, gyapjúharisnyát hordott, de persze hálára sosem szabad számítani, különösen a hidegszívű hamburgiak részéről. En bizony vidám, rajnavidéki nő vagyok — mondta feltűnő józanul. Az ital csak addig hatott Adélra, amíg a vendégek vele ittak.

— Hála Istennek, Münchenből való vagyok, — jegyezte meg Stella. — En pedig hála Istennek Boroszlóból — tette hozzá Hédi. Nina megkérdezte Máriától: Ugy-e maga az egyetlen vidéki nő itt? Pedig Nina tudta, hogy valamennyien faluról jöttek fel. Ő maga is. De a vendégeknek mindig azt mesélte, hogy az óceán kellős közepén született egy nagy hajón.

— Annyi mindenesetre bizonyos, hogy második gyerekről már szó sem lehet — jelentette ki Adél. — Te és drága barátom, most az én felügyeletem alatt álltok. Te nem mondhatsz fel nekem. Nálad más a helyzet, mint Lottenál. Téged a kezemben tartalak. — Adél ott ült a bárszéken és ökleit lapos combjaira szorította. A cigaretta a szájában lógott, füstje a szemét marta. — Ugy-e, ezt te is nagyon jól tudod, Mária? Kegyetlen átható pillantása egy percre sem hagyta el az áldozatát és homlokán kígyózni kezdtek a ráncok. Milyen kár, hogy a tisztelői most nem látták. Mária egy szóval sem válaszolt, de arca annál többet mondott.

A nézők hátán végig borsódzott a kellemes izgalom és egyúttal érezték, hogy nem tanácsos továbbra is szemtanuja lenni a jelenetnek. Nina volt a legértelmesebb köztük, ezért ő terelte a kijárat felé társnőit. Közben halkan megjegyezte, hogy tulajdonképpen nem volna szabad a két nőt egyedül hagyni. Eppen becsukta az ajtót maga mögött, amikor Kurt megjelent.

— Kitört a balhé? — kérdezte.

— Jobb, ha bemegy és vigyázol rájuk — mondta Nina. De Kurt félt. — Rögtön, rögtön, — mondta. Nina már elment, de Kurt még mindig ott állt az ajtó előtt.

Mária így szólt: — Mondja Fuchsné, tulajdonképpen mit akar tőlem? Ha azt állítom, hogy a kék gyémántot nem nálam találta, nincs az a tanu, akivel ezt bizonyítani tudná.

— Dehogy is nincs. Hát Kurtról megfeledekzik? Ő nekem engedelmeskedik.

— De Kirsch nem hisz Kurtnak. Bizony Fuchsné, én csak azért maradok itt, mert akarok. Nekem nagyon tetszik ez a hely. Nem bánom, hitesse el magával, hogy a felügyelete alatt állok. De azt hiszem, a valóságban maga van az én felügyeletem alatt.

— Jegyezze meg magának kisasszony, hogy a hullában semmit sem találtak. Kirsch barátja lecsúszott, adja át neki az üdvözetemet. Én már kikerültem a csávából, de maga és Kurt még nyakig ülnek benne.

— Hát akkor maga is megjegyezhetne magának valamit, Fuchsné! Ön egyáltalán nem fest úgy, mintha még sokáig élhetne.

— Mi az, talán engem is meg akar mérgezni?

Mária a fejét rázta és Fuchsné kissé duzzadt hasára nézett. Mária sok embert látott meghalni Warmsdorfbán. Megjegyezte magának, milyen az ember arca, akire a halál vár. Nem talált ebben semmi titkolnivalót és ezért ő maga csodálkozott a legjobban, amikor Adél szavai hatására hirtelen összeroppant és remegő kézzel kapaszkodott

meg a bárpult rézkorlátjában. — Talán jobb volna, ha leülne a pamlagra — kérlelte Fuchsnét és odatámogatta a legközelebbi asztalhoz. Adél összeomlása túlhirtelen jött és megzavarta Máriát.

— No persze, hiszen Ottó is meghalt már — motyogta Adél. — Ha elgondolom, milyen szép volt minden, amikor elkezdtek. Ő strici volt és éjszaka a lokál előtt kiskutyákat adott el részeg nőknek. Így ismerkedtem meg vele. Hogy szerettem! Az első lokált az én pénzemről nyitottuk meg és együtt csináltuk a többit is. Nélkülem sosem lett volna Ottóból tisztességes üzletember... tízszer is tönkrement volna már, ha nem álltam volna mellette. De most már mindegy — sóhajtott. — Ha jól meggondolom a dolgot... most már nem is érdemes..., hiszen Kurt nem Ottó.

Adél hosszasan eltöprengett. — Add csak ide azt a konyakot, Mária. Tudod, hogy ilyenkor milyen butaságok jutnak az ember eszébe. Hajnali négy és öt óra között mindig vigyázni kell magadra! Mária csodálkozott: Vajjon miért? Nem értette Fuchsné szavait, de brokátruhájában egyszerre csak üres ráncokat vett észre és a nő arca úgy tűnt fel előtte, mintha hirtelen összezsugorodott volna, csak a haja és a rikító festék maradt meg belőle. Máriát émelygés fogta el; a konyakos üveg után nyult ő is.

Fuchsné erre mentegődzni kezdett. — Hiszen nem tudtam meggyászolni addig, amíg azzal gyanúsítottak, hogy meggyilkoltam. Csak amióta eloszlott a gyanú, rohannak meg az emlékek. De elég volt ebből, üzletasszony nem lehet érzélgős.

— De hiszen ott van magának Kurt! Rám igazán nem kell féltékenykednie. Én csak a gyereket akarom.

— Hát igaz volna? Légy őszinte, Mária. Mondd, mit teszel, ha engem már elégettek a krematóriumban és Kurt örökli a bárt? De persze, ezt csak úgy mondom. Először is még nem adtam

írásban, azonkívül még egyáltalán nem szándéksom meghalni.

— Nagyon helyes! — kiáltotta Kurt a háttérből. A fiú sápadt volt és rendkívül kimerültnek látszott. Mindaz, amit eddig a két nő beszélgetéséből meghallott, csak ásitásra készítette. De mikor most a szemével is látta őket, határozottan felélénkült. A szavakat levegőnek tartotta mindig, mert nem hatottak rá. De a szemével sokkal többet tudott megérteni, különösen nőknél. Mária és Adél együtt szimbólum volt az ő számára; fénykor és alkonyat. Mind a kettővel valahogy távoli roknságban érezte magát. Ilyen furcsa tulajdonsága rajta kívül csak Vickinek volt még.

— Ha a hölgyek megengedik... — udvariaskodott Kurt. Leült a két nő közé a pamlagra és megcsókolta a csuklójukat. — Most van a nap legkellemesebb órája. Most már nem történhetik semmi. Egy pohár konyakot hajtott fel, miközben Mária és Adél egymásra néztek. Mindkettőnek eszébe jutott, hogy erről a hajnali óráról néhány perccel ezelőtt még egészen másképpen beszéltek. Kurt nagy csomag bankjegyet húzott ki a nadrágzsebéből. — Nyertem, Adél, nyertem! Adél, te most mindent visszakapsz, amit nekem kölcsön adtál. Tudom, hogy nem fogadod el tőlem...

A nő kinyújtotta a kezét, de a bankók már eltűntek. Adél erre elkezdett nevetni és megengedte, hogy Kurt megcsókolja. — Látja kisasszony, éppen ez az, ami nekem annyira tetszik Kurton. Maga ugy-e, utálja a könnyelműséget?

— Ugy van, — helyeselt Kurt, miközben arcát Adéléhoz szorította és vele együtt figyelte Máriát.

— Maga különben még nem felelt a kérdésemre, kisasszony — szólalt meg Fuchsné. — Nos, mit fog tenni, ha Kurt öröklí a bárt?

— Nos, mit teszel majd Mária? Nyugodtan megmondhatod, mert Adél még kilencven évig fog élni.

— Akkor majd tartásdíjat kell fizetned a gyerekekért.

— Mást nem?

— Egészen biztos, hogy mást nem akarok tőled — mondta Mária.

Kurt szépnek találta Máriát és a felelete is tetszett és ezért elhatározta, hogy megfordítja a helyzetet. Elengedte Adélt, közelebb húzódott Máriához és most az ő arcához szorította az arcát. Adél megijedt.

— Ne csináljatok ilyet — könyörgött és kinyújtotta a kezét. — Azt hiszem, mioma van a hasamban.

Ez a vallomás még jobban megijesztette és rémülten leste a két fiatalember arcát. De mind a ketten nevettek — talán azért, mert nem hallották, mit mondott, vagy esetleg azért is, mert fogalmuk sem volt arról, hogy mit jelent az, ha valaki miomától fél. Adél hirtelen magányosnak és védtelennek érezte magát. Behunyta a szemét és megadta magát. Feje zúgott az alkoholtól, a magánytól és halott élettársa emlékeitől. Borzongva érezte, hogy Ottó sosem fogja elhagyni ezt a lakást és a lakást sem és még a halálban is közelebb van hozzá, mint ez a két fiatal teremtés, aki egymáshoz szorított, kipirult arccal mosolygott rá. — Mindenki igazítsa el idejében földi dolgait, mielőtt késő lesz — mondta. Miért beszélt ilyen ósdian és tudálékosan? Adél újból megijedt.

— A Háremedet akarod eligazítani? — kérdezte Kurt nevetve. — Pedig azt hittem, hogy túláradsz a boldogságtól, mert elpatkolt az öreged.

— Nem veszed észre, hogy gyászol? — kérdezte Mária és jól megnézte, milyen is az ember, ha gyászol.

— Amíg rám gyanakodtak, nem éreztem ilyesmit — motyogta Adél. — De most... most, rájön. Nem kellett volna elengednem Ottót.

— Hát akkor én itt felesleges vagyok. — Kurt úgy érezte, hogy most meg kell sértődnie és ezért felállt. De Adél nem engedte elmenni.

— Maradj Kurt, rendezni akarom földi dolgaimat. — Még mindig ilyen furcsán beszélt. — Ha elpatkolok ... — nevetett, nagyon tetszett neki a szó, — akkor te kapod meg a Háremet. Négy

hét mulva persze, be fogod csukni a boltot, de ez a te dolgod. Rajtad kívül nincs senkim. Most mingyárt meg is csináljuk a végrendeletet.

Körülnézett valami írószer után, de Kurt máris megelőzte. Papírt, tintát és tollat hozott s eléje rakta az asztalra. Adélnek meg kellett értenie, hogy elérkezett az idő, a végrendelkezésre. Valaki várt erre, sőt talán nemcsak valaki, hanem ketten is. Adél rájött erre s így szólt:

— Meier Kurt magánalkalmazott, aki Lietzenburgerstrasse 21 számú házban lakik, öröklí a Hárémhez címzett mulatóhelyemet, valamint minden más vagycnomat.

— Köszönöm szépen — mondta Kurt. — De remélem, erre csak negyvenöt év mulva kerül a sor.

— Nem, sokkal előbb — állapította meg nyugodt hangon Mária. Adél ránézett. Ettől fogva nem vette le a szemét Máriáról. A helyzet magaslatán érezte magát. Egészen főnöknői arca volt megint.

— Csak egy feltételem van: nem szabad összeházasodnotok!

— Csekélység! — vetette oda Kurt könnyedén. Adél nem órá nézett, hanem rákiáltott Máriára:

— Magát nem veheti feleségül, nem élhet magával, sőt még üzlettársává sem teheti! Többet nem akarok. Ezenkívül azt tehetitek, amit akartok. No, ezt most megírom.

Adél írni kezdett. Kurt oldalba bökte Máriát, szerette volna a pillantását elfogni, de nem sikerült. De ahányszor Adél felnézett, pontosan Mária arcát találta el, amely némának és fenyegetőnek látszott. Mária tiszta szeme szürkés-kék volt, de Adél szeme elhomályosodott. Nagyon vénnek látszott most, nem azért mert öreg volt és fáradt, hanem azért, mert a halála után is bosszút akart állni.

— Nem szabad Lehning Máriával... — írta Fuchsné.

— A biztonság kedvéért írja oda, hogy warmsdorfi születésű — tette hozzá Mária.

— ...pajtásházasságban élnie — folytatta Adél.

Ebben a pillanatban valaki határozottan érezte, hogy Adél a halálos ítéletét írja. — Ez én vagyok — gondolta Mária. — Határozottan tudom, de miért? Persze, a mioma miatt. »Egyszer nagy baj lesz a hajnali órákban« — zúgtak benne Nina szavai. — De hiszen ez csak rám vonatkozik, nem Adélra. És különben is a kártyának nincsen igaza. De mégis! Érezte, hogy Adél ugyanezt gondolja, — az öregasszony remegett a félelemtől. Igaz, hisz Adél még az imént azt mondta: »Hajnali négy és öt óra között mindig vigyázni kell magadra!« — és nekem konyakot kellett innom.

Kurt türelmetlenül járkált fel és alá. Valahányszor megállt, felhangzott a toll sercegése, amellyel Adél írt. Csak az asztali lámpa világított gyéren, a helyiség többi része sötétségbe borult. A homályban helyenkint egy-egy hosszúlábú baba guggolt vagy rézfogantyú izzott sárgán. Hirtelen zörgés hallatszott. Pontosan az asztal fölött leszakadt az egyik papírvirágból készült girland, a lehulló fonat az asztalhoz ért és majdnem leseperte azt a papírost, amelyen Adél írt. Mária a végrendelet után kapott Adél felugrott és menekülni akart. De a jeleneten később sem nevetett senki.

— Tulajdonképpen miért teszem meg neked ezt a szívességet? — kérdezte Adél, amikor visszaült az asztalhoz. Kezébe vette a papírlapot. — Hagyd csak — kiáltotta Kurt, mert látta, hogy össze akarja tépni. Arca sápadt volt, szája eltorzult.

— Itt van drágám, — fuvolázta Adél és aláírta a végrendeletet. Persze, a dátumról sem szabad megfeledkezni: Berlin, 1931. pénteken, május 15-én. Ez tehát rendben van. Hazaviheted és beteheted a sógorod pénzszekrényébe. De vigyázz nehogy a halálom után későbbi keltezésű végrendeletet találjanak. — Adél mereven nézett most mind a kettőjükre, Kurtra is, meg Máriára is.

— Még mindig van hatalmam! — mondta és Kurt helyeslően bólintott.

— Természetesen, hiszen szabad rendelkezési jogod van. — A végrendeletet a zsebébe süllyesz-

tette. — Sőt, most még fokozottabb mértékben teheted velem azt, ami akarsz, Adél. — Kurt futólagosan megölelte Adélt, és Máriához akart csatlakozni, aki a kabátját vette fel, de Adél így szólt:

— Te most itt maradsz, drágám, különben rögtön más végrendeletet írok.

— Miért? Csak a Bäuerleinékhez akartam menni. Egyszer csak szabad kialudnom magam? Talán ezt is meg akarod tiltani?

— Te velem jössz haza, nem akarok egyedül lenni a lakásban, az ő szobája mellett... Az ajtót még nem tettem vissza.

— Pedig már a legfőbb ideje volna!

Adél szerint ez mégsem volt olyan könnyű mert ő »nem engedte meg«. Kurt az ajtóig kísérté Máriát és amikor visszatért, Adél még ott ült a széken, amelyen a végrendeletet írta. Kurt mellette ült, rosszkedvű volt, mert tudta, hogy nem-sokára Adél és a halott Ottó lakásán lesz. Mária az ajtóból jóéjszakát kívánt nekik.

Gyalog ment haza néptelen uccákon. Ez volt a nyugtalan álom szürke órája. Minden ismerőse ágyban volt most, valószínűleg rosszat álmodott és nyögött. — csak ketten nem, a gyereke és Mingo. A gyerek aludt a jó meleg takaró alatt, amelyet ő fizetett meg a munkájával, a ház legjobb szobájában várt rá, amelyet a keresetéből fizetett. Valahányszor Mária hazatért, és a sötétben föléje hajolt, kinyújtotta kis karját és azt akarta, hogy ölébe vegye. A gyereknek anyján kívül nem volt senkije és Máriának sem volt senkije, csak a gyerek, még álmukban sem hagyták el egymást.

Nedves, fagyos szél fújt a szemébe. Úgy-látszik, eltévedt ez a szél. Nappal, amikor sűrű forgalom volt az uccákon, senki sem emlékezett arra, hogy ezt a szelet a tenger küldte. Valahol messze hullámok tarajosodtak tőle, a szél füttyült, és a hullámok egy kis schooner oldalát csapkodták. A tenger nagy volt és az évek hosszúak az ilyen kis hajó számára, amelyen tíz vagy tizenegy

matróz van. A tizenegyedik örködik a fedélzeten, most hajnalban, vagy talán ott éppen most száll le sötétkéken az est. Szeme a tengert nézi, de gondolatai Máriát keresik. Nem találja meg a lányt. Vajjon ő is érzi, hogy Mária ébren van most, hogy lelke át akarja hidalni az ürt, épp úgy, mint az ő lelke? Nem, ő soha többé nem fog visszatalálni hozzá, nem ismeri az utat, amelyen járt és az a sok mindenféle, amit róla nem tud, óriásivá teszi a távolságot közöttük. Nagyobb ez a távolság ezer mérföldnél is.

Mária is úton van, de Mingo nem fogja térképen gombostűvel átszúrni azt a helyet, ahol ő küzködik a tengerrel. Vajjon melyik kikötő lesz az utolsó? Hajójáról, a rossz kis schoonerről látja, hogy a többi hajók bajban vannak, elvesztették a kormányt, de őt még mindig felszínen tartja a tenger.

Az egyik névtelen ucca közepén rendőr állt. Mivel senki mást nem látott, az egyetlen köledő embert figyelte. Súlyos, szélesvállú férfi volt, olyan mint Kirsch. Mária szeretett volna a mellékuccába befordulni. Kirsch rendőrbiztos, aki ezúttal egyenruhát öltött, még mindig olyan mozdulatlan volt, mint valami sziklatömb és Máriának feléje kellett menni, úgy, mint annak idején a strandon, amikor gyerek volt és bántotta a lelkiismerete. Ebben a pillanatban eszmélt rá arra, hogy mit tett ma: Arra kényszerítette Adélt, hogy megírja végrendeletét.

De hogyan és miért? Hiszen előbb még nem tudta, hogy kényszeríti Adélt. Adél már nem Kurt alárendeltje volt, hanem az övé. Adél félni kezdett s nem mert egyedül hazamenni. Ott is maradt. Mária még mindig látta őket, amint az asztalnál ülnek, végre felállnak, felmennek a lépcsőn, tizenöt lépcsőfok, este a balett a fényszóró ragyogásában libegett itt lefelé. A lépcső a toaletthez vezetett és mellette, a táncosnók szűk öltözőszobájában tért nyugovóra Adél és Kurt. Ez volt a nyugtalan álom szürke órája. Meier-Bäuerlein Viktória ott feküdt a gyönyörű, nagy meny-

nyezetes ágyban és álmában sok mindent akart, ami nem volt az övé. A kék gyémántot, amelyet oda kellett adni. Kurt, aki valamikor az ő tulajdona volt, most Adél szolgálatában áll. Vicki ide-oda dobálta magát a mennyezetes ágyon. A gyerekeknek — a testvére gyerekének, saját szeretett vérének — idegen anyja volt. Vicki zokogott.

A szépen metszett sötétbarna fej belefúródott a sárga selyempárnába és Vicki álmában Máriával beszélt. Mária, ne menj el, Mária, te itt maradsz, beülsz a varrósobába! Azt akarom, hogy itt légy nálam és tudni akarom, hogy mit teszel, Mária. Mert ez is szenvedélye volt Vickinek. Ha Mária napközben nem dolgozott volna Vickinél, ő este elment volna a bárba és képes lett volna feljelentést tenni a rendőrségen, hogy zárják be a helyiséget, mert ott fiatalkorúakat rontanak meg. Az egyik fiatalkorú az ő testvérkéje volt. Ezzel fenyegette meg egyszer Máriát örültségi rohamában és most álmában is ilyen szavakat motyogott.

Az volt a legfurcsább, hogy Bäuerlein is Máriáról álmodott. Amióta elrendezte, hogy a kék gyémántot az ő kosarában találják meg, napról-napra több fentosságot tulajdonított a házivarrodnőnek. Figyelte. Vicki eltitkolta előtte a gyereket és persze, a bárról sem szólt egy szót sem. Alfréd, a mixer, néhány nappal ezelőtt azt állította, hogy az egyik hátsó szeparében Bäuerlein ül és Mária felé sandít.

Mária maga alig hitte el mindazt, amit a követ ügyvédéről, Vickiről, Kurtról, Adélról és a többiekéről tudott, olyan valószerűtlenül furcsának tűnt fel a mostani élete. A fagyos tengerparti szél az arcába fújt, már rég elhagyta maga mögött a rendőrt, most csak egy warmsdorfi lány volt, az »Ostsee« partjáról. Szegény gyermek voltam, a legalsóbb rétegből származom és a viskót, ahol születtem, elvitte az ár. A tenger megölte az apámat, de előbb a húgomat vitte magával. A kőgáton még ott feküdt a papucs, amikor őt már régen elnyelték a habok. Kis Matyi jajgatott, a róka hallgatott, énekelték a gyerekek.

Szabónő lett belőlem, majd zsellérlány, Mingo volt a barátom, csak Mingo. A többi emberhez semmi közöm, nincsen rájuk szükségem. A gyerekemhez megyek most, ő az enyém. Mária meggycsítozta a lépteit. A többiektől semmit sem akarok, csak a kenyeremet szeretném megkeresni, a meleg takarókat a gyerekem számára, a tejét, puha kis cipőcskéit és mindezt kemény munkával.

Mária érezte, hogy Adél számára sem dolgozik másképp, mint azelőtt a gazda földjén. Ott is vevők voltak, itt is vevők vannak, ott is dolgoznia kellett és itt is munkát követeltek tőle. Teljesen mindegy. Mária olyan szilárd léptekkel ment hazafelé, hajnali négy és öt óra között, mint annak idején, mikor ebben az időben ébredt csak fel, hogy munkára menjen. »Minden lépésed olyan, mintha elesnél« — szokta mondani Mingo. A fiú derekának dőlt, a karjaiba omlott — minden lépésnél: ez volt Mária járása.

Május tizenötödike hűvös hajnalán néptelen uccákon járt és hirtelen rettentő erősnek érezte magát. Először érezte, mit tesz az emberekkel, hogy mennyi bajt okoz nekik, anélkül, hogy akarná. Nem tette szándékosan mindazt, ami történt, de az emberek nyultak érte, akarták őt. De miért? Először vétettek ellene, aztán ragaszkodtak hozzá. Miért? Vicki megváltozott és Kurt elvesztette lába alól a talajt, de ő izmosan és egyre gyorsabban, egyre erőteljesebben haladt előre. Hatalmas erő dolgozott benne.

Már az ajtóban hallotta a gyerek sírását. Máriát elöntötte a méreg; hiszen külön fizetett Zahnnénak azért, hogy éjszaka is figyeljen a gyerekekre. De a kisfiú ordítóása nem az ő szobájából hallatszott. Mária átszaladt a konyhán és csak a szűk hálószobában gyújtott villanyt. Ott feküdt az ágyán a gyermek, az inge felcsúszott, a takaró leesett a földre. Mellette a padlón, félig felöltözötten horkolt Zahnné. Mária annyira dühös volt, hogy még mielőtt a gyerek után nézett volna, először az öregasszonyt rázta teljes erejéből.

A szobaasszony teste puha volt, nem ellenkezett. Ide-oda forgathatta a padlón, meg sem moccan. Arca halálsápadt volt, nem lélekzett. Mária valami furcsa illatot érzett a szobában. Mária hirtelen arra gondolt, hogy Zahnné meghalt, de még ez sem fékezte a dühét. Hatalmas erővel rázta az eszméletlen nőt, az arcába ordított, közben a gyerek bömbölt. A két hollandusnő már percek óta ott állt az ajtóban piszkos pongyolában, duzzadt szürke arccal, szürke patkányfarkuk lelógott a tarkójukra.

Amikor Mária végre felpillantott, a gyerek is elhallgatott. Néhány másodpercnyi csend után Mária még hevesebben kiáltozott, ezúttal a hollandusokra: Hova tették a fülüket, vén dögök? egész éjszaka sír a gyerekem ebben a lyukban és maguk szándékosan nem néznek utána? Piszkos dögök!

— De kisasszony, mit akar tőlünk, hiszen nem kapunk magától semmit — felelték a nők, de szavukat elnyomta Mária ordítóása.

— Hiszen megtiltotta nekünk a kisasszony, hogy a gyerekekkel törődjünk. Azt tetszett mondani, megver bennünket, mert egyszer éjszaka jószívű lenni és nemeslelkű és átvinni a gyerekágygyal a miénk műhelybe, ahol kisöpori a por, vízzel felspriccelni és fenyőillat uralkodni.

— Hiszen megfulladtok a piszokba, ti dögök! — kiáltott rájuk Mária, de a nők hadarásával nem tudott megbírkózni. — Mit csináltatok Zahnéval? — kérdezte még. — Hiszen ti mindenre képesek vagytok, mert a lakást akarjátok az árverés után. Azt hiszitek, nem tudom, hogy honnan kapjátok a pénzt?

A pénzt Vickitől kapták! Különösképpen nem is tagadták.

— Igen, igazgatóné önagysága lenni rendkívül jószívű. De mi is lenni megbízható nők. Nálunk jól befektetve pénz. Konzulátus is adni nekünk, igazgatóné is adni. Mi nem elinni a pénzt. — Rámutattak a földön fekvő nőre és ezzel

elvágták Mária szavát. Már előbb is felismerte az alkohol szagát, csak nem merte elhinni. A hollandusok most zavartalanul onthatták a szót:

— Ez a vallásos nő sokat inni — mondták nyugodt hangon és felváltva ismételték többször, amíg Mária rémülten ráészmélta a valóságra: Hát persze, ez volt Zahnné titka, ezért kellett neki állandóan leszaladni a templomba és azért nem tudott utána hosszú ideig beszélni, mert részeg volt, mert inni volt és én nem vettem észre, én, aki meglátom az emberek arcán, hogy mikor fognak meghalni! Ez a részeges disznó rászedett! Egyszer még én magam vettem neki rumot, mert a gyomrára panaszkodott.

— Mi is dicsérni Istent — magyarázták a hollandus nők felváltva. — Az ő jóságáért, amely adni nekünk a konzulátus és igazgatóné önagysága. De mi nem inni, de nem inni! — ismételték konokul és olyan szerényen, hogy Mária szinte elkeseredett miatta. Mit feleljen ezeknek? Végül megkérdezte:

— De igazgatóné önagysága bizonyára azért adott pénzt, hogy a gyerekemre vigyázzanak. Miért hagyják akkor sírni?

— Nem, nekünk nem vigyázni kell, de mi megtenni szívjóságból mégis. Igen, szívjóságból, — helyeselte a másik. — És azért is, mert gyerekkiabálás minket nem hagyni aludni. Azt tetszett mondani kisasszony, hogy minket megverni és kisasszony erős lány lenni, de mi nem akarjuk hagyni, hogy minket megverjen. Magának biztos van nehéz foglalkozás. Reggel mindig halljuk, amikor hazajönni. Kisasszony nem csinálni magának fáradság, hogy csendbe legyen. De mi sem csinálni magának szemrehányás.

A két nő kölcsönösen igazat adott egymásnak. Nem, mi nem csinálni magának szemrehányás! Mi meggyőződve lenni, hogy nehéz foglalkozás miatt muszáj sokat inni kisasszonynak, de maga fiatal és nem földre esni, mint ez a vallásos néni, hanem lenni italtól még erősebb és

veszélyesebb... Igen, még erősebb és veszélyesebb!

— Kérem, menjenek már ki a szobából — mondta Mária kimerülten. — A két kövérek nő mélyen meghajolt és egyöntetű mozdulattal az ajtó felé fordult.

— Megálljatok csak! — kiáltott most hirtelen Mária.

Utánuk ugrott, vállon ragadta a két nőt, és vadul kiáltott merev arcukba: Valljátok be, hogy miért kaptok pénzt Vickitől! Valljátok be, dögök!

— Bocsánatot kérünk, — felelték türelmesen. — Igazgatóné önagysága kevesebb bizalom volt a jámbor asszonysághoz, mint magának. Maga nem hallgatni miránk, de igazgatóné önagysága nekünk elhinni. Csak óvatosság miatt adta nekünk a pénz — csak óvatosság miatt. Ha részegség miatt asszony csinálni valamit a gyerekeknek, mi itt lenni.

Mária még egy ideig szótlanul bámult az arcukba, amely változatlanul buta és merev volt. Ezekkel vitatkozni nem lehetett. Kiengedte a két nőt a szobából anélkül, hogy egy szavukat elhitte volna. Tudta, hogy Vicki egészen másért fizetett. De vajjon miért kaptak tőle pénzt a hollandusok? Ölébe vette a gyereket és átvitte a szobájába. A kisfiú veszekedés közben elaludt. Amikor betakarta és megcsókolta, kinyitotta a szemét, mosolygott és átölelte karjával Mária nyakát.

Mária visszamosolygott, szeme könnyben úszott. Nem tudta, miért sír, de érezte, hogy nagyon súlyos oka van rá. Csak egyre gondolt: Most el innen! Az ölembe kapom a gyerekeimet és kirohanok vele a pályaudvarra — úgy megyünk el, ahogy idejöttünk. És megint a régi kabátomba csavarom Mit!

De Mária nem ment el. Még van időm, — gondolta. Pedig már nem volt.

Itt kell maradnom, érezte, mert nem engednek el. Folytatnom kell a dolgot, — tönkre kell

tennem valamennyiüket, erős vagyok és hatalmamban vannak, — de én is, én is tőlük függök még!

Mindez csak egy percig járt a fejében. Azután benézett a tükörbe, ahol egy magas, ragyogó estélyiruhába öltözött szőke nőt látott, akinek ajka piros volt és a fogai igen, a fogai épp olyan ragyogóak voltak, mint a »Hárem« bejárata fölött lógó táblán a reklámnőé. A tükör megnyugtatta: Már nem vagyok az a Mária, aki a kabátba csomagolt gyerekekkel visszamegy a gazdához. És nem is vetem magam a vonat elé, mert loptam. Azóta sok minden megváltozott. — Néhány perc múlva Mária már aludt.

Dél felé megint ott ült Bäuerleinék varrószozájában és Lissie, a szobalány, önszántából közölte vele gazdái házasságának legújabb fejleményét. Lissienek mindent el kellett mondani az ügyvédnek, ami Vickivel történt és ezért pénzt kapott. De a nő nemcsak a kötelességét teljesítette, hanem — mint mondta — valóságos szórakozás volt számára résztvenni ebben a játékban. Igaz, hogy nem értette meg egészen, mit játszanak Bäuerleinék.

— Az úr féltékeny de ha nem történik semmi, akkor sem tetszik neki a dolog. Nem furcsa? Szerintem az uraság nem épeszü! Januárban és februárban mindig elmeséltem az öregnek, hogy mit csinál Muttchen-Nuttchen-Putchen a sofőrrel. De az egészből egy szó sem volt igaz. Hiszen Edgar az én fiam.

Lissie boldog volt, hogy kiönthette a szívét:

— Ezek mind álszentek!

— Arra a színházra gondol, amit ebéd közben szoktak csinálni? — Máriának semmi oka sem volt arra, hogy elmondja a szobalánynak, mit tud még ezenkívül is Bäuerleinékről, de Lissie szeretett volna belőle mindent kihámozni.

— Kisasszony, mit keres magánál a nagyságos asszony? Tudom, Edgar gyakran odaviszi magához autón. A fiú személyesen is körülnézett a lakásban, de nem talált ott semmit. Mindenesetre,

majd megengedem magamnak, hogy alkalomadtán személyesen is tiszteletemet tegyem.

— Maga sem látna többet — mondta Mária. De sírni hallaná a gyereket, gondolta magában és úgy találta jobb, ha Bäuerlein egyelőre még nem szerrez róla tudomást. A helyzet eléggé zavaros volt már úgyis. Lissiet becsengették az egyik szobába. Mária egyedül maradt és váratlanul nagyon kényelmetlenül érezte magát. Most rájött arra, hogy életének második, éjszakai része őszintébb és természetesebb.

Milyen tisztességes, jámbor hely a »Hárem«, Bäuerleinék házához képest! Ott csupa falusi lány van, aki a munkáját végzi, senkinek sem akar ártani, legfeljebb a vevőkért versenyeznek egymással. A munkájuk után aludni mennek, sétálnak, levegőznek és ez minden. A lányokat néha meglátogatta valamelyik »nehéz fiú« vagy egy fegyházból kiszabadult betörőkirály, felismerték, de sosem árulták el a rendőrségnek, mert a bárnők nemcsak kiváló munkanők, hanem romantikus lelkek is voltak.

Vicki és Bäuerlein fondorkodásának azonban nem volt semmilyen érzelmi háttere, Mária tulajdonképpen már Lissiet sem értette meg, noha ő maga is résztvevője volt annak a játéknak, amely itt folyt. Lissie azt mondta: Csupa gonosz ember van itt. De hát akkor milyen hasznot húztak a megbízhatatlan szobalány kémkedéséből. Hiszen az ő mendemondái még jobban összekúszták a helyzetet? Bäuerleinék nem bíztak meg egymásban és szándékos csalásaikkal még gyanakvóbbá tették egymást. Bäuerleinnak azért van szüksége rám, hogy fegyvere legyen a feleségével szemben és Vickinek azért kellek, hogy kordában tartsa az urát. S szóval emiatt kell hát itt ülnöm? A végén majd minden felrobban!

Délben bejött a szobába a házigazda. Mária valahogy érezte, hogy ma még látni fogja Bäuerleint.

— Mi történt már megint? Most is csak magát találom egyedül az egész lakásban!

Az ügyvéd úgy tett, mintha meglepődött volna ezen.

— Úgy látom kisasszony, hogy ma csak mi ketten fogunk az asztalhoz ülni.

— Miért ne? Hiszen tudom, hogy ön hű a feleségéhez. Mégis azt ajánlom, menjen inkább a vendéglőbe, ma itt csak lepényhal van ebédre.

— Ugye maga kérte, hogy ezt főzzék?

— En.

— Tulajdonképpen kicsoda a barátja?

— Tengerész.

— Mondja, megcsalta már, mialatt a tengeren járt? En Kurtra gyanakszom.

— Mindegy, mondjuk hogy Kurttal csaltam meg. A barátom is megcsal — mondta Mária hirtelen és Bäuerlein arcába nézett. A kövér ember közönyös maradt. — Fogadja szívbőljövő részvételemet — mormogta. — És mondja, ő kivel csalja meg magát?

Ha elmesélném neki! De Mária tudta, hogy az ügyvéd kövér arca még meg sem rándulna, bármit is mondana neki. Ő sosem fogja Bäuerleinből kiszedni, hogy mit hisz el és mit tud már régóta.

De a kövér úr nem tágitott.

— Kurt most állítólag egy idősebb nővel él együtt. Értesüléseim szerint, az üzlete érdekl. Mondhatom furcsa módszer. Maga, hogy fogná fel a dolgot üzleti szempontból? En őszintén bevallom, hogy...

— Mondja csak — beszélt hirtelen másról Bäuerlein. — Miért van mostanában mindig sapka a fején? Hiszen olyan szép hamvasszőke haja van. Kár azt eltakarni.

— A beretvált szemöldököm miatt. A homlokcsm vonala ugyanis szebb, ha sapka van a fejemen. — Mária a munkája fölé hajolt. Boszszantotta, hogy most dobog a szíve. Ez az ember tisztában van a kettős életével! De persze, nem az ő szokása volt az ilyesmit nyíltan megmondani. Csak azt akarta, hogy levegye a sapkáját és megmutassa a mesterségesen szőkitett

haját. Bäuerlein lehajolt, mintha felvenne valamit a padlóról és megnézte, hogy Mária még mindig gyapjúharisnyát hord-e. De a lány erre már elkészült: selyemharisnyát nem hordott dél előtt.

A testes ember arca piros volt.

— Van valami programja ma estére? — kérdezte. — Bátor vagyok önnek ezennel szabályszerű viszonyt felajánlani. Miért ne? Igaz?

— Mert elhatározta, hogy hű lesz a feleségéhez, úgy-e?

— Az elhatározásomat meg is változtathatom.

— Nem hiszem. — Mária szeretett volna száraz hangon beszélni. — Ismerem Vickit! — tette hozzá kis idő múlva, de ezt a három egyszerű szót olyan furcsán ejtette ki, hogy az ügyvéd először összerезzent, majd szinte kövémeredten bámult az arcába.

— Maga gyűlöli Vickit — mondta hangsúlytalanul. — Már többször ez volt az érzésem, de most határozottan tudom, hogy így van. Azért ül itt, ugye? Mennyi kell még ahhoz, hogy képes legyen Vickit megölni?

— Buta kérdés. — Mária hangja akaratlanul mélyebben csengett. Bäuerlein rögtön helyeslően bólintott: — Persze, buta kérdés. De gondolkodjék kissé, a viszonyra vonatkozó ajánlatomon! Feltűnően tisztességes ellenszolgáltatásokra volna hajlandó! Úgy hiszem már jeleztem egyszer, hogy az ember bruttó értékét az én szememben a bűnözés iránt való hajlama határozza meg.

Az üzletember hirtelen sarkonfordult, hóna alá kapta az aktatáskáját és ruganyos léptekkel kiment a szobából.

Gavallérokat beugratni ehhez képest gyermekded szórakozás, gondolta Mária és várt, amíg ijedsége elmúlik.

Megint eltelt néhány nap és az idő melegebbre fordult. Valamelyik délelőtt Vicki beszédbe elegedett Máriával.

— Nagyon rossz bőrben vagyok — állapította meg Vicki. — Valószínűleg a hőség miatt. — El kellene mennem valahova. Egész télen idehaza voltam, csak egyszer jártam Lübeckben, de ezt egyikünk sem nevezhetné üdülésnek. Azt hiszem, néhány nap múlva Sant Moritzba utazom.

— Egyedül?

— Semmiesetre sem Ignáccal. Még nem tudom pontosan, hogy kivel fogok utazni, — de ez nem is fontos.

— De a férjed biztosan tudja már, hogy kivel mégy. Óvatosabbnak kellene lenned, Vicki. Sokkal többet tud rólunk és Kurtról, mint amennyit elárul.

— Sőt még a Mingodat is ismeri, mert elmondta neki azt a históriát.

— Dehogy.

— Elég, ha mindössze egészen csekély támogatást adsz neki. Azt hiszem, most már mindent tud. Nekem azonban — gondolkodnom kellett, amikor minap furcsa célzásokat tett bizonyos dologra vonatkozóan, mert — hirtelenében — nem jutott eszembe, hogy is hívják azt a fiút. Hiszen annakidején csak véletlenül történt az egész. A fiú mindenesetre érdekesebb is lehetett volna.

— De a fiú Mingo volt. Ha mindegy volt neked, hogy kivel, akkor tulajdonképpen mit akartál, Vicki? — Mária visszafojtott lélegzettel figyelte az asszonyt.

— Ebben a hőségben, azt hiszem, sokkal jobban érezné magát az ember Warmisdorfban — jelentette ki Vicki olyan mosollyal, amellyel csalódást akart okozni Máriának. Belőlem nem fogsz kiszedni semmit, ezt jelentette a mosoly. Vicki lefeküdt a pamlagra. — Ulj le te is, Mária. Olyan kellemes elbeszélgetni így a lehúzott redőnyök mögött. Egy apró kis napsugár éppen gyönyörű ajkadra világít. A fogaid megőrzítik a napsugarat.

Miközben ilyeneket mondott, Vicki a gyerekekről ábrándozott. Azt az ostoba Mingot kellett

elvennem tőled, hogy Kurtnak gyereke lehessen! Az egészséges tested az én gyerekemet szülte, nem az övét — csak az enyémet! Es nemsokára enyém lesz a gyerek egészen.

— Mit is mondtam? Egészen elálmosodik az ember, ebben a félhomályban. Igen, te mindenkinek tetszel, Kurt például rögtön újból kikezdene veled még Adél és a végrendelet ellenére is. Ignác viszont, — mondd, Mária, mi a véleményed a dologról?

— Milyen dologról?

— Rendelkezésedre bocsátom Ignácot.

— Ezt sem gondolod komolyan.

— Dehogy nem. Ha megcsal veled, akkor elválok tőle és tartásdíjat fog nekem fizetni. Muttchen-Nuttchen-Puttchen odébb áll, hogy csak úgy zúg!

Vicki hevesen lélekzett, a mellkasa láthatóan emelkedett. Nem tudott uralkodni magán: — Mária! Ettől az embertől nem kaphatok gyereket!

— És ennek ki az oka kettőtök közül? — kérdezte Mária, minden hangsúly nélkül. Attól félt, hogy nem fogja megtudni.

— En — suttogta Vicki.

Csak néhány másodpercenyi hallgatás után jutott Vicki eszébe, hogy vallomásával Mária megsejthetné, milyen céljai vannak. Vicki felállt, mert hirtelen védtelennek érezte magát. — Szó sem igaz abból, amit mondtam — szólt érdes hangon. — Még sokkal hazugabb vagyok, mint gondoltam — tette hozzá, mert azt hitte, hogy ezzel meg nem történtté teheti az előbbi beszélgetést. Kis íróasztala fiókjából hirtelen apró, csinos revolverecskét vett elő. — Ha elcsábítod az Ignácot, agyonlőlek és hat hónapot kapok érte, háromévi próbaidőre felfüggesztve. Maradj te csak a bárban — ott biztonságosabb az életed. Bäuerlein túlságosan gyáva ahhoz, hogy mindenki szeme láttára futkosson utánad. Ide nem kell többé eljönnöd, de különben azt teheted, amit akarsz.

Mária visszatért a munkájához, ez volt a felelete. Esze ágában sem volt ezt a veszélyes nőt felügyelet nélkül hagyni. Most mindent másképp látott, mert kiderült, hogy Vickinek nem lehet gyereke. Hiszen ő is csak egy szegény asszony, és Mária kifáradt abban, hogy gyűlölje, noha érezte, hogy most a helyzet még sokkal rosszabb. Hiszen a hollandusoknak is csak azért ad pénzt és a komédiát a kék gyémánttal is csak azért rendezte, mert a gyereket akarja és ezért csukott be engem a »Hárembe« is. Csupa gonosz fondorkodás. Még csak egyet kell kiszednem belőle, még csak azt nem tudom, miért vette el tőlem Mingot. De ha megtudom...! Máriát forróság öntötte el, se nem látott, se nem hallott. Letette a munkát, mert már a keze is remegett.

A bárban rendkívüli mulatságossá vált a helyzet. A lányok Kurt miatt veszttek össze egymással. Meier úr, illetőleg a »főnök« visszaélt Adél ragaszkodásával és úgy viselkedett a Háremben, mint valami török pasa. A balett teljesen az ő kényekedvétől függött. Az egyik nő, aki nem tetszett Kurtnak, percekben belül megkapta a felmondást és ez munkanélküliséget jelentett a mai időkben. De a Hárem Kurt ellenére is jól ment. Szerette volna Ninát kitenni, neki elég volt egy öregasszony is a házban. Ez nagyon tetszett Hédinek, akinek Nina mellett volt a helye és azt hitte, hogy il módon megkapja az ő vevőit is. Stella azonban örült, amikor Mária megmondta a fiúnak a véleményét.

— Mi hamburgi nők vagyunk mind a ketten — szólt Kurthoz vacsora közben, a többiek fülhallatára. — Azt akarom, hogy Ninát békében hagyd. Szégyeld magad. Az ő fia tengerész. Te pedig...

Kurt elfintorította az arcát. Az estélyiruhás, félmeztelen nők ott ültek körülötte, púderozott karjukat felrakták az asztalra és úgy figyelték. Kurt azzal próbált segíteni magán, hogy megcsókolta Adélt, de az asszony tudta, hogy miről van szó. Nem maradt titok előtte, hogy Mária

csak azért lett hirtelen szószólója a közvéleménynek, mert volt valami közte és Kurt között. Adél erre megesküdült volna. Csak azt sajnálta, hogy nem érthette még őket tetten. Azonnal más végrendeletet csinált volna és már azt is tudta, hogy kinek a javára.

Pillantása arra a kis emberre esett, aki most már velük vacsorázott, Lotte barátjára, a húszéves tisztviselőre, aki slágereket komponált. A miomám egyre nő, gondolta Adél és gyáva vagyok, nem megyek a klinikára. Mi volna, ha halálom után Lotte és a barátja örökölné a boltot? Nagyon dolgos emberek és azonkívül megtakarítanak a karmestert is. Mély, fájdalmas örömmel rajzolta maga elé, amikor Kurtnak és Máriának el kell hagyniuk a Háremet és kikerülnék az uccára. Mária néha száz márkát is keresett egy éjszaka, legalább megérzi, majd, hogy másképp is lehet. Kurtból azután bizonyára végérvényesen betörő lesz. Adél háta borsódzott.

Kurt közben azt követelte Máriától, hogy menjen fel vele a művészsobába, amely ott volt a toalett mellett, hogy megállapítsák, mennyire teszi tönkre a balett a jelmezeket. Mária nem akart vele menni és Kurt emiatt eltorzította a száját. Akarom! Úgy beszélt velem, hogy a nők csak néztek! Ez megint olyasmi volt mint amit annakidején az istállóban csinált, gyűlölöm!

Nina Kurtot figyelte. Mint tapasztalt nő, úgy érezte, hogy néhány anyai szót kellene szólnia hozzá. Hiszen Adéltől ilyesmit nem lehetett elvárni. Adél, addig, amíg nem jött vendég, teljesen odaadta magát rendezetlen, sőt viharos belső életének és ez öregítette. Radlauf úr az új szonját dicsérte a főnöknőnek és szerény, de konok kísérletet tett arra, hogy Adélt a zongorához ültesse. Végre odament a zongorához, leült és várt. De miért volt ma olyan különös arca Adélnak?

Félt. Adél, akinek óriási hatalma volt, aki embereket tagadhatott ki örökségből, aki munkanélküliségre kárhoztathatott mindenkit, borzadva

érezte, hogy az élők erősebbek, mint ő, a miomás gazdag nő. Egyszerűen nem törődtek vele. Gyűlölték, vagy szerették egymást, — de összefogtak ellene, sőt tudta, hogy mit akarnak tőle. Tulajdonképpen semmit sem tudott, de a bizonytalan érzés még rosszabb volt. Félt. Hirtelen összeszedte magát és Radlaufot hívta. Gyerünk, Erni! Odaült a zongorához és a kótákat nézte, amelyeket a fiú rakott eléje. Néhány perc múlva már énekelt is.

»A tengerész menyasszonya — közölte a címet a hallgatósággal.

*A babám hajóskapitány
A német tengeren,
Borissza részeges zshivány
Ez az istentelen.*

— Énekeljete ti is — kiáltotta Adél.

*Haha! Hohó!
Inni csak jó?*

Elismételtette a kórussal, majd így folytatta:

*Most változott a kabalám!
Holnapra más lesz a babám!*

— Ez csak a bevezetés volt, de a java most jön — rikácsolta Adél

*A lány nem válogat sokat,
Ad és kap bőven csókokat,
Matrózokat és grófokat
Vittünk ágyunkba,
Egyik sem únta!*

Nina jóságos pillantással nézett Kurt sápadt arcára. — Tetszik ez magának, főnök úr?

— Ezt a fiút ki fogom dobni — nyögte Kurt és a szegény Radlaufra meresztette a szemét, aki földöntúli boldogságtól sugárzó arccal leste alko-

tásának hatását a körülállók arcán. Lotte, aki szerelmes volt belé, sírt a boldogságtól.

Nina magyarázni kezdett: Ezt azért csinálta, mert Mária és én hamburgi nők vagyunk. Igazán kedves tőle.

— Micsoda disznó! — hörögte Kurt. — Persze, hogy rám céloz. Nekem akarja beadni, hogy Máriának tengerésze van, aki elverheti őt. — De ő engem ver el, tette hozzá magában és egészen meggörbült a dühtől.

Nina a vállára tette a kezét; — Kurt! Ha jól meggondolja, tulajdonképpen teljesen mindegy. Fim, tudom, hogy rosszat forralsz ellenem, mégis csak a javadat akarom. Igen, Máriának van egy tengerészbarátja és érte mindenre képes. Hiszen jól tudod, Mária nagyon hirtelen természetű nő, az ember sosem tudja, hogy a következő pillanatban mit csinál. Ne nyulj hozzá Kurt és ezt mondd meg mindenkinek, aki ellene forral valamit! — Nina hirtelen levette a kezét Kurt válláról, sarkonfordult és ott hagyta, ezáltal még hatásosabbá tette a figyelmeztetést. Kurt minden dühe elpárolgott.

— Most jön a második strófa — hirdette Adél.

*A babám garázda legény
Részegen jár haza,
S ha elpáhol, azt mondom én:
Neki van igaza!*

A kórus most már együtt énekelt vele és a balett, mely időközben megérkezett, együtt dalolt a többiekkel.

*Hahahó! Hohó!
Csókolni csak jó?*

Az ének kihallatszott az utcára és az első vendégek kíváncsian léptek be. Adél zongorázott és énekelt.

*Most változott a kabalám,
Holnapra más lesz a babám!*

— De hallgassátok, mi jön most — kiáltotta az asszony.

*A lány nem válogat sokat,
Ad és kap bőven csókokat,
Matrózokat és grófokat
Vittünk ágyunkba,
Egyik sem únta!*

A lokálban már nagy volt a hangulat. Az üzlet megkezdődött.

HATODIK FEJEZET.

Kurt nem felejtett el semmit, sem asszonyt, sem balsorsot, sem azt, ami ezen az estén történt. Konokul szerette az életét, minden viszontszerelem nélkül. Reggelenként kimerülten, de álmatlanul feküdt Adél oldalán és Máriára gondolt. Ugy gondolt Máriára, mint az elvesztett boldogságra. Vissza kellene szerezni! Eppen most! Adél és a végrendelete ellenére is és azzal sem kell törődni, hogy a tengerész a közeljövőben visszajöhet. Egyszer már megszereztem tőle és a gyerek sem tőle való. En vagyok az apja! Az élet iránt érzett mohósága olyan hatalmas volt, hogy váratlanul érdeklődni kezdett a gyerek után. Egő szemekkel látta magát Máriával együtt valami magas társadalmi pozícióban, hatalmas autóbá szálltak a gyerekekkel és már nem Berlin W. 15-ben laktak.

Igy szólt Máriához: Látnom kell a gyerekünket. — Nem! — felelte Mária, de Kurt nyugodt maradt és éppen ezért nem tehetett semmit. Erte jött hét órakor, Mária éppen a bárba készült. Látta, hogy Kurt szándéka becsületes. Ovatosan felemelte a párnáról a fiút, egy percig két egyforma arc nézett egymásra, a gyerek bizonytalan tekintete és az apa éles, könnyörgő pillantása. Kurt nem csókolta meg a fiát, egészen mást tett. Gyengéden odatapasztotta nedves homlokát a kisfiúéra.

Mária elfordult; megbánta, hogy gyűlöli Kurtot. Már kételkedni kezdett abban, hogy egy-

általában gyűlölet volt-e az, amit vele szemben érzett. És a testvére? Bármi is történt és bármi is fog még történni, Mária tudta, hogy a nő csak az a kis Vicki marad, aki valamikor a warmsdorfi strandon játszott vele. Kurt, aki olyan rossz volt, hogy néha szinte meggörbült a gonoszságtól, mégis csak szerette a gyereket! A gyerek is rámosolygott. A gyerek is szereti Kurtot.

Kurt szeretett volna visszamosolyogni a gyerekre, de nehezen sikerült, mert mosolyogni tulajdonképpen csak akkor tudott, amikor gúnyolódni akart. Kurt ölébe vette a gyereket és így szólt Máriához: Most elmegyek!

— Hova?

— Messzire. Elkezdünk valami újat. Itt nem vagyunk biztonságban.

— Miért?

Kurt úgy nézett Máriára, mintha tudnia kellene, hogy miért nincsenek biztonságban. Mária ezt meg is értette és másfelé próbálta terelni a beszélgetést: Vickire kell vigyáznom!

— Órá? — vetette oda és még a száját is eltorzította. Most történt először, hogy ür támadt közte és a nővére között.

— Hiszen tudod, hogy Vicki mit akar — figyelmeztette Mária Kurtot.

— En figyelmeztettem! Megmondtam neki, hogy bolondnak tartom. Azt felelte, hogy én is az vagyok. Hát persze, hogy bolond vagyok. Eppen azért kell elmennem — állította Kurt konokul. — Különben késő lesz. — Hiszen tudod, hogy mi történik nemsokára? Adél, az örökség, a gyerek, a rendőrség — és Vicki! És te! Hogy akarsz mindezekről megszabadulni — kérdezte Kurt kutató pillantással.

— En? — Mária megijedt. — Kitől akarjak megszabadulni — kérdezte tettetett csodálkozással. Kurt csak a vállát vonogatta.

— Egyelőre még nincs baj. Vicki mindent megtesz, hogy megváltozzék. Újabban még szeretője is van — mondta Kurt. Most érezte csak igazán

Mária, hogy miért távolodott el egymástól a két testvér. Kurt féltékeny volt. Testvére más utakon járt, Kurt rögtön veszélyesnek érezte Adállal kapcsolatos vállalkozását és Máriához menekült, meg a gyerekéhez.

— Ezzel nem segítünk magunkon — jegyezte meg Mária. — Tudod, mit hiszek? Azt hiszem, hogy Vickinek egyáltalán ninosen szeretője.

— Ugy? Fogadjunk, hogy valamelyik nap majd meglátod a fényképét vele együtt a lapokban. A szeretője ugyanis színész.

Mária csak a fejét rázta. Edgárra gondolt, a sófőrre, akire Lissie, a szobalány vigyázott. A sófőrrel is úgy tett Vicki, mintha a szeretője volna, pedig sohasem volt az, csak Bäuerlein Ignácot akarta ezzel felizgatni, meg önmagát is. Ő nem olyan asszony, aki beleszeret valakibe. Sosem szeretett bele Mingóba.

— Mondd, hát szerelmes volt ő valaha is Mingóba? — kérdezte Mária váratlanul. Kurt egy lépést hátrált.

— Ne beszéljünk erről. — Kurt a gyereket viszatette az ágyra. — Mi mindnyájan veszélyben vagyunk és neked most Mingo miatt fáj a fejed? Na jó, akkor gyerünk a bárba! Mi odavalók vagyunk. Két konyak után az én érzelmeim is megváltoznak. — Felsegítette Máriára a kabátot.

Rövid idővel ezután Vickivel titokzatos autóbaleset történt. A kocsí a városon kívül nekiment egy útszéli fának. Nem a saját kocsija volt. Allítólag egy úr ült mellette az autóban. Még ugyanaz nap este az egyik ismert berlini színész nagy késséssel érkezett meg az előadásra. Bizonyos lapok valamilyen összefüggésről is írtak.

Miközben Vicki könnyű sebesülésével a pamlagon heverészett, férje tapintatos szemrehányásokat tett neki. Hát kellett ez neked? Főleg ilyeneket kérdezett. Az asszonynak nagyon hamar elfogyott a türelme.

— Persze, hogy nem kellett, de mit csináljak? Esett az eső és a szélvédő üveg homályos volt. Egyenesen nevetséges, hogy miket beszélsz ősz-

sze-vissza! Ugy prédikálsz, mint valami öregember. Az apám is hat órát tudott beszélni ilyen apróságokról. Igaz, később ő maga is megszökött — mondta, nem minden célzás nélkül.

— De Muttchen-Nuttchen-Puttchen! — fuvalázta megnyugtatóan a férje. Vicki csúnya gyerekhangon utánozta.

— Sosem fogom a fiatalságodat elrabolni, — fogadkozott Bäuerlein — és a te kedves bűnözési hajlamodat még kevésbé. Miért tartasz nyárspolgárnak?

— Bár csak az volnál — mondta szokott hangján és őszinte pillantással. Bäuerlein rögtön megtegetődni kezdett.

— Nagyon nehéz dolgom van veled. Oly sok mindenre jön rá az ember.

— Különösen, ha a cselédeit fizeti meg ezért.

— A színész bent volt a lapokban. De én erre fütyülök. Szeretem azt gondolni rólad, hogy hűséges vagy — vallotta be egyszerűen.

— Köszönöm Ignáckám. Akkor valószínűleg azon sem fogsz meglepődni, ha legközelebb Szent-Moritzba utazom.

— Egyedül?

— Hát mit gondolsz? Hiszen üdülni megyek. Az autóbaleset nagyon idegessé tett, meg kell bocsátanod a viselkedésemet.

— Szívesen megbocsátom, de nemcsak erről van szó. A színészügy csak alibi, Puttchen. Azt mondod, St. Moritzba akarsz utazni, Nuttchen? De tulajdonképpen hova akarsz menni?... A gyerekekkel?

— Kivel? — Vicki felegyenesedett, de rögtön vissza is esett a párnára. — Hát persze, miért is csodálkozzam azon, hogy rájöttél a gyerekekre. Nos, kitől kapta Muttchen-Nuttchen-Puttchen a tisz dereket? — mekegte Vicki.

— Bár csak adná Isten, hogy a tiéd volna! De így szegény kis tökéletlen bűnözőm, óva kell, hogy intselek mindettől — mondta és kinézett az ablakon.

— Nekem is meg van a véleményem Máriáról — tette hozzá.

— Es nem akarsz ennél többet is?

— Lehetséges, de ez nem tartozik ide. Megértem, hogy neked hiányzik a gyerek. De nekem sincs semmim, legfeljebb konferenciáim vannak. Mindenki tegye olyan tűrhetővé az életét, ahogy tudja és próbáljon megegyezni a világgal. Próbáljak valamilyen megegyezést létrehozni Máriával? Köztetek van valami, — mondta komor hangszállal, de Viktória közbevágott:

— Attól félek Ignác, hogy téged nem vesz komolyan.

— Akkor rendezd el magad a dolgot.

— Engem, sajnos, tulságosan komolyan vesz.

— Nekem az az érzésem, hogy ez a nő könnyen veszélyessé válhatik. Meg kell egyeznünk vele.

— Dehogy! — állította Viktória.

Meg kell egyeznünk, hogy egy kétes házasság tisztázódjék, gondolta magában Bäuerlein, majd szívélyesen elbúcsúzott feleségétől és kiment a szobából.

Ugyanebben az órában Kurt egy ujságot mutatott Máriának. Elhiszi most végre, hogy Vickinek szeretője van? Mária nem tudott erre mit felelni, csak azt, hogy az érzései ellentmondanak minden híresztelésnek.

Vicki valamelyik augusztusi délután így szólt Máriához:

— Mária, remélem tisztában vagy azzal, hogy mi szeretjük egymást. Ha ezt elhiszed, akkor hajlandó volnék először az életben valami nagy szívességet tenni neked.

— Először az életben? — ismételte Mária. Mielőtt kimondhatta volna ezt a három szót, Kurt, Mingo, a gyerek, a vasúti sín, a nagy kék gyémánt, Adél és a bár, valamint Bäuerlein és Kirsch képe suhant át az agyán.

— A te izlésed még fejletlen volt, Mária. En öltöztettelek fel. Ha most nagy nő lett belőled... — Márián ugyanis már estélyiruha volt. Bäuerlein

rövid üzleti körúton volt és különben sem lehetett már eltitkolni előtte semmit.

— Azt mondtam neki, hogy Sankt Moritzba utazom. Mindig jobb, ha az ember az igazat hazudja, mert akkor az ellenkezőjét hiszik el.

— Tehát akkor mit hisz a férjed most?

— Mingo! — mondta Vicki és jelentőségteljesen nézett Máriára. — Meg van győződve arról, hogy hozzá utazom. Őrála ugyanis csak egyszer beszélt eddig ha most ezenkívül még levelek is érkeznének tőlem Warmsdorfból, akkor szerinte tényleg Mingo urnál volnék és nem Szent Moritzban. Tudod, Mária, mit akarok tőled?

— Nem.

— Hát még mindig ilyen egyszerűen gondolkozol? Azt hittem, a bár okosabbá teszi az embert. Hát idehallgass, te Warmsdorfbba utazol és naponta bedobsz egy levelet a postaládába. Most biztosan azt hiszed, hogy neked kell megírni azokat a leveleket. De csalódsz: én magam fogom őket megírni és mingyárt oda is adom neked a leveleket. Itt vannak.

— Kinek írod a leveleket?

— Olvasd csak el és mingyárt magaddal is viheted. Bizony, neked írom őket. — ide. Ignác majd megtalálja a leveleket, azt hiszi, hogy Warmsdorfbban vagyok és oda fogja küldeni a magándetektívjeit. Én pedig nyugodtan üdülhetek Sankt Moritzban.

— Hogy lehet valakinek ideje ennyi hazugságot kitalálni? — jegyezte meg Mária megvető hangon.

— Hát neki csak az igazat fogom mondani: azt, hogy Sankt Moritzba utazom.

— És nekem? — kérdezte Mária szigorúan. — Azt mondod, hogy Warmsdorfbba küldi a detektívjeit? Ezek majd meg fogják állapítani, hogy ott Mingtonak se híre, se hamva és hogy én adom fel a leveleket. A te férjed ezzel szemben meg fogja állapítani, hogy én sem idehaza, sem pedig a bárban nem vagyok.

— Mialatt Sankt Moritzban vagyok, nem kell varrnod és Ignác úgysem merészkedik a bárba. De hagyjuk. Ha az első szívességet, amelyet tőled kérek, sem vagy hajlandó megtenni, akkor kár a dolgról tovább beszélni...

Mária határozottan érezte, hogy Vicki csupa számításból játssza a csalódott gyermeket. A Háremben levél várt Máriára. Oda címezte ugyanis minden postáját, mert félt, hogy a hollandus nők felbontják a leveleit. Kistestvérei írtak és tudatták vele, hogy Mingo megint a faluban van. Amikor eddig eljutott, gyorsan ruhája kivágásába rejtette a levelet és körülnézett, nem figyeli-e valaki. Csak Nina nézett oda. Mária odament hozzá és a fülébe súgta: Mingo hazajött.

Nina a bárasztal alá nyúlt és kivette onnan a teletüzdelt térképet.

— Mingyárt gondoltam, csak nem akartalak felizgatni, Mária. Most persze leutazol hozzá. Nem szabad őt vártni. Nem jó, ha másoktól tudja meg, hogy mi lett veled. Hidd el, legjobb az egyenes út. Egy olyan jóságos, egyszerű fiú, mint a te Mingod, minden megért, ha te magad mondod el neki.

A tengerész menyasszonyát azonban kételyek kínozták; Nina anyáskodó hangon igyekezett őt megnyugtatni:

— Hiszen tudod milyen életünk van itt. Menj hozzá feleségül, kérj hozományul egy vitorlás-hajót és kísérd el minden útjára. Ezt olyan nő tanácsolja neked, aki nagyon elkésett már minnennel.

Vacsorához hívták őket. Mária a véletlenesen esodálkozott, amely úgy rendezte a fejleményeket, hogy ugyanakkor, amikor Vicki őt Warmsdorfbba akarja küldeni, — Mingo is odaérkezik. Újból bízni kezdett Vickiben, mert ha Mingo tényleg Warmsdorfbban van, akkor Bäuerleinné sem hazudott, amikor azt állította, hogy Szent Moritzba utazik és csapdát sem akart állítani Máriának. Persze, hiszen örökösen gyanakodni

sem szabad. Mindenesetre magammal viszem a gyereket. De nem lesz ebből baj? Nem jobb, ha csak később mutatom meg neki a fiút? Nina azt mondotta, hogy Mingo mindent megért. Hát lehetséges ez?

Mária nem tudta. Mindenesetre szólt Fuchsnénak: Holnapra kimenőt kérek, sürgős családi ügyet kell elintéznem.

— Eggyel kevesebb — jegyezte meg Stella a többiek nevében. — Jól jön, mert úgyis nagyon csendes mostanában az üzlet. Köszönöm, Mária.

Vacsora után Máriának eszébe jutott, hogy még nem olvasta végig a levelet. Az asztal alatt széthajtotta és tovább olvasott. Olyan mondat következett, amely összeszorította a szívét: »Mingo csak egy napig marad itt, mert rögtön más hajóra akar szegődni«. Hiszen akkor már nincs is Warmsdorfban! Lehetetlen, hiszen sejt-heti, hogy jövök. Mindegy. Holnap reggel Lübeckben találkozom vele, talán éppen akkor fog hajóra szállni. Hiszen tudom, melyik kikötői szállodában szokott lakni. — Mondd, Nina, el-érem még az esti vonatot? De utazhatom így, ebben az estélyiruhában? Nincsen nálam más és rögtön ki kell robognom a Lehrter-Bahnhofra.

— Van pénzed? — kérdezte Nina anyáskodva. — Ha akarod, ruhát is kölcsönzök neked. Siess, viszontlátásra, viselkedj ügyesen!

Márián már Nina ruhája volt, amikor lero-hant a lépcsőn. Hóna alatt papírba csomagolva vitte az estélyit. Gondolkodni már nem tudott. Nagyon kellett sietnie. Mária felháborodott, amikor Adél feltartóztatta. — Hová mégy? — kérdezte Adél drámai hangon.

— Hiszen már megmondtam, Fuchsné! Még ma el kell utaznom.

— És hol vár rád a fiú a gyerekekkel?

— Micsoda fiú? Micsoda gyerek? Ön meg-őrült!?

— En nem. Te azonban halálos bűnt követsz el. Tudom, az én fiúmmal akarsz meglógni. Nézz csak a szemembe. Ne merészd elra-

bolni tőlem a fiút! — Adél nem is hallotta, mit felel neki Mária. — Óh, nagyon jól tudom, hogy Kurt alig bírja ki itt, amióta megcsináltam a végrendeletet. Te vigyázz, meg is változtathatom! — kiáltotta fenyegető hangon. — Ne feledkezz meg az ő családjáról — az igazi családjáról, amely velem tart és térdenállva köszöni meg nekem, hogy segíték a keresetképtelen ifjún!

Az asszony félrebeszél — gondolta Mária. Már csak az volt fontos, hogy Mingóhoz utazhassék. — Hagyjon engem tovább menni, — követelte anélkül, hogy a hangját emelte volna, de ez is elég volt ahhoz, hogy Adél a falhoz lapuljon.

Csak a vonatban vette észre, hogy mégis a gyerek nélkül utazott el. Megijedt, de rögtön titkolni próbálta önmaga előtt az ijedtségét. Nem, Vicki ezt nem fogja megtenni, hiszen Szent Moritzba utazik. De a valóság mégis tovább rémüldözött benne. Félt, de nem tudott a félelmével törődni. Mindegy, Mingo vagy a halál! Lesz ami lesz, most hozzá kell utaznom.

Máriát elnyomta az álom. Nagyon fáradt volt és amikor reggel a napsugarak felébresztették, még mindig ott ült a vasúti fülkében, fejét a robogó falhoz támasztotta. A lübecki Karsbecker Hof fogadósa elmondta, hogy Mingo Warmsdorfbba utazott, de még ma estére visszavárják. Mária kirohant a pályaudvarra. Ép abban a pillanatban futott be a vonat. Az első két ember, aki a perrónon kezét nyújtott egymásnak, Mingo és Mária volt.

Eleinte nem beszéltek, úgy lépkedtek egymás oldalán, mintha tudták volna, merre mennek. Az egyik fogadó előtt Mingo megkérdezte tőle, hogy reggelizett-e már. A fiú első szavai érdesen csengtek. Azonkívül egy hajókürt is belebúgott a beszélgetésükbe. Amikor Mingo elment, hogy a pincért hívja, nézte őt meg először nyugodtan, — nem káprázó szemmel, mint a pályaudvaron. Mingo lefogyott, már nem volt a halászcák jóltáplált ápoltsági fia, azonkívül tengerészszevett volt. Selyeminget, úgylátszik, már nem hordott. A járása is olyan himbálózó volt, mint az apjáé.

Mingo visszajött az asztalhoz. Eles, vörösesbarna arca, nagy orra idegenszerűen hatott. Mária összehúzta magát a széken és szíve elszomorodott.

Mingo ránézett Máriára, szemének pillantása mégsem változott. A két szemöldök majdnem érintette egymást. Csak a homlokát kellett kissé ráncolnia, hogy férfiasabb legyen az arca. Mária megint elszomorodott.

Halk hangon kérdezte: — Mondd, öregebb lettem?

Mingo felelet helyett megfogta a kezét, Mária érezte, hogy bütykös.

— Hat hónapja... — Mária a fiú szemébe nézett. — Sok minden történik ilyen hosszú idő alatt.

— Hiszen nem változott semmi — mondta, de közben a fejét rázta.

Mária lassú, dallamos hangon így szólt hozzá: — Mindig tudtam, hol voltál, Mingóm. Tűket szurkáltam a térképbe. — Óvatosan ejtette ki az idegen városok, kocsmák, emberek nevét, akikre emlékezett.

— Na, ez egyáltalában nem így történt — dünyögte Mingo. — Ha kikötöttünk, egész idő alatt a fedélzeten kellett maradnom, kirakodtam, meg berakodtam, mint valami kuli és az is voltam, Mária. De sokat tanultam. Most már segíthetek a bátyámnak, igaz, hogy az üzlet most csendes. Három házlegény helyett tudok dolgozni.

— Hát bizony így történt — mondta Mária, de a fiú látta az arcán, hogy a saját életére gondol. Szerette volna megnyugtatni:

— Már mindent tudok, drága kislányom. Hagyjuk ezt.

— Elmondták neked Warmsdorfbán, hogy én... — nevetve húzta szét a száját, mert kétértelműt akart mondani. Fogai kivillantak: — hogy én,... hogy én... a kerekek alá kerültem? De Mingo elkomorodott ezekre a szavakra.

— Sok mindenben mentél keresztül, sokat szenvedtél te is, meg én is. Ügylátszik, nagy ostobaságot követtem el, amikor annakidején otthagytalak, a mezei ösvényen. Ilyenek a férfiak, drágám.

Node ezt már eléggé megtanultad, erről te nem tehetsz. Én vagyok a bűnös. Nekem kellett volna rendbehoznom a dolgunkat, mielőtt tengerre szálltam. Most majd megházasodunk, kis Máriám és a gyerekek becsületes neve lesz.

— Ott maradt Berlinben — mondta Mária mindössze. Érezte, hogy valami törése van annak, amit Mingo mond. — Magam is vissza kell, hogy térjek — már csak Mi kedvéért is.

— Mit jelent az, hogy Mi?

— Voltaképpen azt jelenti, hogy Mihály — felelte habozva.

— Akkor veled jövök — döntötte el a tengerész.

Mária a fejét rázta:

— Ezt még meg kell gondolnunk. De most mást szeretnék. Ülünk autóba!

— Hova menjünk? — kérdezte, de a feleletet kiolvasta a lány szeméből.

— Én is sokat gondoltam arra a helyre, különösen éjszaka a trópusokon. Sosem felejttem el azt a szobát. De sokszor láttam az arcodat, amint a fejemet fogod és csak egészen lassan engedsz a szádhoz! Mária, én halálomig hű maradok hozzád! — mondta úgy, mint annakidején. Hiába hangoztatta, hogy bűnösnek érzi magát, tulajdonképpen semmit sem tudott. Nem tudott Bäuerleinékről és nem tudott a Háremről. Nem látta a robogó mozdonyt, Máriát, amint a gyerekével a sínekre ugrott. Máriának ma ellenségei voltak, védekeznie kellett és a gyermekét oltalmaznia. Nem tudott a többiek gyűlöletétől megszabadulni és a saját gyűlöletétől sem. Nem hagyhatta abba a küzdelmet, nem tudott kikerülni a nagy tolongásból. Őt kergetik és ő is kerget. Dörgő morajlást és zűrzavaros hangokat hallott valahol mélyen önmagában.

Hirtelen érezte, hogy Mingo a kezét fogja. Mély csend szakadt rájuk, valahol a kikötőben egy gőzhajó szirénája üvöltött. Mária megegyyszer kérte Mingót: — Ülünk autóba!

Ugyanabba a garázsba mentek, ahol annakidején Mingo az autót bérelte. De a tulajdonos

nem ismerte fel a tengerészen régi üzletfelét és követelte, hogy fizessenek előre. Mingónak nem volt elég pénze. Mária fizetett helyette.

Megint a fiú vezette a kocsit, úgy mint annak-idején, de most nem kérdezte, milyen inget hordjon, sárgát, vagy kéket. A munkaruha sem érdekelte, amely most Márián volt és amelyet Nínától kapott kölcsön. De a kedvese csak azt látta, hogy a fiú szép, haja szőkébb, mint amilyen az övé volt valaha, feje hátul kidudorodik és az arca ép olyan hosszas, mint Máriáé. Miközben a kormánykereket forgatta, szemöldökét összehúzta. — Tudod, hogy szeretlek — mondta Mária egyszerűen.

Ugyanabba a fogadóba mentek és ugyanazt a szobát bérelték ki. De utána a fiú nem sirt, mint annakidején. Nem esküdözött könnyes szemmel. Egymásba omlottak. — Édes Máriám! — sóhajtotta a fiú. Mária megint azt szerette volna, hogy seose kelljen elhagyni a szobát. Mégis: most hallgattak. Hogy visszavarázsolja a multat, Mária megfogta a fiú fejét és lassan, egész lassan magához húzta. Még meg tudta különböztetni a sötét szempillákat. A fiú lehúnyta a szemét és azután összefolyt minden. Lassú, mély borzongás futott végig a testükön. Megint olyan boldogok voltak, mint azon a esodás, régelmult napon. Amikor Mingo újból felvette szvetterét, kijelentette, hogy senki a világon sem fogja őt eltántorítani Máriától. Bármit is mesélnek róla Warmsdorfban, kitart mellette. Ha a családja nem akarja, hogy beköltözzék a házukba, akkor majd együtt elmennek és önállóan kezdenek dolgozni. Még akkor is, ha csak egyetlen egy vítorlásuk lesz. Mi nem félünk!

— Bátorságom, az van — mondta Mária és hirtelen hátatfordított a fiúnak.

A fiú felnézett. Ott állt előtte a lány selyemharisnyában, magas pirossarkú cipőben és valami csillogót dobott át a fején, ami eleinte csak lebegett és olyan pici volt, mint a zsebkendő, azután lassan ráhullott az alakjára és Máriából estélyiruhás nagy nő lett, akinek karja, arca és haja

csábítóan ragyogott, sokkal csábítóbban, mint egy halászsasszonyé. Mingo sarokba dobta csizmáját, amelyet éppen fel akart húzni.

— Az autót is te fizetted! Hát annyi pénzt keresel?

— Van olyan este, hogy száz márkát is összehozok.

— Mi lesz veled? — kérdezte Mingo, a hangja megint nyugodt volt, férfias és nem volt benne semmi megbántottság. Mária odament hozzá, leguggolt eléje és megengedte, hogy a fiú megcsókolja szőke haját. Átölelve tartották egymást, térdük és arcuk összeért. Mária a fiú fülébe súgta, hogy szereti a gyermekét és bevallotta, hogy Mit mindig Mingo fiának tekintette:

— Ezért volt erőm a szenvedéshez. Mi segített... — suttogta gyengéden és könnyű-könnyű kézzel becézte a tengerészt. — Most már tudod: Mi, az Mingót jelent!

A fiú nem szólt. Még itt vagyunk mind a ketten a szobában. Még egymáshoz tartozunk. érezte a fiú, de lelke mélyén már hallotta a tenger zúgását és ingó deszkákon járt. Megint tengerre szállok és soha többé nem jövök vissza!

Erre megszólalt Mária:

— Velem kell jönnöd! Félek a gyerek miatt. Segíts rajtam, majd mindent megmagyarázok neked. Úgy-e segítsz?

— Azonnal elutazunk — döntött a fiú és most eltűnt a zúgó tenger és helyét egy magas nő alakja töltötte be: Mária. — Vedd fel megint a régi ruhádat! — követelte tőle.

Amikor úthán voltak Berlin felé, véletlenül megtalálta Vicki leveleit, amelyeket saját címére kellett volna Warmsdorfban feladnia Vicki nincsen Sankt Moritzban! Mária megijedt, mert hirtelen ráeszmélt arra, amitől egész idő alatt tudatalatt remegett: Vicki nem hagyta el Berlint! Mária csak keveset beszélt Mingóval:

— El akarják venni tőlem a gyerekeimet.

— Ismerem a Meiereket — bólintott Mingo.

— Persze. De ezelőtt nagyon összetartottak,

most azonban mindegyik magának akarja a gyereket.

— Mást nem? Hiszen a Meierék mindent megkívánnak.

Mária hallgatott, Mingo igazat mondott. A két testvér tényleg nagyon sokat akart egyszerre; Vicki olyan mohón vágyakozott most a gyerekre, mint azelőtt a kék gyémántra. De azért nem engedte el sem a bátyját, sem Máriát. Egyszerre ragaszkodott a színészhez és Bäuerleinhez, akitől tartásdíjat remélt. Talán Mingót is újból meg akarja majd kaparintani? Kurt most mindenekelőtt Máriát akarta. A gyereket is és egyúttal Adélt, meg az örökséget. Nem undorító? Olyan emberek ezek, akik nem szabnak határt a vágyaiknak és mindenhová betörnek!

— Mingo, mondd, gondolod, hogy Vicki valaha is őszintén érzett veled szemben? — kérdezte Mária.

A fiú csodálkozott:

— Meier Viktória? Őszintén?

— Úgy értem annakidején, akkor este...

— Ezen már sokat gondolkoztam. Mária. Volt elég időm hozzá éjszaka, amikor őrt álltam. Mária, talán egyszer még sikerül elkapnom Meier Kurtot. Úgy tudom, a testisértés ma egész olcsó mulatság.

A nő kinézett a vonatablaktól a sötétségbe és így szólt:

— Hagyd csak, ez az én dolgom.

Kora reggel érkeztek meg Mária lakására. A folyosó világosabb volt, mint máskor, mert valamennyi szoba ajtaja nyitva állott. Először csak azt vették észre, hogy furesán visszhangzanak a lépteik és csak akkor látták, hogy valamennyi szoba üres. Egy szál bútor sem volt bennük. sehol egy ember, a gyereknek se híre, se hamva, még az ágyacskája sem volt ott, sőt még a kis játékbabáját is elvitték. Nem, nem, ezt nem gondolta így Mária. Elszédült, Mingo elkapta.

— Itt nem loptak gyereket, — állapította meg — hanem kilakoltattak. Ezen még gondolkodnunk kell és legjobb, ha közben valami meleget iszunk. — Mária kiment a konyhába.

Az éléskamra becsukott ajtaja mögül sóhaj-tás hallatszott. Zahnné volt, józan állapotban. Így szólt:

— Lássá, magát is az Isten küldte, kisasszony! Elseje előtt nem kerültem volna ki innen. A hollandusok rám fordították a kulcsot éppen akkor, amikor az imakönyvemért mentem vissza. A bú-torszállítók már elvittek mindent.

— Hol a gyerekeim?

— Hát persze, hogy a hollandusok lepták el. A bútoraimat is elvitték. Kilakoltattak a házi-úrral. Csak engem akartak tönkretenni. Most még sokkal többet kell majd imádkoznom.

— Nem csodálom, hogy magát itthagyták — mondta Mingo.

Zahn Matild, akinek valamikor férje és gye-reke volt, felpislogott a fiatal férfi nyílt arcába. És hirtelen Mária karjába kapaszkodott.

— Elvitték a gyerekeit!

— Hol van most?

— Valami villában. Ezt az ajtóból hallottam, amikor az igazgatóné őnagysága bent járt a szo-bában. A hollandusok betakarták rongyokkal a kulcslyukat, de én mégis tudtam hallga-tódzni. Amikor az igazgatóné őnagysága el-ment, a bútorszállító emberei jöttek és a nagy zűrzavarban valahogy eltűnt a gyerek. Vajjon ki szöktette meg?

Zahnné lassanként ráeszmélt a valóságra.

— Nem a hollandusok tették, mert hiszen ők akkor zártak be ide, amikor már mindenki el-ment. Ők mindezt csak pénzért tették. Olyan rossz emberek...

— Azt mondja, hogy valamilyen villába?...

— Igen, de azért lehetséges, hogy az igaz-gatóné őnagysága nem rossz nő. Sejtí, kisasz-szony, hogy mit érez az igazgatóné őnagysága, ha imádkozik? — kérdezte Zahn Matild és gyű-rött, fáradt arca Máriára meredt.

— Többet nem tud? — kérdezte Mingo. — Hát akkor menjen vissza a templomba.

— Missziósházba fogok menni, ahol dolgozni hagynak Ott csupa árvagyerek van.

A házmesternő csak annyit tudott mondani, hogy hivatalos kilakoltatási eljárásról van szó. Az albérlőnők kijelentették, hogy még nem találtak új lakást, de a gyerek már az anyjával együtt kiköltözött. — A kerületi kapitányságon egészen biztosan adnak majd felvilágosítást, kisasszony. Hiszen erre való a rendőrség.

De ott sem tudtak semmit. A rendőrtiszt egyszerűen tudomásul vette, hogy gyermekrablás történt. — De ki rabol ma gyereket? — kérdezte csodálkozva. Jegyzőkönyvet vett fel. Ez az ember ott a gyerek apja? Nem? Akkor mi keresnivalója van itt? No persze, a hölgynek joga van arra, hogy védelmezőjét is elhozza. Csak segítsen neki, uram nálunk úgyis lassan megy minden. Legalább van tej a gyereknél? Van kétszersült? — érdeklődött a rendőrtiszt. Közben az alantasai jelentést hoztak.

— A bútorokat tényleg elvitték, kisasszony, — mondta — most az árverési csarnokban vannak. Igénypert akar indítani? A gyereket senki sem látta. Azt mondja, hogy egy villában van? A hollandi nőket még nem jelentették ki. Azt hiszem, bottal üthetjük a nyomukat. Hol a csudában van az a villa? Berlin nagy város.

— Küldjön el valakit Bäuerlein ügyvédhez — követelte Mária és megadta a lakcímét.

— Hogyne! Egyenruhás rendőrt, úgy-e? Ezt jól kigendolta. Közismert személyiségeknél tapintatosan kell eljárunk. Az úr, aki magát kíséri, csak tengerész ugyan, de azért nem hinném, hogy egy olyan prominens személyiséghez, mint Bäuerlein, ajtóstól rohanna be és azt vágná a fejéhez, hogy elrabolta a gyerekét.

Amikor kimentek, a rendőrtisztviselő felhívta a központban Kirsch rendőrbiztost.

— Kérem, Kirsch úr, az a nő, akit a hetvennégyeshől megfigyeltetett, ebben a pillanatban jelentette be a hathónapos gyermeke eltűnését.

— Tudom — felelte Kirsch. — A villa, ahova

a gyereket elvitték, Zehlendorfbán fekszik és egy bizonyos Fuchs Adél tulajdona. Már minden szükséges lépést megtettem. Figyeltesse meg a házat, ahol Bäuerlein ügyvéd lakik. Mindenkit beenged, még azokat az embereket is, akik a gyereket fogják odavinni.

Mingo felment Bäuerleinhez. Mária lent maradt. Abban állapotok meg, hogy majd int neki az ablakból, ha feljöhet. Addig, amíg a gyerek nem volt biztonságban, Mária nem mert Vickivel találkozni.

Lissie, a szobalány barátságosan közölte a munkásruhás szép fiatalemberrel, hogy a házbeliiek közül senki sincs odahaza. Ebben a pillanatban lépett be Kurt az előszobába. Rögtön felismerte Mingo, vissza akart szaladni, de meggondolta magát.

— Nos, itt vagyok! — szólt Mingóhoz. — Nos? Lissie szíve reményteljesen dobogott.

A két férfi nem üdvözölte egymást. Régi ismerősöknél erre nem volt szükség. Rögtön a tárgyra tértek.

— Tudni akarom, hol van a gyerek! — követelte az egyik nyugodt, de erélyes hangon.

— Kinek a gyereke? — kérdezte a másik.

Amikor Mingo erre nem tudott rögtön válaszolni, Kurt gúnyolódni kezdett :

— A te gyereked talán?

A tengerész homloka hirtelen elvörösödött. Ellenfele rögtön megérezte a veszélyt és minden átmenet nélkül barátságos hangon szólalt meg:

— Ne felejtse el, hogy én is itt vagyok.

— Mária az enyém! — jelentette ki Mingo.

— A gyereknek pedig én vagyok az apja — állapította meg Kurt. — Belátod? Csak ne merészd úgy a szemedet. Nem szeretem a vérbenforgást. Azonkívül az öklödöt is dugd vissza a tokjába. Azt hiszem a legjobb, ha szépen megférünk egymással.

— A gyereket akarom!

— Én is! De nem tudom megtalálni! Hiszen

visszavinném Máriához. Megértetted? Csak azért, mert az én gyereke.

Mingo úgy látta, Kurt most komolyan beszél. Hogy az ördögbe lehetséges, hogy ilyen gyorsan megváltozott? Kurt féltette a gyereket és ezzel egészen zavarba hozta. Hiszen Mingo csak az anyát védi, nem ő volt a legérdekeltebb fél. Azonkívül Mingo sosem fogja annyira érezni a pillanatot, amikor minden elsüllyed körülötte. Akár akarta, akár nem, számolnia kell azzal, hogy még ötven évig fog élni és élete kiegyensúlyozott lesz. De Kurt nem. Kurt megragadta Mingo karját, ettől még elfogódottabb lett a fiú, Kurt Mingo karját rázta és egészen közel hajolt az arcához. Mingo szeretne elmenni. Kurt túl közel van hozzá!

— Ide hallgass, Mingo. Együtt fogjuk keresni a gyereket. Hagyd abba a dumát és gyere inkább velem. Vagy különben várj! Előbb még Vickivel beszélek. De ezt csak egyedül intézhetem el. Várj itt rám.

Kurt kiment a szobából. Lissie dalolni kezdett, hogy magára terelje a zavart idegen figyelmét.

— Őszintén szólva, magától többet vártam — mondta hirtelen Mingónak. — Miért nem kent le egyet a fiúnak? Ez nem ártott volna neki. Egy szó sem igaz abból amit mondott.

Mingo zavartan ténfergett az előszobában és nem ismerte ki magát többé. Hívja fel Máriát? A lány tévedett, itt verekedni nem lehet. Mingóban régi homályos emlékek keltek életre Kurtal kapcsolatosan, ezek teljesen megegyeztek a jelenlegi helyzettel: fürdővendéghez nem szabad hozzányúlni.

A harmadik szobában veszekedtek a testvérek, de nem beszéltek elég hangosan ahhoz, hogy kint is meg lehessen hallani.

— Kurt, te megbolondultál! — támadt rá testvérére Vicki. — Mi közöd neked Máriához?

— Ezt azért nem érted, mert magad is bolond vagy! Az egész dolog amiatt van, mert mindenáron fel akarod izgatni Bäuerleint. Hát már nem

bírod ki az életet nyaktörő mutatványok nélkül? És emiatt kell most a fiamnak valahol a tüdejét kikiabálnia az anyja után?

— A te gyereked nem Mária számára való. Kérlek, csak ne feledkezz meg magadról. Vagy a testvérem maradsz, vagy az ellenségem leszel!

— Hol van a fiam?

— Addig nem kapod vissza, amíg ki nem józanodsz

Erre Kurt kijátszotta az utolsó ütőkártyát:

— Mingo van itt!

— Mária őt megtarthatja, de a gyerek nálam marad!

Kurt eltorzította a száját és a húga nagyon jól tudta, hogy a szemében kigyuló fény meg arcának fakó sápadtsága azt jelenti, hogy most ölni is kész. De Vicki nem törődött ezzel. Mereven a fiúra szegezte a pillantását. Vékony szemöldökét összeráncolta. Ha Kurt most rátámadt volna erre a sötétbarna, kisfejű, gonosz-szemű, sovány nőre, bizonyára hirtelen kigyóvá változott és villámgyorsan kisiklott volna a szobából. Nézésével búvólte a fiút, aki nem mert elmozdulni, sőt igyekezett nyugodtabban beszélni.

— Szóval mindenáron a gyerek kell neked. De úgy, ahogy te csinálod, csak egy férfiért szokás küzdeni.

— A gyerek az enyém! Én hoztam a világra. Ezt vedd tudomásul. És még valamit: A gyerek nélkül agyonlőttem volna magam!

— Te csakugyan megőrültél! — mondta Kurt és behívta Mingót, noha nem nagyon bízott a segítségében. A tengerész zavartan viselkedett. Nem talált rögtön szavakat, nem tudta, hogyan kell egy hölgygel beszélni, akit rendkívüli körülmények között ismert meg valamilyen távoli estén. Vicki most megint a pamlagon hevert.

— Ah, igen. Ön az a bizonyos úr. Meg vagyok róla győződve, hogy ön mégis jegyese még Máriának. — Vicki pillantása, amikor azt mondotta, »mégis«, vérforraló volt, de különben teljesen a társaságbeli hölgy látszatát keltette.

— A menyasszonyom a gyerek miatt küldött

— nyögte ki nagynehezen Mingo. A szoba ablakai nyitva voltak ugyan, de a redőnyöket leengedték. Vajjon Mária még lent vár az utcán?

— Kérdezze meg a testvéremtől, hogy hol van a gyerek. Hiszen az ő fia, és Mária a menyasszonya. Nem maga volt az egyetlen, ezt jól tudjuk, úgy-e? Azonkívül ön sem sietett valami nagyon az esküvővel. Kurt már határozott és egy leány számára ez a legfontosabb. Viszontlátásra fiatalember. Üdvözölje nevemben Warmsdorfot!

Mingo tulajdonképpen már rég nem volt a szobában. Úgy állt ott, mint aki elhagyta önmagát. A hölgy tovább beszélt:

— Kurt innen elmegy a szép nőhöz, akitől a gyereke származik. Hát látogassák meg mind a ketten. Nekem itt senkire sincs szükségem. Mondjátok meg a menyasszonyoknak, hogy megtehet mindent, de ide ne merészeljen eljönni.

Kurt érezte, hogy milyen végtelen nyomorúság sír testvére látszólag hideg hangjában. Ő volt az egyetlen a világon, aki ezt észrevehette — és egy rántással kihúzta Mingot a szobából.

Az előszobában Lissie beszélt telefonon, de amikor beléptek, hirtelen megszakította a mondatot. A lakás ajtaja becsapódott mögöttük. Csengettek.

— Maradjon a készüléknél — mondotta Lissie — csengetnek, be kell mennem a szobába.

Egy perccel később megint ott volt a telefonnál és a gazdájának jelentette:

— Őt most elintéztém. Értem. Szóval csomagoljak mindent a szekrényböröndbe. Igen, előbb telefonálni fogok mégegyszer. — Lissie egy számot ismétel. — Értem, azt kell mondanom, hogy minden legyen készenlétben. Persze, a gyerek is. Azt tetszett mondani, hogy orvost hívjak? Úgy van, orvost. Majd itt tartjuk a nagyságos asszonyt, amíg vissza tetszik jönni a konferenciáról. Soká fog tartani? — kérdezte Lissie.

Megint csengettek a szobából.

— Tessék letenni a kagylót, mert a nagyságos asszony akar telefonálni — kiáltotta bele a kagy-

lóba a szobalány, majd átkapcsolta a készüléket Vicki szobájába.

Bäuerleinne a pamlagon hevert és úgy telefonált.

— Halló. Fuchsné? Robogjon rögtön autón a bárjába. Kurt és Mingo útban vannak magához. Hiszen tudja kicsoda Mingo. Ha Mária vele és a gyerekekkel ellóg, akkor vége Kurtnak. Halló, igen, úgy van! Most hallani sem akar magáról semmit. Rólam sem. Ez a szegény fiú nem tud többé uralkodni az idegein, halálosan szereti a gyereket és az anyát. Ide figyeljen, Fuchsné. Azt akarja, hogy Kurt otthagyja magát? Úgy-e nem? Akkor folytatnia kell a dolgot. Hiába, maga volt az, aki ellopta a gyereket, amikor a lakásból kirakták a bútorokat. Maga elvitte a gyereket a villájába, hogy Kurt ne hagyja el magát. Halló... Tudom, hogy Kirsch ismeri a villát. Kérem hagyja abba ezt az örült orditozást, hiszen tudom, hogy nem akarja, hogy a rendőrséggel legyen baja. Én sem akarom. És éppen ezért el fogok tenni a gyerekekkel. Maga csak törődjön tovább Kurttal.

Ebben a pillanatban hatalmas termetű ápolónő lépett be Vicki szobájába. Az asszony rémülten meredt a belépőre és kiejtette kezéből a telefonkagylót.

Kurt az utcán belekarolt Mingoba.

— Végre rájöttem, hogy ki a ludas. Persze, hogy Adél. És ha nincs rendben a szénája, akkor egészen biztos, hogy nem a lakásán, hanem a bárban fogjuk megtalálni. Gyerünk csak egyenesen oda.

— De hol van Mária? — kérdezte Mingo. — Azt mondta, hogy várni fog rám.

— Csak ne fájjon a fejed Mária miatt. Várj, ide besza'adok egy percre.

Kurt bement a bukmékerirodába. Ő ugyanis mindeure gondolt. Máriára, a gyerekekre — és Adélra, akit most el fog veszteni. Hát nem bánom ne legyen végrendelet, ne legyen örökség, most a magam erejéből fogok előrejutni. Most, vagy soha, ma nyerőre fogadok.

A bár ajtaján és ablakain még rajta volt a redőny. A két fiatalember az udvaron át ment be a helyiségbe, ahol Adél ült egyedül és az üzleti könyvei fölé hajolt. Amikor hallotta, hogy az ajtó ki nyílik, gyorsan eldugta zsebtükrét. Az arca olyan ragyogó volt, mint este szokott lenni. A mulatóhely különben is teljesen ki volt világítva és Adél maga csábító jelenség volt. Mingo, aki nem tudta, hogy miért jött ide, csak pillantásával méltatta Fuchsné túlrejt szépségét. Az aszszony azzal a sokatmondó pillantással nézett vissza Mingora, amilyen csak az igazi nagy vevőknek járt.

— Valamit látok magában, tengerész — mondta olyan hangon, amelyet rendszerint csak akkor használt, amikor a közönséget akarta meghódítani. Bármennyire is zavarban volt, Mingo szerette volna tudni, hogy vajjon mit lát benne az ilyen nő.

— Maga enni akar valamit — jelentette ki Adél, ami bizonyos mértékig csalódást okozott Mingoban. Viszont a fiú hirtelen ráeszmélt arra, hogy ő ma még nem evett semmit, még reggelit sem, pedig már délután volt. Váratlanul éhség fogta el, de más semmi. Minden akaratereje éhséggé változott. A kapitánya egyszer büntetésből egész nap éhezett. Csak akkor érezte ennyire üresnek a gyomrát. Mária és a gyerek kiröppent az agyából, Kurtot és Adél drágakövektől ragyogó kezét is alig látta már, csak a hideg ételeket és a bort, amelyet eléje rakott az asztalra. Mingo teliszájjal evett.

— Meier hiszen te magad mondtad, hogy nem kell most törődnöm Máriával.

— Csak egyél nyugodtan — bízatta Kurt és összemosolygott Adéllal. A tengerészt már elintézték egymás között. Adél újból töltött Mingo poharába, és arra unszolta, hogy igya ki egyszerre. Megsimogatta a fiú szőke haját, — Ügye nagyon bírod az italt? — kérdezte elismerő hangon s közben figyelte, mennyire megváltozott az evés gyönyörétől Mingo arca.

Kurt oldalba bökte Adélt.

— Most beszéljessünk mi ketten egy keveset.

— Tudom, tudom, — mondta az asszony és olyan arcot vágott, mintha sírni szeretne, — mégis előbb újabb üveg bort tett Mingo elé, és csak ezután ment hátra Kurttal. Még mindig szép karját szó nélkül a nyaka köré fonta. — Ne felejtse el, hányszor öleltek téged ezek a karok! Hát igazán el akarsz árulni?

— Add vissza a gyereket és veled maradok. — Kurt nem mozdult Adél a sarokba húzódott.

— Micsoda gyereket? — Miért volna nálam a gyerek? Megörültél? Azt hiszed, hogy pont akkor fogok gyerekrablást elkövetni, amikor el akarják venni bárengedélyemet? Miért nem mondd mingyárt azt, hogy zsarolni akarlak?

— Pedig így van. Azt hiszed, hogy a kezében tartasz, ha nálad van a gyerek.

— Miért? Ha nálam volna, akkor velem maradnál? — Ijedten leste a fiú válaszát. A reménység, amely egy pillanatra felragyogott az arcán, fokozatosan gyanakvássá változott át. Kurt még mindig nem felelt. Adél végre ellentámadásba ment át.

— Tudod, mit mond a rendőrség? Azt állítja, hogy te szöktetted meg a gyereket. Hiszen te vagy az apja.

— Kirsch mondja ezt?

— Kérdezd meg magad tőle. Menj el hozzá. De ha csak egy kicsit lovagias vagy, akkor megvéded és a gyanút magadra tereled.

Kurt észrevette a csapdát.

— Azt akarod, hogy Kirsch-sel tárgyaljak? Abból csak bajom lehet.

— Micsoda bajod? Azt hiszed, hogy majd ott tartanak a rendőrségen?

A fiú gyűlölködő pillantással mérte végig az asszonyt. Erre Adél tekintete is fenyegetővé változott.

— Csak azért nem megy el Kirschhez, mert meg akarsz szökni Máriával és a gyerekkel.

— Szóval Kirsch figyeltet?

— Igen és én sem engedlek el. Megértetted?

Elég bizonyítékom van már ellened, édesem. És ez így jó. Most megvagy. Azt tehetem veled, amit akarok. — Adél lihegett, a szeme szikrázott, hirtelen minden átmenet nélkül megint olyan lett, mint régen volt, amikor Schwander még kutyákat árult az utcán. Ezzel nagyon hatott Kurtra, aki most már nem látta kiszélesedett csipőjét és dagadt hasát. Kurtnak tetszett így Adél, ez több volt, mint Mária ereje és testvére szenvedélyessége.

Engedelmesen ment oda Adélhoz, hagyta, hogy az ölébe vegye és megcsókolja, de az asszony hirtelen ellökte magától és túlzott józansággal így szólt:

— Fiam, téged kitagadlak és leépítelek. Ezt különben már el is intéztem. Te repülni fogsz. Az utódod már ott ül kint!

Kurt nevetett, mert tetszett neki Adél hevesége. De azután hirtelen ráeszmélt arra, hogy mit mondott.

— Mondd csak mégegyszer! — követelte.

Adél észrevette, hogy túl messzire ment és úgy tett, mintha az imént csak tréfálkozott volna.

— Csak nem gondoltad komolyan? Hát ki ez a bűdös paraszt? Hiszen az ilyen még férfinak sem jó! Ezt mi asszonyok jobban értjük. A férfi legyen finom, ideges, — olyan mint te, édesem.

Egymást átölelve mentek fel a tizenöt lépcsőn, amelyen este a balett szokott lelibegni az öltözőszobából. Nem törődtek Mingóval, akit teljesen lekötött a nagy darab sonka. Igaz, hogy egyúttal a sok palack is nyugtalanította, mely ott sorakozott a bárpult mögött.

Bementek a toalett mellett lévő öltözőszobába. Ennek rendkívül vastag ajtaja volt, amelyet kívül és belül be lehetett zárni. Adél itt nyugodtan kiabálhatott. Az asszony a szerelemben főleg a kiabálást szerette és az asztalt, amelyre rádobták. — Te vagy az emberem! — kiáltotta Adél és közben mélyet szippantott abból a levegőből, amely tele volt meztelen nők szagával.

Kurt tíz perc óta már egészen másra gondolt. Arra igazán nem számított, hogy kitagadják, —

különösen Mingo javára. Az ember beszélhet önmagával, amit akar, de nem szabad, hogy a dolog megvalósuljon. Mária és a gyermek. No persze. Saját erejéből előbbre jutni, ez is szép. Rendben van. De csak a bárral! Hát hogyan lehetne másképp megcsinálni? A végrendelet... a bár... Hiszen másképp nem lehet. Kurt ráeszmélt, hogy sorsa végérvényesen összekapcsolódott a Háremmel. Érezte, hogy most mindenre képes, csakhog végre sikerüljön a kérdést valahogy megoldani. Az asztalra lökte Adélt, a nő ezúttal tényleg a fájdalomtól sikoltott fel. Az elfelejtett mioma!

— Miért teszed ezt velem? — kérdezte ijedten.

Kurt arca eltorzult.

— Mert nem bízom benned.

Adel sem bízott Kurtban, de eltitkolta. Hiszen még itt van a szeretett ifjú, még az övé, még megijeszti, még szereti, miközben a félelem már növekszik a zsigereiben. A halál már ott van a testében. Kurt most öleli, de egy perc múlva elmehet és elárulhatja a rendőrbiztosnak, kiszolgáltathatja, feladhatja.

Adél hátrált és ujját szájára tette, hogy megtevéssze és visszatartsa a fiút. Szerencsésen sikerült kijutnia a szobából, becsapta az ajtót és ráfordította a kulcsot. Hadd dörömbölgjön a drága, hiszen üres a bár. A részeg emberrel ott lent úgyis azt tehetem, amit akarok.

Mingo úgy járt fel és alá a lokálban, mintha őrségen volna.

— Mikor jön már Meier Máriával? — kérdezte.

— Máriával? Persze. A barátja elment érte. Majd én megmondom neki, hogy maga hova ment.

— Szóval kidob, A... Adél...

— Igen, így hívnak. Ha akarja itt maradhat. De mit szól majd Mária hozzá? Maga nem valami hűséges férfi. Mi... Mingo.

— Igen, így hívnak. A szerelem Máriával már régi dolog, bármi történjék is, sosem fog megszűnni. Tegnap, amikor hosszú viszontlátás után megláttuk egymást, egy szót sem kérdezett arról,

hogy mit csináltam a kikötőkben. Azt hiszem, hogy azt a históriát Meier Viktóriával sem vehette valami komolyan, mert éppen ő küldött fel hozzá, hogy megkérdezzem, hol a gyerek. Mondja, lebontják a házat? — kérdezte Mingo, mert dörömbölést hallott.

— Oh, csak munkások dolgoznak ott a mosdóban. Javítják a vízvezetékét.

— Hű de melege lesz az embernek ebben a lakásban! — Mingo úgy érezte, hogy mentegetőznie kellene valami miatt.

— No és nálam nem?

— Magánál? — Mingo Adél után nyult, de ez kisiklott a kezei közül:

— Ide figyeljen, tengerész! — kiáltotta. — Majd egy dalt énekelek magának, az a címe, hogy a tengerész menyasszonya, de ezt csak magának énekelem, ami nagy dolog!

Megfogta Mingo kezét és odavezette a zongorához. Kurt dörömbölése kezdett túlhangossá válni és ezért tartotta Adél szükségesnek, hogy zongorázzék.

Nagyot csapott a billentyűkre, a zongora húrai felzúgtak és Adél olyan hangosan énekelt, ahogy csak bírta.

Mingo lefeküdt melléje egy kis pamlagra. Ebben a helyzetben találta őket Mária, amikor néhány perc múlva belépett a bárba.

— Második strófa — kiáltotta Adél, noha már befejezte. Hiszen ha abbahagyná az éneklést, Mária rögtön meghallaná mit csinál Kurt. Mégsem ismételhette a végtelenségig a dalt, a vers közepén hirtelen abbahagyta. Csend. Egy hangot sem hallani. Kurt úgylátszik megnyugodott és Adél csodálkozott. Hirtelen rémképek rohanták meg. Mégis látszólagos higgadtsággal mutatott a vendégére. — A barátod leitta magát, aminek te vagy az oka, Mária. Egész nap nem adsz neki enni, azután felküldöd Vickihez, majd énhozzám.

— Én küldtem magához, Fuchsné?

— Hát persze. Kurttal együtt. A két ifjú a gyerekek után kutatott a bárban. Hát hol volna

másutt, mint az én pálinkásbutikomban? Bizonyára ott fenn. Gyere. Nézzük csak meg.

Adélnak ugyanis nagy kedve volt utánanézni annak, hogy aggályai valóra váltak-e. Attól félt ugyanis, hogy az öltözőszoba már üres. Kurt a tűztóléletrán mászott ki. Hátha kitörte a nyakát? Hiszen két méter távolság van a létra és az ablak között. Jaj, mindjárt bejön a portás és bejelenti, hogy Kurt ott fekszik az udvaron véresen, összetört tagokkal. Vagy talán mindjárt Kurt maga jön be és agyonüt mindenkit. Nem, felmegyünk és bezárkózunk a szobába.

— Gyertek fel mind a ketten! — követelte Adél.

— Hagyja csak ezt az ostobaságot. Fuchsné. Magánál senkisé is keresi a gyereket. Más azonban, hogy mit tud a gyerekről.

Mária arca halálsápadt volt.

Mingo felkelt a pamlagról, már majdnem kijózanodott. Adél hallgatott, azon gondolkozott, hogy tulajdonképpen mi történt most, milyen mélyen hatolt be emberek sorsába és milyen mélyet döfött Mária szívébe. De Adélnak csak az volt fontos, hogy mi történt a kedvesével. Hova futott az édes ifjú, aki kedvéért mindent odaadott és mindent meg mert tenni? Ügylátszik, nem esett le a létráról és a lokálba se akar berontani. Akkor most Kirsch-hez ment és elárult. Hiszen olyan bosszúálló természetű. Az én hibám, ha most valami bajom támad.

— Mária! — kezdte. — Ez így nem mehet tovább. — Adél nagyot nyelt és már kész volt a zehendorfi villáról beszélni. Mégis hirtelen megakadt a nyelve. Egyrészt azért, mert a villát nem is említette meg a végrendeletben, mert úgy vélte, mindig el kell titkolni valamit, még a végrendeletben is. De Kurt képes e miatt a hamburgi nő miatt őt otthagyni, ha megkapta az örökséget. Hogy gyűlöl engem ez a nő. Az ő szemében már halott vagyok. No. majd megmutatom neki!

Mária sápadt volt, arca csupa gond, Adél

már megnyugodott, de nem így Mingo. Felállt és lehajtotta a fejét.

— Gyerünk innen, Mária! Itt nincsen semmi keresnivalónk.

— De előbb fizessétek meg a tizenhat márkát az elfogyasztott ételekért és italokért.

— Hol van Kurt? — kérdezte Mária Mingótól, de helyette Adél válaszolt:

— Valószínűleg a rendőrségen. En csak azon csodálkozom, hogy te még nem vagy ott. Ha találkoznál vele Kirschnél, mondd csak meg neki, hogy igaza volt, amikor nem bízott bennem. Ő már tudja, hogy ezzel mit akarok mondani. — Fuchsné sarkonfordult, legszívesebben befejezte volna már az egész ügyet.

Sajnos, Mária nem engedte meg neki, hogy elfelejtse, mit követett el.

— Emlékszik még rá, amikor behurcolt ide az üzletébe, Fuchsné? Ezt bizonyára azért tette, mert féltette tőlem Kurtot — és persze a kékgyémánt miatt is. Hiszen sosem gondolta komolyan, hogy én loptam el. Összebeszélt Vickivel. Ezért nem csodálnám, ha most is vele szúrte volna össze a levét. Nagyon jól tudja, hogy hol van a gyerekeim.

Adél felsikoltott. Sőt, még a karját is égnek emelte, annyira megrémítette a nagy hamburgi nő kitörése. Attól félt, hogy Mária mingyárt ráveti magát. De tévedett, Máriából csak az elkeseredés beszélt. — Olyan, mint valami arkangyal — állapította meg Adél.

Adél annyira ideges volt, hogy most még arról is beszélni kezdett, amit jobb lett volna eltitkolni.

— No, jól van. Ide figyelj. Akarod, hogy rád-hagyjam a vagyonomat? Terád és a Mingódra? Akkor elhinnéd, hogy Fuchs Adél nem dolgozik ellened? Beültet benneteket ebbe a szép boltba, egycsapásra gazdag emberek lesztek. Kérdezzétek csak meg Kurtot, ő már nagyon jól tudja, hogy kitagadom. Eppen ezért nem bízik bennem. Most ott ül Kirschnél. Fuss te is oda. De légy szíves, közöld vele azt is, hogy már megtaláltad a gyere-

kedet. Mi köze neki a mi dolgainkhoz? — kiáltozta kétségbeesetten az asszony.

Mingo vetett véget a jelenetnek. Már egészen kijózanodott. Kivonszolta Máriát a bárból.

— Mondd, bolond ez az asszony? — kérdezte Máriától az utcán.

A leány nem felelt, de eszébe jutott, hogy eleinte ő is bolondnak tartott itt mindenkit. De ez nem változtatott azon, hogy védekeznie kellett életre-halálra.

— Hol voltál az egész idő alatt? — kérdezte Mingo.

Hogy hol volt? Néhányszor a rendőrségen, anélkül, hogy megtalálta volna Kirschet, közösen ott strázsált Vicki háza előtt is. Nem mert felmenni, mert félt önmagától. A szemben lévő ház kapuja alá bujt, úgy mint annakidején, amikor először nézett szét Berlinben. Reggel látta, hogy Kurt és Mingo együtt mennek el, karon fogták egymást és ez sokat jelentett Mária szemében. A gyerek nem volt ott, vagy cserben hagyták? Máriát rémület fogta el, egy lépést sem tudott tenni és a két férfi a következő utcasarkon eltűnt a szeme elől.

Délután is ott állt a kapualjban. Eszrevette, hogy ápolónő megy be a házba. Mária átszaladt az úttesten, nem törődött a vadul cikázó autókkal, elkapta az ápolónő karját.

— Maga gyerekhez megy most?

— Micsoda gyerekhez?

— Bäuerleinéknál a második emeleten.

— Igen, oda megyek kisasszony, de gyerekről nem tudok. Miért érdekli?

— Maga hazudik. Ott egy gyerek van. Maga...Maga el akarja vinni a gyereket.

— Ne beszéljen ilyen furcsákat. Valami hölgynek van rohama. Szeretném tudni, mi köze magának ehhez.

Az ápolónő kiszakította magát Mária kezéből.

Még egy félóraig figyelte a házat, akkor Adél lakására ment, de mivel ott nem nyitottak neki ajtót, elszaladt a bárba.

Az uccán megkérdezte Mingotól, hány óra van. Megállt és egy taxinak intett. Kirsch ilyenkor odahaza van.

Steglitzben lakott, éppen ebédelt és pipázott. Széttérpesztett lábbal ült a zöld pamlagon, nem állt fel, amikor a két fiatalember belépett a szobába. Kitömött őzike, egyetlen egy aranyhal és rengeteg hímzett terítő volt a szobában. Kirsch hatalmasabbnak látszott, mint valaha. Csupa erő volt az emberben, aki egyáltalán nem illett be ebbe a kis háztartásba. Mingonak és Máriának csak akkor jött meg a bátorsága, amikor a rendőrbiztos apró felesége leszedte az asztalról a tányérokat. Pirospozsgás arca, előreugró pofacsontja volt a nőnek. Kontyot viselt és állandóan mosolygott.

Az asszony maga főzött és mosott, noha cselédet is tartottak, Kirschné boldog volt, ha férje odahaza ült és evett. Ez csak egyszer-kétszer fordult elő hetenként. Olyan rettentő a szolgálat, megszabott hivatalos órák nincsenek, bármely pillanatban előfordulhat, hogy férjének el kell utaznia és élete bármikor halálos veszélyben foroghat! De dolgozni kell, mert első a kötelesség! Jó volt erre gondolni és az asszony igyekezett elfelejteni, hogy a férjét valamelyik nap golyóval a testében hozhatják haza. Békés külvárosi utcában laktak, a tisztességes munkások negyedében.

Kirsch a fejével intett a feleségének, aki rögtön megértette és kiment. Az ajtóban mégegyszer megnézte a látogatókat. Külsejük nem volt gyanús, de miért hozzák ide, férje otthonába csúnya és vad ügyeiket? Kirsch szótlánul nézte őket és közben maga elé fújta a füstöt. Óriási keze, amellyel a pipát fogta, sem nehéz, sem húsos nem volt, inkább könnyű, hosszú, finom szerkezetű. Olyan a keze, mintha önállóan gondolkodnék! — figyelte meg Mária. Most eszébe jutott, hogy még sosem beszélt Kirsch-sel. Valahányszor találkoztak, mindig közelebb és közelebb került hozzá. Most ott állt előtte és nem várhatott tovább.

— Kirsch ur, az Istenért, a gyerekeket elvittek! Úgy telek. Talán meg is ölték! — Az utolsó mondat úgy hangzott, mint valami segélykiáltás, csupa zokogás volt minden szava. — Azután megint csend volt a szobában.

Mingo tetőtől talpig megremegett, de csak akkor, amikor már úgy hallgatott mindenki, mint az őzike meg az aranyhal.

— Ki vitte el a gyereket? — kérdezte Kirsch.

Mária helyett Mingo válaszolt. Csupa felháborodás volt a hangja.

— Csak Meier Viktória tehetette!

— Honnan ismeri őt?

— Mária gyerekkori barátja vagyok. Gyerekkorunkban sokat játszadoztunk Meieréssel.

— A játék most tovább folyik — mondta Kirsch. — Mikor találkozott újra Bäuerleinnével?

— Tizenhárom hónappal ezelőtt.

— Mennyi idős a gyermeke, Mária?

— Hat hónapos. Hét hónapra született.

— Hét meg hat az tizenhárom. Így van?

— Micsoda? — kérdezte Mária halkan és megremegett a félelemtől. Mingo elfordult.

Kirsch kissé lehajtotta a fejét, de nem szólt semmit. Azután hirtelen tegezni kezdte Máriát:

— Ti a Waterkantról valók vagytok. Én is ott születtem. A gyereket azért kaptad, mert a másik akarta így... És kárpótlásul odaadta neked a kékgyémántot! — kiáltotta hirtelen Kirsch. Hangja egészen megváltozott, — hihetetlenül nyers volt.

— Nem! — mondta Mária keményen, mert ebben a pillanatban elhatározta, hogy beszélni fog Vickivel. — A gyémánt sosem volt nálam! — Mingo felbőszült:

— Hogy merészeli azt állítani, hogy a menyasszonyom tolvaj? Mária sosem lopott!

Kirsch és Mária egymásra nézett. A lány szeme izgatott és könnyörgő volt, a rendőrbiztos arca kiismerhetetlen. Mingo egészen a falig bátort.

— Öngyilkossági kísérleted után beléptél a Hárembe.

Mingo hallotta ezt és nekidőlt a falnak.

— Keresnem kellett a gyerek miatt és aztán a Hárem tisztességesebb hely volt, mint...

— Jól van Mária, ez még rendben volna...

— Hirtelen megint nyers hangon beszélt:

— De azután megszaroltad Adélt, arra kényszerítetted, hogy megírja a végrendeletét. Igaz? A gyermeked atyja javára. Ugy-e?

Mingo szeme előtt elsötétült minden. Bár sose válaszolna Mária erre a kérdésre.

— Ugy van, ez igaz — felelte Mária. Kirsch bólintott:

— De neked, Mária, egészen más mondani-valód volna! — Kirsch habozott, gyorsan előre-hajolt és egy széket tolt Mária alá: — Ül csak le.

Egészen közel hajolt a lány arcához:

— Előbb gondold meg, mi mindent követtél már el életedben, amit nem lett volna szabad megtenned és csak akkor panaszkodj másokra! Azt hiszed, hogy Adél segédkezett a gyermek megszöktetésénél?... Nos, ő úgy látszik, most bosszút állt.

— Ő nem, ő szereti Kurtot, meg akarja tartani magának és ezt csak akkor érheti el, ha a gyerek nincsen nálam. De Vicki az, aki bosszút esküdött ellenem.

— Miért?

Mária most elnémult. Sosem tudta, hogy miért akar Vicki rajta bosszút állni.

Kirsch most éles, magas hangon szólt hozzá:

— Eljött az ideje annak, hogy jobban ügyelj magadra! Ejjel-nappal vigyáznod kell! Érted?

— Szava úgy hangzott, mintha a veszély minden részletét ismerné már. Mária megijedt és eszébe jutott, hogy »egyszer nagy baj lesz a hajnali órákban«. Ki jósolta ezt meg?

— Hajnali négy és öt óra között? — kérdezte zavarosan. Kirsch készséggel válaszolt:

— Nemcsak négy és öt óra között, hanem ál-

landóan. Erted? Mert különben elmerülsz. A tengerben is valahogy örvénybe kerül egyszer az ember és akkor már nem menekülhet! Ott kell hagynod Kurtot! — Kirsch ezt egyenesen fenyegető hangon mondta, majd halkán, szinte kiméletesen így szólt:

— A gyerek már megvan!

— Hol van?

— Csak lassan. A gyerek él és egészséges. Apolónó van mellette. A két hollandus asszony most a kerületi kapitányságon üldögel. Vicki nem kapja meg a kisfiút.

— De én! De én!

— Te sem. Mit gondolsz, miért ügyvéd Bäuerlein? Kieszközölte, hogy ne kaphassad vissza a gyereket.

— Az én gyermekemet!? Az... én... a gyereket... ne kaphassam vissza? — hebegte Mária. Felugrott — Tartóztassa le Vickit!

— Vagy téged! — felelte gorombán. — Akkor bizonyára semmi sem fog történni. Azonkívül könnyebben szedhetek ki belőled majd mindent. A te letartóztatásodhoz volna törvényes okom. Bár csak a Bäuerlein Vickinél is olyan könnyen menne a dolog... — Hirtelen félbeszakította magát. — Azonnal hagyd el Berlint és Kurt Meiert!

— A gyerekem nélkül egy lépést sem teszek — jelentette ki Mária határozottan.

Kirsch felhúzta súlyos vállát és meggyújtotta a pipáját. Mingo odalépett Mária mellé és rekedt hangon követelte:

— Igaza van Kirsch úrnak. Gyere velem!

— De a gyerek nélkül nem jövök — ismételte Mária. — Kirsch úr, mit gondol, mit fog még elkövetni Kurt?

Kirsch felnézett rá és bólintott. Nagyot szívt a pipából:

— Nagyon veszélyes az ilyen selyemfiú.

Minden átmenet nélkül felállt és kinyitotta az ajtót:

— Jóestét. — És kiengedte Mingót és Máriát. Az ablakból utánuk nézett. Milyen kár értük.

Milyen egészséges, szép menyecske! Micsoda pompás fiú! A kölyök legalább nyolcvan éves lesz. Bárcsak a lánnyal is így volna.

Csúnya, nagy tapétarózsák övezték Kirsch rendőrbiztos fejét, amikor a nyomozása eredményét latolgatva, a falnak támaszkodott. A betörés Vicki miatt történt. A nagy kékgyémántot Vicki miatt lopták el. Ami Kurt és Mária között történt, azt is Vicki csinálta. Összeszúrte a levelet Adéllal, hogy Mária bekerüljön a Hárembe. Ő rendezte a gyermekrablást. Vele szemben is Fuchsné volt a gyengébb. És én napokig azt hittem, hogy megmérgezte a férjét. Ezalatt a nagy kékgyémánt ott volt Vickinél és a letartóztatási parancs ellene zsebében volt. De a gyémánt mégis kicsúszott a kezemből a nővel együtt.

Volttaképen helyes lett volna őt letartóztatni? Amíg a testvére vakon engedelmeskedett neki, csak apró bűncselekményeket követett el. Most elváltak egymástól, Vicki máris gyermeket rabol Adél segítségével és Kurt minden emberi számítás szerint... — Kirsch hangosan felkiáltott. — Nem, pszichológiával nem szabad dolgozni. Csak a tények számítanak.

Odalépett a magas, fiókos szekrényhez, amelyen írni szokott, felemelte a telefonkagylót és így szólt ahhoz, aki a drót másik végén jelentkezett: »Mától fogva a Hárem állandó megfigyelés alatt áll. Különösen a tulajdonosnő barátjára ügyeljenek. Valamennyi ember nézze meg őt jól, hogy bármikor ráismerhessen és elfoghassa.« Kirsch letette a kagylót.

Igen, bizonyíték kellene! De bizonyítékot csak akkor lehet szerezni, ha már megtörtént a bűncselekmény. De előre? A baj nőttön nő. A bűncselekmény sem bűncselekmény tulajdonképpen, csak a végösszege rengeteg apróságnak. A bűnös is csupán keveréke Vickinek, Kurtnak, Máriának, Bäuerleinnak és Adélnak. Egyikük el fogja követni a bűncselekményt. Felemelte a fiókos állvány tetejét, melynek belső oldalán nagy darab, rózsacsokrokkal díszített lemezpapír pompázott. Szép

rondírással írt jelmondat volt a virágkoszorú közepén. Kirsch figyelmesen elolvasta!

»A kriminalistának azért kell az igazságszolgáltatás kezére juttatnia a bűnöst, mert nem volt képes a bűntettet megakadályozni.«

Az utolsó szó alá volt húzva.

Kirsch rámeredt és sóhajtott. Megkönnyebbülést érzett, amikor hallotta, hogy kint csengetnek.

Ezzel szemben szegény felesége komoly aggodalommal fogadta az újabb látogatót. A fiatalember halászápadt volt és mindenre elszántságot látzott. Szeme vérben forgott. Az asszony nem félt erős emberektől, hiszen Kirschnek is voltak izmai. De ez a zilált, véznatestű fiú olyan volt, mintha rá akarna ugrani valakire, hogy a nyakába harapjon. Eltorzult szája sarkából hegyes fogak villantak ki. Kurt belépett a szobába, a cseléd becsukta mögötte az ajtót, de Kirschné újból kinyitotta és belesett a nyíláson.

Kurt hangosan kiáltozott:

— Akarja tudni, hogy ki vitte el Mária gyermekét? Én tudom: Adél! Nem kímélek már senkit! Engem bezárt a szobájába. Saját életem kockáztatásával menekültem a háztetőn keresztül. Látja, össze-vissza szakítottam a ruhámat. Legyen szíves, vegyen védelmébe!

— Hol van Mária? — kérdezte Kirsch.

— Elment a gyerekekkel! Hiszen világos, mert Adél bezárt. Kiadta a gyereket Máriának, csak azért, hogy engem megtartsa. Egészen megörjítette az aggkori érzékisége, nem riad vissza már semmitől, én vagyok az áldozata. El akar szakítani a gyerekeimtől és Máriától.

— Csak nyugalom, fiam — intette le Kirsch. De Kurt rohama fokozódott, dühöngött, lihegett és a karjával hadonászott.

— Adél vigyázzon magára! — kiáltotta elfuló hangon. — Mária az erősebb.

— Ki örököl, ha Adél meghal? — kérdezte Kirsch.

Hirtelen csend támadt. Kurt az ijedtségtől ráesett a székre, amely még ott állt, ahol Mária

hagyta. Halálsápadt arccal, gyűlöletből izzó szemmel hebegte Kurt:

— Mit akar tőlem? Törődjék inkább az ellopott gyerekekkel!

— Nézz csak a szemembe! — parancsolta Kirsch. — Nos, kire hagyja a vagyonát Adél?

— Én rám. De nem szabad feleségül vennem Máriát, sőt még viszonyom sem lehet vele.

— És ki lopta el a gyereket?

— Kirsch úr!... — Kurt hangja elakadt.

— Hát majd én megmondom neked. Ugyanaz vitte el a gyereket, aki a kék gyémántot ellopta.

— Az másképp történt.

— Az én szememben nem. A nagy kék gyémánt, a gyerek, Adél végrendelete. csupa tény és egyiknek sincs értelme a másik nélkül.

— A gyerek nincsen nálam... hacsak Vickinél nincsen. — Kurt habozott.

— No, látod, hogy jól tudsz mindent. Amit nem a testvéredért teszel, azt egymás ellen csináljátok. Elveszi tőled a gyereket, hogy ne tudjál megszökni Máriával és Adél pénzével.

Kurt magába reskadtt, válla remegett a zokogástól.

— Egészen elhagyatott vagyok... Senkise szeret... Vicki csak Máriát gyűlöli... Még Warmsdorfbán sem voltam ilyen elhagyatott. Miért nem maradtam ott!

— El a kezekkel Máriáról! Különben megint lebuksz. Mária csak balszerencsét hoz az olyanfajta fiúnak, mint te vagy.

— Ezt komolyan gondolja? — kérdezte Kurt és most szinte babonás tisztelettel nézett fel a rendőrbiztosra.

— Hát annak az öregasszonynak áldozzam fel az egész ifjúságom? — panaszkodott Kurt. — Hagyjam, hogy Adél kizsákmányeljon? Kirsch úr! — Kurt nyögdécselt. Már nem volt senkije ezen az óriási szigorú gyámon kívül.

— Csak hagyd Adélt a Háremben. Te nem illesz bele abba a boltba.

— Adél sem és Mária sem! — Kurt felugrott és rikácsolni kezdett. — Erre nem vagyok hajlandó, Kirsch úr!

— Persze, hogy nem vagy hajlandó. — Kirsch most bizonyára nem akart kemény lenni, inkább barátságos és kötelességtudó, — csak az arca volt kissé bosszús.

— Semmi keresnivalód nincs ennél a két nőnél, fiam! Sem Adélnál, sem Máriánál. De az egyiktől a pénze miatt nem tudsz szabadulni, a másiktól pedig a gyerek miatt. Megszabadulni csak akkor tudsz, — Kirsch hangja hirtelen nyers lett — ha komoly bűncselekményt követesz el.

Kurt levegő után kapkodott, majd vicsorgatni kezdte a fogait és Kirsch nyakának ugrott. Az asszony, aki egész idő alatt figyelt az ajtóból, berohant. Férjének szerencsére nem volt segítségére szüksége. Egyik kezével távol tartotta magától a harapós fiút. Kurt a padló felett lebegett, Kirsch a másik kezével a nyakát törülgette, amely vérezett. Amikor Kurtot letette a földre, Kirschné hátulról átfogta a derekát és ki akarta vonszolni a szobából. — Csapdába kerültem, — jajgatta a fiú.

Hirtelen érezte, hogy most egészen másképp kell viselkednie és tényleg sikerült átmenet nélkül könnyeddé és kellemessé változnia

— Nagyságos asszonyom, tessék csak nyugodtan elengedni! Néha előfordul, hogy nem tudok uralkodni az idegeimen, de hála Istennek, már jobban vagyok. Kirsch úr valószínűleg ki akarta próbálni, hogy mennyit bírok elviselni.

Ezalatt egy hang üvöltött benne. Hát már ilyen mélyre sülyvedtem? Komoly bűncselekményt kell elkövetnem? Nem is tudtam. Kirsch már előbb észrevette, hogy mire gondolok? Büvölni akar a kutya, most már tudom! Jaj Istenem, jaj Istenem, most már tudom!

— Nem akarok tovább zavarni — mondta a külső Kurt eközben és szinte üresen mosolygott. — Nagyon sajnálom, hogy beszélgetésünk nem vezetett eredményre.

— Tévedsz — mondta Kirsch. — Mégis volt eredménye.

Kurt összerázkódott belül, de mosolygott, könnyedén és üresen. — Hát annyira ostobának tart? En a civilizáció produktuma vagyok, Kirsch úr. Csak szellemileg vagyok merész, a vér kínosan hat rám. De ön, finoman kifejezve, mindig csak egy darab anyatermészet marad. Bűncselekményt kövessenek el az ön körzetében, Kirsch úr? Ön kitűnő hivatalnok, ebben és ebben a fizetési osztályban és az állam főleg azért tudja annyi sikerrel használni, mert származása és tehetsége...

— Elég volt! — ordította Kirsch. — Taknyos kölyök! — Tetőtől-talpig végigmérte. Kurt gúnyos arcot vágott. — Talán ez az utolsó alkalom, hogy tanácsot adhatok neked. Legközelebb talán már bilincs lesz a kezeden. Menj vissza a hugodhoz, ott legalább biztos kézben voltál. Az ő hatása alatt legfeljebb egy kis betörést követsz el néha-néha s ebben is csak kívülről szabad részt venni.

— Nem voltak bizonyítékai.

— Később... — hosszú szünet — ...megszereztem őket.

Kurt hátrált, közben mereven mosolygott. Nagy lába az ajtóhoz ütődött, amelyet Kirschné szélesen kitárt előtte.

— Akárhová mégy, vigyázni fogok rád! — mondta keményen a rendőrbiztos.

Megállt a küszöbön és addig maradt ott, amíg látogatója mögött becsapódott a lakás ajtaja.

Az utcán már sötét volt, és a mozikból kiáradó közönség tolongott. Kurt meggyorsította lépteit.

Mária megkereste az utat a legközelebbi vilamosmegállóig. Nagyon sietett, de Mingo hiába kérdezte, hogy hova megy, érezte, hogy a lány meg akar szabadulni tőle. Könnyörgött:

— Mária, ne haragudj rám, hogy végighallgattam mindent. Nem kell szégyelned magad.

Engem kellene elverni, mert elhagytalak és ten-
gerre szálltam. Nagyon jól tett velem, amit
most hallottam. Csak most tudom, hogy ki vagy,
Máriám! Most már veled maradok és soha többé
nem történik bajod.

Mária nem felelt, már látta a nagy U-betűt.

— Legalább mondd meg, hogy mi a szándé-
kod! Berlinben sem akarok több bolondságot el-
követni. Segíteni akarok rajtad. Engedd meg,
hogy veled legyek, akárhova is mégy. Elhozom
neked a gyereket is! — kiáltotta a fiú. A lép-
csőn elszakadtak egymástól. Mingo csak akkor
jutott a jegypénztár elé, amikor Mária már a
perronon volt. A tömeg elsodorta a lányt a fiú-
tól, Mária a túlsó Perron lépcsőjén felszaladt az
utcára, beleült egy taxiba és Vickihez robogott.

Amikor Lissie megpillantotta, felragyogott
az arca.

— Na most! — Szó nélkül beengedte Má-
riát, sőt, mintha intett is volna, melyik szo-
bába kell bemenni. Mária berohant.

— Mond, tizenhárom hónappal ezelőtt...
miért tetted azt Mingoval?

Vicki kiugrott az ágyból. Selyempizsamában
volt és mindenre elszánt. — Már régóta várok
rád. De miért nem kérdezed, hogy hol van a
gyereked?

— Mit tettél Mingoval? — ismételte Mária.

— Ide figyelj: Nem azért tettem, mert kel-
lett, hanem azért, mert akartam.

— Miért akartad?

— Hogy Kurt megkaphasson téged. Hogy te
megkapjad a gyereket tőle, hogy a gyerek majd
az enyém legyen.

Mária hallgatott, mozdulatlan volt és perc-
ről percre fenyegetőbb. Vicki dicsekedett, uj-
jongott.

— Hogy te megcsináljad a szerencsédet, hogy
ellopjad a nagy kék gyémántot, hogy bárnő
legyen belőled, hogy mindent elveszíts, — min-
dent, ami nekem nem volt, a barátodat és a gye-
rekedet! Ezt akartad hallani? Már nem bírtad

ki, hát vegyed tudomásul: én sem. Meg kellett mondanom. Most kvittek vagyunk! — Sugárzott a gyűlölelettől.

Mária megingott, ujjai szétnyíltak. Még nem dőlt el, hogy elvágódik-e vagy ráveti-e magát az ellenfelére.

Vicki ráeszmélt a veszélyre és mosolygott. Gyűlölete olyan erőssé tette, mint Máriát. Mikor már egészen bizonyosnak látszott, hogy Mária nem fog összeesni, hanem rá fog ugrani, Vicki hidegen felemelte a kezét, selyempizsamájának ujjá szétnyílt és barnabőrű keze elsütötte a pisztolyt. Életében még semminek sem örült annyira, mint ennek a revolverlövésnek.

Ugyanakkor két patkányszerű lény bújt elő a spanyolfal mögül, egyszerre s ugyanazzal a rövid rántással elhúzták a szőnyeget, amelyen Mária állt. A lány elveszítette a talajt maga alatt és hátraesett. A golyó, amely holtra sebezhetett volna, csak súrolta a testét.

Az egyik ajtót felszakították. Lissie bekísérte a szobába Bäuerlein ügyvéd urat.

— Itt van — magyarázta Lissie. Bäuerlein megállapította, hogy mi történt és tompán így szólt:

— Ennek így kellett történnie. Aki szelet vet, vihart arat — tette hozzá. — De erőszak még nem bizonyít semmit. Meghalt? — kérdezte, mert lehúnyt szemet és vért látott.

— Dehogy — magyarázta Lissie. — A nagyságos asszonynak szerencséje volt.

— De a botrány még akkor sem lenne nagyobb, ha a lány meghalt volna. Súlyos erkölcsi kárt okoztál nekem! — Mereven belenézett az asszony büszke arcába. — Mondd, hát mi képzelsz? Elrabolod a gyereket, lelövöd az anyát és én vagyok a férjed! A te édestesvéred törvénytelen gyereket hozat a világra és az én apám szegény falusi tanító volt. Voltaképpen sosem tartottam lehetségesnek az ilyen túlzást. Tulajdonképpen ki vagy? — Bäuerlein már rikácsolt.

— Mutchen — Nuttchen — Puttchen vagyok, —

felelte Vicki — és te kis Ignácom most hazatalál-
tál! Már nem vagy kíváncsi bűnözési hajlamaim
további fejlődésére?

— Ennyi elég, — felelte megtört hangon Bäuer-
lein. De még egyszer felegyenesedett. — Megcsaltál
a színésszel és a seffőrrel?

— Fogadjunk, hogy még meg fogsz csalni
Máriával? És hogy be is fogom bizonyítani ne-
ked? — Türelmetlenül intett, hogy vigyék ki végre
a sebesültet.

— Itt marad a házban! — kiáltotta Bäuerlein.
— Vigyék Kurt szobájába — és orvost egyelőre ne
hívjanak. Ez osak ügyes, előzetes megbeszélés
után történhetik. Hát én mire vagyok jó?

HETEDIK FEJEZET.

Máriát már másnap visszavihették volna a panziójába, de az orvos ellenezte — lelkiállapotára való tekintettel. Hiszen úgysis rendkívüli nyugalomra van szüksége, a sebnek ideje volt meggyógyulni. Kurt szobáját szanatóriummá alakították át, az ablak udvarra nyílt, ahol több fa zöldelt és besütött a nap. Mária egyszer megkísérelte, hogy felálljon és kinézzen.

— Vigyázzon! — kiáltott a nagy, csontos ápolónő és elállta az ablakot.

Igy szólt Máriához:

— Ön először is túl gyenge. Az idegei sokat szenvedtek. Ha nem tér észhez, zárt intézetbe fog kerülni. Másodszor pedig gondoljon a sebre. A csipő tájékán sérült meg, ha sokat mozog, egész életére béna lehet. És ez nagy baj, ha valakinek olyan foglalkozása van, mint magának.

Az ápolónő arra is emlékezett, amikor először találkozott Máriával a ház kapujában:

— Már akkor is nagyon izgatott volt. Látja, erről esetleg még tanuskodnom is kell majd. De most megkapta amit akart.

— Hol van a gyerekem? — kérdezte Mária fáradhatatlanul. — Hozza ide a gyerekeimet. Itt kell, hogy legyen a házban.

— Az egész lakásban nem találtam gyereket. Megint képzelődik.

— Miért nem jön Mingo? — kérdezte este, mikor a láza emelkedett. — Biztosan itt volt, de ti elküldtéték. Egyszer majd mégis csak ki kell

hogy engedjetelek és akkor mindent el fogok mondani. És mondja meg Vickinek, ha nem küldi be rögtön Mingót, akkor nemsokára viszontlátja Kirsch urat.

— Ki az a Kirsch? — De az ápolónő nem várta, míg Mária megmagyarázta, hanem Lissieért csengett, majd gondterhes arccal kiment a szobából. A szobalányból dőlt a szó.

— Ilyen gyorsan nem mondhatok el magának mindent, kisasszony. Az asszony mindjárt visszajön. Persze, hogy itt volt az a Mingo és látni akarta. De a nagysága nem hagyta nyugodni. Először cocktaillal kínálta, meg vacsorával és azután egyébbel is, végül a fiú elszaladt.

— A gyerekek! A gyerekek! — könyörgött Mária a szobában.

— Kisasszony, senki sem tudja, mi lett a gyerekekkel!

Őszinte szánalom csengett Lissi szavaiban. Kinyílt az ajtó és Bäuerlein lépett a szobába. Intett a fejével, hogy Lissie menjen ki, majd úgy viselkedett, mint mindig: nem ismert társadalmi válaszfalakat és aránylag őszinte volt.

— Végtelenül sajnálom a történeteket, amelyek csupán logikus következményei az előzményeknek. Vicki és ön csak így végezhatték. Mindössze néhány csepp vér, — remélem elismeri, hogy a feleségem csak nagyon kevés vérét vette. Viszont a következmény annál érdekesebb: Vicki szereti magát. Mária!

— A gyerekek! A gyerekek! — könyörgött Mária.

— Le szeretne térdelni az ágya előtt és csókjaival szeretné elborítani. De ez nem akadályozott meg abban, hogy a gyereket egy megfelelő intézetben helyezzem el, hogy Vickitől megmentsem. Nem akartam, hogy Vicki végül Svájcba szökjék a kisfiával. Ebben az esetben mit tett volna?

— Intézetben van a gyerek?

— Úgy van. És ön majd meglátogathatja. Nyolc nap múlva felkelhet.

— Megfoghatom? Majd magammal viszem! Hiszen az enyém.

— Erről majd később beszélünk.

Amikor a beteg még hevesebb lett, Bäuerlein megállapította, hogy a dolognak ez a része már nem órá tartozik. — Minden rokonszenvem ellenére, amelyet önnel szemben érzek, meg kell állapítanom, hogy érdekeit elsősorban a jegyeseivel kell megtárgyalnia. Ugy-e mondhatom, hogy az illető úr a jegyese?

— Nem engedték be hozzám.

— Le kell szegezmem, hogy csak az orvos utasításait követtük. Különben az illető itt lesz holnap délelőtt tíz órakor. De ettől függetlenül közölnöm kell önnel, Mária...

Hirtelen az ágy szélére ült és közel hajolt az arcához.

— Hogy pénzem van külföldön és csak az ön társaságában fogom valamikor elkölteni. Ha nem kísér el, akkor inkább itt hagyom lecsukatni magam, ezt persze csak jelképesen mondom. A valóságban nincsen paragrafus, amelyet ellenem alkalmazni lehetne. Mégis, függetlenül az üzleti ügyektől, egészen pali vagyok rád, warmsdorfi Mária!

Bäuerlein nyugodtan beszélhetett, hiszen Mária eszméletlen volt. Nem vette ezt észre, vagy talán egyenesen azért beszélt, mert Mária nem érti? Most alkalma volt tanuk nélkül kiönteni a szívét. Bäuerlein feltárta a lelkét, valóságos őszinteségi orgia volt ez, amelyben Mária eszméletlen teste is résztvett. Azt mondta, hogy ők ketten csak együtt alkalmasak az életre. Amit hiába keresett. Vickinél és amit a nő csak nagy kínál tudott neki eljátszani, azt most megtalálta Mária nál. — A bűncselekmény a telényed legtokéletebb kifejezője, Mária! — Érzem, szagolom, belélekzem azt a gyilkos légkört, amelyet árasztasz és én kivirágzom benne! Mi hozzád képest Vicki az ő álszeretőivel, céltévesztett revolverlövéseivel és megszőktetett gyerekeivel. Ez a régimódi aszszony még azt reméli, hogy válásunk után engem fog megfejni. Ez a legtöbb, amit tud. Engem scse

ölne meg, még ha erre nem tudom milyen kitűnő alkalma is volna. De te, warmsdorfi Mária, megbüvölsz alvilági légköröddel, a káoszba csábítasz és én követlek! — Ilyeneket mondott a szindikusz, akinek pénze már biztonságban volt.

Végül abbahagyta, hogy hangosan beszéljen a káoszáról, csak a hátgerince dolgozott csendesen, ami szakgató fájdalmat okozott. Egészen bele-sápadt. Hideg verejték öntötte el, szédülve kelt fel az ágy mellől, pohár vizet ivott, majd hirtelen rugalmas léptekkel távozott.

Pontosan tíz órakor megjelent Mingo. Megindultan dőlt neki az ajtófélfának, az ápolónő fel-szólítás nélkül ment ki a szobából.

— Hát ezt tették veled, mert nem vigyáztam rád! De most nem hagyom magam többé becsapni! — kiáltotta és odalépett az ágyhoz. — Mária, kelj fel, hazamegyünk!

— De először elvisszük a gyereket.

— Erte majd később megyek el. De most haza kell jönnöd hozzám. Kelj fel, indul a vonat.

— Hát már te is hazudsz? — Mária a könyö-kére támaszkodott és Mingo arcába meredt. A fiú kicsi lett, könyörgött.

— Ne csinálj ilyet, drága Máriám, ne csinálj ilyet!

Mária úgy nézett rá, hogy mégis kénytelen volt mindent elmondani. Az árvaszék elvette a gyereket az anyjától, Bäuerlein ügyvéd keresztül-vitte, hogy Máriát a foglalkozása miatt alkalmatlannak találják a gyerek felnevelésére. Bäuerlein azzal is érvelt, hogy ő fizeti a sógora helyett a gyermektartási díjat.

Mária a fejét rázta.

— Nem, még ez sem igaz.

Mingo megszorította a kezét, jéghideg volt.

— Csak gyere velem haza. Ha megházasodtunk, vissza kell, hogy adják neked a gyereket. A törvény így rendelkezik.

— Hát te... te... ezt tűröd?

Mária lihegett. A fiú úgy érezte, hogy valami borzalmas fog történni.

— Soha többé nem teszem — ígérte, mint valami gyermek.

— Hol vannak az undok poloskák?! — rikácsolta Mária. — Valamennyiüket megölöm. Majd megtanítom őket! Ide velük! — kiáltozta, miközben Mingo lefogta a karját. Szinte birkózni kellett a beteg asszonnyal.

— Vicki! Kurt! Bäuerlein! Adél! — hívta sikoltva azokat, akiket gyűölt. Arca egészen eltorzult, Mingo megijedt — és abban a pillanatban, amikor a szorítása kissé engedett, Mária kiugrott az ágyból. Vadul ide-oda rohant a szobában, neki ment a bútoroknak és ami azokról leesett hangos csörömpöléssel daraboka tört.

— Hiszen én is ember vagyok! Ember vagyok én is! Nem vagyok bárnő, nem vagyok szabónő, nem vagyok zselléraszszony! A gyereke anyja se vagyok, mert elvették tőlem! Télen a földmunkásokat is elbocsátják! — kiáltozott. — Nem vagyok többé ember.

Mingo ráfordította a kulcsot az ajtóra és zsebkendőt tett a kilincsre, hogy eltakarja a kulcslyukat. Tudta, hogy rögtön kopogtatni fognak, behatolnak a szobába, tanui lesznek annak, amit Mária tesz és akkor ő elveszett. Nem, ennek nem szabad megtörténnie! A közvetlen veszély gyors cselekvésre ösztönözte Mingo. Ha még egy butaságot követ el, akkor örökre vége Máriának.

Mingo hahotázva nevetett, hogy elnyomja Mária sikoltozását. A rádió hangját utánozta. Ehez nagyszerűen értett. Majd hangos néger dalokat énekelt, ezeket a hajón tanulta. Karjával átölelte az őrzöngő nőt, és táncolni próbált vele, miközben vadul kurjongott. Tánc közben Mária pizsamája lecsúszott, a lány tíz körmével darabokra tépte. Mária meztelen volt.

A tükör előtt táncoltak. Amikor Mária meglátta magát benne, hirtelen elnémult. Mingo egyre halkabban énekelt, végül ő is elhallgatott. Mária a karjába roskadt odavezette egy székhez és leültette. A tükörből úgy látszott, mintha becézte

volna, de ebben a képben volt valami rettenetesen szomorú: Mária haldoklott.

Mária megnézte az arcát a tükörben. Fénytelen szeme alatt az árnyék félarcát elsötétítette, az arcát, amely amúgyis felére zsugorodott össze, Emlékszik-e még — kérdezte magában Mingo, — a szobára, amelyben szerettük egymást? Mintha most megint így volna! Száját a vállára akarta szorítani.

Ekkor észrevette csípőjén a sebet. Vérzett. A kötés leesett róla. Pillantása lejjebb siklott a testen és ekkor a bokacsontnál cikk-cakkos, érdes, vörös heget látott, amelyet különben mindig eltakart a harisnya. Ez a mozdony kerekeinek a nyoma volt. Mária fején, a kócos, nedves haj között most előtűnt a pályaudvari baleset egy másik emléke: zúzott seb volt valamikor. És ez a kis fehér pontocska a bal alsókarján gyermekkorának arra a napjára emlékeztette, amikor a tenger elragadta a viskót, testvérkéi a leszakadó gáton küzködtek felfelé és a fenyőfák ágai kis lyukakat szaggattak húrukba. Mária kialudtfényű szeme most élete minden sebeit látta.

Mingo érezte, hogy a nő teste egyre forróbb és nehezebb lesz: mielőtt lefordult volna a székről, gyorsan ráfektette az ágyra. Keresgélni kezdett a szobában. Inget húzott rá. Olyan volt, mint ha valami élettelen próbababát kellett volna felöltöztetnie. Mária értelmetlen szavakat gagyogott, halántéka forró tűzben égett és a keze, amely az imént még jéghideg volt, most lángolt. Mingo hidegvízbe mártotta zsebkendőjét és homlokára tette, majd olyan hangosan, ahogy csak tudott, az ajtóhoz ment. Így tehát senkisé is volt az előszobában, amikor kinyitotta, mindössze Lissie közeledett. Követelte, hogy azonnal hívja fel az orvost. Mingo beszélt bele a telefonba, nagyon komolyan és szélesen.

— Doktor úr! Bäuerlein ügyvéd lakásáról beszélek. Lehning Mária vőlegénye vagyok, ön a menyasszonyom lőtt sebeit kezeli... Ön azt mondja, hogy nem lőtt seb... No igen, hiszen itt egyéb té-

védek is történtek, például az, hogy a beteget akarata ellenére itt tartották. Így nem tudott védekezni a törvény előtt, amely elvette tőle a gyerekeit... Azt mondja, semmi köze hozzá? De nekem igen, doktor úr. Nekem van hozzá közöm. Majd mindjárt meglátja. Hiszen önt is érdekli a betege. Ebben a pillanatban körülbelül negyven fok láza van és ez is összefügg azzal, hogy ön nem jelentette a rendőrségnek a gyilkossági kísérletet.

Végighallgatta az orvos hevesen ellentmondó szavait, majd újból beszélt, mintha nem hallott volna semmit.

— Ugy-e, nem bontottak szét? Ön tudni akarja, hogy mi a szándékom. Most azt követelem, hogy Mária ebben a házban a legjobb ápolásban és kezelésben részesüljön, mert túlságosan beteg ahhoz, hogy most elvihessem, de azt akarom, hogy három napon belül újból egészséges legyen, különben önt a Bäuerlein-házaspárral együtt feljelentem; ismerek valakit, aki már csak erre vár. Nagyon helyes, doktor úr. Én falusi ember vagyok, sőt hozzáteszem, egyenesen a tenger partjáról jöttem. Eppen ezért ajánlom, hogy tegye meg, amit mondtam.

Befejezte a telefonbeszélgetést, megfordult, néhány lépésnyire tőle ott állt Bäuerlein, mintha csak véletlenül lépett volna be a szobába.

— Ön a kijáratot keresi? — kérdezte az ügyvéd.

Mingónak feltűnt, hogy az ügyvéd pupillái merevek és akadozva beszél. Nagyon vészjóslónak látszott csak azt nem tudta, hogy ki számára. Lehetséges, hogy Bäuerlein mindjárt ráveti magát és a maga részéről is gyilkossági kísérletbe bocsátkozik.

— Erre tessék — mutatott az ajtó felé. De Mingo, aki vigyázott, csak látszólag ment az ajtóhoz, amelyre mutatott. Az ajtó ugyanis kis kamrába nyílt, amelynek végén árnyékszék volt. Bäuerlein ebbe az ablaktalan helyiségbe szerette volna bezárni a nem kívánatos idegent (így ne-

vezte Mingot). Helyette azonban hatalmas ütést kapott az arcára és maga repült egészen a toalett üléséig.

Mingo a lépcsőn az ifjú Kurttal találkozott, ő sem volt jobb lelkiállapotban, mint Mingo.

— Meier — szólt hozzá a tengerész. — Tudom, hogy Mária után futsz. De most negyven fokos láza van és amíg ez el nem múlik, legyünk jóbarátok. Rendben van?

Kurt leült a lépcsőre és zokogni kezdett. Mingo elővette zsebkendőjét és odaadta a fiúnak. Ott ültek ketten, egymás mellett, kimerülten és kétségbeesetten, amíg valaki feljött a lépcsőn. Gyorsan megbeszélték: — Te a lakásban maradsz, — mondta Mingo — hiszen könnyebben tudhatod meg, ha ellenünk terveznek valamit.

— Gyűlölöm Vickit!

— Ne hogy eszedbe jusson Máriát zaklatni. Ő most a legcsekélyebb gonosztságot sem tudja elviselni, erre figyelmeztetek.

— Vigyázni fogok!

Mingo négy hétig nem látta Máriát. Csak Kurt révén tudta meg, mi van vele. Néhány napig azt hitték, hogy meghal. Kurt ekkor csak a küszöbről mert az ágyra nézni. Még mindig nagyon piros az arca — jelentette Mingónak. Nemsokára egészen fehér lesz, érezték mind a ketten. De a haladoklás soká tartott, addig, amíg végül életbenmaradásnak nevezték.

— De meddig fog tartani, amíg felgyógyul? A bárba még sokáig nem mehet el.

— Nem is akarom. — felelte Mingo elővigyázatlanul, mert ehhez Meiernek már semmi köze sem volt. De Mingo annyira örült, hogy nem tudta visszatartani magát — Mária odahaza Warmsdorfban fog felépülni, és ha megházasodunk, elmegyek a gyerekért is.

— Ezt nem fogod megtenni! — sziszegte Kurt eltorzult arccal. — Hát ezért erőltettem meg magam annyira! Azt hiszed olyan jó nekem Adélnál? Főnök úrnak neveznek, s mégis közönséges kuli vagyok. Vagy megkapom Máriát, vagy...! —

Kurt félbeszakította magát. — Hiszen majd meglátjuk, mire határozza el magát Mária.

Vállvonogatással értésére adta, hogy mennyivel több köze van Máriához most, mint Mingónak, de nemcsak Máriához, hanem a gyermekhez, a bárhoz, Adél vagyonához és mindahhoz, amit közben Mária átélt.

Kurt hevesen összeszólalkozott Adéllal Mária miatt. Ha meghal, — mondta a nőnek — akkor ez a te bűnöd lesz. Készülj el a legrosszabbra.

— Egyszer mindnyájan meghalunk — mondta Adél, amikor a felelősség kérdéséről folyó vita már erősen kimerítette. — És a miomám? Már nem operáltathatom magam többé. Az orvos azt mondta, hogy a szívem a foglalkozásom miatt elgyengült és csak az én felelősségemre altatna el. De Mária fiatal, mit jelent számára a halál s ha meghal, legalább megsiratják.

Az alkalmazottaknak azt mondta Adél, hogy Mária elutazott, noha senki sem hitte el. Kurt csak akkor engedett meg magának egy-egy halvány célzást, amikor részeg volt, de akkor sem beszélt érthetően. Sőt az alkohol hatása alatt még sokkal ügyesebben hazudozott. Mégis bizonyos rémhírek terjedtek el. A bármők terjesztették ezeket Mária törzsvendégei között, akik a szép szőke hamburgi nő után érdeklődtek. Másrészt vigyáztak, nehogy kíváncsi idegenek is megtudjanak valamit. Időnként kopók tűntek fel a napivendégek között. Adél észrevette, hogy vállalata annál jobban megy, minél titokzatosabb dolgokat sugdosnak róla. Mária eltűnése már nem volt a ház belső ügye. A Háremből az egyik bárnő kalandjai révén Berlin nyugati részének egyik híressége lett.

Ki törődik most a miomával? Ki gondol a halálra, meg a rendőrségre? Adél engedett Ernst Radlauf nevű zongoristája unszolásának, aki fogékony és hec vágyó ifjú volt. Mária sorsa új sláger komponálására inspirálta, Radlauf mindenáron »ki akart jönni« ezzel a dallal a Háremben, vagy akár másutt is. Másutt? Ezt a gondolatot Adél nem bírta volna elviselni. Radlauf az ő

kreatúrája volt. »A tengerész menyasszonya«, amelyet a Háremben énekeltek először, hihetetlen népszerűségre tett szert és már vidéken is dúdolták. »A gyermek hangját« csak Adél énekelhette először!

Az előkészületek több hétig is eltartottak. Adél jobban bízott a slágerben, mint a szerzője. A szövegét kissé átíratta. Először kettesben próbálták, azután zenekarral, délutánonkint lezárt redőnyök mögött, — míg végül egyik este megtartották a premiért.

Tizenegy órára már minden jegy elkelt a bár tömve volt emberekkel, a portás egy lelket sem engedett be többé. Izgalom volt a levegőben, a karmester kis barátnője. Lotte, elbujt egy sarokba és egész testében reszketett. A balett után egy ideig senki sem táncolt, a zene is hallgatott, sőt még a kiszolgálást is abbahagyták. Következett Adél száma.

Néma csend, — a közönség alaktalan testű aszszonyt látott, aki olyan volt, mintha utolsó erejét is széjjel akarná szórni. Vajjon feljut-e még az emelvényre? A közönség nagyrésze lepíszte néhány rosszmájú fiatalember nevetését. — Erni, ez életem legnagyobb estje, — súgta partnere fülébe. Ebben a pillanatban az egész helyiségben kialudt a villany, a fényszóró csak Adél arcát világította meg.

Úgy festette ki magát erre az alkalomra, mint ha saját karikatúráját akarta volna elkészíteni. Göndörített haja úgy hullott a homlokára, mint valami nagy halom vonagló féreg. Vértó vonalak övezték fehér állát, a rothadás fénye villogott félig lehunytt szempillája alól. Adél mint mérges virág! — gondolták az ismerősei, de nem nevettek. Adél kinyitotta a száját amelyet a ruzs valószínűtlenül megnövesztett. Fogait nem látták és a száj csak annyit mondott rekedten: — Hitvány pénzért eladtam gyermekeim. — Most Erni zenekari nyitánya következett.

A rikítóvöröshajú fej, amelyet félhomály övezett, mintha valami sötét borzalom volna, énekelni

kezdett. Nem vártak tőle egyebet, mint rekedt, borízú kurjongást. Mégis Adél hangja csakhamar kitisztult és ettől fogva leplezetlenül és minden gátlás nélkül zengte:

*Hitvány pénzért eladtam gyermekem
Oly pici volt még, nem volt neve sem
Nagyon siettek, hamar elvitték
A tizenkéthengeres Chrysleren.*

*Vigyétek hát a fenébe,
Legyen az ügynek vége:
Bajnak elég,
Hogy az ember eladja a gyerekét.*

*A pénzt elverte hamar egy legény
Es én most részeg éjeken kemény
Kínok közt hallgatom haragvó
Gyermekem hangját, így beszél szegény:*

*Eridj anyám a fenébe,
Legyen az ügynek vége,
Olyan izgató:
Úrhölgyé tesz a vezérigazgató!*

*Szívem hájas lesz, életem pokol,
E fájdalomra nincsen alkohol!
Üldöz a hangja a nagy Chryslerből,
Hallom, amint a gyermek búgva szól:*

*Eridj anyám a fenébe,
Legyen az ügynek vége,
Felejts el drága,
Mert nekem fütyülnöm kell a világra!*

Senki sem szakította félbe az énekesnőt és a publikum sem használta fel a félhomályt arra, hogy izléstelen tréfákat kövessen el. Adél uralkodott. Feje, amelyet a sötétség levágott a testéről, az utolsó verssor után lassan és kifejezésteliesen becsukta száját és szemét. Homlokán megmerevedtek a férgék. A fej meghalt. A vilány kigyulladt.

Az idősebb testes hölgy ott fent az emelvé-

nyen sok tapsot kapott. A tetszésnyilvánítás egy része őszinte volt, más része csupán fokozni akarta a hangulatot. De a tapasztalt Adél mégis nagyon jól tudta, hogy elérte a kívánt hatást. Odaszólt Ernihez: — Teljes siker! — És vele együtt hajlongott a közönség felé. A siker természetesen lármává fajult, de Adél megmagyarázta a partnerének: — Csak hadd tomboljanak, tudom, hogy mégis megrázta őket a dolog. Adél biztos volt abban, hogy a hallgatóság addig, amíg ő énekelt, valóban megérezte az életet. Ez persze nem tarthatott sokáig.

Adél megnézett minden arcot a lokálban és egyszerre váratlan felfedezést tett: Mária! Ott ült a bárszéken, Nina előtt, mint valami vendég és végighallgatta a gyerekéről szóló dalt. Ninán kívül eddig csak Adél vette észre, de ez azt hitte, hogy káprázik a szeme. Odament hozzá: — Igazán itt vagy, Mária?

— Miért ne, hiszen nem haltam meg. Nem-sokára megint munkába lépek. Egyelőre még a grünewaldi szanatóriumban kell maradnom.

— Nohát akkor minden rendben van, igazán örülök.

— Ezt meg fogják fizetni nekem.

— Csakugyan elvették tőled a gyereket?

— Majd visszakapom. Megengedi, hogy még egy konyakot igyam?

— Te most inni szoktál, Mária?

— Nem. És a gyerekemet sem adtam el. És úrhölgy sem lesz belőle, mert fiú.

— Hát ez csak a versben van így.

— Most csak meg akartam hallgatni és az ön sikerét élvezni, Fuchsné. Ezért keltem fel az ágyból.

Márián őszi utcai ruha volt, csupa ránc mindenütt. Mária nagyon lefogyott. Arca egészen keskeny lett, lába hosszú és vékony.

— Így maradhatnál — jelentette ki Adél, de összenézett Ninával. Egyiküknek sem tetszett most Mária, bármennyire szép volt, a viselkedése és különösen a hangja mégis riasztóan hatott. Nem

tudták pontosan, hogy tulajdonképen mi is változott meg rajta.

— Láttad Kurtot?

— Micsoda Kurtot? Vagy úgy, a mi Kurtunkat?

— Azt hiszem, nem kívánja nekem a sikert. Biztosan ezért nem jött el ma este. Szeretne már korlátlanul uralkodni ebben a helyiségben. No, majd meglátjuk. Mingo hol van?

— Mingo? Odahaza nálunk.

— És te közben itt feküdtél betegen! Nagyon csúnyán viselkedik ez a fiú. Kurt ebben a vonatkozásban sokkal gavallérosabb. Legalább meglátogatott egyszer?

— Hogyne, — mondta Mária egészen új hangon. Nem lehetett kiokosodni belőle. Adél minden biztonságérzetét elvesztette.

— Téged lelőni! Ezt semmiesetre sem beszéltem meg vele így. — Minden átmenet nélkül, hangerősen kezdett beszélgetni a vendégekkel.

— Furcsa, — szólta Mária Ninához, — de én meglátom az emberek arcán, ha meg kell halniok.

— Na, most meghallgattad a slágert — felelte a barátnője. — Menj szépen haza a szanatóriumba, mert ha a többiek észrevesznek...!

De a bárnőknek ma rengeteg dolguk volt és senki sem ismerte fel Máriát. — Talán az utcai ruha az oka ennek? — töprengett Nina. Széleskarimájú kalapja van és csak a konyakospoharat nézi. Senkisem ismer rá — állapította meg Nina. Megijedt és intett a boynak, szerezzen taxit Máriának.

— Egy keveset meg kell híznod, Mária. Különben túl sokat gondolkozol. Most tulajdonképen mire gondolsz?

— Semmire. Unatkozom. A földmunkásokat télen elbocsátják — ilyen dolgok jutnak az eszembe. A gyerekem az árvaházban van, a foglalkozásom miatt. A te fiadat is elvették egyszer?

— Hiszen tudod, hogy már nagy fiú. Amikor

még kicsi volt, akkor férjes asszony voltam. Mária, neked feleségül kell menned Mingohoz.

— Ő is ezt mondja. — Lemászott a bárszékről és követte a boyt.

Csak később, jóval éjjél után beszéltek a bárban arról, hogy Mária itt volt. Lette megsértődött, mert Mária egy elismerő szót sem mondott Erniről.

— Tudod, a lelkiállapota most nagyon rejtélyes — mentegette Máriát Nina. — Kérdés, hogy rendbe jön-e valaha.

— Mária nagyon is tisztában van önmagával — vetette közbe Adél olyan hangon, mintha sok mindenről tudna.

A szanatóriumban Mária Vicki látogatását fogadta. Ezúttal ő volt az, aki a pamlagon feküdt és Vicki mellette ült a szék szélén. Kint az utolsó piroslobos őszi nap világoskék levegője hullámozott.

— Itt csak kibírod még egy ideig? — jegyezte meg Vicki. — Hiszen végeredményben nem történt semmi különösebb. Már sokkal nagyobb bajunk is volt egymással. Azt hiszem, nem kell most tulságosan bocsánatot kérnem tőled. Hiszen te sem tetted ezt soha.

— Megértjük egymást — jelentette ki Mária.

— Ennek örülök. Kurt nem jön el többé hozzám. — Minden szót megnyomott. — Hát ezt sikerült elérned, Mária. Mégis törődöm veled, Mária, de ne gondold, hogy azért, mert félek tőled. Én nem szoktam félni.

— Miért is félnél, Vicki? Hiszen csak azt tetted, amit tenned kellett.

Mária ránézett Vickire. Erről a nőről valamikor azt hittem, hogy bolond. — de most már tudom, hogy nem az! Gondolkodott, a homlokát ráncolta. Vicki előrehajolt.

— És te? — kérdezte.

— Nem tudom — felelte Mária.

— Valamit csak kell tenned. Hiszen akarsz valamit. — Vicki szeretett volna pillantásával az összeráncolt hemlok mögé hatolni. Végül fel-

lélekzett, megkönnyebbült és gyorsan odavetette: — Hát mi történhetik velem?

Mária bólintott, a hangja olyan színtelen volt, mint az arca. — Igen, én is mindig azt hiszem, hogy neked nem történhetik bajod, mert Vicki, te sosem vetted észre, hogy mit tettél másokkal... Ostoba voltam.

— Miért? — kérdezte Vicki. Nevetett, de a teste remegett. — Csak ne veszítsd el a bátorságodat! Kurt nem jön el többé hozzám. Tehetnél ellenem ennél többet? Valami még gonoszabbat? Na, rajta! A nyaktörő mutatványokat szeretem. Erre szükségem van. Mi lenne belőlem, ha te nem volnál, Mária?!

— Miért beszélsz annyit? Hiszen most már te sem adhatod vissza a gyermekemet.

— Nem, ezt már nem tehetem. — Vicki felállt, mintha el akarna menni.

Hirtelen térdre zuhant és megcsókolta Máriát. Szájával szétnyitotta Mária ingét, meztelen bőrére szorította száját. Mária mozdulatlan maradt. Végül Vicki felállt:

— Azt hittem, hogy erősebb vagyok. Erősebb, mint bárki! Amíg ezt hittem, még kibírtam valahogy. De... most... te...!

Vicki hebegett. Még egyszer letérdelt, felhajtotta Mária ingét és megcsókolta csipőjén a sebhelyet. Azután elment.

Néhány nappal később Mária elhagyta a szanatóriumot és újból elfoglalta helyét a bárban. Senkise hitte volna, hogy ilyen hamar visszatér. Sőt Hédi és Stella úgy találták, hogy egyáltalán nem kellett volna visszajönnie, mert nem illett ide többé. Mi lett az izmos, pirospozsgás hamburgi nőből? Most finom volt és sápadt. Minden feltűnés nélkül mozgott, szinte előkelőnek látszott. Egyáltalán nem festett úgy, mint valami bárnő és ezért több sikere volt, mint a többinek. Ez pech — mondta Lotte. — Még jó, hogy legalább Erninek van sikere.

»A gyermek hangja« csakugyan fényes kariert csinált. Erni megengedhette magának, hogy állását felmondja, már csak slágereket komponált és autót vett részletre. De a Háremben, ahol Radlauf minden este fellépett, nem ő volt a fővonzóerő, hanem Mária, akinek elrabolták a gyermekét. Ez az eredménye annak, ha a művészet alkalmazkodik a valósághoz. Adél kijelentette Ninának: — Nekem most jobban tetszik Mária. A mosolya olyan tiszta. — Adél ezalatt azt a közönyt értette, amelyet Mária Kurttal szemben éreztetett. — Mintha itt sem volna — tette hozzá Adél kissé rémülten. Nina megmagyarázta. — Olyan, mint valami automata. Nem igaz? Olyan, mint egy gépember, aki nem tér ki senki elől és mindent legázol. Ez persze csak látszat. Nagyon szeretem Máriát. — Adél nagyon jól tudta, mit jelent, hogy akkor, amikor a másik két mulatóhelye napról-napra rosszabbul megy, a Hárem egyenesen fellendülésnek indul. Minden este legalább száz Manhattant! De miért? Mária megkérdezte a vendégtől: — Manhattant? — mint valami automata. Manhattan és máris int, hogy keverjék. A vendég érzi, hogy zavarba jön, szeretne szemtelenkedni, kérdez tőle valamit és erre Mária úgy felel, mintha ő Hamburgban volna és a férfi Newyorkban.

Es emellett mégis kedves. — Úgy fáj a szívem érte — vallotta be Nina, mert a szíve jóságos maradt, Mária minden jogtalan népszerűsége ellenére is. Végeredményben mégis hasznos volt mindenkire Mária sikere, mert most sokkal többen látogatták a Háremet, mint azelőtt és így mindegyik bárnőre több vendég jutott. Nina, aki valamennyiök közül a legbizalomgerjesztőbb volt, még előkelő vendégeket is kapott. Ezeket évek óta nem látták itt, de most hirtelen kíváncsiak lettek. Ha nem merészeltek Máriához odamenni, hát megszólították Ninát, akit valahogyan már ismertek valahonnan. Az a kövér, nagyarcú úr is ismerősnek tűnt fel előtte. Ez pontosan november másodikán, halottak napján volt. A tes-

tes vendég nagymennyiségű italt fogyasztott Nina segítségével. Még kísérletet sem tett arra, hogy az erősen lefoglalt Máriához közeledjék. Mégis állandóan rajta volt a szeme. Furcsa, kopasz feje volt ennek az úrnak, tar koponyáját kis csimbók övezték. Azonkívül mozgása nagyon ruganyos volt, de amellett óvatos.

— Látja, ott az oszlop mellett egy detektív ül! — mondta Ninának. Nina a ház jóhírnevére való tekintettel tagadta ezt, de jól tudta, hogy a vendégek tömegében mindig volt egy-két polgáriruhás rendőr is. A kövér vendég részegre itta magát és sokat beszélt. Nina elment az asztaltól, de a testes úr tovább beszélt. Néha felállt, kicsit körüljárta a helyiséget, majd visszamászott a bárszékre.

Közölte Ninával, hogy az erős elhatározások embere. Valamikor az volt az álláspontja, hogy hűséges lesz a feleségéhez, bármit is tesz vele a nő. De ma új életre rendezkedett be. Erről már a rendőrség is tudott, emiatt voltak itt detektívek. És ki volt az, aki arra készítette, hogy új életet kezdjen? Mária! — Hát ismeri Máriát? — kérdezte Nina.

— Hosszú ideig kettős életet élt. Nappal gyapjúharisnyát hordott. En majd visszatérek vele egyszerűbb emberek közé. Itt az ideje. Az én apám szegény templomszolga volt és borralókat fogadott el. — A vendég csuklani kezdett és bankót nyomott Nina markába. Hirtelen teljes súlyával rávetette magát arra az emberre, akit detektívnek nézett. — Már únom hogy minden ok nélkül gyanúsítsanak! — ordította és ütésre emelte a kezét. — Hadd legyen most legalább valami okotok!

Az ember kicsinek és véznának tünt fel vele szemben, de meglepő erőről tett tanubizonyságot. A kövér vendég végigzuhan a parketten, a portás és a boyok zenekíséret mellett kivitték az autójához. A rendőrtisztviselő így szólt Adélhoz:

— A pénzét úgysis megkapja, de szeretném megmutatni magának, hogy mit művelt a ven-

dége. — Négy-öt asztalra mutatott, ahol a gyufatartóban valamennyi gyufa elégett. — Minden asztalnál meggyújtott egyet, úgyhogy a többi is tüzet fogott. Erről tanuszkodhatom. Nagyon szívesen látnók, ha ön feljelentést tenne ellene, de persze erre nem kötelezi magát senki. Az ügy jelentéktelen, noha nem mindenki tesz ilyesmit. Viszont ha ön feljelenti, ezzel szívességet tenne nekünk.

— Tulajdonképen ki volt ez a vendég? — kérdezte Nina.

A detektív Adélra nézett, de ez tudott uralkodni az arcvonásain.

— Vagy úgy, maga sem tudja? — Erre Mária áthajolt a barpulton: — Bäuerlein ügyvéd — mondotta nyugodt hangon. — Neki is biztosan része lesz a dologban.

— Micsoda dologban? — kérdezte Nina halkán.

— Hiszen te magad vetetted ki kártyán, »Mária, egyszer nagy baj lesz a hajnali órákban«.

— Ostobaság. Itt az ideje, hogy aludni menjünk. Már mindenki elment, még a detektív is.

— Sőt Kurt is — mormogta Adél. — Ott ült a pamlagon. Az izgalmas órák nagyon megöregítették. Csak önmagának panaszkodott: Halottak napja. Kurt a maga útján megy és én még mindig élek. Odahívta magához Máriát, a többi éjszakai alkalmazott jóéjszakát kívánt és elment.

— Mária, — kezdte Adél. — Ezt így nem tudom tovább folytatni! Te nem maradhatsz itt! Elbocsátlak!

— Ezt nem teheted. — Mária most tegezte először.

— Te a kezemben vagy. Egyetlen üzem sem vesz fel, ha elmesélem, hogy miattad detektívek járnak a lokálba.

— Igazad van, ha elküldesz, a detektívek nem jönnek többé ide, de Kurt sem, ezt nagyon jól tudod.

— Nekem mindegy — mormogta Adél és még jobban összeroskadtt.

— Még a végrendeletről is megfélekedzik és otthagy!

— Ez volna a számomra a legjobb. De sajnos, nem igaz.

Máriának is eszébe jutott, hogy nem így áll a helyzet. Annakidején Adél a végrendelettel együtt a halálos ítéletét is aláírta — teljesen mindegy, hogyan és miért. Valamikor ezt érezte Mária, de ma semmit sem látott mártisztán. Valahogy nem volt jelen, noha mindenki látta, hogy itt van és tesz-vesz. Elmúlt ösztönök hajtották, s ő maga is csodálkozott, hogy úgy jár tovább, mint valami óramű.

Adél a fejét rázta. — Meg fogom változtatni a végrendeletet. Először Radlaufra és Lottera gondoltam. Ha ők vezetik tovább a bárt, akkor megtakarítják a karmestert. Dehát arra való vagyok én, hogy olyan embereket boldogítsak, akiknek már amúgy is sikerük van? Mondd, Mária, te mit tennél, ha te lennél az örökösöm?

— Azt tenném, amit akarok.

— Persze, hiszen neked nem tiltanám meg, hogy Kurtot is bevedd az üzletbe. De ezt úgysem teszed meg, ugye?

— Ki tudja?

— De a tengerészt sem veheted komolyan. Azt tanácsolom, add el a Háremet és menj feleségül Bäuerleinhez! Akkor Vickin is megbosszulod magad, — és nekem se kellene többé félnem Kurttól.

— Mert akkor már meghaltál — vetette oda Mária, mint valami közömbös tényt. Adél most kissé felélénkült és valami feltűnőt mondott, ami talán csak valami szólásmód volt.

— De mielőtt meghalok, még kihozok egy slágert.

Adél felállt. Igaz ugyan, hogy állandóan halálról, félelemről és végrendeletről beszélt, mégis napról napra több adósságot csinált. Szándékosan terhelte meg kölcsönökkel a jólmenő Háremet, ahelyett, hogy a két másik bárt adta volna el,

mielőtt még tönkremennek. Bárki is lesz az örököse, nehéz küzdelem vár rá.

Odahaza látta, hogy Kurt selyem hálókabátban szalad a negy szobán keresztül. Düh torzította el a fiú arcát.

— Rád vártam — kiáltott Adélra és olyan mozdulatot tett, mintha ugrani akarna.

— Jó, hogy nem jöttél le a bárba. A rendőrség volt ott. Bäuerlein sógorodat dobták ki.

— Ertesz az üzlethez! — Kurt rejtélyesen nyugodt volt. — Hozzád eljár a rendőrség is meg Bäuerlein is. És Máriával mit csináltál?

— Vele nincsen semmi baj. Az emberek még nagyon kíváncsiak rá, de azt hiszem már nem fog sokáig tartani. A nő vérszegény és azonkívül egy kicsit dilis is.

— Ez a te munkád. Ki szöktette meg a gyereket? És még te énekled »A gyermek hangját«? És hozzá még hogyan énekled, milyen hangon! Csak azon csodálkozom, hogy még senki sem lőtt le.

— Az embereknek több művészi érzékük van, mint neked.

— Borzalmas — sóhajtotta a fiú és behúnyta a szemét. Arca még sápadtabb lett. — Már nagyon a gyomromban vagy — jelentette ki és végignézett az asszonyon.

— Hogy gyülsz! — Adél sóhajtott, de egyúttal örült annak, hogy legalább gyűlölik, ha már nem szeretik. Kurt észrevette, hogy mit érez és fenyegető hangon felelt:

— Elvesztettem Máriát!

— Miért? Talán a tiéd volt?

— Igen, addig, amíg nála volt a gyerekem. Te szöktetted meg, és ezért vették el tőle.

— Kurt, ezt Vicki tette. Mindennek Vicki az oka. Ne nézz így rám. — Adél megijedt, elbujt az ágy mögé. Miközben vetkőzött, Kurt kiment a szobából. Adél sokáig hallgatódzott, de a fiú nem jött vissza. Végül utána ment, ott aludt a másik szobában a diványon.

Adél nem tudott megnyugodni. Félig kábultan feküdt, amikor hirtelen felriadt. A szobában

égett a villany. Kurt állt előtte, elgondolkozva nézte, észre se vette, hogy felébredt.

— Mit akartál most tenni? — kérdezte az öreg Adél és a takaró alá bujt, mint valami kislány. Kurt szó nélkül kiment a szobából.

Délben békésen ebédeltek. Megegyeztek mindenben, de Máriára vonatkozólag megállapították, hogy már régóta dolgozhatott benne a betegség, amíg erre a kitörésre került a sor. Kurt Mária szüleinek viskójáról mesélt, és a soktagú család nyomoráról.

— Én szülőhegyen születtem — állapította meg Adél. — Mindenem megvolt. A vörösbor erősíti a gyerekeket. — Rögtön utána megkérdezte: — Mária nagyon gyűlöl engem? Nem értem, mit akar tőlem ez a nő?

— Tönkre akar tenni valamennyiünket. Es ez majd sikerül is neki, — mondta Kurt, akinek arca megint elkomorodott.

— Az istenért kis Kurtom. Ne aggódj emiatt. Hát mi történt? Egyszer majd csak meggyógyul a drága kis Mária és akkor majd újból megismeri a kedvesét. Akkor Adél már a Rajna partján alszik sírjában. mert ott kell eltemettetned, ez benne van a végrendeletben.

Kurt nem felelt erre, de Adél is rögtön elfelejtette a rajnamenti sírt. Ide-oda jártatta szemét a hálószobában.

— Ide majd egy kerevetet állítunk — határozta el. — Az ágy már nem divatos. A kerevet olyan széles kell, hogy legyen, mint amilyen hosszú és majd odaállítjuk a szoba közepére. Nem lesz magasabb, mint ötven centiméter.

Kurt cigarettára gyujtott. — Bár csak egészséggé tehetném Máriát. — Csak olyan legven hozzám, mint amilyen volt. Ez nem sok, de képes volnék érte a végrendeletet összetépni.

— Ne kövess el ostobaságot. Mi akadályozza, hogy később Máriával élj együtt? A végrendelet semmiesetre sem. Később majd egyikőtöknek sem lesz erre kedve — vagy talán csak Máriának, a pénzed miatt. Tanulj Adéltól. Az ember

ne hagyja magát kizsákmányolni, mert ez mindig rosszul végződik. Engem már figyelmeztettek... már figyelmeztettek — mormogta többször magára, mert az ő gondolatai is körben jártak. A szegény öregasszony utolsó kísérletet tett arra, hogy könnyelműnek lássék.

— Még élek, de te már úgy viselkedsz, mintha meghaltam volna és megcsalsz azzal a Neumannal a balettből. Megfigyeltelek, amikor az öltözőben felvette a ruháját. — Bizalmaskodóan oldalba bökte könyökével Kurtot.

De a fiú felugrott és ökölbe szorította a kezét. — Jaj, ne üss meg! — siránkozott az asszony. Szavainak hatása megdöbbsentette, ijedten pislogott Kurt vadul forgó szemébe, eltorzult hegyesfogú szájára — Kurt arcának jobb fele teljesen elferdült. Egy perccel később döngve becsapta maga mögött a lakás ajtaját.

Kurt egy óráig futott az utcákon és még a bukmékerirodákat sem vette észre. A fiához szeretett volna kiutazni, de tudta, hogy ilyenkor ott van az anyja és nem akart találkozni Máriával. — Nem szeretem az olyan nőt, aki parasztlányból lett előkelő hölgygé... Nem, az előkelő szó nem jó kifejezés. Inkább olyan, mintha idegen volna, aki csak látogatóban van itt, vagy valami különös lény, akinek nincs teste. Minden nőt tudok szeretni, igazán minden nőt, még Adélt is, hát akkor miért ne szerethetnék kísértetet is? Kurt húszéves volt és most érzett először szerelmet. Olyan volt ez, mintha saját testétől kellett volna elszakadnia.

Végül mégis felszállt a vicinálisvasútra. Mária is éppen most volt a gyereknél. Nem mindig kapta meg az engedélyt a látogatásra. Azenkívül el kellett tőrníe, hogy egy ápolónő is ott legyen, — neki csak ahhoz volt joga, hogy nézze, hogyan táplálják, öltöztetik Mit. — Mi! — mondta és egy mosolyért, kis karjának egy röpke érintéséért könyörgött.

Nézte a gyereket, de gondolatai másutt kalandoztak. Sejtelmek szállották meg, — emlékek és előérzetek. Mindennek csak az volt az oka,

hogy itt állt és nézte a gyereket. Máskülönbén Mária úgy haladt az ismeretlen események felé, mint valaki, aki nem vesz részt semmiben. De itt, a kis ágy előtt, tudott mindenről. Vicki képe és a többieké csak itt vált láthatóvá, csak itt gyűlt össze minden. Mária gyűlölt. Borzasztóan tudott mindenről, amit vele tettek, az egész összefüggést érezte — szinte életre kelt minden, amit Mária akart. Az anyát elöntötte a forróság. Nyelt. vére szinte fojtogatta, a gyűlölet mámora egészen elbódította.

Az ápolónő rámeredt. Kitárta a karját, hogy megvédje a kisgyereket. Mária ekkor magához tért, azt mondta, hogy nem érzi jól magát és elment. Az ápolónő azonnal jelentette a dolgot a felettesének és megkérte, hogy ne engedjék többé az anyát a gyermekéhez. Ez veszedelmes nő, egészen bizonyos, hogy valami borzasztót fog valamikor elkövetni. De a valóságban Máriát kimerítette és ártalmatlanná tette a mámoros gyűlölet. Bár csak mindig ilyen volna, mert akkor sosem követne el semmit. Eppen az a baja, hogy többnyire nem tudja és nem érzi, mit tesz, hanem csak megszokott mozdulatokat végez.

Amikor kiért a pályaudvarra, már magához tért. Eppen akkor szállt ki a vonatból Kurt.

— A gyermeküktől jössz? Eppen hozzá készülök én is. Vagy különben nem. Ha már találkoztunk, akkor veled megyek vissza. — Mária beleegyezett. Udvariasan és nyugodtan beszélt Kurttal.

Egyedül ültek a vonatban, de csak néhány perccel a megérkezésük előtt merte Kurt a döntő szavakat kimondani.

— Meddig tart ez még így Mária? Mondd, mit akarsz? Igen, te! Csak ne csodálkozz! Mindegyiküktől akarsz valamit. Még ha másvalaki teszi is majd meg — mégis te leszel az, aki akarta!

— Attól félek, hogy még fegyházba kerülsz, Kurt. Nekem különben már nagyon régen ez volt az érzésem. Emlékszel még? Ott dolgoztunk a krumpliföldeken és hirtelen előttünk állt Kirsch.

— Mondd, mit akarsz? — ismételte a fiú.

— En is tolvaj vagyok, hiszen ismerjük egymást. Ha az ember ennyire szegény... De téged igazán nem nevezhetett senki szegénynek, hiszen a rokonságod gazdag. Rajtam azonban egy ember sem segített és ott volt a gyereke is. Aki egyszer megismeri a nyomort... — úgy darálta, mint valami iskoláslány: — Nincs olyan nyomor, amelyet ne lehetne leküzdeni, — akár életünk árán is.

— Öngyilkos akarsz lenni? — kérdezte Kurt feszült figyelemmel.

— Ezt szeretnéd, mi? — kérdezte Mária és mosolygott. — Nem, most nem. Most van először szerencsém az életben. Adél örökösévé akar tenni.

— Micsoda? Az egész vagyonát akarja rád hagyni?

— Úgy van. Mindent én kapok meg. A Háremet is, és a pénzt is, sőt még azt is megengedi, hogy veled megosszam és feltételeket sem szab. De én falusi lány vagyok, a tanyán csak egy gazda lehet! Hagyd csak, — amit én kapok, azt megtartom! És az olyan barát, aki alig tudja megvárni, hogy elpatkoljak, nem kell nekem.

Kurt fellélekzett. Mária arca ebben a pillanatban olyan parasztosan komoly és kemény volt, mint annakidején. A leány így szólt:

— De ha Adél nem hal meg hamarosan, halászni megyek Mingóval és akkor vége mindennek. — Merőn a fiú szemébe nézett, majd hirtelen elfordította a tekintetét.

A vonat már állt. Az utolsó félpercben Kurt könnyörögni kezdett:

— Gyere el velem! Rögtön! Nagyon messzire! Nekem nem kell semmi, fűtyülök az örökségre, dolgozni akarok érted, de ments meg!

Amikor azt mondta, hogy »ments meg«, már csak az elfehéredett ajka mozgott. Kurt úgy könnyörgött, mint még soha. Mária kinyitotta a kocsiját, kiszállt, anélkül, hogy egy szót szólna. Kurtot nem lehetett elveszíteni a tömegben,

mint Mingót és ezért Mária egyszerűen sarkonfordult és elment.

Még tizennégy napig nem történt semmi. Mária készségesen, de lélektelenül hallgatta Bäuerlein szavait, aki állandóan a jövőre vonatkozó terveit közölte vele. Majdnem minden este ott ült a bár-széken és azt fejtegette, hogy a valóságban csak Vickit tudja szeretni, ami bizony szerencsétlen szerelem, mert mindkettőjüknek állandóan új élményekről kell gondoskodniuk, enélkül ellanyhul a házaseset és ő maga kedvet kap arra, hogy megszökjék Máriával. Mária volt élete legnagyobb kísértése és ezért kérte, hallgassa meg. Mária úgy adott neki igazat, mint a vendégnek szokás, aki sokat fogyaszt. Mária azonkívül megígérte, hogy Vickinek még nagy élményben lesz része.

Kurt egészen úgy viselkedett, mint valami főnök, még a szeszélyességről is leszokott és tárgyiasan kezdett gondolkodni. Annál kevésbé bizott meg benne Adél. Hiszen megfigyelte annakidején az öltözőszobában, amikor a balett lent dolgozott. A Neumann-lány utcai ruháját vette fel. Neumann volt a legmagasabb, az ő ruhája illett legjobban Kurtnek. Amikor a sapkát is feltette a fejére, még csinosabb volt, mint a lány, aki őt annyira izgatta. Milyen furcsa! — gondolta Adél. Vajjon ő is hordja a fiú ruháját? És miért vadult meg annyira, amikor erről beszéltem?

Az egyik nap közölte a táncosnővel, hogy magánszámban léphet fel. — A főnök miatt teszem, hogy legalább magánszám legyen az, aki miatt beszélnek róla az emberek. A lány meg akarta köszönni, de megijedt.

— Sok mindent tudok... azt a ruhadolgot is — magyarázta Adél minden rosszindulat nélkül. Hiszen kinek árt, ha Kurt ezt a nőt szereti. Csak Máriának, de nem Adélnek, aki ezúttal megkönyebbülten gondolt a halálra. Örült, hogy nem-sokára mások fognak Kurt miatt szenvedni.

Lucie Neumann kisasszony jóságosan és komolyan nézett a betegre, azzal a szemével, amelyben saját világa tükröződött, az a világ, amely-

nek vajmi kevés köze volt a flitteres ruhához. Azt gondolta, hogy Adélnak láza van és a maga népies módján, amelyet a lokálban sosem hallatott, (Neumann kisasszony tánca csupa báj, méltóság és bűvölet volt) megkérdezte:

— Mondja. Adél nagysád, megkergült, hogy ilyeneket beszél?

Azután újból visszajött Mingo is. Ez november tizenhetedikén volt. Úgy lépett be Mária panzióbeli szobájába, mint valami angol lord. Ezt Mária mondta, mert Mingo megint selyemingben járt. Hangulata ünnepélyes volt, kávét és kalácsot hozatott:

— Már nem vagyok többé a szegény öccs — mesélte — és az életemnek is célja van most. Az öregem betársított a halászatába. A bolt megint jobban megy, persze azóta, amióta én is benne vagyok. És a mama beleegyezett abba, hogy elvegyelek feleségül, drága kis Máriám.

Kivette a levelet a zsebéből, az anyja levelét, amelyet a fia menyasszonyához írt. Ünnepélyesen átnyújtotta Máriának, aki csak annyit tudott elolvasni, hogy »Kedves Máriám!«, a többi már nem tudta megkülönböztetni, forró lett a szeme. Csak egyes szavak látszottak ki a ködből. »Ő bizony nem akar nélküled élni. Megint el akart menni két évre. Azt mondja, te rendes lány vagy, dolgozol és ez így is lesz. Mi is szeretünk téged és mingyárt ide is jöhetsz hozzánk.«

Mingo várt. — Isten is a fiatalok pártján van! — biztatta mert Mária hallgatott. — Most majd a gyereket is vissza kell, hogy adják neked.

— Jó, — mondta a lány végre — de csak később. Itt még nem vagyok készen.

— Mit akarsz ezzel mondani? — De nem hagyta, hogy feleljen. — Éppen elég sápadt és sovány vagy. Éppen elég rosszat tettek már itt veled. Rögtön becsomagoljuk a holmidat és még ma este hazautazunk.

— Csak lassan, — mondta Mária. — Ha valaki az egész vagyonát rád akarná hagyni, te csak úgy elszaladnál? Adélt most meg fogják ope-

rálni, ennek már a lefőbb ideje, de a szíve nem fogja kibírni a műtétet. Ha meghal, eladjuk a bárt és pénzünk is lesz ahhoz, hogy önállósítsuk magunkat. Akkor majd egészen más szemmel néz rám a családod.

— Mikor fogják operálni?

— Jövő kedden.

— Addig várhatunk. De akkor akár örökölsz, akár nem, itthagyd Berlint!

— Megbízhatok bennem, — mondta Mária.

Mingo később meggondolta magát:

— Nem hiszem el a dolgot. Fuchs most összeveszett Meierrel, de mit gondolsz, mit fog csinálni, ha életben marad? Akkor megint visszahelyezi majd Kurtot a jogaiba és mi repülni fogunk. Én is csak ezt látnám szívesebben, mert Adél vagyona nem hozhat nekünk szerencsét.

— Ne légy babonás! — mondta Mária. — Most gyere el velem a bárba. Kell, hogy Adél is lásson.

Fuchsné nagyon örült a viszontlátásnak. Mingo tiszteletére elénekelte »A gyermek hangját«, Kurt Mingo asztalánál ült:

— Nem vetted észre, hogy Mária-ra céloz? — súgta a fülébe.

Mingo először mozdulni sem tudott a megdöbbenéstől. Már ivott. Most rácsapott az asztalra.

— Meg kellene ölni ezt a vén dögöt! — kiáltotta hangosan. Ezt sokan hallották, még a detektív is, akiről Kurt tudta, hogy a közelükben ül.

Mingó kihívó arccal ment végig a parketten. Ha most valaki gúnyosan nézett volna rá, egészen bizonyos, hogy leütötte volna. Adélt is kérdőre vonta volna, ha nem tűnt volna el minyárt a száma után... — Talán azért, mert valaki figyelmeztette, vagy csak azért, mert kimerült volt, mint mindig.

Amikor otthon ültek és kávé-t ittak, Mária megkérdezte a kedvesét:

— Na, ilyen emberekkel akarsz te csinán banni?

— Csak ne jusson el ez a dal Warmsdorfig, — aggodalmaskodott Mingo.

— Amikor majd odáig is eljut, már gazdagok leszünk és akkor senkisé is fogja tőlünk rossznéven venni, — mondta Mária. — Éppen ezért nagyon kedvesnek kell lenned Adélhoz.

De Miugonak nem tetszett a dolog.

Sőt este nem akart még a bárba sem elmenni. Azt mondta, unatkozik, aludni akar, de hajnaltájt mégis elment. Ép akkor érkezett meg Adél is. Már aludt odahaza, de felkelt, hogy ott legyen az elszámolásnál.

— Tengerész, ne legyen mindig olyan rosszkedvű! — kacagott Adél. — Tetszel nekem, tengerész! — jelentette ki később újból és gyémántgyűrűs kezét a fiú karjára tette. — Ha tíz évvel fiatalabb volnék, sőt talán még tavaly télen is lehetett volna valami közöttünk... (dehát csak tréfálok, súgta a fülébe, hogy megnyugtassa). Komolyan meg kell ígérned nekem, hogy mindig jó leszel Máriához. Ígérd meg nekem! Éppen nekem kell, hogy megígérjed ezt.

Valamennyi nő feléjük sandított, csak Mária nem. Kurt hátat fordított nekik, de zsebtükréből figyelte őket.

Most sárgászöröses pudert rakott az arcára. Sápadt volt. Vajjon mire gondolt? Valahányszor Adél hangját hallotta, abbahagyta a puderezést.

Adél szeme mégegyszer fényleni kezdett, mert látta, hogy meg tudja félemlíteni Kurtot. Hatalma volt, tehát élt. Így szólt Mingohoz:

— Az emberek azt hiszik, hogy már meghaltam. En sosem fogok teljesen meghalni. Schwander sincs már itt, és én mégis félek tőle.

— Ki az a Schwander? — kérdezte Mingo.

— Valaki, aki egyszer kutyákat árult az utcán, és ott ül a másik, aki ugyanezt fogja tenni, ha akarom. Minden tőlem függ! — kiáltotta hangosan.

— Mi függ tőled? — kérdezte Kurt a tükörbe. Adél összerezzent. Az éltető csiklandozás, amelyet

a beszélgetés alatt érzett, hirtelen elhagyta szegény testét. Nehézkesen felállt, hogy kedvesével megkezdje a rossz éjszakát.

Az utolsó három nap levegője bénító volt és fojtó, ezt mindenki érezte és a nők nagyon megerőltették magukat, hogy a vendégek észre ne vegyék. Csak Mária volt változatlan. Így szólt a törzsvendégeihez, akik közé Bäuerlein is tartozott:

— A főnök úr legközelebb egy bűnügyi filmben fog szerepelni. De ne mesélje el senkinek! Már tudja a szerepét. — És Mária könnyedén felnevetett.

Kurt minden este jelenetet csinált Máriának, valamilyen állítólagos gondatlansága miatt. Csak az volt a célja, hogy a nő figyelmét egészen önmagára terelje. Mária ránézett egy darabig, de azután megrázta a fejét, mintha azt kérdezte volna: hát még mindig nem történt semmi? Vagy talán csak azt akarta mondani: Miért izgatod fel magad ennyire?

Mingo a borospoharába bámult, (észrevette, hogy Mária összezördült Kurttal), és a fejét lógatta. Egy hang azt kiáltotta benne: ugorjon fel és kiáltson segítségért. Zavartan érezte, hogy ebben a lármás helyiségben senkisem értené meg őt. Hét vége volt, az üzem teljes gőzzel dolgozott, — legszívesebben átment volna a kapitányságra két rendőrért: — Kérem, tartóztassák le... de kit? Mingo a poharára meredt és a háta borsódzott.

Nina tanácsot adott neki: — Azt mondja hogy félti Máriát? Hát akkor mondjon fel az ő nevében, hiszen a jegyese. Mondja, hogy nem akarja, hogy a menyasszonya tovább itt maradjon, mert a főnök igazságtalanul bánik vele. Kenjen le a fiúnak egyet. Csapjon nagy patáliát, de ne engedje el Máriát. Magam is felmondtam elsejére és boldog leszek, ha elhagyhatom a bárt. Még kilenc nap van elsejéig. Vajjon megérjük-e valamennyien?

Mingo észrevette, hogy Nina kártyát vet.

— No, mit mondanak? — kérdezte nevetve.

— Semmit, — felelte Nina és ő is nevetett. — Ami pedig a felmondást illeti, Adél maga is megkönnyítette Mingo dolgát.

Vasárnap délután meglátogatta a fiatalokat a panzióban.

— Még csak holnap lesz rátok szükségem — mondta Fuchsné. — Végre elkészült a végrendeletem minden pontja fele-fele vagyonomat öröklő mindegyiketek, de ha Mária hozzád megy feleségül, akkor ő kapja az egészet. Holnap mind a hárman elmegyünk a közjegyzőhöz, azt akarom, hogy a végrendelet megtámadhatatlan legyen.

— Ma — számolgatta Adél — vasárnap van, Cecilia napja. Még egyszer elénekelem a dalt és most fogtok engem utoljára hallani a Háremben. Holnap, a végrendelet aláírása után, befekszem a klinikára. Ott ne nézzetek meg, mert nagyon csúnya leszek. De azért még élélhetek harminc évig, amit azonban nem kell megvárnotok. Ha elintéztük a dolgot a közjegyzőnél, utána utazzatok rögtön haza.

Ezen a vasárnapon, december huszonkettedikén, a főnök megint valami kifogásolni valót talált Márián és ezért félrehívta.

— Lehning kisasszony, — szólt rá nyersen — jöjjön csak velem! — Kurt előre ment az udvari kijárat felé. Szokása szerint le akarta akasztani kabátját a fogasról, de mielőtt érte nyult volna, eszébe jutott, hogy ma nem ott lóg a kabátja. De Mária is ügyelt erre. Mingo kabátja ott lógott az övé mellett, erről a lány maga gondoskodott. Csak Kurt kabátja hiányzott.

Mind a ketten kabát nélkül mentek ki a hideg udvarra. A főnök egészen megfélekezett arról, hogy a bárnőt tulajdonképpen azért hívta ki, mert valamilyen mulasztás miatt akart szemrehányást tenni neki.

— Nos? — kérdezte mindössze.

— Holnap a közjegyzőhöz megyünk — felelte Mária.

A fiú hallgatott. A falnak akart nekitámasz-

kodni, de idejében eszébe jutott, hogy szmóking van rajta. Nagyon sötét volt az udvar, de Mária mégis észrevette a mozdulatot.

— Hát akkor ma este — mondta Kurt, aki megint egyenesen állt. Mária keze már az ajtókilincsen volt, amikor Kurt könyörgő hangon a fülébe súgta:

— Igérd meg... hogy legalább... utána!... Hiszen akkor elérted, amit akartál! — Ez már szinte úgy hangzott, mint valami elfojtott segélykiáltás.

De Mária nem fordult meg

Mint minden este, Adél most is negyedtizenkettőkor ment fel az emelvényre. Szokatlanul viharos tapssal fogadták, de ő alig ügyelt erre. Nehézkesen odtatámaszkodott a karmester székéhez, de a siker mosolya elnyomta a fájdalmat, amelyet teste szenvedett. Még ez egyszer megfeledkezett minden bajáról és sorra elénekelt valamennyi slágerért — csak »A gyermek hangját« nem — noha a közönség zajosan követelte. Nem akarták leengedni az emelvényről. Adél már majdnem engedett a szüntelenül tapsoló hallgatóság unszolásának, amikor pillantása rátévedt Mária arcára. Leszólt az első sorban ülő vendégekhez:

— Nagyon megerőltettem magam, most pihenem kell...

Ezzel Adél átment a parketten. A balett éppen most libegett le a tizenöt lépcsőfokon — csillogott-villogott a ruhájuk, a nők édes fején ragyogott a flitter. Fiatalok voltak, hosszúlábúak. Az öreg Adél rászólt az előtte ellibegő Neumann kisasszonyra:

— Teljes húsz percig fogtok most dolgozni. Hosszú ideig szeretnék egyedül maradni fent az öltözőben.

Mindenki a táncosnőket nézte és ezt a pillanatot használta fel Adél arra, hogy nehézkesen le-guggolva kézzel-lábbal felmásszon mögöttük a kis-szobába. Ezt Márián kívül csak nagyon kevesen látták.

Mária már három vagy négy perccel később

hallotta a kiáltást. Térdrezuhant a bárpult mögött. A zene hangosan játszott, a mulatozók irtózatos zajt csaptak, — ki hallotta volna meg ebben a lármában azt a gyenge sikoltást, mely messziről, egy vastag ajtó mögött hangzott fel.

Bäuerlein ügyvéd úr ide-oda forgolódott a magas széken és Máriát kereste. Közben minden gátlás nélkül tovább beszélt a levegőbe. Mária csakhamar megint elötűnt és rákiáltott Bäuerleinre:

— Gyorsan fusson fel! Adél kiáltott! Nem hallotta? Valami baja történt! — Lelökte az ügyvédet a székről. — Siessen már!

Az ügyvéd nagy nehezen megindult, de ebben a pillanatban valaki megelőzte. Mingo már fent volt a lépcső legfelső fokán és eltűnt a folyosóban. Csak Mária látta őt és most ő maga kiáltott:

— Mingo, te ne menj!

Mária sikoltott, de az emberek azt hitték, hogy csak nevet, mert a hangok természete ebben a helyiségben éjjél táján már bizonytalan volt. Mária csupán akkor tűnt fel néhány embernek, amikor Nina karjaiba vetette magát és segítségért kiáltozott. A többi bárnő elhagyta a helyét, a terem sarkába húzódozott, néhány vendég felugrott a székről. A balett-lányok abbahagyták a táncot, a zene elhallgatott.

Ebben a pillanatban fent a lépcsőn egy férfi jelent meg, akinek vértől csepegett a keze. Ezt mindenki látta, mert kezét kinyújtotta és ujjai szétnyíltak. Azonkívül a reflektor fénynyalábja elhagyta a balettot és egyenesen rávilágított. A lépcsőn álló ember, a bár egyik vendége volt, a benfentesek úgy tudták, hogy a Mária nevű bárnő barátja. A következő másodpercben a férfi már kiugrott a fénykörből és eltűnt a sötétben.

Most irtózatos zaj támadt, össze-vissza kiáltoztak, senkisémet értette meg egymást. — Hol az üzletvezető? Hol az igazgatóság? Egy nő elszaladt! Ott fut a gyilkos! — Csodálatosképpen mindenki tudta, hogy gyilkosság történt. — Egy lányt ölt meg! Rendőr! Rendőr!

A kijáratnál az emberek dörömböltek az ajtón, de a portás senkit sem engedett ki.

— Senkiséem hagyhatja el a helyiséget! — kiáltotta harsány hangon. Ezalatt egy detektív próbált a tömegben keresztülvergődni. Amikor sikerült a hátsó kijáratig eljutnia, az ajtót már kívülről bezárták. Ezen menekült Mária és Mingo. A detektív nem tehetett mást, minthogy a szomszédos utcában levő rendőrkapitányságra telefonált.

Mingo és Mária ekkor már régen Bäuerlein autójában ült.

— Siessen be, Edgár! — kiáltott rá Mária a sofőrre. — A főnökével szerencsétlenség történt!

A sofőr még csak a bár bejáratánál volt, amikor az autó már elrobogott velük. A mellékutcában még látták Kurtot futni, — nem menekült fejvesztetten, a kabátja is rajta volt, épp úgy, mint Márián és Mingen.

A rendőrség embere közben a Hárem emeleti helyiségeiben kutatott. Az öltözőszoba ajtaja zárva volt. A kulcslyukon nem szűrődött ki világosság. A detektív úgy emlékezett, hogy ide a tulajdonosnőn és egy táncosnőn kívül senkit sem látott belépni. Tizenkét vagy tizenhárom perccel ezelőtt ő maga is itt járt. Éppen akkor ment ki az öltözőből a balett. A detektív nem akart feltűnni és ezért elbujt a férfimosdó egyik fülkéjében. Ugyanakkor a szűk folyosón az utolsó táncosnő mögött egy utca ruhás lány haladt. A detektív nem tudta megállapítani, hogy honnan jön. A lépcsőről? A női mosdóról? De csakhamar felismerte ruhájáról és a kalapjáról: a Neumann nevű táncosnő volt.

Neumann kisasszony gyorsan benyitott az öltözőbe, ahol akkor még égett a villany. Egy perccel később Adél is bement. Csak később jutott a detektív eszébe, hogy saját szemével is meggyőződjék arról, vajjon Neumann kisasszony ma nem táncol-e ott lent a többiek között a parketten. Az utóbbi időben gyakran nem táncolt köztük, mert magánszáma volt. A detek-

tív nagyon elcsodálkozott, amikor látta, hogy a lány mégis ott táncol a többiekkel együtt. Eppen oda akart lépni hozzá, amikor Mingo véres kézzel lebukdácsolt a lépcsőn.

Ügylátszik a barátnője, Mária, mindenről előre tudott, — gondolta magában a detektív, miközben ott állt az öltöző lezárt ajtaja előtt és hiába próbált belesni a sötét kulcslyukon. Mária már akkor is feltűnően viselkedett, amikor Mingo még nem szaladt fel a lépcsőn. Valószínűleg most vele együtt menekült el. De hol a csudában van az üzletvezető?

— Idejöjjenek! — kiáltotta a detektív. — Elhozták a lakatost is?

Az ajtót feltörték, de a rendőri bizottság vezetője megparancsolta a többieknek, hogy maradjanak kint addig, amíg meggyújtja a villanyt az öltözőben. Ez az intézkedés helyesnek is bizonyult, mert a sötétben véres lett volna mindenki. A belépő ugyanis, mielőtt elérte volna a villanykapcsolót, nekiment volna az asztalnak, amely mingyárt az ajtó mellett állott. Az asztal és a rajtalevő ruhadarabok véresek voltak. Valóságos vértócsa volt az asztalon. Az ötven év körüli rendőrfelügyelő — aki valamikor sarki rendőr volt a negyedben, — áthajolt az asztalon, mert a lelógó ruhadarabok eltakarták, ami mögötte a földön feküdt. Amikor megpillantotta, elfordította arcát, amely most olyan fehér volt, mint a haja és így szólt az embereihez:

— Ilyen csúnyán, csak amatőr dolgozik.

Majd észrevette, hogy a szobában hideg van és az ablakot nyitva hagyták. A vérnyomok a külső falon jelezték a tettes menekülésének útját: a tűzoltólétrán át lejutott a rosszul világított udvarra. Vajjon meddig futhatott? Kétségtelen, hogy annyira véres lett a ruhája, hogy már a legközelebbi rendőr feltartóztatta. Különben mégsem! Ott a sarokban feküdt a vérfoltos ruha, amelyben tettét elkövette. A detektív felismerte a női ruhát és a sapkát.

Most már eleget tudott; kiment az öltözőből és meghagyta, hogy valaki álljon őrt az ajtó

előtt. Lent a bárban az üzletvezető iránt érdeklődött. — Eltűnt? No, rendben van. A vendégek hazamehetnek, — mondta. Az emberek már nem lármáztak és nem tolongtak többé, csak ott álltak kis csoportokba verődve a parketten és bosszankodtak. Csak a nevüket lesz szabad feljegyezni. De hiszen ez sem tart sokáig, mert az urak közül majdnem mindenkit ismerek — mint például Bäuerlein ügyvéd urat, akit ennek ellenére is felkérek arra, hogy álljon rendelkezésünkre!

A többi alantasaira bízta. Ő maga átment a kapitányságra, és felhívta a központ bűnügyi osztályán Kirsch rendőrbiztost. Amikor jelentését befejezte és feleletet nem kapott, még hozzátette: Úgy hiszem, híven teljesítettem a kötelességemet. Három perccel a tett elkövetése előtt ellenőriztem a helyszínt... de ki hitte volna, hogy ilyen hamar!... — Megint nem kapott választ, végre rájött, hogy már régen leakasztották a kagylót. Nagyott sóhajtott és lerogyott egy székre.

Kurt már régen ott volt a testvérénél. Taxiba ült, és valahányszor fénysugár esett be a kocsiba, megtörölte az arcát és a ruháját rendezgette. Zajtalanul bejutott Bäuerleinék lakásába. A sötét lépcsőn nem találkozott senkivel. Nem kellett kopogtatnia Vicki ajtaján, mert az ajtó félig nyitva volt. Vicki rögtön felugrott és eléje ment. Amikor három lépésnyire voltak egymástól, mind a ketten megálltak.

— Oh, Kurt! — suttogta Vicki rémulten. A fiú elfordította tekintetét és olyan arcot vágott, mint akit sírás fojtogat.

— Ő vitt rá téged! — Ez volt testvére első szava. — Tudom, azért tetted, mert ő akarta!

Nyugtalan szeme megakadt Vicki arcán: — Nem tehettem mást, ennek így kellett történni...

— Miért nem jöttél inkább hozzám Kurt! Miért hagytál el éppen most? En visszatartottalak volna! Mert bármi is történt közöttünk, én Vicki vagyok és te Kurt!

Az asszony rendkívül felindultan beszélt. Első szavainál csak a válla remegett, de az utol-

sóknál könnyekbe tört ki. Kurt nyöszörgött, hal-
kan vinnyogott, majd zokogott, térdresett és ar-
cát a kezébe temette. Vicki közben egyik ajtótól
a másikhoz szaladt, valamennyit becsukta, rájuk
fordította a kulcsot és betolta a biztosító zárt is.
— Nem akartam elhinni, noha kiszámíthattam
volna előre mindent, — mondta eközben. — Eny-
nyi gonoszságot nem tartottam lehetségesnek!
Még Máriánál sem!

Odament a bátyjához és felemelte a földről.

— Miért nem nézel rám? Itt senkisésem bánt.
Különben is, mi történhetik veled?

Kurt elfintorította az arcát, és ezzel a fintor-
ral jelezte, hogy szerinte mi vár rá. — Nem! —
kiáltott rá parancsoló hangon a testvére. — Kurt
majdnem gúnyosan mosolygott. — Hát még ezt
sem fogjuk komolyan venni? — kérdezte.

— De igen, halálos komolyan, Kurt. — Vicki
felegyenesedett és megremegett a benne feszülő
akaraterőtől. Kurt visszafojtotta a lélekzetét —
Vicki bátorsága átragadt a fiúra. — Nem szabad
elveszítenem a fejemet, biztatta önmagát és már
nyugodt volt megint. Látta testvérének sötétbarna
arcát és tudta, hogy mennyire fehér az övé. De
amikor belenézett Vicki szemébe, érezte, hogy új-
ból kipirul az arca.

— Mesélj el nekem mindent.

Vicki Kurt vállára tette kezét és úgy hall-
gatta. Amikor befejezte, így szólt:

— Mingó épp olyan gyanus, mint te magad.

— Sőt még jobban — erősítgette Kurt. — A
bárban már napokkal ezelőtt azt kiáltozta, hogy
meg kell ölni az öregasszonyt.

— Mindenesetre elmenekült — Máriával, aki
biztosan elárulta magát. Hihetetlen, hogy milyen
hajszálpontosan kiszámított mindent. De valami-
ről megfeledkezett, mert különben Mingo nem
ment volna be a sötét szobába. De ő mégis szá-
molt azzal, hogy eloltod a villanyt. Mária azt
akarta, hogy valaki vérezze össze a kezét, de nem
a barátjára gondolt. Valaki másra. Vajjon kire?
Megvan! — kiáltotta. — Azt akarta, hogy Bäuerlein

menjen be a szobába. Akkor mindnyájunkat belekevert volna, hiszen csak ezt akarta.

— Gyerekek voltunk — állapította meg Kurt, akire egyszerre erősebben hatottak Mária tettei, mint amelyeket ő maga követett el.

— Engem is belehajszolt abba, hogy rásüssem a pisztolyomat! — tette hozzá a testvére.

— Csak ő kényszerített engem is. Elvette az eszünket!

— En ártatlan voltam, te is az vagy most. Ártatlanok vagyunk! — esküdöztek egymásnak szenvedélyes hangon és lélekzetük összevegyült. Arcuk hirtelen csókban találkozott. A csók hosszú volt, behúnyták a szemüket, érezték, hogy közös a soruk. Újból megtaláltuk egymást, végre nem vagyunk többé félemberek. Először történik velünk halálosan komoly dolog. Ikrek vagyunk, egyedül állunk a világon, egymáshoz láncolva, nincsen kiút, ott állunk a dolgok szélén. De most megcsokoljuk egymást — és ettől megerősödünk, mert ez a mi szeretetünk. Mivel nem változott gyűlöletté, maradt, ami volt: a mi egyetlen, igaz szerelmünk.

Amikor ezt megállapították, újból röviden és tárgyilagosan kezdtek gondolkozni.

— Védekezni fogunk.

— Bäuerlein most nem jön fel. Valószínűleg ott tartiák az őrszobán. Ő is gyanús.

— Ez csak hasznunkra válik. Bäuerlein csak megnehezítette volna a dolgokat. Jegyezd meg, Kurt, hogy te tagadni fogsz, tagadni a végletekig!

— Az én ruhámon nem találnak vérnyomokat, mint Mingonál.

— Majd én Mária ellen teszek terhelő vallomást — szolt Vicki. — Azt fogom mondani, hogy annakidején, amikor rálöttem, csak önvédelemből tettem, mert meg akart fojtani.

— Amit velem tett, azt szellemi felbujtásnak nevezik, vagy micsodának. Nem?

— De te tagadni fogsz mindent. Nem szabad azt mondanod, hogy Mária vett rá. Mingo a gyilkos.

— Vallomásunkkal még Kirschet is meg fogjuk bolondítani. Különben, azt hiszem, mingyárt itt lesz.

— Nem, csak a házat állták körül. Csak holnap reggel jönnek érted. Addig aludjad ki magad. Fontos, hogy kipihenten kerülj a rendőrségre.

— Kihallgatásom közben rád fogok gondolni, Vicki. — Mindig, mindig rád fogok gondolni!

— Felmentenek.

— És ha nem?

— Egészen biztos, hogy felmentenek.

— A fegyházban is rád fogok gondolni és tovább tagadok.

— És én melletted maradok. Ha mégis elítélnének, akkor majd a perújításért fogok küzdeni. Az élet hosszú.

Vicki és Kurt mindenről megfeledkeztek már, csak egyet éreztek változatlanul: önmagukat.

Mit látott Mária, aki Mingo oldalán, nyolcvan kilométeres sebességgel robogott az országúton Bäuerlein kocsijában? A lépcsőt, a vért, amely lecsepegett a balettáncosnók flitteres ruhájáról és közben távoli sikolyt hallott. De mégis valami vérszes köd választotta el az eseményektől és az emberektől.

Szerette volna kedvese karját megérinteni, hogy meggyőződjék arról: tényleg itt van-e még mellette. De nem tudott mozdulni. Az országút fölött sötét volt az ég, az autó reflektorának kettős fénye menekülve futott a koci elől s Mária érezte, hogy örökre belesüllyed ebbe az éjszakába.

Az egész világot magával vitte. Öreg tanítója hangját hallotta: — Most Mária énekeljen egyedül! — És ő tényleg énekelni akart a ködben: Matyi, a nyúl, — de mozdony robogott elő és lélekzete elakadt. — Mostan tanul táncolni egyedül... — énekelte bensejében egy hang — a tenger árja elborította a viskót, Mária dacosan dúdolta a sötét éjszakában: — Ugrál is remekül, hátulsó lábain, a rét virágain... — Elvesztette a talajt a lába alól, elesett és lövés érte. Felkelni! Menekülni! Elloptad a cipőt! Egyszerre látta most elveszett gyermekét és Adél arcát.

— Mingo! — szerette volna kiáltani. De hiába,

ő felszalad a lépcsőn, újjairól csöpög a vér, megint csak vér, vér, vér. És Adél szegény arca. A fény-szóró, körülötte éjszaka... A gyerekem! Egy pillanatra magához tért, hallotta, hogy Mingo szól hozzá: Csukd be az ablakot, hiszen vacog a fogad. — Hirtelen érezte, hogy a vihar a kocsi oldalait csapkodja. Nedves vihar, jégvihar — hova robogsz, Mingó? De nem tudott kérdezni, amilyen gyorsan felébredt, olyan gyorsan süllyedt vissza a maga viharaiba. — Az undok poloskák! Megölöm őket! A zselléreket télen elbocsátják. Közben minden forog, ő Mingóval táncol. Halljátok, poloskák, mi táncolunk! A tükör elé borult és liheg:

— Kis Matyi jajgatott a róka hallgatott. Erdőbe vezette, megölte, megette... Télen elbocsátanak, gyűlölnünk kell egymást! — minden még a régi dallam, de jazz-zenekar játssza.

A zaj elhalkult, a bár kiürült, még csak az elszámolás következik. Tompán vár a sötétben a hangokra. Még suttognak. Enni! Adj ennem! Sosem ettem eleget. Ez Lehning anyó volt, a brodteni szegényházban. Szava hangosabb lett, anya rikácsolt, — és mégis elnyomta egy távoli, rég elfejtett gyermekhang, kistestvérének a hangja, akiért eljött a tenger. A kis papucs! Ott áll egymás mellett a két facipő a gáton! A temető fala mellett Frida sikoltozik. Hiszen tagja vagy a betegségy-zőnek? De nem ezért! Erdőbe vezette, megölte, megette. Azután elfutott. A varjunak jutott így legalább egy nyuszi-láb... énekelte közben valaki állandóan. Végül már csak Mária szíve énekel egyedül, halkán, egész halkán, amíg elaludt a mindenséggel együtt.

Félíg ébren volt már, nem akart tovább ébredni, amikor hirtelen összerezzen. »Hajnali négy és öt óra között nagy baj ér Mária! Vigyázz magadra!« Mingo? — kérdezte ijedten.

— Kis Máriám! — felelte a fiú. Az autó még mindig a viharban robogott, de Mária megismerte a levegőt. A tenger felé közeledtek.

— Négy és öt óra között vagyunk?

— Nem, kis Máriám. A legrosszabbat átaludtad. Minden rendben van. Most hazaviszlek.

Mégis, a sűrű homályon át olyan partot látott, amely nem volt Warmsdorf. — Kerülőt teszel? — kérdezte. A fiú nem tagadta. Mind a ketten féltek hazatérni, nem tudták hova menjenek. Állandóan irányt változtattak, lassítottak, nem volt céljuk. — Hajts a tanyára, ahol szolgáltam! A gazda majd elrejt bennünket.

Amikor feltűnt a tanya, Mingo elkanyarodott, és Mária hagyta. Most odaértek a Warmsdorfba vezető rossz mezei úthoz. Más nem volt. Ezen az úton jártak, amikor boldogok voltak, amikor egymásért szenvedtek. A falu határára értek és Mingo fékezett. Megállás nélkül robogtak attól a pillanattól fogva, hogy Berlinben gyilkosságot fedezett fel a rendőrség.

Mária szemét csak később értette meg Mingo. Most csak azt érezte: itt van Mária és a karom, amely megvédi. Keblére ölelte a lányt. Mária a fiú vállára borult, nem mozdult, Mingo csak a szíve dobogását érezte. Mária a tengert is hallotta, a viharos tengert, az ár egyre vadabbul, kikerülhetetlenül, közeledett feléjük. — Gyere, szálljunk itt ki, Mária.

Mária kinyitotta a kocsi ajtaját. Kiszálltak. — Várj itt rám. — Elindult, már futott is.

Átszaladt a mezőn, kijutott a tengerparti sétányra, elfutott a Köhn szálloda mellett. Egy pillanatra megkapaszkodott a ház falában, olyan viharos volt a szél. A hullámok átsaptak a gáton, a hatalmas víztömeg mennydörgött. Mária felfutott a gátra, minden lépése küzdelem volt a viharral. Ott szemben, ott van a víz, amely elnyelte a viskót! Mindent elnyelt, engem is el fog nyelni! Gyerünk!

Ebben a pillanatban észrevette, hogy ott, ahol le akart ugrani a tengerbe, már várja valaki. Rögtön tudta, hogy kicsoda. Az ember úgy állt a fakó ég alatt, mint valami kőkolosszus, fekete volt és a szél nem mozgatta ruháját. Eszébe jutott, az a másik kőkolosszus, amelyet egy távoli hajnalon látott. Már akkor is menekült, de ő el-

állta az útját épp úgy, mint most. Azóta egyre emberibb lett az arca, sőt nemrég beszélt is vele. A kőből ember lesz és az emberből megint kő. Visszatértünk mind a ketten, én, meg ő. A lábam nehéz, a tenger eljött értem, de nekem mégis oda kell mennem ő hozzá!

A néhány lépésből mérföldes távolság lett, Mária megingott, elvesztette a talajt, de mielőtt lezuhant volna a hullámokba, Kirsch rendőrbiztos elkapta.

Visszavitte Máriát a kocsijához. Eppen abban a pillanatban egy másik autó kanyarodott melléje és Mingo ugrott ki belőle.

— Itt vagyok rendőrbiztos úr. Tartóztasson le! Mária ártatlan.

— Te is az vagy. A tettest elfogtuk.

Mingo lihegett, alig lehetett megérteni a szavát: — Hát akkor mit akar tőlünk?

— Be kellett bizonyítanom, hogy nem ti követtétek el a gyilkosságot... — Es magában hozzátette:... meg kellett akadályoznom egy öngyilkosságot is.

— Es be is tudja bizonyítani? — kérdezte Mária és hangosan felsírt — sírt, sírt, vissza-sírta magát az életbe.

Kirsch dörögött:

— Csak bögj, csak bögj, kis menyecske! — Oriási kezével feltöltte Máriát az autóba. Intett Míngonak, hogy vigye haza a kedvesét.

— Mária ártatlan! — kiáltotta a fiú lelke minden erejével.

Kirsch bölintott. Utánuk nézett és azon gondolkozott, hogy egy Mária sem volna ártatlan, ha az emberek csak annyira ismernék titkaikat, mint amennyit egymásnak elárulnak. Valaki véletlenül többet tudott erről a Máriáról és ez ő maga volt.

Beszállt a rendőrségi autóba, nehézkesen, bosszus arccal. Még jó, hogy nem ismerünk minden titkot! Mert akkor ártatlan volna mindenki.

VEGE.

